

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA MARIBOR**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

OSANKARICA

OSNUTEK

2024–2033

Štev.: 12-17/24

VSEBINA:

POVZETEK	10
UVOD	12
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	14
1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER	14
1.1.1 Lega	14
1.1.2 Relief	16
1.1.3 Podnebne značilnosti	16
1.1.4 Hidrološke razmere	18
1.1.5 Matična podlaga in tla	18
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	19
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	21
1.1.8 Živalski svet	25
1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	31
1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	32
1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	34
1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI POVEZANE S PROSTOROM	34
1.5.1 Lovstvo	34
1.5.2 Kmetijstvo	35
1.5.3 Poselitev	35
1.5.4 Infrastruktura	35
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)	36
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti	36
1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	36
1.7 UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	37
1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	37
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	38
2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE	40
2.2 SOCIALNE FUNKCIJE	48
2.3 PROIZVODNE FUNKCIJE	51
3 OPIS STANJA GOZDOV	52
3.1 GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	52
3.2 LESNA ZALOGA	53
3.3 PRIRASTEK	55
3.4 RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	56
3.5 TIPI SESTOJEV	58
3.6 OHRANJENOST GOZDOV	58
3.7 KAKOVOST DREVJA	58
3.8 POŠKODOVANOST DREVJA	59
3.9 OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	59
3.10 ODMRLO DREVJE	60
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	62
4.1 KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	62
4.2 GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	63
4.2.1 Posek	63
4.2.2 Gojitvena in varstvena dela	68
4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic	70
4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	70
4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014–2023	71
4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014–2023	71
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	74
5.1 RAZVOJ GOZDNIH FONDov	74
5.1.1 Površina	74
5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek	75
5.2 PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	77

5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	77
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	78
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	79
6.1	SPLOŠNI CILJI	79
6.2	USMERITVE	81
6.2.1	Splošne usmeritve.....	81
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	84
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	111
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	112
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	114
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	115
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	115
6.2.8	Usmeritve za presoj posegov v gozd in gozdni prostor	119
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih.....	122
6.3	UKREPI	123
6.3.1	Možni posek	123
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	124
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	125
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	126
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	126
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ.....	127
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	128
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	131
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	131
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	133
9.2.1	RGR: Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatih - 08012	133
9.2.2	RGR: Zasmrečeni gorski in zgornjegorski gozdovi na bukovih rastiščih - 08112	142
9.2.3	RGR: Gorsko-zgornjegorsko smrekovje - 16112	151
9.2.4	RGR: Pohorska barja - 20019.....	159
9.2.5	RGR: Gozdni rezervati - 21012.....	164
10	LITERATURA.....	167
11	NAČRT SO IZDELALI.....	170
12	PRILOGE	171
12.1	PREGLEDNICE V PRILOGAH	171
12.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote.....	171
12.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	175
12.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah.....	195
12.2	SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	199
12.3	SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH.....	201
12.4	PRIKAZ PREOBLIKOVANIH ODSEKOV Z NOVIM NAČRTOM GGE	202
12.5	CENA GOZDNEGA DELA IN CENA LESA PRI IZRAČUNU EKONOMSKE PRESOJE	202
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA	203
13.1	STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	203
13.2	VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	203
13.3	INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	204
13.4	OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	205
13.5	GOZDOVI ZA SANACIJO IN STANJE GOZDOV PO STANDARDIH KAKOVOSTI OKOLJA IN MERILIH OBČUTLJIVOSTI, RANLJIVOSTI ALI OBREMENJENOSTI OKOLJA.....	205
13.6	OBMOČJA GOZDOV POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI TER ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI	206
13.6.1	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali	206
13.6.2	Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave	206
13.7	VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH	207

13.8	OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA	208
13.9	PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU	208
13.9.1	Odprtost gozdov s prometnicami	208
13.9.2	Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest	208
13.9.3	Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak	209

KAZALO PREGLEDNIC

LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

D-KG: Gozdni fondi po lastniških kategorijah gozdov (v m³)

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah (k. o.) ter občinah (v ha) (vir: digitalizacija)	14
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v GGE (vir: digitalizacija)	19
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	19
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč	22
Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov kvalifikacijskih vrst območij NATURE 2000 v GGE Osankarica	26
Preglednica 6/D-SH: Stanje habitatov divjadi v GGE Osankarica	30
Preglednica 7/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	31
Preglednica 8/LS: Posestna struktura po posesti (vir: indeks gozdnih posestnikov)	31
Preglednica 9/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki) (vir: indeks gozdnih posestnikov)	31
Preglednica 10/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	32
Preglednica 11/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	32
Preglednica 12/D-C: Odprtost gozdov s cestami	33
Preglednica 13: Pregled gozdnih cest v GGE	33
Preglednica 14: Pregled gozdnih cest, kjer je določen poseben režim prometa	34
Preglednica 15/D-LD: Pregled lovišč	34
Preglednica 16/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	39
Preglednica 17: Površine gozdov na območjih EPO in NATURA 2000	40
Preglednica 18/N-SPA: Natura POO in POV območja	41
Preglednica 19/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	42
Preglednica 20/KV: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE	44
Preglednica 21: Seznam zavarovanih območij	48
Preglednica 22: Seznam naravnih vrednot v gozdu ali ob njegovem robu	49
Preglednica 23: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot	50
Preglednica 24: Seznam kulturne dediščine v gozdnem prostoru	50
Preglednica 25/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	52
Preglednica 26/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR	52
Preglednica 27/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	53
Preglednica 28/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	54
Preglednica 29/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	55
Preglednica 30/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	56
Preglednica 31/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	56
Preglednica 32/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	57
Preglednica 33/D-POM: Sestava pomladka po skupinah drevesnih vrst	57
Preglednica 34/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	57
Preglednica 35/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	58
Preglednica 36/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	58
Preglednica 37/K: Kakovost drevja	59
Preglednica 38/PSD: Poškodovanost drevja	59
Preglednica 39/OM1: Objedenost gozdnega mladja 2020 - skupno	60
Preglednica 40/OM2: Objedenost gozdnega mladja 2020 po drevesnih vrstah	60

Preglednica 41/OD: Odmrlo drevje v GGE	61
Preglednica 42/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju v GGE	63
Preglednica 43: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco	63
Preglednica 44/D-PL1: Primerjava realizacije poseka za GGE, po lastniških kategorijah in SVP	64
Preglednica 45/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih 2004–2013 ter 2014–2023	65
Preglednica 46/VP: Posek po vrstah poseka v zasebnih gozdovih (tekoča evidenca poseka)	66
Preglednica 47/VP: Posek po vrstah poseka v državnih gozdovih (tekoča evidenca poseka)	66
Preglednica 48/VP: Posek po vrstah poseka v GGE (tekoča evidenca poseka)	66
Preglednica 49/PDR: Posek po debelinskih razredih (tekoča evidenca poseka)	67
Preglednica 50/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (tekoča evidenca poseka)	67
Preglednica 51/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in v GGE	69
Preglednica 52: Pregled dinamike gradenj gozdih vlak	70
Preglednica 53: Pregled gradenj gozdih vlak po oddelkih	70
Preglednica 54/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2014 do 2023 po namenu ..	71
Preglednica 55: Primerjava načrtovanih in izvedenih gojitvenih in varstvenih del	71
Preglednica 56: Primerjava sprememb v strukturi gozdov po razvojnih fazah z njihovim ciljnim razmerjem	72
Preglednica 57: Spremembe v drevesni sestavi in primerjava s ciljno drevesno sestavo	72
Preglednica 58: Razvoj gozdnih površin - na ravni GGE	74
Preglednica 59: Vzroki sprememb gozdnih površin v obdobju 2014–2023	74
Preglednica 60/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1964 do 2024	75
Preglednica 61/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	75
Preglednica 62/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1974 do 2024	76
Preglednica 63/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za GGE	76
Preglednica 64/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove	76
Preglednica 65/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove	76
Preglednica 66/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	77
Preglednica 67: Varstveni režimi za zavarovana območja	99
Preglednica 68: Varstveni režimi za naravne vrednote	106
Preglednica 69: Varstvene usmeritve za posamezne enote kulturne dediščine v GGE	109
Preglednica 70: Registrirani semenski sestoji v GGE	115
Preglednica 71/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za GGE (v m ³)	123
Preglednica 72/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove (v m ³)	123
Preglednica 73/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove (v m ³)	123
Preglednica 74/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah ..	124
Preglednica 75: Število sadik po RGR in lastniških kategorijah	125
Preglednica 76/EP1: Prikaz prihodka od lesa	128
Preglednica 77/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	129
Preglednica 78/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za zasebne gozdove	129
Preglednica 79/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za državne gozdove	129
Preglednica 80: Pregled RGR, njihovih gozdnih fondov in možnega poseka	131
Preglednica 81/D-GHT: Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahajajo RGR in gozdni rastiščni tipi	132
Preglednica 82/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	133
Preglednica 83/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	133
Preglednica 84/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	134
Preglednica 85: Lesna zaloga in letni prirastek v RGR po razvojnih fazah	134
Preglednica 86/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	134
Preglednica 87/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	135
Preglednica 88/K: Kakovost drevja	136

Preglednica 89/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	137
Preglednica 90/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2004 do 2024	138
Preglednica 91/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2004 do 2024	138
Preglednica 92/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	138
Preglednica 93/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	140
Preglednica 94/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	141
Preglednica 95/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	141
Preglednica 96/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	142
Preglednica 97/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	143
Preglednica 98/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	143
Preglednica 99: Lesna zaloga in letni prirastek v RGR po razvojnih fazah	143
Preglednica 100/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	144
Preglednica 101/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	145
Preglednica 102/K: Kakovost drevja	145
Preglednica 103/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	146
Preglednica 104/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2004 do 2024	147
Preglednica 105/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2004 do 2024	147
Preglednica 106/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	147
Preglednica 107/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	149
Preglednica 108/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	150
Preglednica 109/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	150
Preglednica 110/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	151
Preglednica 111/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	152
Preglednica 112/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	152
Preglednica 113: Lesna zaloga in letni prirastek v RGR po razvojnih fazah	152
Preglednica 114/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	153
Preglednica 115/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	154
Preglednica 116/K: Kakovost drevja	154
Preglednica 117/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	155
Preglednica 118/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2004 do 2024	155
Preglednica 119/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2004 do 2024	156
Preglednica 120/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	156
Preglednica 121/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	158
Preglednica 122/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	158
Preglednica 123/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	158
Preglednica 124/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	159
Preglednica 125/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	159
Preglednica 126/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	160
Preglednica 127: Lesna zaloga in letni prirastek v RGR po razvojnih fazah	160
Preglednica 128/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	160
Preglednica 129/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	161
Preglednica 130/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2004 do 2024	161
Preglednica 131/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2004 do 2024	161
Preglednica 132/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR	162
Preglednica 133/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	162
Preglednica 134/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	163
Preglednica 135/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	164
Preglednica 136/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	165
Preglednica 137/D-LZ: Lesna zaloga v gozdnih rezervatih	165
Preglednica 138/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	166

Preglednica 139/D-SM: Delež razvojnih faz	166
Preglednica 140: Stanje in razvoj gozdnih površin.	203
Preglednica 141: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.	203
Preglednica 142: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.	204
Preglednica 143: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.	205
Preglednica 144: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.	205
Preglednica 145: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.	206
Preglednica 146: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.	206
Preglednica 147: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah.	207
Preglednica 148: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.	208

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4:

GRAFIKONI

Grafikon 1: Porazdelitev gozdnih površin po višinskih pasovih (nadmorskih višinah)	16
Grafikon 2: Sestava lesne zaloge gozdov v GGE po skupinah drevesnih vrst (v %).....	54
Grafikon 3: Delež posameznih drevesnih vrst v GGE.....	54
Grafikon 4: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka) in odkazila.	67
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....	77
Grafikon 6: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR.....	135
Grafikon 7: Površinski deleži ohranjenosti gozdov.	135
Grafikon 8: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.	137
Grafikon 9: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah ...	139
Grafikon 10: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR.....	144
Grafikon 11: Površinski deleži ohranjenosti gozdov.	144
Grafikon 12: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.	145
Grafikon 13: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah .	148
Grafikon 14: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR.....	153
Grafikon 15: Površinski deleži ohranjenosti gozdov.	153
Grafikon 16: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.	154
Grafikon 17: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah.	156

KARTE

Karta 1: Lega GGE Osankarica	15
Karta 2: Krajinski tipi	20
Karta 3: Pregledna karta lovišč	35

SLIKE

Slika 1: Spremembe temperature in padavin v obdobju 1971–2020 in napovedi sprememb v prihodnjih desetletjih za reprezentativno meteorološko postajo Rateče	17
Slika 2: Spremembe temperature in padavin v obdobju 1971–2020 in napovedi sprememb v prihodnjih desetletjih za reprezentativno meteorološko postajo Rateče	17

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha) - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Površina gozda	356,73	2.410,85	2.767,58
Delež (%)	12,9	87,1	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	2.517,70	293,3	115,1	408,4	4,91	2,12	7,03	13,6	18,4	15,0	87,0
GPN ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN ukrepi niso dovoljeni	102,97	347,0	86,1	433,1	5,29	1,56	6,86				
Varovalni gozdovi	146,91	243,7	1,6	245,3	3,32	0,03	3,36	0,5	1,7	0,5	3,8
Skupaj vsi gozdovi	2.767,58	292,7	108,0	400,7	4,84	1,99	6,83	12,5	17,8	13,9	81,6
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	314,54	305,5	36,7	342,2	4,84	0,63	5,47	16,9	31,8	18,5	116,0
GPN ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN ukrepi niso dovoljeni	10,26	235,9	5,6	241,4	3,71	0,11	3,82				
Varovalni gozdovi	31,93	286,8	3,9	290,8	3,51	0,07	3,59	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	356,73	301,8	32,9	334,7	4,68	0,57	5,25	15,1	31,3	16,7	107,0
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	2.203,16	291,6	126,2	417,8	4,93	2,33	7,26	13,2	17,8	14,6	83,9
GPN ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN ukrepi niso dovoljeni	92,71	359,3	95,0	454,4	5,47	1,73	7,19				
Varovalni gozdovi	114,98	231,8	0,9	232,7	3,27	0,02	3,29	0,7	3,8	0,7	5,0
Skupaj vsi gozdovi	2.410,85	291,4	119,1	410,4	4,87	2,20	7,06	12,1	17,3	13,6	78,9

Gozdnogospodarska enota (v nadaljevanju GGE) Osankarica se nahaja v zahodnem delu GGO Maribor. Leži na ovršju in južnem pobočju Pohorja. Sega od najvišjih pohorskih kopastih vrhov (Rogla), do naselja Lukanja v Oplotniškem jarku.

Površina celotnega ozemlja GGE znaša 2.854,79 ha, od tega je 2.767,58 ha gozdov, gozdnatost je 96,9 %.

Notranja delitev na oddelke in odseke je v celoti ohranjena. Izjemoma so zaradi lastništva spremenjeni le nekateri odseki. Zaradi sprememb v lastništvu, se je spremenila notranja ureditvena členitev na odseke. Pregled preoblikovanih odsekov je v prilogi načrta.

GGE je razdeljena na 185 odsekov, kateri so uvrščeni v 64 oddelkov.

V zasebni lasti je 12,9 % gozdov, v državni pa 87,1 %. Povprečna gozdna posest meri 39,68 ha.

Glede na gospodarsko kategorijo v GGE prevladujejo večnamenski gozdovi, ki jih je 91,0 %, gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni, je 3,7 %, varovalnih gozdov je 5,3 %, gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi so dovoljeni, v GGE ni.

Lesna zaloga v GGE znaša 400,6 m³/ha, letni prirastek je 6,83 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo iglavci, katerih delež znaša 73,0 %, listavcev je 27,0 %. Glavna graditeljica sestojev je smreka, pomemben delež dosega še bukev.

Skupni možni posek znaša 155.572 m³. Večino načrtovanega možnega poseka (67,4 %) v GGE predstavljajo pomladitvene sečnje, redčenja predstavljajo 31,9 %, posek oslabelega drevja in sanitarni posek pa 1,1 %. Možni posek v GGE znaša 82,3 % od prirastka ter je glede na prirastek nekoliko višji pri listavcih (97,4 %) kot pri iglavcih (76,1 %). Delež možnega poseka od lesne zaloge znaša 14,0 %; pri iglavcih 12,6 %, pri listavcih 17,9 %.

Pri načrtovanih gojitvenih in varstvenih delih je poudarek na negi gozdov in zaščito mladja pred objedanjem. Predviden obseg gojitvenih in varstvenih del zagotavlja izboljšanje zasnove in negovanosti mlajših razvojnih faz ter drogovnjakov. Poudarek je na naravni obnovi. Obnova s sadnjo je namenjena spopolnitvam in obogatitvi naravnega mladja zlasti tam, kjer je naravna obnova problematična ali kjer drevesna sestava mladja ni ustrezna. Posebno pozornost je treba posvetiti vzdrževanju zaščitnih ograj in tulcev, ter odstranitvi le teh, ko ne služijo več svojemu namenu. Načrtovanih je tudi več ukrepov za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali.

Reliefne razmere omogočajo spravilo lesa s traktorji na veliki večini (95,4 %) površine gozdov. Prevladujejo pravilne razdalje med 200 in 400 m. GGE je odprta s cestnim omrežjem. Dolžina gozdnih cest je 36,5 km, javnih cest pa 21,3 km. Povprečna gostota cest, primernih za gozdno proizvodnjo, znaša 21,6 m/ha.

Območje Natura 2000 pokriva površino 2.718,51 ha, od tega 2.662,32 ha (96,2 %) gozdov. Podane usmeritve in ukrepi zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju Natura 2000, kot tudi širše v celotni GGE.

Po direktivi o pticah (SPA-PVO) je izločeno eno območje: PVO Pohorje (koda SI5000006), ki pokriva površino 2.678,90 ha, od tega 2.629,74 ha gozdov.

Po habitatni direktivi (SCI-POO) je izločeno eno območje: POO Pohorje (koda SI3000270), ki pokriva površino 2.389,25 ha, od tega 2.343,08 ha gozdov.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt GGE Osankarica za ureditveno obdobje 2024–2033 je že sedmi načrt v sistemu gozdnogospodarskega načrtovanja. Obravnava vse gozdove v GGE, ne glede na lastniško kategorijo. Prostorska ureditev območja GGE je ostala nespremenjena.

Osnovne pravne podlage za izdelavo predmetnega GGN so:

- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/2007),
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE),
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22),
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20),
- Gozdnogospodarski načrt za mariborsko gozdnogospodarsko območje za obdobje 2021–2030 (2023).

Druge pravne podlage, ki vplivajo na vsebino GGN, so:

- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10),
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10 in 78/23 – ZUNPEOVE),
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE),
- Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.),
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20).

Druge strokovne usmeritve, ki vplivajo na vsebino GGN, so:

- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarsko enoto Osankarica (2024),
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Osankarica (2023),
- Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulture (2019);
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov (2020).

Gozdnogospodarski načrt je skladno z operativnim programom - Programom upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023–2028 (Sklep vlade RS št. 35600-4/2023/5 z dne 4. 10. 2023) določen kot načrt potreben za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatnih vrst.

V gozdnogospodarskem načrtu se v tekstu, preglednicah in grafikonih uporabljajo naslednje kratice ali okrajšave:

CGP - celotni gozdni prostor,
DOF - digitalni orto foto posnetek,
DRSV - Direkcija RS za vode,
Dr. tr. Ist. - drugi trdi listavci,
EPO - Ekološko pomembno območje,
EU - Evropska skupnost,
GGE - gozdnogospodarska enota,
GGO - gozdnogospodarsko območje,
GHT - gozdni habitatni tip,
GIS - Gozdarski inštitut Slovenije,
GPN - gozd s posebnim namenom,
GRM - gozdni reprodukcijski material,
GRT - gozdni rastiščni tip,
GSO - gozdni semenski objekt,
HT - habitatni tip,
ITR - invazivna tujerodna rastlinska vrsta,
k. o. - katastrska občina,
LPN - lovišče s posebnim namenom,
LUN - lovsko upravljavski načrt,
LUO - lovsko upravljavsko območje,
LZ - lesna zaloga,
Meh. Ist. - mehki listavci,
MP - možni posek,
NV - naravna vrednota,
P - prirastek,
Pl. Ist. - plemeniti listavci,
POO (SAC) - posebno ohranitveno območje (direktiva o habitatih),
POV (SPA) - posebno območje varstva (direktiva o pticah),
PRP - program razvoja podeželja,
PUN - Program upravljanja območij Natura 2000
RGR - rastiščnogojitveni razred,
RS - Republika Slovenija,
SiDG - Slovenski državni gozdovi d.o.o.,
SISTAT - podatkovna baza Statističnega urad RS,
SKZG RS - Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS,
SURS - Statistični urad RS,
SVP - stalna vzorčna ploskev,
UC - upravljavska cona,
ZRSVN - Zavod RS za varstvo narave,
ZG - Zakon o gozdovih,
ZGS - Zavod za gozdove Slovenije,
ZO - zavarovana območja,
ZV-1 - Zakon o vodah,
ZVKD - Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije,
ZVKD-1 - Zakon o varstvu kulturne dediščine.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Osankarica leži na južnem pobočju masiva Pohorja. Sega od najvišjih pohorskih kopastih vrhov (Rogla - 1.517 m.n.v.) do naselja Lukanja v Oplotniškem jarku, kjer je najnižja točka GGE (840 m.n.v.). Zahodna meja GGE poteka po kopastih vrhovih Pohorja (Rogla, Pesek). južna meja teče najprej po pobočju nad potokom Oplotnica, pod Lukanjo pa se spusti v dno korita in nato preko prometnice Pesek–Oplotnica v jarek potoka Črmlja. Pred Osankarico meja GGE zapusti korito Črmlje in se preko Adamovega vrha spusti v Župnik do prvih višinskih kmetij. Od tam se zopet vzdigne do Treh Kraljev. Severovzhodni del meje poteka preko Velikega vrha in Jodlovega vrha do Treh žeblov. Na severu meja prečka pohorska barja (Štatenberško in Skrbinsko borovje), se vzpne po pobočju in po dolgih grebenih doseže Pesek.

GGE na jugu in zahodu meji na celjsko gozdnogospodarsko območje, na severu in severovzhodu pa na, v mariborskem gozdnogospodarskem območju ležeče, GGE Južno Pohorje, Smrečno, V in Lovrenc.

Površina celotnega ozemlja GGE znaša 2.854,79 ha, od tega je 2.767,58 ha gozdov, gozdnatost je 96,9 %.

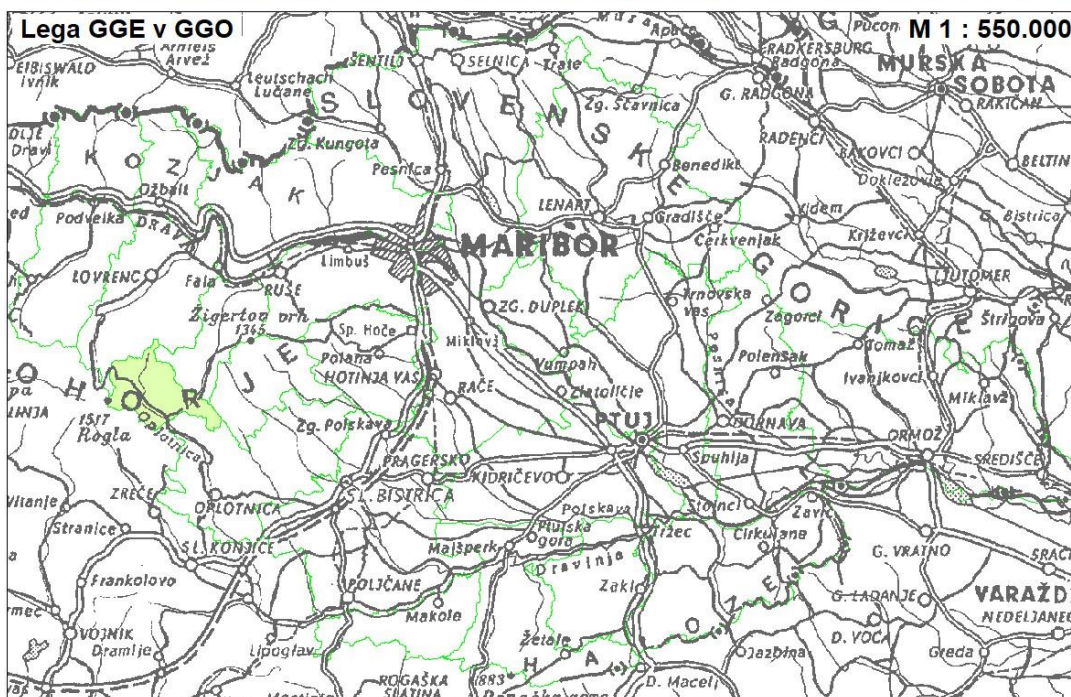
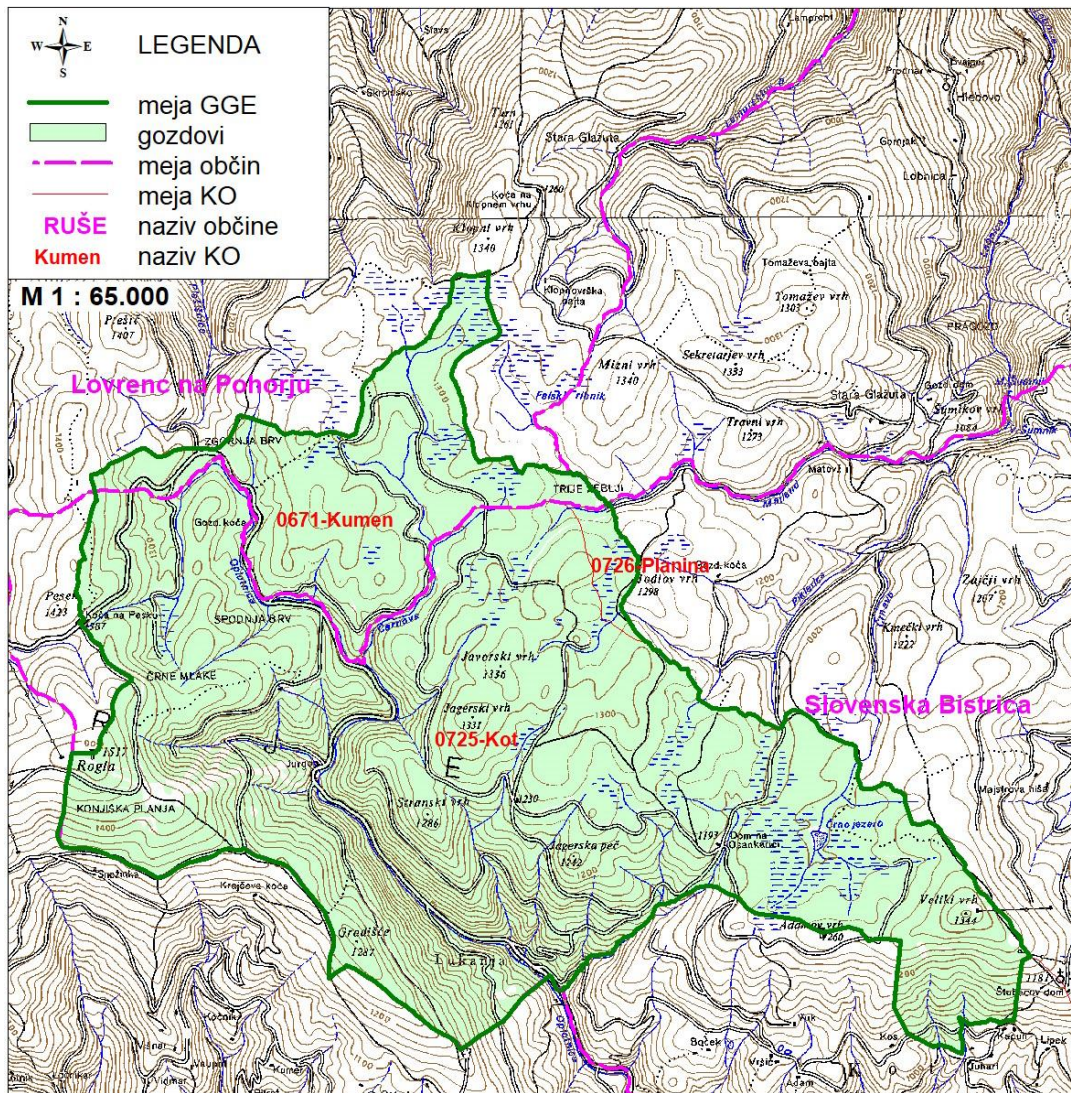
GGE obsega tri katastrske občine, katere se nahajajo v občinah Slovenska Bistrica in Lovrenc na Pohorju. V upravnem pogledu leži pretežni del GGE v občini Slovenska Bistrica, manjši del (17 %) pa v občini Lovrenc na Pohorju.

Meja GGE ne sovпада z mejami v načrt zajetih katastrskih občin (v nadaljevanju: k. o.).

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah (k. o.) ter občinah (v ha) (vir: digitalizacija)

Občina	Šifra k. o.	Katastrska občina	Površina k. o. v GGE	Površina gozda k. o. v GGE	Opomba
Slovenska Bistrica			2.376,69	2.294,53	del
	0725	Kot	2.339,39	2.257,22	del
	0726	Planina	37,30	37,31	del
Lovrenc na Pohorju			478,10	473,05	del
	0671	Kumen	478,10	473,05	del
Skupaj			2.854,79	2.767,58	

Karta 1: Lega GGE Osankarica

Detajlna karta v merilu 1 : 50.000 je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT.1: Pregledna karta).

1.1.2 Relief

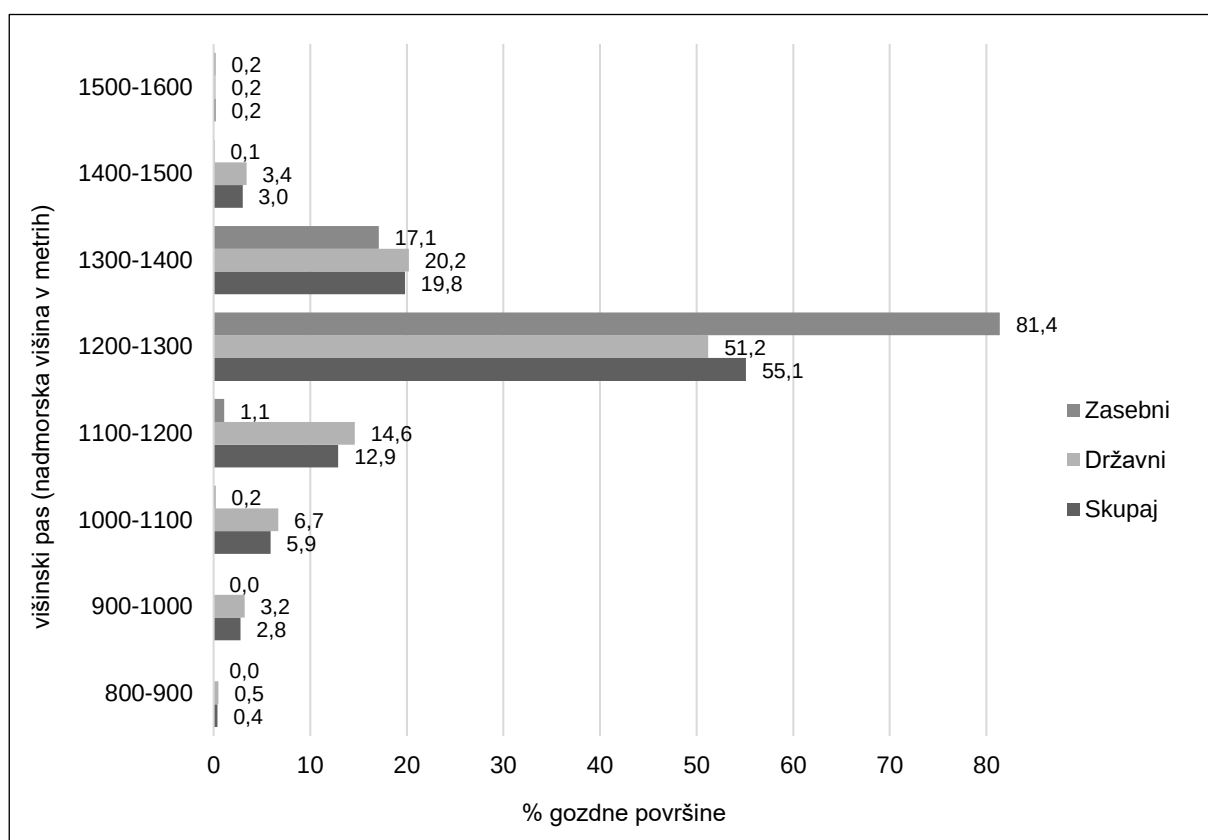
Opis reliefa je povzet po GGN GGE Osankarica 2014–2023 (2015).

Približno tretjino GGE predstavljajo strma do srednje strma pobočja vodozbirnega območja potoka Oplotnica, preostali del pa tvori rahlo valovita pohorska planota v nadmorskih višinah od 1.200 do 1.300 m.

Od glavnega pohorskega grebena se številni potoki razlivajo na vse strani po žlebasto oblikovanih grapah. V gornjem toku so te vodne žile dokaj umirjene, s številnimi zavoji in meandri. V njihovi okolici so pogosta šotišča. V spodnjem toku pred izlivom v Oplotnico pa se močnejše zarežejo v podlago in oblikujejo globlja korita s strmimi pobočji.

V skledastih uleklinah na širokem hrbtu, na ravninah in plitvih sedlih zastaja voda zaradi nepropustne podlage in tvori močvirja, značilna pohorska barja in šotišča.

Večina gozdnih površin (55,1 % gozdov v GGE) se nahaja v višinskem pasu od 1.200 do 1.300 m nadmorske višine. Povprečna nadmorska višina gozda v GGE je 1.242 m (1.278 m v zasebnih in 1.237 m v državnih gozdovih). Porazdelitev gozdnih površin po višinskih pasovih je vidna na spodnjem grafikonu.

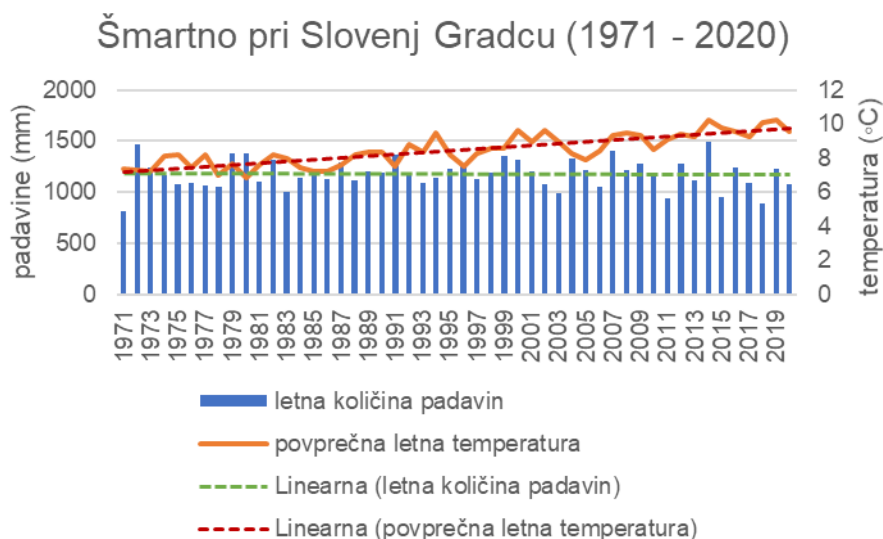
Grafikon 1: Porazdelitev gozdnih površin po višinskih pasovih (nadmorskih višinah)

1.1.3 Podnebne značilnosti

Opis podnebnih značilnosti je povzet po Gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja (v nadaljevanju: GGO) Maribor 2021–2030 (2023).

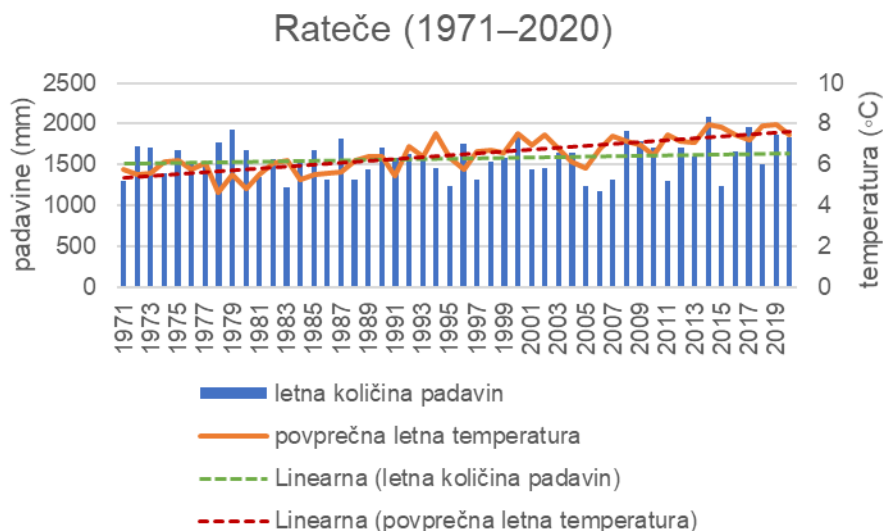
Obravnavana GGE se nahaja v predalpskem obrobju predinarskega fitoklimatskega teritorija z zmerno celinskim podnebjem osrednje Slovenije (obronki Pohorja, v GGE so to vsa pobočja, ki se strmo spuščajo proti potoku Oplotnice ter okolica Lukanje) ter s podnebjem nižjega gorskega sveta v severni Sloveniji (osrednji del Pohorja, v GGE je to osrednja planota). Med seboj se razlikujeta v količini in razporeditvi padavin ter povprečnimi letnimi temperaturami.

Za podnebni podtip zmerno celinsko podnebje osrednje Slovenije je referenčna meteorološka postaja Šmartno pri Slovenj Gradcu (444 m n. v.) (slika 1). Za obdobje 1971–2020 znaša povprečna letna temperatura 8,5 °C. Povprečna aprilaska temperatura je nižja od oktobrske. Najtoplejši mesec leta je julij, najhladnejši pa januar. V povprečju letno pade 1.179 mm padavin (1.000 do 1.300 mm). Največ padavin pade v povprečju julija, najmanj pa januarja.

Slika 1: Spremembe temperature in padavin v obdobju 1971–2020 in napovedi sprememb v prihodnjih desetletjih za reprezentativno meteorološko postajo Rateče

Za podnebni podtip podnebje nižjega gorskega sveta v severni Sloveniji je reprezentativna meteorološka postaja Rateče (864 m n. v.) (slika 2). Za obdobje 1971–2020 znaša povprečna letna temperatura 6,5 °C. Povprečna temperatura najtoplejšega meseca je več kot 10° C. Najtoplejši mesec leta je julij, najhladnejši pa januar. V povprečju letno pade 1.576 mm padavin (1.100 do 1.700 mm). Največ padavin pade v povprečju oktobra, najmanj pa januarja.

Slika 2: Spremembe temperature in padavin v obdobju 1971–2020 in napovedi sprememb v prihodnjih desetletjih za reprezentativno meteorološko postajo Rateče

Iz podatkov (slika 1, 2) je razvidno, da se temperatura zraka na obeh omenjenih meteoroloških postajah od leta 1971 konstantno viša, medtem ko se je količina padavin povečala samo v zadnjem desetletju. Tudi trendi za v naprej nakazujejo povečanje obeh parametrov, razen za meteorološko postajo Šmartno pri Slovenj Gradcu, kjer trend nakazuje zmanjšanje količine padavin.

Glede na obstoječo drevesno sestavo, ob klimatskih spremembah, ni pričakovati, da bi se drevesna sestava v naslednjih desetletjih bistveno spremenila. Moč bukve se trenutno krepi, vendar samo na bukovih rastiščih, medtem ko je na smrekovih rastiščih nekonkurenčna. Od abiotičnih dejavnikov povzročajo občasne škode v gozdovih veter, sneg in žled.

1.1.4 Hidrološke razmere

Opis hidroloških razmer je povzet po Gozdnogospodarskem načrtu GGE Osankarica 2014–2023 (2015).

Obilne letne padavine in nepropustna podlaga sta glavna vzroka za dokaj gosto mrežo površinskih vodotokov. Visoka gozdnatost in razvit sloj trav zagotavlja precej enakomeren odtok vode v vseh potokih, ki ne presahnejo tudi v dolgotrajnem sušnejšem obdobju. Na določenih površinah voda zastaja zaradi reliefnih skledastih oblik in zaradi slabe dreniranosti zemljišča.

Glavno vodno žilo v GGE predstavlja potok Oplotnica, ki izvira na planoti blizu koče na Pesku. Oplotnici se v Repah pridruži levi pritok Černava, na Jurgovem pa desni pritok Škrabarica. V Lukanji, tik pred mejo GGE, se v Oplotnico z leve strani izliva še potok Mrzli graben in Črmlja. Razen naštetih večjih potokov se v Oplotnico ali v njene našete pritoke izliva množica manjših potočkov, ki zbirajo vodo po vsej GGE. Vso vodo Oplotnica odvaža v Dravinjo.

Črno jezero je umetnega nastanka in je prvotno služilo kot rezervoar vode za dodatno napajanje lobniške vodne drče. Danes je Črno jezero privlačna turistična točka.

Večji del GGE ima rečno-denudacijski relief, za katerega je značilen površinski odtok padavinske vode, kar značilno vpliva na nastanek erozijskih območij. Ob nalivih se struge vodotokov hitro napolnijo, strma pobočja pa omogočajo zelo hiter površinski odtok padavinske vode.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Opis matične podlage in tal je povzet po Gozdnogospodarskem načrtu GGE Osankarica 2014–2023 (2015), imena talnih tipov so skladna z Atlasom gozdnih tal (Urbančič in sod., 2007).

Na Pohorju se nahajajo najstarejše - metamorfne kamnine, skozi katere mestoma prodirajo magmatske kamnine (granodiorit v osrednjem delu Pohorja in čizlakit pri Oplotnici). Geološko podlago GGE v glavnem predstavlja granodiorit (95 % površine), ki slabo prepereva in je za vodo nepropusten. Mestoma, v skrajnem jugozahodnem obrobju GGE, se pojavljajo blestniki (4 %) ter amfiboliti in filiti (1 %). Blestniki hitro preperevajo, so slabo propustni za vodo, imajo malo glinenih delcev in so revnejši po vsebnosti mineralov. Na planoti prevladujejo silikatne kamnine (pesek).

Tla so zaradi preobilice vode rahla in vlažna, zaradi velike vsebnosti peščenih frakcij pa tudi zelo občutljiva na napake pri usmerjanju razvoja sestojev. Na najvišjih kopastih vrhovih in na blago nagnjenih pobočjih so tla izprana, pesek je bil v dolgih obdobjih večkrat premešan. Izpranost tal so pospeševale obilne letne padavine in ogolelost površin kot posledica golosečnega načina gospodarjenja pred drugo svetovno vojno in paše. Zaradi človeškega vpliva so se v dolgem časovnem obdobju tla mestoma zelo degradirala in predstavljajo omejujoč faktor pri razvoju sestojev.

V odvisnosti od geološke podlage, klime in orografskih (reliefnih) razmer, so se na območju GGE razvili naslednji talni tipi:

- distrična rjava tla z različnimi oblikami humusa - na blago nagnjenih terenih vseh ekspozicij, strma pobočja potoka Oplotnica, v najvišjem pasu med 1.200–1.350 m n.v.,
- podzol - na ravnih do blago nagnjenih reliefnih oblikah v najvišjem višinskem pasu GGE,
- šotna tla visokih barij - na ovršnih delih Pohorja, z značilnimi plastmi šotnega mahu, porasla z rušjem ali posameznimi smrekami. Tla so organogena brez mineralnega dela, slabo nosilna in zamočvirjena.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Celotna površina GGE meri 2.854,79 ha, od tega je 2.767,58 ha gozdov, gozdnatost je 96,9 %. Obravnavano območje je razdeljeno v dva tipa krajin (Preglednica 2, Karta št. 2):

- gozdna krajina - v gorskem in podgorskem pasu obsega 99,5 % gozdov v GGE, s povprečno 97,0 % gozdnatostjo,
- gozdnata krajina - v podgorskem pasu, obsega 0,5 % gozdov v GGE, s povprečno 95,4 % gozdnatostjo.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v GGE (vir: digitalizacija)

Vrsta krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
Gozdna	2.752,66	2.839,15	97,0	99,5
Gozdnata	14,92	15,64	95,4	0,5
Skupaj	2.767,58	2.854,79	96,9	100,0

Struktura negozdnih površin v gozdnem prostoru je prikazana v Preglednici 3.

Vse zaraščajoče površine so v gozdnem prostoru. Gozdni prostor skupaj obsega 2.813,74 ha.

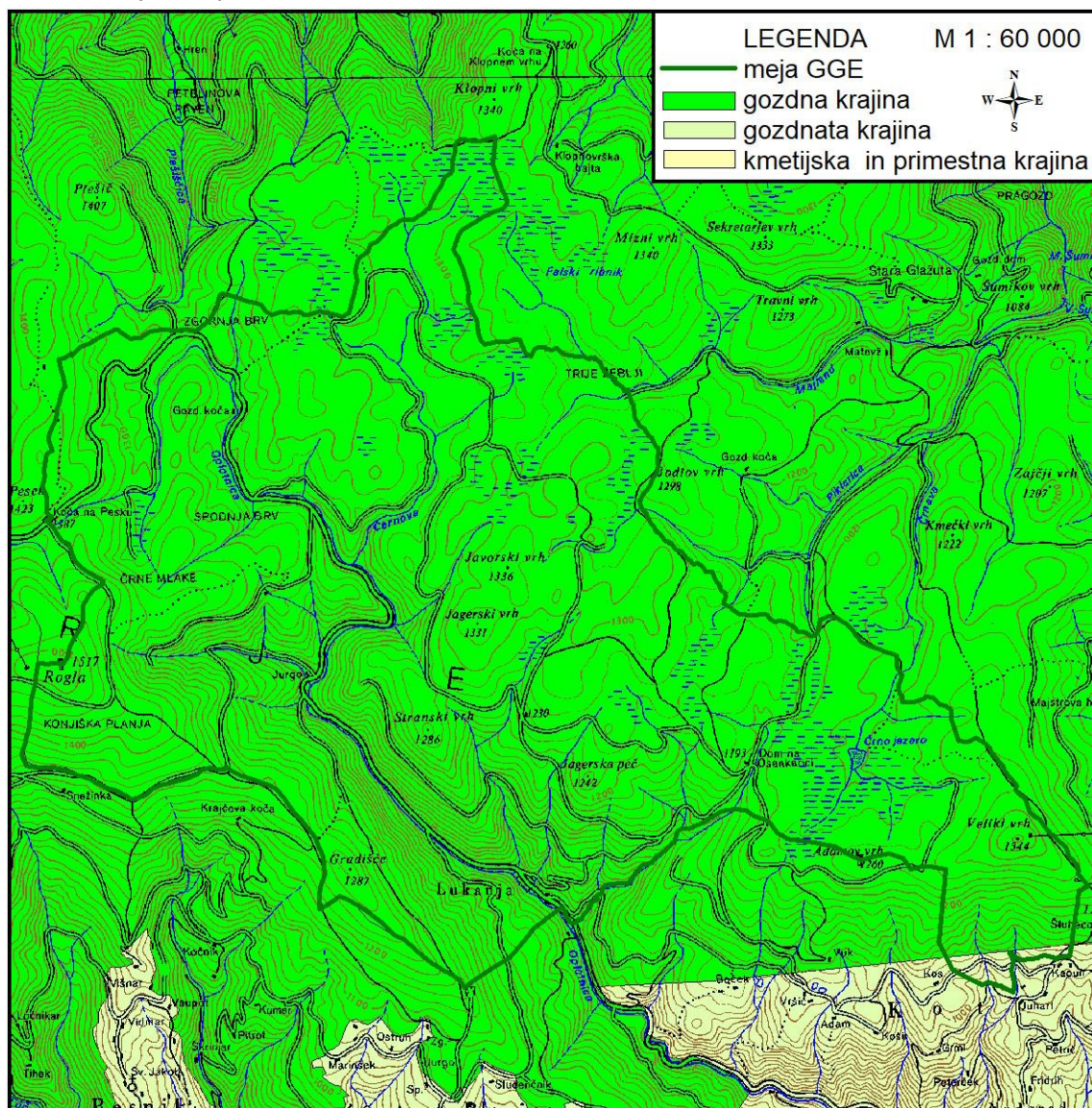
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina GGE	2.854,79	100,00
Gozd	2.767,58	96,95
Ostala gozdna zemljišča		
- daljnovodi		
- obore		
Gozdni prostor	46,16	1,62
- močvirja		
- pobočni grušči		
- skalovja in površine nad gozdno mejo		
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	7,72	0,27
- zaraščajoče površine	0,60	0,02
- infrastrukturni objekti	35,54	1,24
- drugo (vodotoki)	2,30	0,08
Negozdni prostor	41,15	1,44
- zaraščajoče površine		
- ostale površine znotraj gozda		

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov. Deleži so prikazani z dvema decimalkama.

Znotraj gozdnega prostora je bilo izločenih 7,72 ha manjših ekstenzivnih travniških površin (senožeti in lazi), 0,60 ha zaraščajočih površin in 35,54 ha javnih prometnic (infrastrukturni objekti), drugo (vodotoki) - Črno jezero z zamočvirjeno neposredno okolico (2,30 ha).

Karta 2: Krajinski tipi

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Vegetacijski oris GGE z opisom gozdnih rastiščnih tipov je povzet po Gozdnogospodarskem načrtu GGE Osankarica 2014–2023 (2015) in publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021).

Gozdovi obravnavane GGE se v celoti nahajajo v predalpskem obrobju preddinarskega fitoklimatskega teritorija (Košir, 1994), po fitogeografski razdelitvi Slovenije (Wraber, 1969) pa v alpskem fitogeografskem območju, oz. na robu alpskega fitoklimatskega območja (Košir, 1994).

GGE Osankarica leži na južnem pobočju Pohorja. Zgornji del GGE obsega rahlo valovit plato z zamočvirjenimi kotanjami ter visokimi šotnimi barji, proti jugovzhodu pa daje enoti značilen pečat dolina potoka Oplotnice, v katerega se stekajo številni potoki, ki dobijo ob večjih nalivih hudourniški značaj. Ob njih se razprostirajo jarki s strmimi pobočji.

Za GGE je z vegetacijskega vidika, kljub enoličnemu aspektu, značilna velika rastiščna pestrost, ki je odvisna predvsem od nagiba, lege, nadmorske višine in erozijskih procesov, kot so stopnja ustaljenosti tal, vrsta akumuliranega material (vrsta kamnine in stopnja razdrobljenosti), intenzivnost odnašanja itd. Poleg ekoloških faktorjev je na razvoj vegetacije v veliki meri vplival tudi človek s poseganjem v naravo. Vsi ti dejavniki vplivajo na prepletanje gozdnih rastiščnih tipov (v nadaljevanju: GRT), ki imajo tudi znotraj GRT različno razvojno težnjo.

Največji del GGE obsega conalni GRT zgornjega montanskega pasu Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico, ki naseljuje blago nagnjena, rahlo razgibana pobočja, katera mestoma preidejo v zaravnice ali plitve jarke s potoki. Na strmih pobočjih se uveljavljajo plemeniti listavci (GRT Javorovje s praprotni). V srednjem delu montanskega pasu se v hladnih legah na pobočjih jarkov (Lukanja) pojavlja GRT Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico. Blago nagnjene in ravne predele na osiromašenih tleh v višinah nad 1.000 m, ob robu barij, porašča GRT Smrekovja s smrečnim resnikom, zamočvirjene predele na šotnih tleh pa Barjanska smrekovja. Na manjših površinah se na pobočjih potoka Oplotnice pojavlja še edafsko pogojen GRT Smrekovje s trikrpim bičnikom.

Fitocenološko kartiranje obravnavane GGE je v letu 1964 opravil Biro za gozdarsko načrtovanje v Ljubljani. Izdelane so bile fitocenološke karte v merilu 1 : 10.000. Pri terenskem delu pri opisih sestojev so se uporabljale omenjene fitocenološke karte in opisi gozdnih združb fitocenološkega elaborata G.E. Oplotnica v merilu 1 : 10.000 (Košir, 1964). V letih 2021 in 2022 je na Pohorju v okviru projekta Vizija Pohorje 2030 (Pohorka) Gozdarski inštitut Slovenije izvajal fitocenološko kartiranje v coni kisloljubnih smrekovih in barjanskih gozdov. Rezultate tega kartiranja smo dopolnili z lastnimi opažanji in jih uporabili kot novo karto GRT v omenjenih conah.

Opisi GRT so povzeti po gradivu z naslovom Vegetacijske, talne in ... (Kutnar in sod., 2013), ki je bilo izdano za potrebe terenske delavnice Javne gozdarske službe, izvedeni v GGE Osankarica, v soorganizaciji Zavoda za gozdove Slovenije, OE Maribor in Gozdarskega inštituta Slovenije.

Sintaksonomska nomenklatura je privzeta iz gozdarskega informacijskega sistema (GIS) (ZGS, 2009; 2011) ter skladna s Tipologijo gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov (Kutnar in sod., 2012). Poimenovanje praprotnic in semenk je povzeto po Mali flori Slovenije (Martinčič in sod., 2007).

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč

Šifra	Skupina rastišč / Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
28	Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	2.174,47	78,6
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	154,39	5,6
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	2.020,08	73,0
30	Javorovja, velikojesenovja in lipovja	2,46	0,1
761	Javorovje s praprotmi	2,46	0,1
36	Jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	391,32	14,1
801	Smrekovje s trikrpim bičnikom	182,29	6,6
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	161,00	5,8
803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	48,03	1,7
37	Barjanska smrekovja in ruševja	199,33	7,2
811	Barjansko smrekovje	139,63	5,0
812	Vegetacija visokih barij	59,70	2,2
	Skupaj	2.767,58	100,0

Karta rastišč v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT. 3).

Opis pomembnejših gozdnih rastiščnih tipov in gozdnih združb

Opisane so samo najpomembnejše gozdne združbe.

781 - Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico¹

Latinsko ime²: *Luzulo-Fagetum abietetosum*, syn³: *Luzulo-Fagetum*.

Površina: 154,39 ha (5,6 %).

Razširjenost: V srednjem in spodnjem delu montanskega pasu v nadmorskih višinah od 800 do 1.600 m.

Rastišče: Pretežno tople lege, zmerno strmi do strmi nagibi, pobočja so srednje kamnita, enakomerno razbrazdana z ustaljenimi jarki in grebeni. Rastišča so občasno sušna, temperaturni ekstremi so izrazitejši.

Talni tip: Srednje globoka distrična rjava tla s surovim humusom in prhnino na silikatnih kamninah. Humusni sloj je zelo plitev.

Značilna rastlinska kombinacija:

Drevesna plast: navadna bukev (*Fagus sylvatica*), navadna smreka (*Picea abies*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), jelka (*Abies alba*), jerebika (*Sorbus aucuparia*).

Grmovna plast: zelo slabo razvita, pomladek drevesnih vrst in malina (*Rubus idaeus*).

Zeliščna plast: belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), navadna podborka (*Athyrium filix-femina*), gozdne šašulice (*Calamagrostis arundinaceae*), navadna zajčja deteljica (*Oxalis acetosella*), fuksov grint (*Senecio fuchsii*), zajčica (*Prenanthes purpurea*), gozdna škržolica (*Hieracium murorum*), gozdna bekica (*Luzula sylvatica*), vretenčasti salomonov pečat (*Polygonatum verticillatum*), bela čmerika (*Veratrum album*), koprivolistni jetičnik (*Veronica urticifolia*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*).

Rastiščni koeficient: 9.

¹ Šifra in rastiščni tip po Kutnar in sod. (2012).

² Staro latinsko ime sintaksona oz. združbe po šifrantu (GIS) ZGS (ZGS, 2009; 2011).

³ Veljavno latinsko ime sintaksona oz. združbe (Marinček in Čarni, 2012).

782 - Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico¹

Latinsko ime²: *Cardamini savensi-Fagetum* var. geogr. *Abies alba*; syn³.: *Savensi-Fagetum pohoricum*.

Površina: 2.020,08 ha (73,0 %).

Razširjenost: Zgornji del gorskega vegetacijskega pasu Pohorja, v mejah od 800 do 1.500 m nm.v.

Rastišče: Blago nagnjena, rahlo razgibana pobočja, ki mestoma preidejo v zaravnice ali plitve jarke s potoki. Ustaljen rahlo razgiban teren, ki preide mestoma v zaravnice ali plitve jarke s potoki.

Talni tip: Srednje globoka do globoka distrična rjava tla s sprsteninasto in prhninasto-sprsteninasto obliko humusa. Produktivna sposobnost tal je velika. Prevladujejo silikatne kamnine.

Značilna rastlinska kombinacija:

Drevesna plast: navadna bukev (*Fagus sylvatica*), bela jelka (*Abies alba*), navadna smreka (*Picea abies*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), jerebika (*Sorbus aucuparia*).

Grmovna plast: jerebika (*Sorbus aucuparia*), malina (*Rubus idaeus*), srhkostebelna robida (*Rubus hirtus*).

Zeliščna plast: zasavska konopnica (*Cardamine waldsteinii*), gorski jetičnik (*Veronica montana*), trolistna penuša (*Cardamine trifolia*), navadna pižmica (*Adoxa moschatellina*), vretenčasti salomonov pečat (*Polygonatum verticillatum*), zelena čmerika (*Veratrum album* subsp. *lobelianum*), goli lepen (*Adenostyles glabra*), platanolistna zlatica (*Ranunculus platanifolius*), navadna gorska ločika (*Cicerbita alpina*), okroglostna lakota (*Galium rotundifolium*) itd.

Rastiščni koeficient: 7.

801 - Smrekovje s trikrpim bičnikom¹

Latinsko ime²: *Mastygobryo-Piceetum*; syn³.: *Bazzanio-Piceetum*.

Površina: 182,29 ha (6,6 %).

Razširjenost: Gorski vegetacijskegi pas Pohorja.

Rastišče: Naseljuje ravne ali rahlo nagnjene predele.

Talni tip: Podzol.

Značilna rastlinska kombinacija:

Drevesna plast: navadna smreka (*Picea abies*).

Grmovna plast: smrekov podmladek.

Zeliščna plast: borovnica (*Vaccinium myrtillus*), vijugasta masnica (*Deschampsia flexuosa*), alpski planinšček (*Homogyne alpina*), gozdni planinšček (*Homogyne sylvestris*), brinolistni lisičjak (*Lycopodium annotinum*), kijasti lisičjak (*Lycopodium clavatum*).

Mahovna plast: *Bazzania trilobata*, *Rhytidiadelphus loreus*, *Leucobryum glaucum*, *Pleurozium schreberi*, *Rhytidiadelphus triquetrus*, *Plagiothecium undulatum*, *Polytrichum formosum*.

Rastiščni koeficient: 5.

802 - Smrekovje s smrečnim resnikom¹

Latinsko ime²: *Rhytidiadelpho lorei-Piceetum*.

Površina: 161,00 ha (5,8 %).

Razširjenost: Na nekarbonatnih kamninah na Pohorju, v nadmorskih višinah od 1.100 do 1.500 m.

Rastišče: Na prehodu med barjem in okoliškim, nekoliko dvignjenim gozdom, kjer je teren zmerno valovit, blago nagnjen ali včasih celo zravnano. GRT je deloma pod vplivom vode.

Talni tip: Srednje globoka do globoka distrična rjava tla. Pretežno tipična, mestoma so opazni znaki opodzoljevanja (izpiranje humusnih spojin iz humusno akumulativnega A v kambični B horizont) in prhninasta. Praviloma imajo tla na teh rastiščih zelo kisle reakcije in zelo nizko stopnjo nasičenosti z izmenljivimi bazičnimi kationi.

Značilna rastlinska kombinacija:

Drevesna plast: smreka (*Picea abies*), bukev (*Fagus sylvatica*).

Grmovna plast: jerebika (*Sorbus aucuparia*), malina (*Rubus idaeus*), srhkostebelna robida (*Rubus hirtus*).

Zeliščna plast: gorska krpača (*Thelypteris limbosperma*), brinolistni lisičjak (*Lycopodium annotinum*), gozdna bekica (*Luzula sylvatica*), dlakava bekica (*Luzula pilosa*), rušnata masnica (*Deschampsia caespitosa*), vijugasta masnica (*Avenella flexuosa*), vretenčasti salomonov pečat (*Polygonatum verticillatum*), migalični šaš (*Carex brizoides*), brezklaso lisičje (*Huperzia selago*).

Mahovna plast: *Rhytidiadelphus loreus*, *Dicranum polysetum*, *Polytrichastrum formosum* (= *Polytrichum formosum*), *Plagiothecium undulatum*, *Pleurozium schreberi*, *Rhytidiadelphus triquetrus*, *Bazzania trilobata*, *Hylocomium splendens*, *Mylia taylorii*, *Scapania nemorosa*, *Plagiothecium neglectum*, *Plagiochila asplenoides* var. *major*, *Tortella tortuosa*, *Leucobryum glaucum*, *Fissidens taxifolius* in lišaji *Cladonia rangiferina*, *Cladonia pyxidata*, *Cetraria islandica*.

Rastiščni koeficient: 5.

811 - Barjansko smrekovje¹

Latinsko ime²: *Sphagno-Piceetum* var. *geogr. Carex brizoides*

Površina: 139,63 ha (5,0 %).

Razširjenost: Na Pohorju, v nadmorskih višinah od 900 do 1.500 m.

Rastišče: Na šotnih barjanskih tleh, ki so stalno bolj ali manj namočena. Običajno je razširjen v soseščini GRT Smrekovje s smrečnim resnikom in Vegetacije visokih barij (*Sphagno-Pinetum mugo*).

Talni tip: Šotni glej in šotna tla. Šotni glej ima v gornjem delu najmanj 10 do največ 30 cm debelo plast šote, ki leži na glejevem G horizontu. Šotna tla so plitva do srednje globoka in oligotrofna (zelo slabo preskrbljena s hranili). Na nekarbonatnih in mešanih karbonatno-nekarbonatnih kamninah.

Značilna rastlinska kombinacija:

Drevesna plast: smreka (*Picea abies*).

Grmovna plast: jerebika (*Sorbus aucuparia*), malina (*Rubus idaeus*), srhkostebelna robida (*Rubus hirtus*).

Zeliščna plast: nožničavi munec (*Eriophorum vaginatum*), navadni lasasti kapičar (*Polytrichum commune*), bodičnati šaš (*Carex echinata*) in girgensohnov šotni mah (*Sphagnum girgensohnii*), migalični šaš (*Carex brizoides*), prepognjeni šotni mah (*Sphagnum*

flexuosum) in čvrsti šotni mah (*Sphagnum russowii*, sin. *S. robustum*), brinolistni lisičjak (*Lycopodium annotinum*), gozdna bekica (*Luzula sylvatica*), lasasta šopulja (*Agrostis tenuis*).

Mahovna plast: *Sphagnum girgensohnii*, *Polytrichum commune*, *Bazzania trilobata*, *Rhytidiadelphus loreus*, *Plagiothecium undulatum*, *Sphagnum squarrosum*, *Polytrichastrum formosum* (= *Polytrichum formosum*).

Rastiščni koeficient: 1.

1.1.8 Živalski svet

V GGE se pojavlja veliko število živalskih vrst, kar je odraz pestrih in raznolikih razmer na tem delu Pohorja. Večina živalskih vrst v GGE je bolj ali manj izpostavljeno vplivu ljudi. Prisotnost posameznih vrst divjadi v največji meri odvisna od načina gospodarjenja z gozdom in od motenj v naravnem okolju, ki jih prinaša turistična in rekreacijska raba prostora. Izrazito moteč vpliv na živalski svet imajo vse pogostejše vožnje z motorji in motornimi sanmi izven utečenih gozdnih ali javnih prometnic, nabiralništvo,

Živalski svet v GGE je potrebno obravnavati kot del širše geografsko-ekološke celote. Splet številnih dejavnikov, od velike gozdnatosti in lege v prostoru, do relativno majhne poseljenosti in ugodnih rastiščnih razmer, uvršča ves gozdnati prostor GGE, ki leži v osrednjem delu Pohorja v območje, kjer imajo številne prostoživeče živali ugodne življenjske razmere. Paleta živalskega sveta na Pohorju je zelo pestra, največ je zbranih podatkov o sesalcih in pticah, nekoliko bolj skromni so podatki o ostalih skupinah, še posebej o živalih talne in podtalne favne. Prisotnost posameznih vrst je v tesni soodvisnosti z načinom gospodarjenja z gozdom in od obremenjenosti okolja z negativnimi vplivi, ki jih prinaša turizem in rekreacija v prostoru. Sami habitatni tipi, kot biološko ali biotopsko značilne in prostorsko zaključene enote ekosistema, v obravnavani gozdnogospodarski enoti še niso bili popisani, je pa za GGE značilna velika raznolikost le teh (travišča, bukovi in smrekovi gozdovi, ruševja, barjanska smrekovja, aktivna visoka ter prehodna barja, potoki). Evropsko pomembni habitatni tipi so vključeni v evropsko ekološko omrežje NATURA 2000. V GGE so izločena območja s poudarjenostjo ohranjanja biotske raznovrstnosti na 1. in 2. stopnji. To so gozdovi na območju rastišč divjega petelina in ruševca, gozdovi na območjih mirnih con in zimovališč, gozdni in naravni rezervati in barja, gozdovi posebnega varstvenega območja namenjeni varovanju ogroženih vrst ptic (SPA – Special protected area).

Kot že omenjeno se v enoti pojavlja veliko število vrst. Opisali bomo le nekatere pomembnejše oz. kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE (VIR: Naravovarstvene smernice, 2024) in najpomembnejše vrste divjadi, oz. prostoživeče živali, ki so predmet lova.

Kvalifikacijske vrste območij NATURE 2000 v GGE Osankarica

Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov kvalifikacijskih vrst območij NATURE 2000 v GGE Osankarica

Metulji:

Črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*)

Gozdni postavnež (*Euphydryas maturna*)

Vrsta	Cona/Območje vrste	Zahteve vrste do habitata	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	SI3000270 Pohorje CGP – Pohorje (pod 1000 metrov n.v.): vrsta vezana na gozdni prostor (listnati, mešani gozdovi) z večjim deležem vrzeli (gozdne jase, gozdni robovi) z bogatim zeliščnim in grmovnim slojem.	Sprednji del telesa in sprednja krila so črne barve, z zelenim kovinskim sijajem in značilnim črtastim vzorcem od svetlo rumene (na notranji strani) do umazano bele barve (na zunanji strani). Zadnja krila in zadek so cinobor rdeče barve, krila s tremi večjimi črnimi lisami, zadek pa z malimi črnimi pikami. Samice se ne razlikujejo od samcev, so le za spoznanje večje in imajo debelejši zadek. Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrast, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)	SI3000270 Pohorje CGP – Pohorje: vrsta vezana na območja ob gozdnih potokih, ki so v bližini travniških površin in gozdnih jas.	38-46 mm velik metulj. Zgornja stran kril ima rdečkasto osnovno barvo s črnim mrežastim vzorcem in kremasto belimi lisami. Živi v vlažnih dolinah s travniki in mešanimi gozdnimi sestoji. Gosenice se do zime skupinsko hranijo z listi velikega jesena in topola. Prezimijo v skupnih gnezdih iz listov hranilne rastline spetih s svilnatimi nitmi. Spomladi se gosenice hranijo posamič jesenom in topolom, poleg tega pa še z ozkolistnim trpotcem, vrednikovim jetičnikom, kosteničevjem ali travniško izjevko. Odrasli osebki se zadržujejo večinoma na gozdnih robovih in gozdnih poteh, ki so le del dneva osončene. Hranijo se v galvem na belo cvetočih rastlinah (kobulnice, navadna kalin, dobrovita ipd.). Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin v bližini življenjskega prostora, način gospodarjenja z gozdom (odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogoždovanje z iglavci) ter reguliranje manjših potokov z odstranjevanjem obrežne vegetacije.	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

Dvoživke:

Veliki pupek (*Triturus carnifex*)

Hribski urh (*Bombina variegata*)

Vrsta	Cona/Območje vrste	Zahteve vrste do habitata	Ocena stanja na območju
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	SI3000270 Pohorje CGP – Pohorje: vrsta vezana na gozdni prostor, za razvoj potrebuje manjša mirujoča večja vodna telesa (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se ne izsušijo).	Največja vrsta pupkov v Evropi, ki zraste do 25 cm, večinoma pa doseže okoli 18 cm. Po videzu spominja na močerada, samec ima na hrbtu žagasto nazobčan greben, samica pa živo rumeno črto. Ličinke so podobne staršem, na zunaj se razlikujejo le v tem, da imajo zunanje škrge, s čimer so vezane na življenje v vodi. Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatga in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	SI3000270 Pohorje CGP – Pohorje: vrsta vezana na gozdni prostor, za razvoj potrebuje manjša mirujoča vodna telesa (luže, mlake).	Po obliki spominja na žabo, zraste do 5 cm, po hrbtu pa ima bradavice. Oglašja se z zvonkim uu-uu, ob nevarnosti se vrže na hrbet in pokaže živobarven trebuh, ki je pri tej vrsti rumeno-črn. Ličinke so paglavci, ki imajo ovalen trup z repom in so brez okončin. Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrliimi kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča in življenjski prostor ličink so nezasečene občasne luže v ali blizu gozda (glinokopi, kamnolomi, kolesnice na cesti). Predvsem mladi odrasli osebeki so zelo mobilni in prepotujejo tudi več kot kilometer daleč od vode.	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

Raki:

Navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)

Vrsta	Cona/Območje vrste	Zahteve vrste do habitata	Ocena stanja na območju
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	SI3000270 Pohorje CGP – Pohorje: naravno ohranjeni in osenčeni vodotoki brez uničujočih posegov (območje Oplotnice ob Lukanji).	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm. Hrbtna stran je ponavadi svetlo rjava, trebušna stran je svetlejša, motno bela; površina škarij zelo groba in z velikimi zrnji. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

Ptice:Koconogi čuk (*Aegolius funereus*)Gozdni jereb (*Bonasa bonasia*)Črna štorklja (*Ciconia nigra*)Črna žolna (*Dryocopus martius*)Mali skovik (*Glaucidium passerinum*)Severni kovaček (*Phylloscopus trochilus*)Triprsti detel (*Picoides tridactylus*)Sloka (*Scolopax rusticola*)Ruševec (*Tetrao tetrix tetrix*)Divji petelin (*Tetrao urogallus*)

Vrsta	Cona/Območje vrste	Zahteve vrste do habitata	Ocena stanja na območju
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	SI5000006 Pohorje Iglasti in mešani gozdovi nad 800 metrov n.v. Cona H – Pohorje, Cona G - Pohorje.	Koconogi čuk je majhna sova z belo obrobljenim obraznim diskom in rumenimi očmi. Peruti so temno rjave z belimi pikami. Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu iztesala črna žolna. Hrani se z voluharicami, mišmi, rovkami in pticami pevkami. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zaloge hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	nihajoč trend (F)***
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	SI5000006 Pohorje Mirni mešani in presvetljeni gozdovi z jasami in posekami. Cona H – Pohorje.	Pri gozdnem jerebu sta oba spola varovalno rjavo-sivo obarvana, samec pa ima črno grlo. V Sloveniji gnezdi v mirnih mešanih gozdovih, zlasti zrelih, s plodonosno podrastjo (leska, jerebika) in številnimi jasami ali posekami. Gnezdo je na tleh v kritju drevesa ali grma. V času svatovanja se oglašja s tihim piskanjem, ki zahteva dober sluh. Hrani se s popki, poganjki, listi, sadeži in semeni, mravljami in njihovimi ličinkami. Pozimi se hrani pretežno na drevesih, poleti na tleh. Je ena najbolj izrazitih stalnic, ki se premika le lokalno, kar je povezano z iskanjem hrane. Ogroža ga opuščanje tradicionalnega pašništva na planinah.	neznan trend (UNK)***
črna štorklja (<i>Ciconia nigra</i>)	SI5000006 Pohorje Na območju se pojavlja v času gnezditvenega obdobja. Cona H – Pohorje.	Črna štorklja je precej redkejša in živi bolj skrito življenje kot njena sestrška vrsta, bela štorklja. V zraku jo od čapelj ločimo po iztegnjenemu vratu, od bele štorklje pa po popolnoma temni glavi, vratu, in perutih. Gnezdi v poplavnih gozdovih s številnimi visokimi debelimi drevesi, na katerih si iz vej zgradi svoje mogočno gnezdo. V Sloveniji, kjer sodi med redke gnezdilke, so to najpogostejše belogabrovo-dobovi gozdovi, ki so preprejeni s potočki in manjšimi močvirji. Hrani se z dvoživkami, ribami in drugimi vretenčarji, ki jih lovi med počasno hojo na gozdnih jasah, vlažnih travnikih, ob stoječih in tekočih celinskih vodah. Je selivka, ki se iz tropske Afrike vrne aprila. Ogrožata jo zlasti izginjanje ustreznih gnezdišč in človekove motnje v času gnezdenja, na katere je izredno občutljiva.	stabilen trend (S)***
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	SI5000006 Pohorje Mešani bukovo-jelovi in iglasti gozdovi z višjim deležem sušic in odmrlega drevja. Cona H – Pohorje, Cona G - Pohorje.	Je največja evropska žolna, obarvana povsem črno in z rdečo kapo. Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhomom. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi mravljami ter lesnimi hrošči. Njen jezik je močno lepljiv, na konici pa ima 4-5 kaveljčkov, s katerimi lahko izza lubja potegne ličinke hroščev. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka. Zaenkrat ni ogrožena, njena evropska populacija je narasla.	neznan trend (UNK)***

Vrsta	Cona/Območje vrste	Zahteve vrste do habitata	Ocena stanja na območju
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	SI5000006 Pohorje Iglasti in mešani gozdovi s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, a v višjih legah. Cona H – Pohorje, Cona G - Pohorje.	Mali skovik je najmanjša evropska sova, malce večja od vrabca. Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij. Hrani se s pticami pevkami (meniškci, ščinkavci, čizki ipd.) in malimi sesalci, ki jih lovi predvsem v jutranjem in večernem mraku, lahko pa tudi čez dan. Plen lovi na zalogo in ga shranjuje, zlasti pozimi. V Sloveniji je redka gnezdilka gorskega sveta Alp, Pohorja in Dinaridov.	neznan trend (UNK)***
severni kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	SI5000006 Pohorje Svetli listnati in mešani gozdovi. Cona H – Pohorje.	Severni kovaček je do 12 cm velik ptič. Zgornji del telesa je zelenkasto rjave barve, spodnji del pa je blede rumen. Na glavi ima značilno rumeno nadočesno progo. Gnezdi v svetlih listnatih gozdovih. V Sloveniji je znan le kot redka preletna vrsta.	neznan trend (UNK)***
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	SI5000006 Pohorje Smrekovi gozdovi z velikim deležem odmrlega lesa. Cona G – Pohorje.	Triprsti detel je posebej v vsaj dveh pogledih: kot pove že njegovo ime, ima na nogah zgolj tri in ne štiri prste kot ostali detli, poleg tega pa je edini detel brez rdeče barve na telesu. Samec ima rumeno kapico. Prebiva v zrelih iglastih, najpogostejše smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo izteše v mehki les propadajočega drevesa. Hrani se z žuželkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdilka v Sloveniji. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	padajoč trend (D)***
sloka (<i>Scolopax rusticola</i>)	SI5000006 Pohorje Širše območje mokrišč z obrobni gozdovi in travišči. Cona G – Pohorje.	Sloka je bolj čokata in večja sorodnica kozice, ki prebiva v nižinskih in gorskih vlažnih gozdovih s plodonosno podrastjo (maline, robide, leska, navadna bodika, orlova praprot). Samci zvečer in zgodaj zjutraj izvajajo značilen svatovski let, katerega glavni namen ni označevanje teritorija, temveč privabljanje še nesparjenih samic. So poliginični, naenkrat imajo tudi do 4 samice. V Sloveniji je zelo redka gnezdilka, pogostejša pa je na preletu. Gnezdo je na tleh, skrito v vegetaciji, pogosto v robidovju. Hrani se z deževniki in ličinkami žuželk, ki jih išče tako, da kljun zabada v razmočena tla ali pa z njim obrača liste ter vejice. Nekatere populacije so selivske, druge stalnice, prezimujejo v Zahodni Evropi, Sredozemlju in Severni Afriki, vrnejo se marca. Ogroža jih osuševanje poplavnih gozdov, intenzivno gospodarjenje z njimi in lov v času jesenskega preleta.	neznan trend (UNK)***
ruševca (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>)	SI5000006 Pohorje Območje obsega predvsem grebenske lege zahodnega Pohorja povečini nad 1.400 metrov n.v.	Samec ruševca je črn, z belim podrepnim perjem in liso v perutih, rdečo nadočesno gubo in lirasto oblikovanim repom. Samica je varovalnih rjavih tonov. Živijo na meji med gozdom in alpskimi tratami ter v ruševju. Potrebujemo posamezna drevesa, ki obkrožajo bolj odprte predele (barje, jase). Samci se spomladi razkazujejo na rastiščih. Samice jih sprva opazujejo z roba rastišča, nato si postopno izberejo enega in se z njim pari. To je najpogostejše glavni samec, ki poje in se razkazuje v sredini rastišča. Gnezdo je na tleh v zavetju visoke vegetacije ali grma. Hranijo se pretežno z rastlinami (poganjki, iglice, storži, mačice, plodovi), le poleti tudi z nevretenčarji. So stalnice, ki se tudi pozimi zadržujejo na gnezdiščih. Ogrožata jih masovni gorski turizem in krivolov.	neznan trend (UNK)***

Vrsta	Cona/Območje vrste	Zahteve vrste do habitata	Ocena stanja na območju
divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	SI5000006 Pohorje Višje nadmorske višine (predvsem nad 1200 metrov n.v. , v bukovih gozdovih občasno tudi nižje). Prevladujejo gozdovi z visoko primesjo smreke in bogato zeliščno plastjo. Cona G – Pohorje.	Divji petelin je naša največja koconoga kura. Samec ima temno zelene prsi, rjave peruti in rdečo nadočesno gubo, samica je varovalnih rjavih tonov. Samci se na rastiščih razkazujejo in tekmujejo s svatovskimi napevi, ki so mešanica klepanja, drobljenja in brušenja. En samec se pari z več samicami. Slednje same skrbijo za zarod. Gnezdo zgradijo na tleh v gostem kritju, pogosto ob deblu drevesa. Divji petelini so stalnice, ki v Sloveniji gnezdijo v zrelih iglastih in mešanih gozdovih gorskega sveta, prepredenih s posekami in jasami, na katerih je veliko plodonosnih rastlin. Potrebujemo tudi vodni vir in predel, kjer nabirajo kamenčke za prebavo (gastrolite). Prehranjujejo se skoraj izključno z rastlinami, pozimi so to iglice in poganjki, ki jih nabirajo na drevju, v času brez snežne odeje pa se hranijo na tleh z listi, poganjki, plodovi (borovnice, brusnice, mahovnice, barjanske kopišnice). Mladiči jedo tudi pajke in žuželke. Ogroža ga intenzivna sečnja, širjenje gozdnih monokultur, vznemirjanje s strani človeka, ponekod tudi nezakonit lov.	padajoč trend (D)***

Opomba: Z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste;

VIR: Poročilo HT 2019 – poročanje po habitatni direktivi (** na celotnem območju celinske biogeografske regije); Poročilo RS po 12. členu Direktive o pticah 2019, Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst ptic na območjih Natura 2000 v letu 2020 in sinteza monitoringa 2019- 2020 (***).

Divjad:

Srna (*Capreolus Capreolus*)

Navadni jelen (*Cervus elaphus*)

Gams (*Rupicapra rupicapra*)

Divji prašič (*Sus scrofa*)

Kuna belica (*Martes foina*)

Kuna zlatica (*Martes martes*)

Lisica (*Vulpes vulpes*)

Preglednica 6/D-SH: Stanje habitatov divjadi v GGE Osankarica

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srna (<i>Capreolus capreolus</i>)	Travišča, polodprt gozdni prostor, ustrežna dolžina gozdnega roba.	stabilna	Na celotnem območju GGE; njena številčnost z nadmorsko višino upada. Ocena: Manj ugodno stanje habitata.	
Navadni jelen (<i>Cervus elaphus</i>)	Strnjeni gozdovi z osredki kmetijskih površin, ki nudijo pašni prostor.	stabilna	Na celotnem območju GGE. Ocena: Ugodno stanje habitata	
Gams (<i>Rupicapra rupicapra</i>)	Strnjeni gozdovi na strmih skalnatih in nedostopnih pobočjih.	stabilna	Le v nekaterih ustreznih delih GGE na strminah ob Oplotnici. Ocena: Manj ugodno stanje habitata	
Divji prašič (<i>Sus scrofa</i>)	Gozdovi bukve, z večjimi pomlajenimi kompleksi in z večjimi ali manjšimi kmetijskimi površinami.	stabilna	Na območju celotne GGE. Ocena: Ugodno stanje habitata	
Kuna belica (<i>Martes foina</i>)	Agrarna do gozdnata krajina z veliko gozdnih robov in omejkov. Prisotnost strmih skalnatih in nedostopnih pobočij in opuščeni kmetijskih objektov.	stabilna	Celotna gozdnogospodarska enota. Bližina vikendov in naselij. Ocena: Manj ugodno stanje habitata	
Kuna zlatica (<i>Martes martes</i>)	Strnjeni gozdovi z malo motnjami.	stabilna	Celotna gozdnogospodarska enota. Ocena: Ugodno stanje habitata	
Lisica (<i>Vulpes vulpes</i>)	Agrarna do gozdnata krajina z veliko gozdnih robov in omejkov.	stabilna	Celotna gozdnogospodarska enota. Ocena: Manj ugodno stanje habitata	

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina gozdov se je ob zadnjem urejanju ugotavljala z uporabo digitalnih ortofoto načrtov DOF025 (CAS 2022) izdelanih leta 2022 (Geodetske podlage ZGS, 2023), digitalnega modela krošenj lidarskega skeniranja leta 2014 (Baza prostorskih podatkov ZGS, 2023), zemljiškokatastrskih načrtov (ZKN) povzetih po GURS iz leta 2023 (Geodetske podlage ZGS, 2023), rabe tal povzete po MKGP iz leta 2023 (Baza prostorskih podatkov ZGS, 2023) ter terenskih ogledov.

Površina gozdov, ki smo jo dobili z digitalizacijo, znaša 2.767,58 ha in se je glede na preteklo ureditveno obdobje povečala za 34,57 ha, predvsem kot posledica vključevanja gozdnih cest v gozd, ki so bile ob urejanju pred desetimi leti iz gozda izločene.

Površina gozdov se je povečala v obeh lastniških kategorijah, v zasebnih gozdovih za 8,30 ha, v državnih pa za 26,24 ha.

V GGE prevladujejo državni gozdovi, teh je 87,1 %, zasebnih je 12,9 % (Preglednica 7).

Preglednica 7/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi (ha)	Državni gozdovi (ha)	Skupaj (ha)
Površina gozda	356,73	2.410,85	2.767,58
Delež (%)	12,9	87,1	100,0

Podatki za posestno sestavo zasebnih gozdov so bili pridobljeni iz indeksa gozdnih posestnikov po podatkih zemljiškega katastra (Preglednice od 8 do 10).

Skupno število vseh zasebnih posesti je 9 (Preglednica 8). Prevladuje velika gozdna posest. Trije lastniki posedujejo 92,2 % površin zasebnih gozdov. V velikostnih razredih posesti od 30 ha do nad 100 ha so lastniki, katerim gozd predstavlja pomemben ali glavni vir dohodkov.

Povprečna velikost gozdne posesti meri 39,68 ha in se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem povečala, prej je znašala 34,86 ha.

Preglednica 8/LS: Posestna struktura po posesti (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Število posesti	Površina (ha)	Delež (%)	Pov. posest (ha)
do 1 ha	2	0,44	0,1	0,22
1 do 5 ha	3	5,77	1,6	1,92
5 do 10 ha	-	-	-	-
10 do 30 ha	1	21,44	6,0	21,44
30 do 100 ha	2	110,40	30,9	55,20
nad 100 ha	1	219,10	61,3	219,10
Skupaj:	9	357,15	100,0	39,68

Število vseh lastnikov gozdov (upoštevajoč solastnike) je 24, število posesti po posestnih listih je 9. Ker ima lahko ena posest več posestnih listov, je dejansko število posesti nekoliko manjše od števila posestnih listov.

Preglednica 9/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki) (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	50,1	50,0	1,1	1,1
1 do 5 ha	8,3	58,3	0,6	1,7
5 do 10 ha	16,7	75,0	10,4	12,1
10 do 30 ha	8,3	83,3	6,0	18,1
30 do 100 ha	8,3	91,6	20,5	38,6
nad 100 ha	8,3	100,0	61,4	100,0
Skupaj:	100,0		100,0	

V zadnjem desetletju se je povečalo število lastnikov iz 18 na 24, in sicer tako tistih z manjšo, kot tudi tistih z veliko gozdno posestjo (Preglednica 10).

Preglednica 10/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Leto 2014		Leto 2024		
	Število lastnikov	Delež (%)	Število lastnikov	Delež (%)	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	9	49,9	12	50,1	12
1 do 5 ha	1	5,6	2	8,3	14
5 do 10 ha	4	22,2	4	16,7	18
10 do 30 ha	1	5,6	2	8,3	20
30 do 100 ha	2	11,1	2	8,3	22
nad 100 ha	1	5,6	2	8,3	24
Skupaj	18	100,0	24	100,0	

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

V GGE Osankarica je gostota primarnih vlak nad 50 m³/ha, kar je glede na reliefne oblike in porazdeljenost vlak za racionalno traktorsko spravilo primerno. Traktorsko spravilo lesa se uporablja skoraj na celotni površini gozdov (95,4 %). Povprečna pravilna razdalja znaša okoli 400 metrov. 4,6 % površine GGE je primerna za spravilo lesa z žičnico. Območja, kjer je traktorsko spravilo daljše od 800 m (1,5 %), so slabše odprta z gozdnimi cestami.

Ovira pri spravilu lesa so globoki erozijski jarki, ki so nastali zaradi erozijskih procesov na nekdanjih animalnih vlakah. Ti jarki, ki po večini potekajo po vpadnici terena, onemogočajo mehanizirano spravilo lesa z bočnih strani vlak, hkrati pa so ponekod neprevozni zaradi zožitve dna.

V državnih gozdovih, ki v GGE prevladujejo, se za spravilo lesa uporabljajo adaptirani kmetijski traktorji s pogonom na vsa kolesa, opremljeni z daljinsko vodenimi 6 tonskimi dvobobenskimi vitli. V zadnjem ureditvenem obdobju pa se je intenzivirala strojna sečnja in spravilo s forwarderji. V zasebnih gozdovih lastniki v večini primerov sečnjo in spravilo lesa oddajo registriranim izvajalcem.

Že od leta 2004 naprej, ko se je na obravnavanem območju pojavil prvi stroj za sečnjo (harvester), zaznavamo porast obsega izvedenih del z uporabo strojne sečnje (pod strojno sečnjo razumemo sečnjo in spravilo lesa s stroji za sečnjo in spravilo - harvesterji in forwarderji). Ob spremljavi smo zaznali tako pozitivne učinke (hiter posek in spravilo, humanizacija dela...), kot nekatere pomanjkljivosti. Škode po sečnji s harvesterji v sestojih so minimalne, so pa zaskrbljujoče večje poškodbe na gozdnih vlakah in na gozdnih tleh, ki nastajajo po spravilu lesa s forwarderji, predvsem v neustreznih vremenskih pogojih.

Preglednica 11/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	2.541,06	95,4	16,2	51,1	26,9	4,3	1,5	0,0
Z žičnico	123,55	4,6	57,3	42,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.664,61	100,0	18,1	50,8	25,6	4,1	1,4	0,0

V obravnavani GGE je 36,3 km gozdnih cest in 21,3 km javnih cest. Glavne prometne žile so državne ceste Oplotnica–Lukanja–Pesek, Pesek–Rogla–Zreče in Areh–Osankarica–Lukanja, ostale ceste se na te navezujejo.

Preglednica 12/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne (km)	Povezovalne (km)	Skupaj (km)	Gostota cest (m/ha)
Gozdne ceste	36,3	0,0	36,3	13,6
Javne ceste	21,3		21,3	8,0
Skupaj	57,6		57,6	21,6

Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste.

Povprečna gostota cest, primernih za gozdno proizvodnjo, ki znaša 21,6 m/ha (v letu 2014 je znašala 21,9 m/ha), se v je v zadnjem desetletju malenkost zmanjšala. Razloga za spremembo sta dva. Prvi je, da je občina Slovenska Bistrica cesto Osankarica–Bajgot, prenesla med občinske ob pre kategorizaciji iz državne ceste. Drugi razlog za spremembo pa je, da je bila iz evidence gozdnih cest izbrisana cesta Petinove jame–Javorski vrh, zaradi neizpolnjevanja tehničnih zahtev za gozdne ceste in ker se nikoli ni uporabljala kot gozdna cesta, temveč kot primarna vlaka. Eden izmed razlogov za spremembe dolžine produktivnih cest je sodobnejša, računalniška obdelava podatkov in izdelava digitalne baze podatkov cest na občinah, ki jih nato zbira in obdeluje Geodetska uprava RS. Moramo pa dodati, da so javne ceste pogojno primerne za gospodarjenje z gozdovi, saj je potrebno upoštevati veljavno zakonodajo pri delih v varovalnem pasu oziroma na cestnem telesu.

Ker so v obravnavani GGE v glavnem ceste v makadamski izvedbi, vsakoletni problem predstavljajo škode na cestnem omrežju ob obilnejših padavinah, ki jih povzročajo potoki in pritoki, ki so hudourniškega značaja.

Preglednica 13: Pregled gozdnih cest v GGE

Šifra	Potek	Dolžina (m)
123097	Piklerica	395
120661	Železna cesta	1.826
120660	Zgornja Brv	141
120628	Pekel	1.858
120627	Jurgovo - Vodica	2.531
120626	Jurgovo - Luže	3.999
120625	Hudi vrh	2.216
120623	Stranski vrh	3.441
120622	Ribička	1.043
120621	Radovna	1.695
120620	Mrzla bajta - Petinove jame	1.836
120619	Osankarica - Mrzla bajta	2.696
120618	Veliki ovinek - Kladje - Spodnja Brv	12.320
120230	Okrogli most - Brv	12
120208	Fišer žaga - Klopni vrh - Brv	331
Skupaj		36.340

Gozdne ceste ležijo v občini Slovenska Bistrica (29,4 km) in v občini Lovrenc na Pohorju (6,9 km). V zasebnih gozdovih je 6,9 km gozdnih cest, v državnih pa 29,4 km gozdnih cest.

Glede na namen, rabo in tehnične elemente so vse gozdne ceste v enoti razvrščene v kategorijo G3 (gozdne ceste, ki odpirajo manj kot 1.000 ha gozda in na njih prevladuje promet, namenjen gospodarjenju z gozdovi). Na teh cestah se zagotavlja vzdrževanje po potrebi oziroma tekoče vzdrževanje, če cesta vodi do kmetije oziroma turističnega objekta.

Turizem in rekreacija v svoji agresivni obliki (množično gibanje z motornimi vozili, negativni vplivi množičnega nabiranja gozdnih sadežev, odlaganje smeti, vandalizem) še posebej negativno vplivata na rastlinski in živalski svet. Za zagotavljanje potrebnega miru v mirnih

conah in zimovališčih je ZGS v sodelovanju z lastniki zemljišč in lokalnimi skupnostmi določil poseben režim prometa na posameznih gozdnih cestah.

Preglednica 14: Pregled gozdnih cest, kjer je določen poseben režim prometa

Šifra	Potek
123097	Piklerca
120661	Železna cesta
120628	Pekel
120627	Jurgovo - Vodica
120626	Jurgovo - Luže
120625	Hudi vrh
120623	Stranski vrh
120622	Ribička
120621	Radovna
120620	Mrzla bajta – Petinove jame
120619	Osankarica – Mrzla bajta
120618	Veliki ovinek - Kladje - Spodnja Brv
120230	Okrogli most - Brv

Gozdne ceste oziroma njihovi odseki, kjer je določen posebni režim prometa – prepoved prometa, so dodatno označene s prometnimi znaki za prepoved prometa za vsa vozila in z dopolnilno tablo »Dovoljeno za potrebe gospodarjenja z gozdovi«. Opažamo, da so označevalne table pogosto tarča vandalizma, saj jih nepridipravi pogosto poškodujejo ali odtujijo, verjetno zaradi nestrinjanja z določenim režimom prometa.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Območje GGE Osankarica delno zajema občini Slovenska Bistrica in Lovrenc na Pohorju. Obe občini sta del podravske statistične regije.

Poseljenost GGE je zelo redka, edini zaselek s stalnimi prebivalci je Lukanja. Največji kraj v bližini je Oplotnica, ki je tudi občinsko, kulturno in gospodarsko središče.

Gospodarsko najpomembnejši dejavnosti v GGE sta turizem in gozdarstvo. Državno lastništvo gozdov daje dobre možnosti za načrtno upravljanje s tem naravnim bogastvom. Lastniki zasebnih gozdov GGE ne živijo v njenem območju, ampak v bližnjih krajih (Oplotnica, Slovenske Konjice, Maribor ...).

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti povezane s prostorom

1.5.1 Lovstvo

Gozdovi obravnavane GGE nudijo zatočišče številnim prostoživečim živalskim vrstam. Najvažnejše vrste, ki jih uvrščamo med divjad in so predmet lova so navadni jelen, srna, gams in divji prašič, od malih vrst divjadi pa lisica, jazbec, kuna zlatica in kuna belica. Od redkih in ogroženih vrst so prisotni divji petelin, ruševca občasno tudi planinski orel.

Na celotnem območju GGE Osankarica z divjadjo upravlja lovišče s posebnim namenom Pohorje (LPN Pohorje), ki spada v VI. Pohorsko lovsko upravljavsko območje (LUO).

Največje težave pri bolj proaktivnem upravljanju in varovanju prostoživečih živali in divjadi povzroča nekontroliran – divji - turizem (vožnja z motokros motorji, štrikolesniki, avtomobili, motornimi sanmi, jahanje po brezpotju, pretirano nabiralništvo,...).

Preglednica 15/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
0617	LPN Pohorje	2.767,58	
	Skupaj	2.767,58	

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

V območju GGE potekajo manjši koridorji za elektro in telefonske linije, ki so speljane do posameznih rekreacijskih objektov, planinskih koč in do zaselka Lukanja. Večji energetske vodi GGE ne sekajo.

V zadnjih letih poskušajo različni investitorji preko različnih prostorskih aktov v gozdove umestiti vetrne elektrarne z vso potrebno infrastrukturo, kar bi povzročilo degradacijo krajine in poslabšanje življenjskega okolja prostoživečim živalskim vrstam.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Območje GGE je zaradi slikovitosti, zdravilne klime in ohranjenosti naravnega okolja pogosto cilj sprehajalcev, pohodnikov, gorskih kolesarjev, nabiralcev gozdnih sadežev, rekreativcev in pozimi tudi smučarjev. Taborjenje in pikniki v naravi so pogosti predvsem od junija do konca avgusta. Za vse te obiskovalce je le malo primerne infrastrukture v naravi.

Pogosti obliki rekreacije na Pohorju sta tudi vožnja z motokros motorji in motornimi sanmi, ki sta za ostale obiskovalce in za živalski svet zelo moteči, sicer pa tudi zakonsko prepovedani.

Počitniške kapacitete so bile obnovljene, nahajajo se v okolici Lukanje, Jurgovega in Peska. V GGE je, od kar je zgorela koča na Osankarici, samo še ena stalno odprta planinska koča, in sicer na Pesku.

Turistično rekreativno dejavnost zaznamuje predvsem zimskošportni turizem. Rekreacijsko turistični center Rogla sega s kompleksom žičnic in sedežnice Jurgovo v območje GGE na jugozahodnem delu, na severovzhodnem delu pa GGE sega do smučišč v okviru centra Trije Kralji.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Za načrtovanje ukrepov varstva gozdov pred požari se gozdovi razvrščajo v štiri stopnje požarne ogroženosti, in sicer:

- 1. stopnja požarne ogroženosti: zelo velika ogroženost;
- 2. stopnja požarne ogroženosti: velika ogroženost;
- 3. stopnja požarne ogroženosti: srednja ogroženost;
- 4. stopnja požarne ogroženosti: majhna ogroženost.

Stopnje požarne ogroženosti se določajo po odsekih, pri čemer se upoštevajo:

- lastnosti gozda: sestava drevesnih vrst, razvojna faza,
- dejavniki zunaj gozda: srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobj, vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, objekti v gozdu in druge posebnosti, ki povečujejo požarno ogroženost.

Gozdov z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo v GGE ni. Požarna ogroženost je srednja na površini 321,36 ha gozdov, večino gozdov gozdnogospodarske enote (2446,22 ha) pa uvrščamo v gozdove, kjer je majhna požarna ogroženost.

Povečana požarna ogroženost naravnega okolja se pojavlja ob pomanjkanju padavin v času mirovanja vegetacije (november - marec) in v dolgih sušnih obdobjih v poletnem času. V poletni sezoni se obiskovalci gozdov pogosto odločajo za kurjenje (pikniki) v gozdnem okolju. Nadzor nad to dejavnostjo je zelo težaven, saj je težko napovedati, kdaj in kje se bodo obiskovalci odločili za pripravo ognja.

Karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA 12).

V preteklem desetletnem obdobju v gozdnogospodarski enoti nismo zabeležili gozdnih požarov.

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

GGE Osankarica je razdeljena na 64 oddelkov s povprečno površino 44,61 ha (oddelek vsebuje tudi negozdne površine) ter na 185 odsekov s povprečno površino 14,96 ha. Meje GGE so, glede na prejšnje ureditveno obdobje, ostale nespremenjene. Meje ureditvenih enot praviloma potekajo po naravnih mejah (grebeni, jarki, potoki) in infrastrukturnih objektih (ceste, vlake) tako da načeloma ne sekajo mej parcel. V odsek so združene parcele ene vrste lastništva (zasebni gozdovi, državni gozdovi).

Meje ureditvenih enot ob zadnjem urejanju niso bile spremenjene. Do manjših sprememb je prišlo le zaradi usklajevanja mej odsekov z novim zemljiškokatastrskim načrtom.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Gospodarjenje z gozdovi v GGE Osankarica je v pristojnosti Zavoda za gozdove Slovenije, območne enote Maribor, krajevnih enot Slovenska Bistrica in Podvelka. Do leta 2024 je območje GGE pokrival en gozdni revir - Osankarica, v pristojnosti krajevne enote Slovenska Bistrica. Meje revirjev so se s 1. 1. 2024 spremenile, tako je sedaj GGE razdeljena na tri revirje, in sicer Osankarica, Oplotnica in Lovrenc. Upravljalec za gospodarjenje z gozdovi v državni lasti je družba Slovenski državni gozdovi, d.o.o. (SiDG).

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Da bi gozdovi lahko izpolnjevali različne zahteve uporabnikov prostora, so bile pri izdelavi GGN ovrednotene funkcije gozdov, ugotovljena nasprotja med različnimi rabami prostora ter nakazane smernice za rabo gozdov. Osnova za vrednotenje funkcij gozdov v GGE so Gozdnogospodarski načrt GGO Maribor 2021–2030 (2023), Navodila za vključitev funkcij gozdov pripravljenih v okviru izdelave GGN GGO v GGN GGE (2022), Naravovarstvene smernice ... (2024) (vključeni so objekti naravne dediščine, ki se nahajajo v gozdnem prostoru), Podrobne kulturnovarstvene usmeritve ... (2023), Splošne kulturnovarstvene usmeritve ... (2017), Register nepremične kulturne dediščine (vključeni so objekti kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdnem prostoru), Usmeritve s področja upravljanja z vodami ... (2020) ter terenski opisi. Vrednotenje funkcij gozdov je bilo izdelano za celoten gozdni prostor, to je za gozdove in površine izven gozda, ki so ekološko, oziroma funkcionalno vezane na gozd (ZG, 3. člen).

GGE Osankarica leži na južnem pobočju masiva Pohorja. Za GGE so značilni strnjeni gozdovi, ki iz gozdov bukve in smreke, na ovršnem delu prehajajo v ohranjena, edafsko pogojena naravna smrekovja, barjanske gozdove in visoka barja. Poleg gorskih iglastih gozdov borealnega tipa in visokih barij, so za ovršje Pohorja značilni še vodni habitati, kot so jezera in povirja številnih potokov. Posebno pomemben habitat so potoki, ki so v naravnem stanju. Tudi sicer je Pohorje pomembno ekološko območje, ki izstopa po biotski raznovrstnosti in tudi ohranjenosti. Gozdnatost v GGE je 96,9 %.

Ekološke funkcije so poudarjene na skoraj celotni površini GGE in sicer na 2.807,61 ha (površina vseh ekoloških funkcij poudarjenih na 1. in 2. stopnji). Na 1. stopnji je varovalna funkcija poudarjena na območjih barij. Razen Konjiških planj, je celotno območje obravnavane GGE izločeno kot območje Natura 2000, ki se prekriva z ekološko pomembnim območjem in v veliki meri tudi z mirnimi conami. V GGE je določenih več naravnih enot (barja) in zavarovanih območij narave (Škrabarca, Štatenberško borovje, Bojišče Pohorskega bataljona, Črno jezero in Greben Rogle). Območje GGE predstavlja življenjski prostor redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Na severnem in severovzhodnem delu gozdnogospodarske enote so rastišča divjega petelina. Območje GGE je pomembno širše vodovarstveno območje. Hidrološka funkcija na drugi stopnji prekriva 43 % GGE, potoki v naravnem stanju pa predstavljajo pomemben habitat.

Socialne funkcije so poudarjene na 409,08 ha (površina vseh socialnih funkcij poudarjenih na 1. in 2. stopnji) in imajo vpliv na usmerjanje razvoja gozdov. Neokrnjena narava in naravne znamenitosti privabljajo številne obiskovalce v poletnem in zimskem času. V okolici smučišča na Rogli in Treh kraljih so poudarjene turistična, rekreacijska in estetska vloga gozda. Gozdni rezervat Črno jezero in Bojišče Pohorskega bataljona imata poudarjeno poučna vloga. Funkcija varovanja naravnih vrednot je izjemno poudarjena na zavarovanih območjih ter na območjih naravnih spomenikov in vrednot, na območju potoka Oplotnice in Črnave. Na območju gozdnih rezervatov in raziskovalnih ploskev je močno poudarjena raziskovalna vloga.

Proizvodne funkcije so poudarjene na 2.515,93 ha (površina vseh proizvodnih funkcij poudarjenih na 1. in 2. stopnji). Gozd v GGE predstavlja osnovo za proizvodnjo kvalitetnih sortimentov in s tem sočasno zagotavlja socialno varnost gozdnim posestnikom. Na 1. stopnji, kjer je mogoče dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar, ima lesnoproizvodno funkcijo poudarjeno kar 90,1 % (2.515,93 ha) gozdov. Na površini 135,65 ha gozdov je 2. stopnja poudarjenosti, kjer je mogoče dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Skoraj celotno območje gozdnogospodarske enote je znotraj Lovišča s posebnim namenom Pohorje, s poudarjeno lovogospodarsko funkcijo.

Funkcije gozdov so ovrednotene s tremi stopnjami poudarjenosti:

1. stopnja: funkcija določa način gospodarjenja z gozdom;
2. stopnja: funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdom;
3. stopnja: funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja z gozdom.

Funkcije so ovrednotene in prikazane po funkcijskih plasteh in zajemajo gozd ter druga negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko povezana (ZG, 1993 in nasl.) ter skupaj z gozdom zagotavljajo uresničevanje funkcij (gozdni prostor). Površina gozdnega prostora v GGE je 2.813,74 ha.

Usmeritve za zagotavljanje in krepitev socialnih in ekoloških funkcij, ki so poudarjene na 1. ali 2. stopnji, so podrobno opredeljene v poglavju 6.

Spodnja preglednica prikazuje površine gozdnega prostora (brez prekrivanja) s poudarjenimi funkcijami.

Preglednica 16/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	182,57	6,5	6,5	0,87	0,0	0,0	2.630,30	93,5	93,5	2.813,74
Hidrološka funkcija	0,00	-	-	1.205,77	42,9	42,9	1.607,97	57,1	57,1	2.813,74
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	693,37	24,6	24,6	2.114,24	75,1	75,1	6,13	0,2	0,2	2.813,74
Klimatska funkcija	164,59	5,8	5,8	0,00	-	-	2.649,15	94,2	94,2	2.813,74
Zaščitna funkcija	0,00	-	-							0,00
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	-	-	0,00	-	-	2.813,74	100,0	100,0	2.813,74
Obrambna funkcija	0,00	-	-							0,00
Rekreacijska funkcija	277,05	9,8	9,8	0,00	-	-	2.536,69	90,2	90,2	2.813,74
Turistična funkcija	277,05	9,8	9,8	0,00	-	-	2.536,69	90,2	90,2	2.813,74
Poučna funkcija	78,75	2,8	2,8	0,00	-	-	2.734,99	97,2	97,2	2.813,74
Raziskovalna funkcija	97,27	100,0	3,5							97,27
Funkcija varovanja naravnih vrednot	135,62	100,0	4,8	0,00	-	-				135,62
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0,00	-	-	12,03	100,0	0,4				12,03
Estetska funkcija	283,09	100,0	10,1	0,00	-	-				283,09
Lesnoproizvodna funkcija	2.493,46	90,1	88,6	29,78	1,1	1,1	128,34	4,6	4,6	2.767,58
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	1.069,03	98,8	38,0	13,21	1,2	0,5				1.082,24
Lovnogospodarska funkcija	217,79	8,0	7,7	2.502,80	92,0	88,9				2.720,59

Opomba: Obarvana so polja, kjer se po pravilniku ne določa stopnja poudarjenosti; površina gozda z lesnoproizvodno funkcijo je enaka površini gozda, kjer je načrtovan posek.

Na isti površini se lahko prekrivajo funkcije z različnimi stopnjami poudarjenosti. Na teh območjih vloge vplivajo na način gospodarjenja.

Funkcije, ki se v gozdovih pojavljajo ploskovno, so navedene v prilogi načrta E4 - Opisi gozdov kot »Funkcije v odseku«. Osnovne usmeritve so zapisane kot »Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov«. V »Opombah« pa so navedeni kriteriji za določitev funkcij ter navedeni prisotni točkovni objekti.

Območja EPO in Natura 2000 so bila kriterij pri izločevanju funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Navedena so po odsekih v Obrazcu E 4 - Opisi gozda pod opombami. Prikazana so na karti Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti v merilu 1 : 50 000 (Karta št. 6.b) v prostorskem delu gozdnogospodarskega načrta - karte.

Objekti manjši kot 0,25 ha so zajeti kot točke; reke, potoki in poti pa kot linije. Točkovne in linijske enote v površinskem pregledu niso zajete, prikazane pa so na karti funkcij gozdov. Poudarjenost hidrološke vloge ob vodotokih se upošteva tam, kjer tečejo reke in potoki skozi gozd, v širini 100 (ob reki) in 50 m (ob potokih) na vsako stran, ter tam, kjer so struge porasle s pasovi obvodne drevnine.

Interaktivna karta funkcij gozdov je izdelana v PDF obliki.

2.1 Ekološke funkcije

1. stopnja poudarjenosti na površini 859,62 ha;
2. stopnja poudarjenosti na površini 1.947,99 ha.

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

1. stopnja poudarjenosti na površini 182,57 ha.

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je v GGE Osankarica na 1. stopnji poudarjenosti določena v gozdovih na območju šotnih smrečij in visokih barij. Večina teh gozdov je z Uredbo o varovalnih... (2005 in nasl.) razglašeni kot varovalni gozdovi.

2. stopnja poudarjenosti na površini 0,87 ha.

Na 2. stopnji poudarjenosti je funkcija varovanja gozdnih zemljišč na območju gozdne združbe javorje s praprotmi.

Hidrološka funkcija

2. stopnja poudarjenosti na površini 1.205,77 ha.

Gozdovi na vodovarstvenem območju vodnih virov (VVO III, VVO IV) ki so namenjeni vodooskrbi.

Ob vodotokih je funkcija poudarjena linijsko na dolžini 86.792 m; 50 metrski pas na vsako stran vodotokov.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

1. stopnja poudarjenosti na površin 693,37 ha.

Gozdovi na območju naravnih spomenikov, naravnih in gozdnih rezervatov, ekocelic in rastišč divljega petelina.

Območja gozdnih in naravnih rezervatov, naravnih spomenikov in rastišč divjega petelina. Rastišča divjega petelina obsegajo širše območje: Hmelakovega, Klopnevrškega borovja, Kurjega hriba, Kladja, Treh žeblicev, Jodlovega vrha in Majlanda.

Ekocelice se nahajajo v odsekih: 23C, 25C, 39B in 40C s skupno površino 18,72 ha.

2. stopnja poudarjenosti na površini 2.114,24 ha.

Gozdovi na območju Natura 2000 in na ekološko pomembnih območjih (EPO).

Območje EPO Pohorje se prekriva z območjem Natura 2000 POO Pohorje in POV Pohorje

Površine gozdov na območjih EPO in Natura 2000 so prikazane v preglednici.

Preglednica 17: Površine gozdov na območjih EPO in NATURA 2000

	Ime	Identifikacijska številka/koda	Površina v GGE (ha)	Površina gozd (ha)
EPO	Pohorje	41200	2.854,80	2.767,49
EPO skupaj			2.854,80	2.767,49
NATURA 2000	POO – Pohorje	SI3000270	2.389,25	2.343,08
	POV – Pohorje	SI5000006	2.678,90	2.629,74
NATURA 2000 skupaj			5.068,15	2.343,08

Opomba: Navedene so površine brez prekrivanja.

EPO Pohorje

Za EPO Pohorje je značilna silikatna geološka podlaga. Med prostranimi gozdnimi površinami prevladujejo evropsko pomembni bukovi gozdovi na kislih tleh *Luzulo – Fagetum*, v soteskah ob potokih pa mešani listnati gozdovi *Tilio – Acerion*. Na ovršju je večje število visokih barij in ruševja. Habitatni tipi so izrednega pomena za ohranitev biodiverzitete. V ohranjenih naravnih strugah potokov najdemo raka koščaka. Značilnost ovršja Pohorja so številna barja in močvirja

z ruševjem, ki so evropsko pomembni habitatni tip in hkrati habitat številnih ogroženih in mednarodno varovanih vrst. Med temi izstopajo dvoživke hribski urh, veliki pupek. Gorski gozdovi so habitat številnih redkih in ogroženih ptic, zlasti ruševca, divjega petelina, gozdnega jereba, malega skovika, koconogega čuka in triprstega detla.

Posebna varstvena območja (območja NATURA 2000)

V Preglednicah 18 in 19 so navedeni habitatni tipi in živalske vrste, ki so vezane na gozdne površine v GGE, ter so bila kriterij za izločevanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000).

Preglednica 18/N-SPA: Natura POO in POV območja

Identifikacijska št.	Ime, status	Vrste in habitatni tipi
SI3000270	POO Pohorje	<u>Habitatni tipi:</u> 3160 Naravna distrofna jezera in ostale stoječe vode 7140 Prehodna barja 8220 Silikatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok 9180 Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih 91D0 Barjanski gozdovi 9410 Kislooljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu (<i>Vaccinio-Piceetea</i>) 9110 Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>) 6230 Vrsto bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (<i>Nardus stricta</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope) <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) <u>Metulji:</u> Črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) Gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) <u>Dvoživke:</u> Veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) Hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)
SI5000006	POV Pohorje	<u>Ptice:</u> koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>) črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>) kovaček, severni kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>) triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) sloka (<i>Scolopax rusticola</i>) ruševca (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>) divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)

Preglednica 19/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip/vrsta	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj POO/POV	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju
Naravna distrofna jezera in ostale stoječe vode	POO Pohorje (SI3000270)	Distrofna jezera na visokih barjih, ki so nastala z vodno erozijo šotne površine. Globina vode običajno ne preseže 1 m. Voda je kisla (pH 3,5-4,5) in revna z mineralnimi snovmi. Zaradi temne barve vode je upadanje svetlobe z globino zelo hitro, zato so rastline omejene na površinsko plast vode. V Sloveniji se habitatni tip pojavlja na visokih barjih na Pohorju in Pokljuki. Njegovo stanje je zaenkrat stabilno, potencialne grožnje pa predstavljajo množični turizem (poškodbe obrežnih predelov, vnos hranil).	5 ha	2 ha	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
Prehodna barja	POO Pohorje (SI3000270)	Prehodna barja se pojavljajo večinoma na karbonatni podlagi, ki jo pokriva plitva površinska voda, podtalnica ali voda z obrobja. Prst vsebuje malo hranil, v njej prevladuje mineralna komponenta, tla so rahlo zakisana do rahlo bazična. Habitatni tip sestavljajo združbe nizkih in srednje visokih šašev, šotni in nekateri drugi mahovi, redkeje trstičja ali visoka šašja. Lahko se pojavlja samostojno ali v kombinaciji z nizkimi in visokimi barji. V Sloveniji ga najdemo v alpskem, predalpskem in dinarskem območju, le eno barje je v preddinarskem. Prehodna barja v gorskem svetu zaenkrat niso ogrožena, tista v nižjih predelih pa ogrožata intenzifikacija kmetijstva (izsuševanje, gnojenje) in urbanizacija.	84 ha	53 ha ¹	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
Silikatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok	POO Pohorje (SI3000270)	To so močno nagnjene in strme skalnate stene, kjer višje rastline rastejo le v razpokah. Podlaga je stabilna, silikatna (kisla). Rastišča so zelo suha (voda le občasno ob dežju), prsti je malo in vsebuje malo hranil. Klimatske razmere so ostre, s pogostimi nalivi, sončno pripeko, velikimi dnevno-nočnimi nihanji in rednim močnim vetrom. V Sloveniji se habitatni tip pojavlja posamično na Koroškem, Pohorju, Smrekovškem pogorju in v Alpah, vendar manjka v alpskem pasu. Večinoma je neogrožen zaradi svoje nedostopnosti, ponekod pa ga ogroža infrastruktura in potencialno tudi množično obiskovanje.	23.098 ha	2.360 ha	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih*	POO Pohorje (SI3000270)	Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogroža ga spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežkoča jelenjad.	535 ha	124 ha ¹	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

Habitatni tip/vrsta	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj POO/POV	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju
Barjanski gozdovi*	POO Pohorje (SI3000270)	Barjanski gozdovi poraščajo nepropustna, zelo kislja šotna tla od 1200-1300 m nadmorske višine. Drevesno plast predstavlja smreka, grmovno pa rušje. V Sloveniji se pojavljajo na močvirnih tleh na Pokljuki, Jelovici in Pohorju. Potencialno jih ogrožajo izsuševanja zaradi paše ter izdelava smučarskih in kolesarskih stez.	355 ha	176 ha ¹	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)	POO Pohorje (SI3000270)	Pojavljajo se na karbonatni podlagi v hladnejšem podnebju. Mednje sodijo tako mraziščni gozdovi v kraških depresijah kot tudi kisloljubni smrekovi gozdovi v pasu med 1400-1600 m nadmorske višine. Med drevesi prevladujejo smreka, macesen, bukev in gorski javor. V Sloveniji se pojavljajo v alpskem in dinarskem svetu (Karavanke, Pohorje, Trnovski gozd, Nanos, Javorniki, Snežnik). Zaradi počasne regeneracije so zelo občutljivi na kakršnekoli posege.	2.003 ha	267 ha ¹	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	POO Pohorje (SI3000270)	Kisloljubni bukovi gozdovi uspevajo na nekarbonatni, kisli podlagi od nižin do gozdne meje. Pogosto jih najdemo na prisojnih pobočjih. V vseh slojih vegetacije najdemo značilnice za kislno podlago: v drevesnem je to pravi kostanj, v grmovnem čistilna krhlika, v zeliščnem pa borovnica in orlova praprot. Grmovni in zeliščni sloj sta praviloma slabše razvita. Habitatni tip se pojavlja po vsej Sloveniji, pogostejši pa je na vzhodu. Zlasti v preteklosti so ga ogrožali steljarjenje, spreminjanje v smrekove gozdove, prekomerna sečnja in panjevske gospodarjenje.	1.509 ha	91 ha ¹	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
Vrstno bogata travnišča s prevladujočim navadnim volkom (<i>Nardus stricta</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope)*	POO Pohorje (SI3000270)	Volkovja potrebujejo kisljo prst, razmeroma nizko količino hranil in nezasečeno rastišče. Uspevajo od nižin do alpskega pasu na zelo vlažnih ali suhih rastiščih. Bolj jim ustreza silikatna kamninska podlaga, uspevajo pa tudi na skrilavcih. Najdemo jih raztreseno po vsej Sloveniji, predvsem pa v Karavankah in na Pohorju. Ogrožajo jih zaraščanje z lesnimi vrstami po opustitvi paše ali košnje (zlasti tam, kjer se volkovja pojavljajo pod gozdno mejo), smučarski turizem in množično planinarjenje (onesnaževanje in pohoženost tal, spremljajoča urbanizacija), v nižinah tudi intenzifikacija rabe (dodajanje apnenca za zniževanje kislosti prsti).	242 ha	3 ha ¹	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**

Opomba: Z * so označeni prednostni kvalifikacijski habitatni tipi.

¹ – na podlagi popisov Gozdarskega inštituta Slovenije (kisloljubni smrekovi gozdovi, barjanski gozdovi, barja) in Zavoda za gozdove Slovenije (bukovi gozdovi, javorovi gozdovi) v okviru izvajanja projekta Pohorka in rednih opisov sestojev so se posamezne površine HT in območja nahajanja na POO Pohorje spremenile. Spremembe so zajete v upravljaljskih conah posameznih HT. Na podlagi noveliranih podatkov ZGS (opisi sestojev in gozdna maska iz leta 2024) se je prilagodila tudi cona HT6230 (vrstno bogata travnišča). Spremembe površin bodo zajete pri popravkih oz. novelaciji con HT – baza ZRSVN.

VIR: Poročilo HT 2019 – poročanje po habitatni direktivi (** na celotnem območju celinske biogeografske regije).

Preglednica 20/KV: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE

Habitatni tip/vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV (ha)	velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
navadni koščak (<i>Austroptamobius torrentium</i>)*	POO Pohorje (SI3000270) CGP Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	78	7	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	POO Pohorje (SI3000270) CGP Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	27.569	2.387	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	POO Pohorje (SI3000270) CGP Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	3.606	37	ugodno stanje ohranjenosti (FV)**
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)	POO Pohorje (SI3000270) CGP Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	27.569	2.387	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	POO Pohorje (SI3000270) CGP Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	27.569	2.387	nezadostno stanje ohranjenosti (U1)**
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	POO Pohorje (SI3000006) Cona H – Pohorje Cona G - Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	18.634	2.674	nihajoč trend (F)***
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	POO Pohorje (SI3000006) Cona H – Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	18.634	2.674	neznani trend (UNK)***
črna štoklja (<i>Ciconia nigra</i>)	POO Pohorje (SI3000006) Cona H – Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	17.892	2.621	stabilen trend (S)***
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	POO Pohorje (SI3000006) Cona H – Pohorje Cona G - Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	18.479	2.672	neznani trend (UNK)***
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	POO Pohorje (SI3000006) Cona H – Pohorje Cona G - Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	18.625	2.674	neznani trend (UNK)***
kovaček, severni kovaček (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	POO Pohorje (SI3000006) Cona H – Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	18.634	2.674	neznani trend (UNK)***
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	POO Pohorje (SI3000006) Cona G - Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	11.575	2.330	padajoč trend (D)***
sloka (<i>Scolopax rusticola</i>)	POO Pohorje (SI3000006) Cona G - Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	6.763	2.219	neznani trend (UNK)***
ruševac (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>)	POO Pohorje (SI3000006)	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	3.983	394	neznani trend (UNK)***
divji petelin (<i>Tetrao urogallus</i>)	POO Pohorje (SI3000006) Cona G - Pohorje	Poglavje 1.1.8 - Živalski svet	5.537	634	padajoč trend (D)***

Opomba: Z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste;

VIR: Poročilo HT 2019 – poročanje po habitatni direktivi (** na celotnem območju celinske biogeografske regije); Poročilo RS po 12. členu Direktive o pticah 2019, Monitoring populacij izbranih ciljnih vrst ptic na območjih Natura 2000 v letu 2020 in sinteza monitoringa 2019- 2020 (***).

Znotraj območij Natura 2000 so bile izločene:

- Celotni gozdni prostor (CGP) – Pohorje;
- Cona A – Pohorje (kisloljubni smrekovi gozdovi);
- Cona B – Pohorje (bukovi gozdovi);
- Cona C – Pohorje (barja);
- Cona D – Pohorje (barjanski gozdovi);
- Cona E – Pohorje (vrstno bogata travišča);
- Cona F – Pohorje (javorovi gozdovi);
- Cona G – Pohorje (5006-G osrednja cona);
- Cona H – Pohorje (5006-H zunanja cona).

Površine upravljaljskih con so navedene v nadaljevanju.

Konkretne in podrobnejše usmeritve za gospodarjenje so navedene v poglavju 6.2.2.

Celotni gozdni prostor (CGP) – Pohorje

POO Pohorje (SI3000270)

Površina: 2.343,26 ha

Habitatni tip: silikatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok

Kvalifikacijske vrste: hribski urh (*Bombina variegata*), veliki pupek (*Triturus carnifex*), črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), gozdni postavnež (*Euphydryas maturna*), navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*)

Cona A – Pohorje (kisloljubni smrekovi gozdovi)

Površina: 379,17 ha.

Habitatni tip: Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu (*Vaccinio-Picetea*)

Kvalifikacijske vrste: divji petelin (*Tetrao urogallus*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*)

Habitatni tip kisloljubnih smrekovih gozdov se pojavlja na ovršju Pohorja. Gre za območje z relativno visoko zastopanostjo borovnice v pritalni plasti, ki je pomemben del življenjskega prostora koconogih kur. Habitatni tip je pomemben tudi za zagotavljanje visoke mase odmrlega drevja (triprsti detel, mali skovik).

Cona B – Pohorje (bukovi gozdovi)

Površina: 263,73 ha.

Habitatni tip: Bukovi gozdovi (*Luzulo-Fagetum*)

Kvalifikacijske vrste: koconogi čuk (*Aegolius funereus*), črna žolna (*Dryocopus martius*), divji petelin (*Tetrao urogallus*)

Habitatni tip se pojavlja predvsem na vzhodnem in severnem delu Pohorja. Habitatni tip je pomemben tudi za zagotavljanje dovolj visoke mase odmrlega drevja (črna žolna, koconogi čuk).

Cona C – Pohorje (barja)

Površina: 59,93 ha.

Habitatni tip: Prehodna barja, (HT3160) Naravna distrofna jezera in ostale stoječe vode

Kvalifikacijske vrste: divji petelin (*Tetrao urogallus*), ruševac (*Tetrao tetrix*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), sloka (*Scolopax rusticola*)

Habitatna tipa se pojavljata na območju ovršja Pohorja v okolici Črnega jezera, Klopnega vrha, Kladja in Dedičevega vrha (Petinove jame). Za območje je značilna omejena gozdna proizvodnja (varovalni gozdovi). Na območju Pohorja zavzemajo mokrišča 96 ha (0,35 %) površine območja in so ključen prehranjevalni in razmnoževalni habitat vrst v UC. Glavno grožnjo za mokrišča predstavlja vožnja z vozili v naravnem okolju, rekreativni obisk izven označenih pohodnih poti, predvsem pa zaraščanje območij zaradi klimatskih sprememb ter spremenjenega vodnega režima tal (hidromelioracije tal v preteklosti).

Cona D – Pohorje (barjanski gozdovi)

Površina: 139,49 ha.

Habitatni tip: Barjanski gozdovi

Kvalifikacijske vrste: divji petelin (*Tetrao urogallus*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), sloka (*Scolopax rusticola*)

Habitatni tip se pojavlja na območju varovalnih gozdov in so ključen prehranjevalni in razmnoževalni habitat vrst v UC. Poleg neusmerjenega množičnega obiska so glavna grožnja za barjanske gozdove tudi izvedeni melioracijski posegi v preteklosti (osuševalni melioracijski jarki) in posledično spreminjanje v druge HT (npr. kisloljubna smrekovja).

Cona E – Pohorje (vrstno bogata travišča)

Površina: 2,67 ha.

Habitatni tip: Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (*Nardus stricta*).

Cona obsega vrstno bogata travišča na silikatni podlagi na območju. S preprečevanjem zaraščanja oz. vzdrževanjem obstoječih travišč želimo izboljšati stanje travišč, kakor tudi izboljšati strukture na prehodu v gozd (vertikalno in horizontalno strukturiranje gozdnega roba z namenom ohranjanja zeliščne in grmovne plasti (ohranjanje borovničevja, brusnic, mravljišč, habitatnih dreves)). Travišča so obligatorni prehranjevalni in gnezdilni habitat koconogih kur, za ostale vrste pa obligatorni prehranjevalni habitat.

Cona F – Pohorje (javorovi gozdovi)

Površina: 3,19 ha.

Habitatni tip: Javorovi gozdovi (*Tilio-Acerion*) v grapah in na pobočnih gruščih

Cona vsebuje sestoje gozdnih združb *Tilio-Aceretum*, *Ulmo-Aceretum* in *Aceri-Fraxinetum*. Pojavlja se fragmentirano ob potokih in grapah. Habitatni tip je ogrožen zaradi spreminjanja drevesne sestave (zabukovljeni in zasmrečeni sestoji), sečnje semenjakov plemenitih listavcev ter preštevilčne rastlinojede divjadi, ki otežuje pomlajevanje ključnih vrst (javor, brest, lipa).

Cona G – Pohorje (5006-G osrednja cona)

Površina: 2.360,37 ha.

Kvalifikacijske vrste: divji petelin (*Tetrao urogallus*), ruševac (*Tetrao tetrix tetrix*), koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), črna žolna (*Dryocopus martius*), sloka (*Scolopax rusticola*)

Upravljavška cona se pojavlja na ovršju Pohorja in obsega večino gozdnega prostora. Predstavlja osrednjo cono za kvalifikacijske vrste ptic omrežja Natura 2000 na Pohorju. Gre za območje z relativno visoko zastopanostjo borovnice v pritalni plasti, ki je pomemben del življenjskega prostora koconogih kur. Območje cone je pomembno iz vidika zagotavljanja prehranske baze za koconoge kure, večjih količin odmrlega drevja (triprsti detel, mali skovik, koconogi čuk) in potrebe po miru v času gnezdenja kvalifikacijskih vrst ptic.

Cona H – Pohorje (5006-H zunanja cona)

Površina: 319,84 ha.

Kvalifikacijske vrste: koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), gozdni jereb (*Bonasa bonasia*), črna žolna (*Dryocopus martius*), črna štoklja (*Ciconia nigra*), severni kovaček (*Phylloscopus trochilus*)

Upravljavška cona se pojavlja na obrobju SPA Pohorje (zunanje območje z nižjimi nadmorskimi višinami). Predstavlja zunanjo cono za kvalifikacijske vrste ptic omrežja Natura 2000 na Pohorju.

Klimatska funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 164,59 ha.

Gozdovi na območju smučišča, ki varujejo rekreacijske objekte in prometnice pred vremenskimi ekstremi.

2.2 Socialne funkcije

1. stopnja poudarjenosti na površini 409,08 ha.

Rekreacijska funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 277,05 ha.

Gozdovi na območju turistično-rekreacijskih centrov Rogla in Trije Kralji, ter na območju Črnega jezera. Preko GGE poteka tudi planinska transversala, ob njej je rekreacijska vloga poudarjena linijsko, 50 metrov na vsako stran poti.

Turistična funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 277,05 ha.

Gozdovi na območju turistično-rekreacijskih centrov Rogla in Trije kralji, ter na območju Črnega jezera.

Poučna funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 78,75 ha.

V gozdnih rezervatih Bojišče Pohorskega bataljona in Črno jezero.

Raziskovalna funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 97,27 ha.

V gozdnih rezervatih Škrabarca, Črno jezero, Bojišče Pohorskega bataljona, Štatenberškega borovja, ter na raziskovalni ploskvi Tratice.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

1. stopnja poudarjenosti na površini 135,62 ha.

V gozdnih rezervatih in na območju naravnih vrednot.

Vsi objekti so navedeni v obrazcu E4 - opis gozda pod opombami. Mestoma se zavarovana območja in naravne vrednote prekrivajo.

Objekti so povzeti po Naravovarstvenih smernicah ... (2024) in prikazani v Preglednicah 21 in 22.

Preglednica 21: Seznam zavarovanih območij

Evid. št.	Ime	Status
282	Gozdni rezervat Črno jezero na Pohorju	NR
285	Gozdni rezervat greben Rogle (gozdovi in travišča)	NR
286	Gozdni rezervat Pohorski bataljon	NR
287	Gozdni rezervat Škrabarca	NR
288	Štatenberško borovje, gozd in šotno barje, gozdni rezervat	NR
304	Potok Oplotnica, zgornji tok potoka	NS
301	Jurgovo - slap, slap na potoku Oplotnici, geomorfološki površinski in hidrološki naravni spomenik	NS
443	Bukev pod Stranskim vrhom v Kotu	NS

Opombe:

* - predlog določitve gozdov s posebnim namenom na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave (skladno z Zakonom o gozdovih, 44. člen).

** - v stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

*** - varstveni režimi so podani v Prilogi 10.

**** - glej NV 6258 Stranski vrh – bukev (predlog za izbris NV: drevo propada).

Preglednica 22: Seznam naravnih vrednot v gozdu ali ob njegovem robu

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Status	Odsek
6131	Oplotnica - potok	Levi pritok Dravinje od izvira do Podgrada, severozahodno od Slovenske Bistrice	GEOMORF, HIDR	NVDP	Deli odsekov: 1A, 1B, 1C, 4A, 5A, 5B, 11A, 11B, 11C, 11D, 12A, 12B, 12C, 14A, 14B, 15C, 16E, 17A, 17B, 17C, 18A, 18B, 19A, 19B, 20A, 20B, 21B, 22B, 26B, 26D, 26E, 27A, 28A, 28B, 29A, 30A, 30B, 30C, 31A, 31B, 32A, 51A
168V	Lobnica - potok	Desni pritok Drave, jugozahodno od Ruš	HIDR, GEOMORF, BOT, ZOOL	NVDP	Deli odsekov: 27C, 37A, 37B, 41C, 42C, 42D, 42F, 43A, 43B, 43C, 44A, 44B, 44C, 45A, 45B, 45C, 45D, 45E, 46A, 46B, 47A, 47B, 55B, 55C, 55D, 55E, 57B, 57C, 57D, 58A, 58B, 58C, 59B, 59C, 59D, 59E, 60C, 61E
4495V	Dravinja	Desni pritok Drave, vzhodno od Majšperka, južno od Ptuja	HIDR, EKOS, ZOOL	NVLP	Deli odsekov: 9A, 9B, 9D, 8A
1123	Rogla - gozdovi na ovršnem delu	Gozdovi na ovršnem delu Rogle	EKOS	NVDP	10D
6122	Trije žebli - gozd	Gozd na bojišču Pohorskega bataljona na Treh žeblih na Pohorju	EKOS	NVDP	55C
6123	Škrabarca - gozd	Gozd na Škrabarci, severozahodno od Treh Kraljev na Pohorju	EKOS	NVDP	7C
6124	Štatenberško borovje	Štatenberško borovje na Osankarici, severozahodno od Treh Kraljev na Pohorju	EKOS, BOT	NVDP	45E
7487	Klopni vrh - barje 6	Visoko barje z ruševjem in redkimi močvirnimi smrekovimi gozdovi na Pohorju	EKOS, ZOOL, BOT	NVDP	41C
7511	Dedičev vrh - barje	Barje na Dedičevem vrhu na Pohorju, severozahodno od Osankarice	ZOOL, EKOS, BOT	NVDP	46C
7492	Klopni vrh - barje 2	Visoko barje z ruševjem in redkimi močvirnimi smrekovimi gozdovi na Pohorju	EKOS, BOT, ZOOL	NVDP	41A, 41C
7489	Klopni vrh - barje 8	Visoko barje z ruševjem in redkimi močvirnimi smrekovimi gozdovi na Pohorju	EKOS, BOT, ZOOL	NVDP	39B
7490	Klopni vrh - barje 9	Visoko barje z ruševjem in redkimi močvirnimi smrekovimi gozdovi na Pohorju	EKOS, ZOOL, BOT	NVDP	38B
7491	Klopni vrh - barje 10	Visoko barje z ruševjem in redkimi močvirnimi smrekovimi gozdovi na Pohorju	EKOS, ZOOL, BOT	NVDP	41C
7512	Osankarica - barje	Barjanski kompleks z rušjem, južno od ceste Osankarica - Bajgot na Pohorju	BOT, EKOS	NVDP	59C
7513	Črno jezero - barje 2	Visoko barje na Črnem jezeru na Pohorju, severovzhodno od Osankarice	EKOS, BOT	NVDP	60B
7514	Črno jezero - barje 3	Visoko barje na Črnem jezeru na Pohorju, jugovzhodno od Osankarice	EKOS, BOT	NVDP	60C
7522	Klopni vrh - barje 5	Visoko barje z ruševjem in redkimi močvirnimi smrekovimi gozdovi na Pohorju	EKOS, ZOOL, BOT	NVDP	41A, 41C

Ident. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Status	Odsek
847	Črno jezero na Pohorju - barja	Kompleks barjanskih habitatnih tipov in habitatov redkih rastlinskih in živalskih vrst na Črnem jezeru na Pohorju, severozahodno od Slovenske Bistrice	EKOS, BOT, ZOOL	NVDP	60C, 61E
6129	Jurgovo - slap	Slap na potoku Oplotnici, levem pritoku Dravinje, severozahodno od Oplotnice	HIDR, GEOMORF	NVLP	30C
6258	Stranski vrh - bukev	Bukev na Stranskem vrhu, severozahodno od Slovenske Bistrice	DREV	NVLP	31B

GGE Osankarica se nahaja v območju pričakovanih naravnih vrednot - nahajališče redkih kamnin in mineralov (Preglednica 23). Na območju obstaja možnost odkritja redkih kamnin in mineralov.

Preglednica 23: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot

Zap. št.	Ime	Kratka oznaka
1	Pohorje	Nahajališče redkih kamnin in mineralov

Funkcija varovanja kulturne dediščine

2. stopnja poudarjenosti na površini 12,03 ha.

Gozdovi v okolici prizorišča poslednjega boja Pohorskega bataljona.

Podatki o varovani kulturni dediščini so povzeti po Podrobnih kulturnovarstvenih usmeritvah za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Osankarica (2023).

Preglednica 24: Seznam kulturne dediščine v gozdnem prostoru

EŠD	Ime	Režim	Podrežim	Odsek
1-00408	Osankarica – Kraj poslednjega boja Pohorskega bataljona	Spomenik		55B, 55C, 57B
1-12291	Osankarica – Razstavišče v Domu na Osankarici	Dediščina		Izven gozda

Konkretna in podrobnejše usmeritve za gospodarjenje so navedene v poglavju 6.2.2.

Vsi objekti kulturne dediščine so navedeni v obrazcu E4 - opis gozda pod opombami.

Estetska funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 283,09 ha.

Gozdovi ob turistično-rekreacijskih centrih Rogla in Trije Kralji ter v gozdnih rezervatih Črno jezero in Bojišče Pohorskega bataljona.

2.3 Proizvodne funkcije

1. stopnja poudarjenosti na površini 2.515,93 ha.

2. stopnja poudarjenosti na površini 135,65 ha.

Lesnoproizvodna funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 2.493,46 ha.

Gozdovi v katerih je možno dolgoročno sekati letno nad 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

2. stopnja poudarjenosti na površini 29,78 ha.

Gozdovi v katerih je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

1. stopnja poudarjenosti na površini 1.069,03 ha.

Gozdovi na območju semenskih sestojev v oddelkih 49 in 4A.

2. stopnja poudarjenosti na površini 13,21 ha.

Vsi ostali gozdovi zanimivi za gobarjenje, nabiranje borovnic in brusnic, razen gozdnih raezervatov.

Lovnogospodarska funkcija

1. stopnja poudarjenosti na površini 217,79 ha.

Gozdovi na območju rukališč.

2. stopnja poudarjenosti na površini 2.502,80 ha.

Območje LPN Pohorje, razen v gozdnih rezervatih

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Gozdovi v GGE Osankarica so uvrščeni v tri gospodarske kategorije. Močno prevladujejo večnamenski gozdovi (91 %). Med gozdove s posebnim namenom, v katerih ukrepi niso dovoljeni, so uvrščeni gozdovi v gozdnih rezervatih Škrabarca, Štatenberško borovje, Bojišče Pohorskega bataljona, Črno jezero in gozdovi v naravnem rezervatu Greben Rogle. Varovalnih gozdov je v enoti 146,91 ha, gre pa v celoti za pohorska barja.

Preglednica 25/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj	Delež (%)
Večnamenski gozdovi	314,54	2.203,16	2.517,70	91,0
GPN, ukrepi niso dovoljeni	10,26	92,71	102,97	3,7
Varovalni gozdovi	31,93	114,98	146,91	5,3
Skupaj	356,73	2.410,85	2.767,58	100,0

Rastiščnogojitveni razredi (v nadaljevanju RGR) so bili oblikovani na osnovi gozdnih rastiščnih tipov. V posamezen RGR so bili združeni odseki na podobnih rastiščih, z enotnimi razvojnimi težnjami v pogledu zgradbe sestojev in drevesne sestave, z enotnim dolgoročnim gozdnogojitvenim ciljem in enotnimi gozdnogojitvenimi usmeritvami. Oblikovani so bili znotraj gospodarskih kategorij gozdov in območnih RGR. Pri njihovem oblikovanju je bila upoštevana stopnja poudarjenosti funkcij gozdov.

Preglednica 26/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in RGR	Gozdni rastiščni tipi	Površina (ha)	Delež (%)
Večnamenski gozdovi		2.517,70	100,0
08012-Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatih	761-Javorovje s praprotni	1,50	0,1
	781-Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	122,53	9,2
	782-Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	1.147,59	86,2
	801-Smrekovje s trikrpim bičnikom	7,65	0,6
	802-Smrekovje s smrečnim resnikom	40,08	3,0
	811-Barjansko smrekovje	11,28	0,8
	812-Vegetacija visokih barij	0,25	0,0
	Skupaj RGR	1.330,88	100,0
08112-Zasmrečeni gorski in zgornjegorski gozdovi na bukovih	761-Javorovje s praprotni	0,96	0,1
	781-Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z bekico	31,86	3,5
	782-Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	799,09	87,4
	801-Smrekovje s trikrpim bičnikom	29,12	3,2
	802-Smrekovje s smrečnim resnikom	44,77	4,9
	803-Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	0,51	0,1
	811-Barjansko smrekovje	8,16	0,9
	812-Vegetacija visokih barij	0,33	0,0
	Skupaj RGR	914,80	100,0
16112-Gorsko-zgornjegorsko smrekovje	782-Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	44,51	16,4
	801-Smrekovje s trikrpim bičnikom	82,89	30,5
	802-Smrekovje s smrečnim resnikom	64,21	23,6
	803-Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	36,21	13,3
	811-Barjansko smrekovje	41,98	15,4
	812-Vegetacija visokih barij	2,22	0,8
	Skupaj RGR	272,02	100,0

Varovalni gozdovi		146,91	100,0
20019-Pohorska barja	782-Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	2,20	1,5
	801-Smrekovje s trikrpim bičnikom	47,44	32,3
	802-Smrekovje s smrečnim resnikom	5,04	3,4
	803-Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	5,86	4,0
	811-Barjansko smrekovje	45,37	30,9
	812-Vegetacija visokih barij	41,00	27,9
	Skupaj RGR	146,91	100,0
GPN, ukrepi niso dovoljeni		102,97	100,0
16112-Gorsko-zgornjegorsko smrekovje	803-Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	5,45	100,0
	Skupaj RGR	5,45	100,0
21012-Gozdni rezervati	782-Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	26,69	27,4
	801-Smrekovje s trikrpim bičnikom	15,19	15,6
	802-Smrekovje s smrečnim resnikom	6,90	7,1
	811-Barjansko smrekovje	32,84	33,7
	812-Vegetacija visokih barij	15,90	16,3
	Skupaj RGR	97,52	100,0
Skupaj vsi gozdovi v GGE		2.767,58	100,0

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov so prikazani na karti Karta kategorij gozdov (KARTA ŠT. 4) v merilu 1 : 25.000 v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta.

3.2 Lesna zaloga

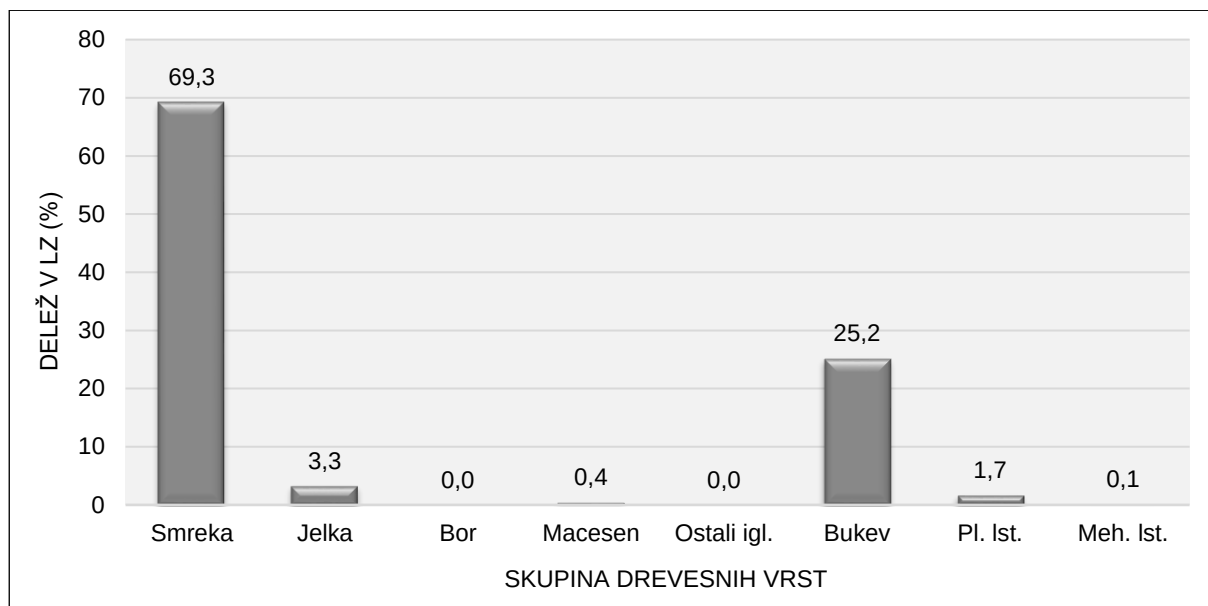
Povprečna lesna zaloga v GGE znaša 400,6 m³/ha. Od tega je 73,1 % iglavcev in 26,9 % listavcev. Lesna zaloga je skoncentrirana od III. do V. debelinskega razreda, od tega največji delež predstavlja drevje v petem debelinskem razredu (premer nad 50 cm). Tudi pri iglavcih največji delež predstavlja drevje v petem debelinskem razredu, medtem ko pri listavcih največji delež predstavlja drevje v tretjem in četrtem debelinskem razredu.

Preglednica 27/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

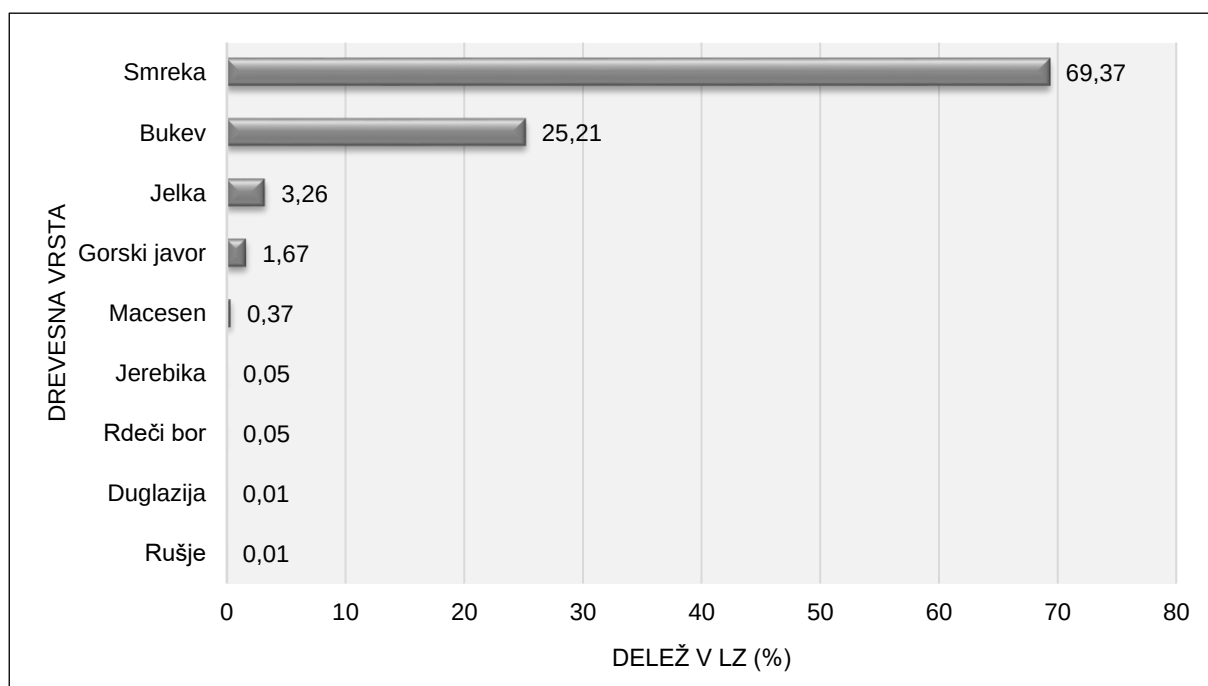
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,6	13,6	17,3	23,9	38,6	277,8	69,3
Jelka	4,3	10,4	14,5	24,1	46,7	13,1	3,3
Bor	16,4	22,4	18,5	18,7	24,0	0,2	0,0
Macesen	10,5	22,2	19,1	20,1	28,1	1,5	0,4
Ostali igl.	37,7	16,7	7,3	11,2	27,1	0,1	0,0
Bukev	5,0	16,4	28,1	27,9	22,6	101,0	25,2
Pl. Ist.	5,5	17,2	26,3	28,6	22,4	6,7	1,7
Meh. Ist.	14,3	21,3	24,6	23,7	16,1	0,2	0,1
Iglavci	6,5	13,5	17,2	23,9	38,9	292,6	73,1
Listavci	5,0	16,5	27,9	28,0	22,6	108,0	26,9
Skupaj	6,1	14,3	20,1	25,0	34,5	400,6	100,0

V sestojih prevladujejo iglavci (73,1 %). Glavna drevesna vrsta je smreka, katere delež znaša 69,3 %. Jelke je 3,3 %, macesna pa 0,4 %. Bora in ostalih iglavcev je zelo malo. Med listavci s 25,2 % močno prevladuje bukev, plemenitih listavcev (večinoma gorski javor) je 1,7 %, mehkih listavcev (večinoma jerebika) je le 0,1 % od lesne zaloge.

V GGE je bilo skupaj evidentiranih 16 različnih drevesnih vrst.

Grafikon 2: Sestava lesne zaloge gozdov v GGE po skupinah drevesnih vrst (v %).

Grafikon 3: Delež posameznih drevesnih vrst v GGE.

Povprečna lesna zaloga je precej višja v državnih gozdovih, kjer znaša 410,4 m³/ha, v zasebnih je le-ta 334,7 m³/ha. Razmerje iglavci : listavci je v zasebnih gozdovih 90,2 % : 9,8 %, medtem ko je v državnih 71,0 % : 29,0 %.

Preglednica 28/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija	
			Zasebni gozd	Državni gozd
Iglavci	m ³	810.029	107.668	702.361
	m ³ /ha	292,6	301,8	291,3
Listavci	m ³	298.778	11.737	287.041
	m ³ /ha	108,0	32,9	119,1
Skupaj	m³	1.108.807	119.405	989.402
	m³/ha	400,6	334,7	410,4

Način ugotavljanja lesnih zalog

Lesne zaloge so bile ugotovljene z okularno cenitvijo opisovalcev pri terenskih opisih sestojev. Okularne lesne zaloge so bile korigirane glede na izračun lesnih zalog po stalnih vzorčnih ploskvah. Povprečna lesna zaloga po SVP je znašala 398,2 m³/ha, povprečna lesna zaloga po opisih pa 357,3 m³/ha. Rastiščnogojitveni razredi so s ciljem zmanjšanja vzorčne napake združeni v dva stratum. V prvem stratumu je RGR Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatih in RGR gozdni rezervati. V drugem so združeni vsi preostali RGR.

V prvem stratumu so bile lesne zaloge iglavcev po sestojih v povprečju izravnane s faktorjem 1,055 in listavcev s faktorjem 1,076 in v drugem stratumu lesne zaloge iglavcev s faktorjem 1,168 in listavcev s faktorjem 1,275.

SVP so postavljene na mreži 500 × 250 m, ne glede na lastništvo in ne glede na RGR.

Preglednica 29/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	RGR	Površina (ha)	LZ (m ³ /ha)	Število SVP	±E (%) po RGR	±E (%) po stratum
STALNE VZORČNE PLOSKVE						
1	08012-Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatih	1.330,88	399,8	110	9,5	9,5
2	08112-Zasmrečeni gorski in zgornjegorski gozdovi na bukovih rastiščih	914,80	420,5	76	12,3	10,3
	16112-Gorsko-zgornjegorsko smrekovje	277,47	350,3	20	24,2	
	20019-Pohorska barja	146,91	275,0	12	49,5	
	21012-Gozdni rezervati	97,52	491,4	6	42,6	
Skupaj		2.767,58	398,2	224	7,0	7,0
OKULARNA OCENA						
1	08012-Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatih	1.330,88	378,0			
2	08112-Zasmrečeni gorski in zgornjegorski gozdovi na bukovih rastiščih	914,80	348,7			
	16112-Gorsko-zgornjegorsko smrekovje	277,47	358,7			
	20019-Pohorska barja	146,91	209,9			
	21012-Gozdni rezervati	97,52	374,4			
Skupaj		2.767,58	357,3			

Način ugotavljanja tarif

Tarifni razredi za skupine drevesnih vrst so povzeti iz GGN preteklega obdobja. Za glavne drevesne vrste, to so smreka, jelka in bukev, so bili na SVP povprečni tarifni razredi po rastiščnogojitvenih razredih ocenjeni tako, da so se na ploskvah merile višine štirih najbližjih nadvladujočih oz. sovladajočih dreves s premerom 30 ali več cm. Tarifnih razredov po odsekih nismo korigirali.

Tarifni razredi po posameznih odsekih so podani v prilogi načrta v poglavju 12.2.

3.3 Prirastek

Povprečni letni prirastek znaša 6,83 m³/ha. Delež iglavcev in listavcev v prirastku je sorazmeren njihovem deležu v lesni zalogi. Prirastek iglavcev znaša 4,85 m³/ha, listavcev pa 1,98 m³/ha. Delež iglavcev v prirastku je nekoliko nižji od tistega v lesni zalogi. Prirastek je na nivoju GGE najvišji v drugem, tretjem in četrtem debelinskem razredu. Pri iglavcih je prirastek najvišji v drugem in petem debelinskem razredu, pri listavcih pa v tretjem in četrtem.

Preglednica 30/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Iglavci	0,82	1,09	0,94	0,97	1,02	4,85	70,9
Listavci	0,19	0,40	0,55	0,49	0,35	1,98	29,1
Skupaj	1,01	1,49	1,49	1,46	1,37	6,83	100,0

Razmerje višin prirastka po lastniških kategorijah je podobno razmerju višin lesnih zalog; tako je tudi tekoči letni prirastek višji v državnih gozdovih kot pa v zasebnih.

Preglednica 31/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija	
			Zasebni gozd	Državni gozd
Iglavci	m³	13.405	1.671	11.734
	m³/ha	4,84	4,68	4,86
Listavci	m³	5.495	202	5.293
	m³/ha	1,99	0,57	2,20
Skupaj	m³	18.900	1.873	17.027
	m³/ha	6,83	5,25	7,06

Način ugotavljanja prirastka

Prirastek je bil izračunan na podlagi prirastnih nizov, ki so bili pridobljeni iz ponovljenih meritev dreves na stalnih vzorčnih ploskvah. V obdelavo so bila zajeta samo drevesa s korektno izmerjenimi premeri ob obeh meritvah. Prirastni nizi so bili dobljeni z izravnavo posameznih (za vsako drevo) volumenskih prirastnih odstotkov po starih premerih (neodvisna spremenljivka) za vsako glavno skupino drevesnih vrst. Za smreko, ki ima največji delež v lesni zalogi, smo nize izračunali po RGR. Za drevesne vrste z manjšim deležem v lesni zalogi pa po stratumih ali skupaj za GGE.

Volumenski prirastni odstotki za vsako v obdelavo vzeto drevo so bili izračunani po formuli za Presslerjev odstotni volumenski prirastek:

$$Iv_{\% \text{ Press}} = \frac{(V_2 - V_1) * 100}{\left(\frac{V_1 + V_2}{2} \right)}$$

Uporabljeni prirastni nizi so prikazani v prilogi načrta (poglavje 12.3).

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Podatki opisov sestojev so bili pridobljeni z neposrednim opisovanjem na terenu. Pri opisih sestojev so se uporabljali: digitalni ortofoto načrti (DOF025) izdelani leta 2022 (Geodetske podlage ZGS, 2022), LIDAR posnetki izdelani leta 2016 (Baza prostorskih podatkov ZGS, 2023), temeljni topografski načrti (Baza prostorskih podatkov ZGS, 2023), zemljiškokatastrski načrti povzeti po GURS iz leta 2022 (Geodetske podlage ZGS, 2023) ter raba tal povzeta po MKGP iz leta 2023 (Baza prostorskih podatkov ZGS, 2023).

Več prostorsko ločenih sestojev je bilo ponekod opisanih z enim samim opisom. Sestoji so bili izločeni na podlagi razlik v rastiščnih tipih, razvojnih fazah, negovanosti, zasnovi, sklepu, vrsti sečnje, lesni zalogi, vrstni sestavi, gozdnogojitveni smernici in vrsti lastništva.

Razvojne faze so bile izločene na osnovi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (2010). Vrednosti ocenjevanih parametrov so bile pridobljene s terenskimi opisi sestojev. Izločenih je bilo 859 sestojev s povprečno površino 3,22 ha.

Izločeni sestoji so bili uvrščeni v pet razvojnih faz oz. sestojnih zgradb (Preglednica 32). V GGE prevladujejo debeljaki (55,5 %), sestojev v obnovi je 17,9 %, drogovnjakov 16,9 %, mladovij 7,1 %, grmičastih (barjanskih) sestojev pa 2,6 %.

Delež pomladka v GGE znaša 12,0 % od celotne površine gozdov. V pomladek so zajete mlade razvojne stopnje sestojev (do vključno letvenjaka) pod zastorom matičnih dreves, ki bodo v skladu z gozdnogojitvenimi cilji gradili nov sestoj. Pomladek je sicer prisoten v vseh razvojnih fazah, opisan pa je samo tisti pomladek, ki je pomemben za nadaljnji razvoj gozda. Tako največji delež dosega v sestojih v obnovi (49,5 %).

Lesna zaloga v drogovnjakih ob srednjem premeru 19 cm znaša 371,9 m³/ha. Povprečni prirastek v drogovnjakih znaša 9,92 m³/ha/leto. Povprečna lesna zaloga v debeljakih znaša 511,7 m³/ha, povprečni prirastek pa 7,69 m³/ha/leto. Povprečna lesna zaloga v sestojih v obnovi znaša 294,4 m³/ha, povprečni prirastek pa 4,79 m³/ha/leto. Srednji premer drevja v GGE je 26 cm.

Preglednica 32/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga m³/ha	Št. vzorčnih ploskev	± E	Srednji premer cm
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4			%	
Mladovje	196,18	7,1								10	110,5	13
Drogovnjak	467,79	16,9	0,73	0,2	86,3	0,0	13,7	0,0	371,9	50	14,5	19
Debeljak	1.534,97	55,5	86,68	5,6	38,6	55,2	6,2	0,0	511,7	122	6,0	31
Sestoj v obnovi	495,45	17,9	245,06	49,5	43,1	56,0	0,9	0,0	294,4	40	16,6	29
Grmičav gozd	73,19	2,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	49,4	1		13
Skupaj	2.767,58	100,0	332,47	12,0					400,6	224	7,0	26

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izhajajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah.

V drevesni sestavi pomladka prevladuje smreka. Delež buke v podmladku je višji od njenega deleža v lesni zalogi. Prenizek je delež plemenitih listavcev (gorskega javorja) in jelke.

Preglednica 33/D-POM: Sestava pomladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bukev	Pl.list.	Meh.list.	Skupaj
ha	204,91	11,26	112,04	1,58	2,68	332,47
%	61,63	3,39	33,70	0,48	0,81	100,00

V mladovjih prevladujeta dobra in pomanjkljiva sestojna zasnova, pomanjkljive negovanosti in pretežno vrzelastega ali rahlega sklepa. V drogovnjakih prevladuje dobra zasnova, s tesnim ali normalnim sklepom krošenj in prevladujočo pomanjkljivo negovanostjo. Debeljaki in sestoji v obnovi so večinoma negovani ali pomanjkljivo negovani, opazno bolje od drogovnjakov in mladovij. Pri debeljakih prevladuje normalen do rahel sklep krošenj.

Preglednica 34/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	196,18	11,9	58,5	27,8	1,8	21,6	69,2	9,2	0,0	3,9	5,5	37,7	52,9
Drogovnjak	467,79	18,5	71,0	10,5	0,0	18,4	64,6	16,5	0,5	47,3	30,9	16,1	5,7
Debeljak	1.534,97					48,9	50,0	1,1	0,0	5,0	45,5	35,8	13,7
Sestoj v obnovi	495,45					60,7	38,1	1,2	0,0				
Grmičav gozd	73,19												
Skupaj	2.767,58												

Legenda:

Sestojna zasnova

- 1 bogata
- 2 dobra
- 3 pomanjkljiva
- 4 slaba

Negovanost

- 1 negovan sestoj
- 2 pomanjkljivo negovan
- 3 nenegovan
- 4 nenegovan ogrožen sestoj

Sklep

- 1 tesen
- 2 normalen
- 3 rahel
- 4 vrzelast do pretrgan

3.5 Tipi sestojev

V GGE prevladujejo »Smrekovi gozdovi« in »Gozdovi bukve in smreke«. Oba tipa skupaj obsegata 81,6 % površin gozdov. V prvem tipu sestojev je delež smreke večji od 75 %, v drugem delež smreke in bukve presega 75 %. »Bukovih gozdov« z deležem bukve nad 75 % je 5,2 % površin gozdov. »Drugi gozdovi iglavcev in listavcev«, to so gozdovi, ki ne dosegajo kriterijev za uvrstitev v nobeden drugi tip gozdov obsega slabih 6,3 % površin gozdov. Manjše površine gozdov so uvrščene še v tip »Drugi pretežno listnati gozdovi« v katerih delež listavcev presega 75 %, nobena od drevesnih vrst pa samostojno ne dosega te meje in v tip »Drugi pretežno iglasti gozdovi« v katerih delež iglavcev presega 75 %, nobena od drevesnih vrst pa samostojno ne dosega te meje.

Preglednica 35/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Bukovi gozdovi	145,03	5,2
Drugi pretežno listnati gozdovi	51,35	1,9
Gozdovi bukve in jelke	3,23	0,1
Gozdovi bukve in smreke	865,97	31,3
Smrekovi gozdovi	1.392,25	50,3
Drugi pretežno iglasti gozdovi	135,63	4,9
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	174,12	6,3
Skupaj	2.767,58	100,0

Karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (KARTA ŠT. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Stopnja ohranjenosti je določena glede na delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdnega rastišča tuje ali so redko prisotne. Ohranjenost gozdov je izračunana za vsak odsek posebej na podlagi evklidskih razdalj med dejansko in naravno (modelno) drevesno sestavo.

Velik delež smreke (69,3 %) na pretežno bukovih rastiščih v obravnavani GGE je vzrok slabi ohranjenosti gozdov po njihovi drevesni sestavi. Ohranjenih gozdov je le 18,8 %. Spremenjenih in močno spremenjenih gozdov je skupaj 73 %. Izmenjenih sestojev je 8,2 %.

Preglednica 36/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjeni		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	304,09	12,1	1.337,22	53,1	649,66	25,8	226,73	9,0	2.517,70	91,0
GPN, ukrepi niso dovoljeni	69,38	67,4	33,59	32,6	0,00	0,0	0,00	0,0	102,97	3,7
Varovalni gozdovi	146,91	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	146,91	5,3
Skupaj vsi gozdovi	520,38	18,8	1.370,81	49,5	649,66	23,5	226,73	8,2	2.767,58	100,0

3.7 Kakovost drevja

Kakovost je bila ocenjena v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (2010) ter s Pravilnikom o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011 in nasl.) na stalnih vzorčnih ploskvah pri drevju debelejšem od 30 cm.

Kakovost drevja je bila določena 1.860 drevesom. Prevladuje povprečna kakovost drevja. Kakovost listavcev je boljša od kakovosti iglavcev.

Preglednica 37/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.244	0,2	4,9	75,5	18,1	1,3
Jelka	59	1,7	8,5	67,8	22,0	0,0
Macesen	12	0,0	8,3	66,7	25,0	0,0
Bukev	505	1,6	26,7	61,2	8,9	1,6
Pl. Ist.	34	8,8	29,4	41,3	17,6	2,9
Meh. Ist.	6	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	1.315	0,2	5,1	75,2	18,3	1,2
Skupaj listavci	545	2,0	26,6	59,8	9,9	1,7
Skupaj	1.860	0,8	11,4	70,6	15,9	1,3

3.8 Poškodovanost drevja

Poškodovanega drevja je na podlagi ocene s stalnimi vzorčnimi ploskvami 5,5 %. Pri tem prevladujejo poškodbe na deblu in korenčniku, ki so nastale pri sečnji in spravilu. Delež poškodb na vejah je minimalen. Delež poškodovanih dreves (5,5 %) je večji od povprečne poškodovanosti drevja v celotnem GGO Maribor (4,7 %). Prevladujejo poškodbe na deblu in korenčniku, ki so nastale predvsem zaradi antropogenih vplivov (nepazljivost in neustrezna tehnologija pri sečnji in spravilu lesa), ki so posledica nepazljivosti in neustrezne tehnologije pri sečnji in spravilu. Pri tovrstnih poškodbah je praviloma prizadet najvrednejši del drevesa, zato jih je potrebno v prihodnje znižati na minimum.

Preglednica 38/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenčnik	4,5
Veje/krošnja	0,7
Osutost	0,3
Skupaj	5,5

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letu 2020 je bil opravljen četrti popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni in racionalnejši metodi, ki na podlagi dolgoročnega in periodičnega spremljanja omogoča korektnije analize tudi s pomočjo statističnih orodij. Osnovo za izvedbo popisa predstavljajo popisne enote, ki ob upoštevanju težko prehodnih ovir in populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi, združujejo med seboj podobne GGE glede na območne rastiščnogojitvene tipe. V tem poglavju navedeni podatki o objedenosti veljajo za popisno enoto Pohorje, GGO Maribor in so za veliko ožje območje obravnavane GGE bolj informativnega značaja.

GGE Osankarica spada v popisno enoto Pohorje, ki leži v dveh GGO (Slovenj Gradec in Maribor). Na osnovi popisa objedenosti znotraj popisne enote ugotavljamo predvsem trende preraščanja pomembnejših drevesnih vrst graditeljic sestojev iz mlajših razredov v starejše. Vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na gozdno mladje se kaže tudi v sposobnosti preraščanja ključnih drevesnih vrst. V nadaljevanju so prikazani podatki o popisu objedenosti 2020 znotraj celotne popisne enote Pohorje na območju GGO Maribor. Treba je poudariti, da je bil popis izveden na 28 vzorčnih ploskvah, od tega so bile na območju GGE Osankarica popisane tri ploskve. Analiza je bila opravljena na podlagi preraščanja deležev posameznih drevesnih vrst po višinskih razredih. Z višinsko rastjo se število osebkov na hektar zmanjša. Z vidika vpliva rastlinojede divjadi na pomlajevanje in preraščanje je pomembno, da do višine, kjer osebki niso več ogroženi zaradi objedanja, preraste zadostno število osebkov posameznih drevesnih vrst. Ti predstavljajo osnovo, ki jo z gozdnogojitvenimi ukrepi usmerjamo k zeleni ciljni drevesni sestavi. V tem smislu predstavlja najvišji razred iz popisa objedenosti (101–150 cm) osnovo posameznih drevesnih vrst za nadaljnji razvoj.

Preglednica 31 prikazuje, da se število osebkov na hektar z višinsko rastjo zmanjšuje. Skupna objedenost gozdnega mladja znaša 27,3 %. Najvišja je v razredu 4 (36,3 %), najnižja pa v razredu 2 (19,0 %).

Preglednica 39/OM1: Objedenost gozdnega mladja 2020 - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
1. do 15 cm	32.337	
2. 16-30 cm	23.032	19,0
3. 31-60 cm	22.858	29,3
4. 61-100 cm	11.529	36,3
5. 101-150 cm	5.802	33,9
Skupaj 2-5	63.221	27,3

S preraščanjem mladja v višje razrede narašča delež smreke, ohranja se delež bukve, medtem ko delež vseh ostalih vrst pada. Najvišja objedenost je pri mehkih listavcih. V primerjavi z objedenostjo 2017 lahko rečemo, da je trend pozitiven - dober. Pri vseh popisanih drevesnih vrstah je delež objedenosti padel, razen pri smreki in bukvi, kjer je rahlo narasel. Skupna objedenost je v primerjavi s popisom iz leta 2017 na istem nivoju. Na osnovi vzorčnih podatkov iz popisa objedenosti ocenjujemo, da rastlinojeda divjad vpliva na proces pomlajevanja in preraščanja. Predvsem je zaskrbljujoče dejstvo, da s preraščanjem v višje sloje močno upada delež ostalih listavcev, razen bukve. Prevladujejo mladovja z dobro zasnovjo, je pa negovanost pomanjkljiva, pa tudi sklep mladovij je raznolik, kar precej (53%) je mladovij s pretrganim sklepom.

Preglednica 40/OM2: Objedenost gozdnega mladja 2020 po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)				Objedenost
	15-30 cm	31-60 cm	61-100 cm	101-150 cm	%
Smreka	25	29	47	66	21,2
Jelka	27	22	19	13	21,5
Bukev	29	37	29	20	31,7
Plemeniti listavci	5	2	1		29,2
Drugi trdi listavci	8	6	1		25,4
Mehki listavci	5	4	3		79,6
IGLAVCI	52	51	65	79	21,3
LISTAVCI	48	49	35	21	35,0
Skupaj					27,3

3.10 Odmrlo drevje

Podatki o odmrlem drevju so bili dobljeni iz popisov na stalnih vzorčnih ploskvah in se nanašajo samo na večnamenske gozdove. V popis niso zajeti panji in veje. V GGE je bilo evidentiranih 11,62 odmrlih dreves/ha oz. 6,33 m³/ha.

Pravilnik o varstvu gozdov (2009) določa, da je potrebno zagotoviti vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v rastiščnogojitvenem razredu. Tako bi v obravnavani GGE ob povprečni lesni zalogi večnamenskih gozdov 408 m³/ha morale biti v gozdu vsaj 12,24 m³ odmrlega lesa na hektar. Količina odmrlega drevja v GGE znaša 6,33 m³/ha in ne zadostuje prej omenjenim kriterijem. Največ odmrlih dreves je v prvem (10–29 cm) razširjenem debelinskem razredu, kjer je odmiranje drevja rezultat močnega naravnega izločanja v mlajših razvojnih fazah. V tem razredu je 87,6 % vseh odmrlih dreves. Preostala odmrta drevesa so v drugem (10,8 %) in tretjem (1,6 %) razširjenem debelinskem razredu.

Preglednica 41/OD: Odmrlo drevje v GGE

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10–29 cm	št./ha	7,50	0,80	8,30	1,43	0,45	1,88	8,93	1,25	10,18
	m ³ /ha	2,63	0,30	2,93	0,52	0,18	0,70	3,15	0,48	3,63
30–49 cm	št./ha	0,54	0,18	0,72	0,27	0,27	0,54	0,81	0,45	1,26
	m ³ /ha	0,89	0,31	1,20	0,42	0,48	0,90	1,31	0,79	2,10
50 in več cm	št./ha	0,00	0,09	0,09	0,09	0,00	0,09	0,09	0,09	0,18
	m ³ /ha	0,00	0,30	0,30	0,30	0,00	0,30	0,30	0,30	0,60
Skupaj	št./ha	8,04	1,07	9,11	1,79	0,72	2,51	9,83	1,79	11,62
	m³/ha	3,52	0,91	4,43	1,24	0,66	1,90	4,76	1,57	6,33

Z vidika zagotavljanja habitatov živalskim vrstam, ki so z odmrlo lesno maso neposredno povezane (ptice duplarice, nekateri sesalci, hrošči idr.), je potrebno v prihodnje intenzivneje ohranjati odmirajoča in odmrta stoječa drevesa. Zaradi neustrezne razporeditve odmrle lesne mase je le-to v prihodnje potrebno ohranjati le v II. in III. razširjenem debelinskem razredu, zlasti je potrebno opozoriti na nujnost načrtnega puščanja debelejših odmrlih dreves v gozdu.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti je delno povzet po GGN GGE Osankarica 2014–2023 (2015).

Prve poselitve Pohorja so se začele v začetku prejšnjega tisočletja. Prvi naseljenci niso izkoriščali gozdov, ampak so jih zgolj krčili in požigali v kmetijske namene. Gozdovi niso bili odprti s potmi.

Večji zagon pridobivanju lesa iz gozdov je dala postavitve prvih žag na Pohorju (Mašinžaga na Pesku) in njegovem vznožju. Takrat tukaj najde delo veliko drvarjev, oglarjev, izdelovalcev skodelj za pokrivanje streh, poklicnih lovcev in smolarjev. Možnost dela pritegne tudi »furmane«, ki skrbijo za prevoz lesa na žage ter oglja in pepelike v plavže in glažute. Na Pohorje pripeljejo tudi svoje družine. Žene in otroci skrbijo za živino ter obdelujejo skromne kmetijske površine.

Glažutarstvo se v tem delu Pohorja kljub velikim količinam lesa in kremenove rude, ki je bila na voljo, razvije zelo pozno. Windischgrätzova glažuta v Oplotnici je najmlajša med vsemi pohorskimi in je bila odprta šele leta 1871. Kljub temu, da ni delovala dolgo, je pustila v gozdovih oplotniškega zaledja močan pečat. Čiste listnate in mešane gozdove so v razmeroma kratkem času izsekali in jih obnovili z iglavci. Nastajale so tako imenovane »frate« (besedo naj bi k nam prinesli italijanski oglarji).

»Fratarjenje« je bil takrat edini način obnavljanja posekanih pohorskih gozdov. Vpeljali naj bi ga češki gozdarji. Gre za dokaj enostaven način, za katerega ni bila potrebna strokovna usposobljenost. Sistem se je naslanjal na eno samo drevesno vrsto – smreko, ki se je pokazala kot ustvarjena za tak način gospodarjenja.

Ko so površino – frato – posekali na golo, so na poseki veje, vrhače in druge ostanke posekanega drevja zložili v ozke, dolge kupe. Spomladi so sečne ostanke sežgali. Skrčeno površino so za krajši čas namenili kmetijski obdelavi. Tako so rešili problem prehrane ljudi in živine.

Prvo leto po poseku so zemljo obdelali in pripravili za sadnjo krompirja. Naslednje leto so posejali rž, ječmen ali oves. V nekaj letih se je zemlja izrodila, zato so zadnje leto med žito primešali še seme smreke. V manjših količinah so dodali še seme bora in macesna. Iz posevkov se je naslednje leto dvignil gost posevek.

Na ta način so vzgojili zelo gosta mladja, ki se niso negovala. Nega je bila povezana z velikimi stroški. Domačini niso imeli strokovnega znanja in izkušenj. Ker so bili gozdovi slabo odprti, drobnega materiala, ki napade pri negi, ni bilo moč spraviti iz gozda. Zato so gošče ostajale neprehodne in letvenjaki pregosti. Takšni se niso pravilno razvijali, saj njihove krošnje in koreninski sistemi niso imeli dovolj prostora. Kulture so zaostajale v razvoju in celo odmirale. Veliko škodo so v njih naredile tudi naravne ujme.

Če pomladitev ni uspela, so mladja izpopolnili s sadikami, ki so jih napulili v gostih posevkih. Če izpopolnitve niso izvedli, se je razvila skupinska in šopasta struktura sestojev. Podoben gozd se je razvil tudi tam, kjer so gozd po sečnji prepustili naravi.

Kjer niso gospodarili s fratarjenjem, so s sadnjo sadik smreke ustvarili različne oblike smrekovih monokultur; od gostih do prav redkih s skupinsko in šopasto zarastjo, čiste in mešane z večjim ali manjšim deležem listavcev in jelke. V takšnih sestojih pogosto najdemo smreke, ki so porasle z vejami do tal. Veliko škode v mladju je povzročila tudi živina, ki se je prosto pasla po gozdu.

V obdobju od 1869 do 1871 so bile zaradi prodaje železniških pragov za južno železnico izvedene prve intenzivnejše sečnje.

Gospodarjenje z gozdovi se ni spremenilo niti po propadu oplotniške glažute. V času intenzivne gradnje mest, industrijskih objektov, železnic, rudnikov in drugih objektov so bile potrebe po lesu še zmeraj velike. Sečnje so bile usmerjene predvsem v gozdove iglavcev.

Šele gospodarska kriza v tridesetih letih je povzročila zmanjšanje obsega sečenj.

Po drugi svetovni vojni je zaradi zaplemb in nacionalizacije premoženja prišlo do velikih lastniških sprememb. Država postane lastnica večine gozdov. Takrat se začne z gozdovi načrtno gospodariti. Več sredstev je namenjeno za investicije v gozdove – predvsem za izgradnjo gozdarske infrastrukture. Izgradnja omrežja gozdnih cest je močno vplivala na gospodarjenje z gozdovi.

V zadnjih treh desetletjih je bil velik poudarek na ohranjanju in povečevanju deleža listavcev v sestojih. Raziskave in izkušnje so pokazale, da je njihova prisotnost nujna za ohranjanje stabilnosti sestojev, še posebej dobrodošli so pri pomlajevanju sestojev.

V preteklem ureditvenem obdobju je močno narasel delež lesa, ki je bil posekan z uporabo tehnologije strojne sečnje. A se je kaj kmalu pokazalo, da je uporaba težkih strojev, s katerimi sta se izvajala posek in spravilo lesa, zelo omejena, saj je obdobje, ko so gozdna tla primerna za ta način dela, zelo kratko.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Analiza preteklega gospodarjenja upošteva strukturo lastništva in rastiščnogojitvene razrede kot je bilo zavedeno v preteklem gozdnogospodarskem načrtu GGE.

4.2.1 Posek

Ker je podatek tekoče evidence poseka na ravni GGE ob 5 % tveganju v mejah zaupanja količine poseka ugotovljenega na SVP (za vse stratume), se pri analizah poseka navaja podatek tekoče evidence poseka.

Preglednica 42/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju v GGE

Ureditveno obdobje 2014–2023	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih s SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval ±m ³	%
Iglavci	122.545	93.761	76,5	115.440	35.339	94,2
Listavci	64.574	53.378	82,7	65.755	22.996	101,8
Skupaj	187.119	147.139	78,6	181.195	44.290	96,8

Iz primerjave podatkov poseka pridobljenih na SVP s podatki evidenc o posekani lesni masi na nivoju GGE je razvidno, da je bilo evidentiranega 81,2 % poseka, ugotovljenega na SVP.

Preglednica 43: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum		Površina (ha)	Evidenca poseka (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (±m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
GGE	Iglavci	2.629,56	3,57	221	4,390	10,193	1,344	30,6
	Listavci		2,03		2,501	6,633	0,875	35,0
	Skupaj		5,60		6,891	12,775	1,684	24,4
Državni gozdovi		2.291,42	5,77	195	7,302	13,370	1,877	25,7
Zasebni gozdovi		338,14	4,38	26	3,806	6,139	2,480	65,2

*Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni

e% - relativni odklon zaupanja ob 5 % tveganju

Pri podatkih o poseku s SVP je potrebno opozoriti na velik relativni odklon zaupanja, sploh v zasebnih gozdovih, kjer zaradi majhnega vzorca (le 26 SVP) znaša 65,2 %. V državnih

gozdovih pri 221 SVP relativni odklon zaupanja znaša 25,7 %, na ravni celotne GGE pa 24,4 % (221 SVP).

Preglednica 44/D-PL1: Primerjava realizacije poseka za GGE, po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	17.850	4.059	21.909	104.695	60.515	165.210	122.545	64.574	187.119
Izveden evid. posek - m ³	12.872	1.951	14.822	80.890	51.427	132.317	93.761	53.378	147.139
Ocena poseka SVP - m ³	10.751	2.117	12.869	104.294	63.026	167.322	115.440	65.755	181.195
Realizacija evid. poseka - %	72,1	48,1	67,7	77,3	85,0	80,1	76,5	82,7	78,6
Realizacija ocene poseka SVP - %	60,2	52,2	58,7	99,6	104,1	101,3	94,2	101,8	96,8
Povp. drevo evid. posek - m ³	0,88	1,30	0,92	1,08	1,03	1,06	1,05	1,04	1,04

Vse analize po lastništvih, temeljijo na lastniški strukturi ugotovljeni ob urejanju pred desetimi leti. Realizacija načrtovanega poseka je po evidencah znašala 78,9 % po SVP pa 96,8 %. V zasebnih gozdovih je bilo glede na podatke s SVP evidentiranega 115,2 % poseka, v državnih pa 79,1 %. Povprečno označeno drevo za posek ima v državnih gozdovih 1,06 m³, v ostalih pa 0,92 m³. Pri iglavcih ima povprečno odkazano drevo večji volumen, kot pri listavcih.

V ureditvenem obdobju 2004–2013 primerjava količine posekane lesne mase v celotni GGE z načrtovanimi pokaže, da so načrtovane količine poseka dosežene skoraj v celoti (97,2 %). Realizacija je bila najvišja v RGR 19000-Pohorska barja, kjer je načrtovana količina presežena za 24,4 %. Predviden obseg sečenj v tem RGR je bil nizek (1.574 m³). Do presežka je prišlo zaradi izvede biomeliorativnih del v okviru projekta Wetman. Najnižja je bila realizacija v RGR 16002-Zgornjegorska smrekovja in 18002-Zasmrečeni gorski in zgornjegorski gozdovi na bukovih rastiščih, kjer ni dosegla 100 %. Lastniki zasebnih gozdov, ki pripadajo tema dvema RGR, niso imeli interesa za sečnjo v sestojih, v katerih rastejo drevesa slabše kvalitete in v sestojih, kjer je spravilo otežkočeno zaradi razmočenosti tal.

V ureditvenem obdobju 2014–2023 primerjava količine posekane lesne mase v celotni GGE z načrtovanimi pokaže, da načrtovane količine poseka niso dosežene (78,6 %). Realizacija je bila najvišja v RGR 28019-Pohorska barja, kjer je načrtovana količina presežena za 71,1 %. Predviden obseg sečenj v tem RGR je bil nizek (310 m³). V bukovjih in zasmrečenih bukovjih je bilo realizirano okrog 80 % načrtovane sečnje. V zgornjegorskih smrekovjih je stopnja realizacije dokaj nizka (61,1 %). Tudi v tem primeru gre za sestoje, ki so porasli z drevjem slabše kvalitete in za dele sestojev, kjer je spravilo lesa otežkočeno zaradi razmočenih tal. K nižji realizaciji so prispevale tudi ujme, ki so se zgodile v severvzhodnem delu Slovenije, saj je bila takrat večina ukrepov usmerjenih v sanacijo poškodovanih sestojev.

Preglednica 45/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih 2004–2013 ter 2014–2023

Ureditveno obdobje	RGR		Načrtovani posek	Realiziran evidentiran posek	Realizacija sečnje po evidenci	Skupna realizacija možnega poseka po evidenci
			m ³	m ³	%	%
2004–2013	12022-Zgornjegorska bukovja na silikatih	Iglavci	42.260	42.886	101,5	29,1
		Listavci	20.903	20.326	97,2	13,8
		Skupaj	63.163	63.212	100,1	42,9
	14032-Acidofilna gorska bukovja	Iglavci	12.379	12.959	104,7	8,8
		Listavci	2.876	3.036	105,6	2,1
		Skupaj	15.255	15.995	104,8	10,9
	16002-Zgornjegorska smrekovja	Iglavci	14.109	11.412	80,9	7,8
		Listavci	1.010	862	85,3	0,6
		Skupaj	15.119	12.273	81,2	8,3
	18002-Zasmrečeni gorski in zgornjegorski gozdovi na bukovih rastiščih	Iglavci	48.060	46.220	96,2	31,4
		Listavci	4.377	3.885	88,8	2,6
		Skupaj	52.437	50.105	95,6	34,0
	19000-Pohorska barja	Iglavci	1.261	1.573	124,7	1,1
		Listavci	4	1	19,0	0,0
		Skupaj	1.265	1.573	124,4	1,1
	25002-Gozdni rezervati	Iglavci	0	4	0,0	0,0
		Listavci	0	0	0,0	0,0
		Skupaj	0	4	0,0	0,0
	Skupaj	Iglavci	118.069	115.053	97,4	78,1
		Listavci	29.170	28.109	96,4	19,1
		Skupaj	147.239	143.162	97,2	97,2
2014–2023	12022-Zgornjegorska bukovja na silikatih	Iglavci	72.647	55.549	76,5	29,7
		Listavci	56.129	48.243	85,9	25,8
		Skupaj	128.776	103.791	80,6	55,5
	16002-Zgornjegorska smrekovja	Iglavci	11.766	7.542	64,1	4,0
		Listavci	1.821	832	45,7	0,4
		Skupaj	13.587	8.375	61,6	4,5
	18002-Zasmrečeni gorski in zgornjegorski gozdovi na bukovih	Iglavci	37.822	30.099	79,6	16,1
		Listavci	6.624	4.296	64,9	2,3
		Skupaj	44.446	34.396	77,4	18,4
	28019-Pohorska barja	Iglavci	310	526	169,5	0,3
		Listavci	0	5	0,0	0,0
		Skupaj	310	530	171,1	0,3
	25002-Gozdni rezervati	Iglavci	0	45	0,0	0,0
		Listavci	0	1	0,0	0,0
		Skupaj	0	47	0,0	0,0
	Skupaj	Iglavci	122.545	93.761	76,5	50,1
		Listavci	64.574	53.378	82,7	28,5
		Skupaj	187.119	147.139	78,6	78,6

V zasebnih gozdovih največji delež med vrstami poseka dosegajo pomladitvene sečnje (67,8 %), relativno visok delež dosega tudi sečnja oslabelega drevja (15,1 %) in sanitarni posek (14,4 %). Delež redčenj je izredno majhen (2,3 %). Skupno je v zasebnih gozdovih bilo posekano 13,3 % lesne zaloge in 89,8 % prirastka.

Preglednica 46/VP: Posek po vrstah poseka v zasebnih gozdovih (tekoča evidenca poseka)

		Vrste poseka									Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.									
Iglavci	m³	306	8.188	0	0	2.204	2.132	24	0	19	12.872		
	%	2,4	63,6	0,0	0,0	17,1	16,6	0,2	0,0	0,1	100,0	13,1	89,9
Listavci	m³	30	1.858	0	0	40	4	11	0	8	1.951		
	%	1,5	95,3	0,0	0,0	2,1	0,2	0,5	0,0	0,4	100,0	14,7	88,8
Skupaj	m³	336	10.046	0	0	2.244	2.136	35	0	27	14.822		
	%	2,3	67,8	0,0	0,0	15,1	14,4	0,2	0,0	0,2	100,0	13,3	89,8

V državnih gozdovih je delež negovalnega poseka znašal 81,8 %. Pri tem so prevladovala pomladitvene sečnje (62,1 % skupnega poseka), evidentiranih redčenj je bilo 19,7 % od skupnega poseka. Sanitarnega poseka je bilo 15,2 %, poseka oslabeledega drevja pa 1,7 %. Skupni evidentirani posek v državnih gozdovih je znašal 14,0 % od skupne lesne zaloge in 85,8 % od prirastka.

Preglednica 47/VP: Posek po vrstah poseka v državnih gozdovih (tekoča evidenca poseka)

		Vrste poseka									Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.									
Iglavci	m³	17.671	40.942	38	21	1.081	20.026	1.061	40	11	80.890		
	%	21,8	50,8	0,0	0,0	1,3	24,8	1,3	0,0	0,0	100,0	12,3	76,3
Listavci	m³	8.434	41.221	5	96	1.114	43	514	1	0	51.427		
	%	16,4	80,1	0,0	0,2	2,2	0,1	1,0	0,0	0,0	100,0	17,6	106,7
Skupaj	m³	26.105	82.163	43	117	2.195	20.069	1.575	41	11	132.317		
	%	19,7	62,1	0,0	0,1	1,7	15,2	1,2	0,0	0,0	100,0	14,0	85,8

V GGE je delež negovalnega poseka znašal 80,7 %. Pri tem so prevladovala pomladitvene sečnje (62,7 % skupnega poseka), evidentiranih redčenj je bilo 18,0 % od skupnega poseka. Sanitarnega poseka je bilo 15,1 %, poseka oslabeledega drevja pa 3,0 %. Skupni evidentirani posek v GGE je znašal 13,9 % od skupne lesne zaloge in 86,2 % od prirastka.

Preglednica 48/VP: Posek po vrstah poseka v GGE (tekoča evidenca poseka)

		Vrste poseka									Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.									
Iglavci	m³	17.977	49.130	38	21	3.285	22.158	1.085	40	29	93.761		
	%	19,2	52,5	0,0	0,0	3,5	23,6	1,2	0,0	0,0	100,0	12,4	78,0
Listavci	m³	8.464	43.078	5	96	1.154	46	525	1	8	53.378		
	%	15,9	80,6	0,0	0,2	2,2	0,1	1,0	0,0	0,0	100,0	17,5	105,9
Skupaj	m³	26.441	92.208	43	117	4.439	22.204	1.610	41	37	147.139		
	%	18,0	62,7	0,0	0,1	3,0	15,1	1,1	0,0	0,0	100,0	13,9	86,2

Količina posekane lesne mase narašča s premerom dreves oziroma z debelinskimi razredi. Največ lesne mase je bilo na nivoju GGE posekane v V. debelinskem razredu (prsni premer nad 50 cm), in sicer 17,2 % od skupne LZ, najmanj pa v drugem debelinskem razredu (prsni premer od 20 do 30 cm), in sicer 9,4 % od skupne LZ. V povprečju so posekani listavci bili debelejši kot iglavci.

Preglednica 49/PDR: Posek po debelinskih razredih (tekoča evidenca poseka)

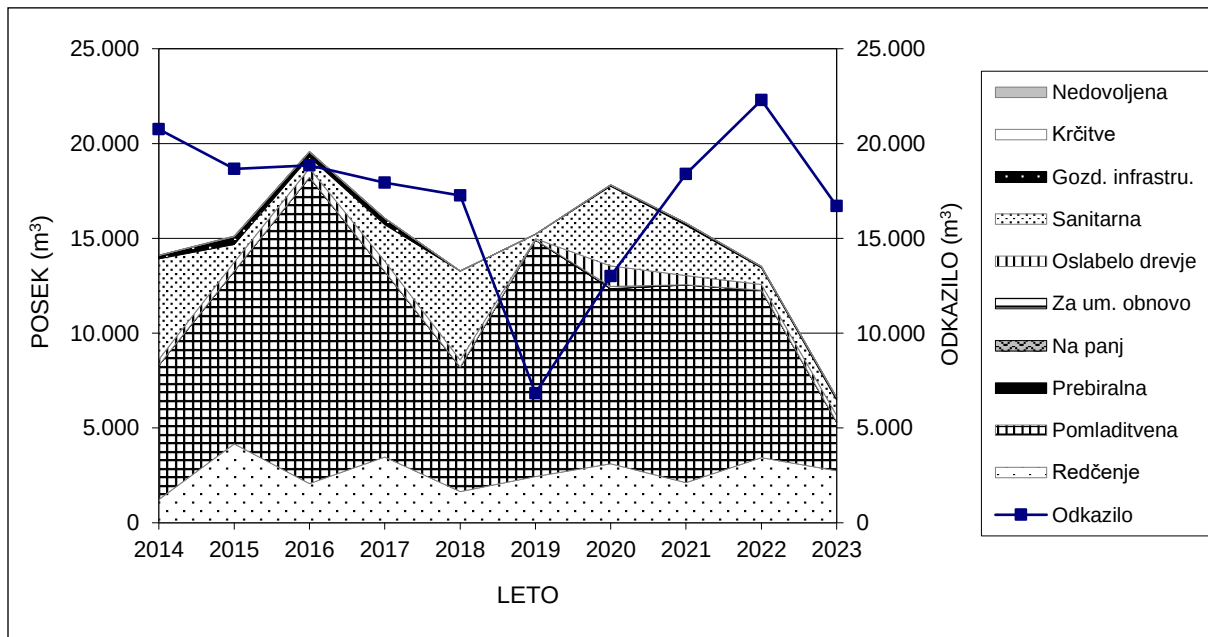
	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	10,8	8,5	9,9	11,5	16,2	12,5	34,4
Listavci	9,7	10,9	17,7	22,0	22,7	17,5	19,5
Skupaj	10,4	9,4	13,0	14,4	17,2	13,9	53,9

Največji delež v posekani lesni masi predstavlja smreka (60,1 %), ki prevladuje tudi v skupni lesni zalogi. V zadnjih desetih letih je bilo posekanih 12,2 % lesne zaloge smreke. Pri bukvi je delež posekanih dreves 18,7 % od lesne zaloge, predvsem zaradi večjega deleža te vrste v pomladitvenem poseku.

Preglednica 50/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (tekoča evidenca poseka)

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	60,1	12,2	8,3
Jelka	3,6	18,3	0,5
Bor	0,1	67,7	0,0
Macesen	0,0	1,4	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	35,6	18,7	4,9
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	0,6	3,9	0,1
Dr. tr. Ist.	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	0,0	4,4	0,0
Skupaj iglavci	63,8	12,4	8,9
Skupaj listavci	36,2	17,5	5,0
Skupaj	100,0	13,9	13,9

Višina evidentiranega poseka se je po letih gibala med 6.606 m³ leta 2023, ko je bila najnižja in 19.589 m³ leta 2016, ko je bila najvišja. Največ sanitarne sečnje je bilo v letih 2014, 2018 in 2020. Skupno je v tem obdobju bilo odkazanega 170.696 m³, posekanega pa 147.139 m³ oz. 86,2 % od odkazanega.

Grafikon 4: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka) in odkazila.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Po evidencah sodeč gojitvena in varstvena dela niso bila opravljena v skladu z načrtom. Priprava sestoja je bila načrtovana le v državnih gozdovih in realizirana 28 %. V zasebnih ni bila niti načrtovana, niti izvedena. Priprava tal je bila načrtovana v zelo majhnem obsegu v državnih gozdovih, realizirana pa 250 %. Sadnja je bila načrtovana v relativno majhnem obsegu v obeh lastniških kategorijah, izvedena pa samo v zasebnih gozdovih. Obžetev je bila načrtovana le v zasebnih gozdovih, glede na načrtovano sadnjo v premajhnem obsegu, med drugim je tudi zato bila realizacija tukaj močno presežena. Nega mladja je bila načrtovana v obeh lastniških kategorijah, izvedena pa le v državnih gozdovih in še tam le v tretjinskem obsegu. Nega gošče je bila je v zasebnih gozdovih načrtovana v zelo majhnem obsegu in realizirana v skoraj trikrat večjem obsegu. V državnih gozdovih je bila načrtovana v večjem obsegu in realizirana manj kot polovično. Nega letvenjaka je v zasebnem gozdu bila načrtovana in realizirana v praktično enakem obsegu. V državnem gozdu je bila realizirana polovično. Nega mlajšega drogovnjaka je v zasebnem gozdu bila načrtovana in realizirana v praktično enakem obsegu. V državnem gozdu je bila načrtovana na 47,56 ha, vendar ostala popolnoma nerealizirana. Zaščita s premazom je bila načrtovana, vendar neizvedena v obeh lastniških kategorijah. Postavitev zaščitnih ograj je bila načrtovana le v državnih gozdovih, kjer je bila realizirana 417 %, v zasebnih gozdovih postavitev ograj ni bila načrtovana, izvedena pa je bila še v večjem obsegu, kot v državnih (tudi zaradi projekta Vizija Pohorje 2030, v okviru katerega se je v zasebnih gozdovih postavilo 1.444, v državnih pa 420 m ograj). Vzdrževanje zaščitnih ograj je bilo načrtovano v relativno velikem obsegu, v zasebnih gozdovih je bilo realizirano 297 %, v državnih pa 165 %. Puščanje stoječe biomase v gozdu je bilo načrtovano v obsegu 610 m³ na ravni GGE, realizirano pa je bilo le 20 m³ v zasebnih gozdovih. Naravni razvoj biotopov je bil načrtovan na 24,94 ha. Ekocelice brez ukrepov skupne površine 18,74 ha so se izločile med leti 2019 in 2020 v celotnih odsekih 23C, 25C, 39B in 40C (barjanski gozdovi v varovalnih gozdovih – pohorska barja). Ohranjanje biotopov v smislu nege in sečnje je bilo načrtovano, vendar neizvedeno. Enako velja za vzdrževanje travinj in vodnih površin (vzdrževanje travinj je sicer bilo izvedeno, vendar ni bilo evidentirano). Postavitev gnezdnice je bila delno realizirana v zasebnih in nerealizirana v državnih gozdovih. Vzdrževanje gnezdnice ni bilo načrtovano, bilo pa je izvedeno in sicer v zasebnih gozdovih.

V preteklem obdobju (2014–2023) je nastal velik razkorak med načrtovanimi in realiziranimi deli v državnih gozdovih. Obseg načrtovanih del, ki je bil določen pri opisih sestojev na terenu, je predvidel (pre)velik obseg nege, kar dokazuje tudi bistveno nižji obseg načrtovanih del nege v obdobju 2024–2033. Na drugi strani je realizacija programa gojitvenih in varstvenih del v državnih gozdovih v veliki meri odvisna od sredstev, ki jih je predstavnik lastnika (SKZG, kasneje SiDG) namenil za vlaganje v državne gozdove (vsakoletno usklajevanje preliminarnega načrta). Dela za naravno obnovo gozda so bila realizirana v nižjem obsegu od načrtovanega, se pa ta dela pogosto opravijo že pri sami sečnji in v takšnih primerih niso posebej evidentirana. Obžetev ni bila realizirana, ker se načrtovana obnova s sadnjo ni izvedla (ni bilo potrebe). Nega mladja in nega gošče sta bili realizirani v nižjem obsegu od načrtovanega, ker:

- se je pokazalo, da ukrepanje v čistih smrekovih oz. čistih bukovih mladovjih ni bilo potrebno,
- se določene pomladitvene sečnje v sestojih v obnovi niso izvršile v načrtovanem obsegu in zato tudi nega ni bila potrebna,
- je bil načrtovan obseg prevelik.

Nega letvenjaka je bila realizirana v polovičnem obsegu od načrtovanega, ker:

- se je pokazalo, da ukrepanje v čistih smrekovih oz. čistih bukovih mladovjih ni bilo potrebno,
- ker v določenih manj kvalitetnih letvenjakih (poškodovanih po divjadi, ujmah ali sečnji starega sestoja) nega ni bila več smiselna,
- je bil načrtovan obseg prevelik.

Nega mlajšega drogovnjaka kot gojitveni ukrep ni bila evidentirana, ker:

- se je izvajala v sklopu odločb A, ki so bile izdane za večjepovršinska redčenja drogovnjakov s povprečnim premerom nad 20 cm, kar ni ustrezalo kriteriju za redčenja mlajših drogovnjakov,
- ker v določenih manj kvalitetnih drogovnjakih (poškodovanih po divjadi ali ujmah) nega ni bila več smiselna,
- je bil načrtovan obseg prevelik.

Preglednica 51/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	-	-	-	71,76	20,20	28,1	71,76	20,20	28,1
Priprava tal	ha	-	-	-	0,20	0,50	250,0	0,20	0,50	250,0
Sadnja	ha	2,91	2,26	77,7	2,35	0	0	5,26	2,26	43,0
Obžetev	ha	0,88	5,10	579,5	-	-	-	0,88	5,10	579,5
Nega mladja	ha	4,10	0	0	9,45	2,90	30,7	13,55	2,90	21,4
Nega gošče	ha	1,75	5,00	285,7	66,58	27,50	41,3	68,33	32,50	47,6
Nega letvenjaka	ha	4,55	4,70	103,3	48,81	25,20	51,6	53,36	29,90	56,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,94	12,70	106,4	47,56	0	0	59,50	12,70	21,3
Zaščita s premazom	ha	7,64	0	0	5,60	0	0	13,24	0	0
Zaščita z ograjo	m	-	1.537	-	300	1.250	416,7	300	2.787	929,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	3.630	10.760	296,4	1.200	1.980	165,0	4.830	12.740	263,8
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	130	20	15,4	480	0	0	610	20	3,3
Naravni razvoj biotopov*	ha	9,89	18,74*	189,5	13,77**	13,77**	100,0**	24,94	32,51	130,4
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,50	0	0	13,50	0	0	14,00	0	0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	60	0	0	250	0	0	310	0	0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	-	2	-	4	2	50,0	4	4	100,0
Vzdrževanje travinj	ha	2,21	0	0	4,31	0	0	6,52	0	0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	-	-	-	7,50	0	0	7,50	0	0
Varstvo pred žuželkami	dni	-	1,00	-	-	4,27	0	-	5,27	-
Postavitev gnezdnic	kos	10	4	40,0	23	0	0	33	4	12,1
Vzdrževanje gnezdnic	kos	-	4	-	-	-	-	-	4	-

Opomba: *Ekocelice brez ukrepov (naravni razvoj biotopov kot pogodbeno varstvo preko Gozdnega sklada v zasebnih gozdovih) skupne površine 18,74 ha so se izločile med leti 2019 in 2020 v celotnih odsekih 23C, 25C, 39B in 40C (barjanski gozdovi v varovalnih gozdovih – pohorska barja)

** Ekocelice brez ukrepov v državnih gozdovih se ne evidentirajo kot opravljena gojitvena oz. varstvena dela – navedena je površina sestojev s smernico 20, kjer se v preteklem desetletju ni gospodarilo,

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gradnja gozdnih cest

Novogradenj ali rekonstrukcij gozdnih cest v preteklem ureditvenem obdobju ni bilo. Prav tako v preteklem obdobju ni bilo s strani lastnikov gozdov nobene pobude za gradnjo novih gozdnih cest. Skoraj vse do sedaj obstoječe gozdne ceste so bile zgrajene do leta 1983.

Gradnja gozdnih vlak

V preteklem obdobju je bilo zgrajenih slabih 5 kilometrov (4.996 m) novih vlak, rekonstrukcija gozdnih vlak se ni izvajala. Vse gozdne vlake so bile zgrajene v državnih gozdovih.

Preglednica 52: Pregled dinamike gradenj gozdnih vlak

Leto	Novogradnje (m)		Rekonstrukcije (m)		Skupaj dolžina (m)	
	zasebni	državni	zasebni	državni	zasebni	državni
2014	0	1.212	0	0	0	1.212
2015	0	920	0	0	0	920
2016	0	570	0	0	0	570
2017	0	1.598	0	0	0	1.598
2018	0	110	0	0	0	110
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	216	0	0	0	216
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0
2023	0	370	0	0	0	370
Skupaj	0	4.996	0	0	0	4.996

Preglednica 53: Pregled gradenj gozdnih vlak po oddelkih

Oddelek	Novogradnje (m)
2	1.719
17	156
18	610
20	216
28	413
34	414
49	823
50	130
52	515
Skupaj	4.996

V gozdovih je bilo opravljenih še nekaj manjših del v okviru vzpostavitve prevoznosti, dodatne utrditve in vzdrževanja gozdnih vlakov po končani sečnji in spravi ter večje popravilo uničenih gozdnih vlak po spravi s forwarderjem, ki je še vedno v teku.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti so bile v zasebnih gozdovih izločene štiri ekocelice brez ukrepov skupne površine 18,74 ha. Izločile med leti 2019 in 2020 v celotnih odsekih 23C, 25C, 39B in 40C (barjanski gozdovi v varovalnih gozdovih – pohorska barja). Postavljenih in vzdrževanih je bilo tudi nekaj gnezdilnic. Izvedlo se je tudi vzdrževanje travinj, čeprav uradno ni evidentirano.

V okviru projekta Wetman je bila postavljena zapora na gozdni cesti od Mrzle bajte proti Javorskemu vrhu.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014–2023

Z namenom krčitve gozda je bilo v tem obdobju v dveh primerih posekanih 99 m³ lesne mase na skupni površini 0,44 ha. Največji poseg v gozdni prostor je bila izveden leta 2023 na smučišču pri Treh kraljih (odsek 62A), kjer je bilo zaradi postavitve nove sedežnice izkrčen gozd na površini 0,38 ha. V drugem primeru je bilo leta 2015 izkrčeno 0,06 ha gozda na območju Ribičke (odsek 61B), kjer je bilo izgrajeno novo vodno zajetje, ki z vodo oskrbuje smučarski center Trije kralji.

Preglednica 54/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2014 do 2023 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
-	0,06	-	-	-	0,38	0,44

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014–2023

Gozdnogojitveni cilji, usmeritve in ukrepi

Izvedeni ukrepi

Posek

Skupna realizacija načrtovanega poseka v GGE (tekoče evidence) je znašala 78,6 %. Od načrtovanega je bilo realizirano 76,5 % poseka iglavcev in 82,7 % poseka listavcev.

Obseg in struktura poseka v preteklem ureditvenem obdobju, glede na tekočo evidenco poseka, nista bila izvedena v skladu z načrtovanim. Načrtovanih je bilo 26,5 % redčenj, evidentiranih pa 18,0 %. Obseg redčenj je bil tako za 8,5 odstotnih točk manjši kot je bilo predvideno z načrtom. Delež pomladitvenega poseka (62,7 %) je bil za 10,8 odstotnih točk manjši od načrtovanega (73,5 %). Ker v GGE ni prebiralnih gozdov, prebiralnega poseka ni bilo načrtovanega, evidentiranega pa je bilo 43 m³ (napaka pri evidentiranju). Čeprav ostale vrste poseka v preteklem ureditvenem obdobju niso bile načrtovane, so bile zaradi ujm, podlubnikov ter tudi zaradi različnih drugih vzrokov, izvedene v manjšem obsegu. Sanitarni posek in posek oslabelega drevja sta skupaj predstavljala 18,1 %, posek za gozdno infrastrukturo, krčitve in nedovoljeni posek pa skupaj 1,1 %.

V državnih gozdovih je bilo posekanega (tekoče evidence) 77,3 % iglavcev in 85,0 % listavcev. Skupni posek v državnih gozdovih je znašal 80,1 % od načrtovanega. V zasebnih gozdovih je znašala realizacija možnega poseka 67,7 %, realizacija pri iglavcih je znašala 72,1 %, pri listavcih pa 48,1 %.

Obseg ter struktura poseka sta bila v načrtu za preteklo ureditveno obdobje opredeljena ustrezno ter v skladu s takratnim stanjem gozdov ter cilji in usmeritvami za razvoj gozdov.

Gojitvena dela

Obseg del povezanih z naravno obnovo je bil znatno nižji, kot je bilo načrtovano. Nižja od načrtovane je bila tudi realizacija umetne obnove ter nege mladovij, še nižja pa realizacija nege ml. drogovnjaka.

Preglednica 55: Primerjava načrtovanih in izvedenih gojitvenih in varstvenih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	Izvedeno	Delež (%)
Naravna obnova	ha	71,96	20,70	28,8
Umetna obnova	ha	5,26	2,26	43,0
Nega mladovij	ha	135,24	65,3	48,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	59,50	12,70	21,3

Učinki ukrepov

Cilji so bili pred desetimi leti postavljeni za obdobje desetih let.

Lesna zaloga

Povprečna lesna zaloga se je povečala s 387,5 m³/ha na 400,6 m³/ha oz. za 13,1 m³/ha (3,4 %). Ciljna lesna zaloga je v preteklem ureditvenem obdobju znašala 385,0 m³/ha.

Na dvig lesne zaloge je vplivalo več dejavnikov:

- višina poseka v preteklem ureditvenem obdobju je bila manjša od načrtovanega poseka; znašala je 13,9 % od lesne zaloge in 86,2 % od prirastka;
- struktura poseka;

Razmerje razvojnih faz

Na strukturo gozdov po razvojnih fazah sta vplivala višina in struktura poseka. Razmerje razvojnih faz glede na izveden posek ni doseglo ciljnega stanja.

Delež mladovij se je povečal, vendar ni dosegel ciljnega deleža. Glavni vzrok za to so neizvedeni načrtovani končni poseki. Končni poseki se (vsaj deloma) niso izvedli v načrtovanem obsegu zaradi nezadostne gostote podmladka v sestojih v obnovi. Delež drogovnjakov je po pričakovanjih padel, zaradi preraščanja v debeljake in premajhnega deleža mladovij, ki bi preraščali v drogovnjake. Delež debeljakov je kljub načrtovanemu občutnemu znižanju narasel za slabih 5 odstotnih točk. Narasel je predvsem iz dveh razlogov, to je preraščanje drogovnjakov v debeljake in pa prerazvrstitev sestojev v obnovi (nazaj) v debeljake, zaradi nezadostnega deleža podmladka (pod 35 % površine v sestoji). Zmanjšanje deleža podmladka v sestoji se zgodi zaradi končnih posekov v bolj pomlajenih predelih (nova mladovja), kar ostane pa so pa redkeje pomlajeni sestoji (z deležem podmladka nižjim od 35 %). Delež sestojev v obnovi se je tako zmanjšal v večjem obsegu, kot je bilo načrtovano. K zmanjšanju so večinoma prispevali že omenjeni končni poseki, v manjši meri pa tudi prerazvrstitev (nazaj) v debeljake. Nekoliko se je zmanjšal tudi delež grmičavega gozda, zaradi natančnejšega razmejevanja sestojev na podlagi digitalnega modela krošenj (del se jih je, zaradi večjih drevesnih višin prerazvrstil v predvsem drogovnjake)

Preglednica 56: Primerjava sprememb v strukturi gozdov po razvojnih fazah z njihovim ciljnim razmerjem

	Razmerje razvojnih faz (%)				
	Mladovje	Drogovnjak	Debeljak	Sestoj v obnovi	Grmičav gozd
Stanje 2014	3,7	18,2	50,6	24,5	3,0
Cilj 2024	12,0	17,0	44,0	24,0	3,0
Stanje 2024	7,1	16,9	55,5	17,9	2,6

Razmerje med skupinami drevesnih vrst

V skladu z načrtovanim v preteklem ureditvenem obdobju v drevesni sestavi oz. v razmerju med iglavci in listavci ni bilo pričakovati večjih sprememb. Spremembe so bile majhne in v smeri zastavljenih ciljev. Nekoliko je narasel delež smreke, vendar ciljne vrednosti ni dosegel. Delež jelke je narasel nekoliko več, kot je bilo predvideno. Delež bukke je predvideno nekoliko padel, zaradi njenega večjega deleža v pomladitvenem poseku.

Preglednica 57: Spremembe v drevesni sestavi in primerjava s ciljno drevesno sestavo

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Pl. list.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.
Stanje 2014	68,0	2,8	0,0	0,3	0,0	26,5	2,2	0,0	0,2
Cilj 2024	70,0	3,0	-	-	-	25,0	2,0	-	-
Stanje 2024	69,3	3,3	0,0	0,4	0,0	25,2	1,7	0,0	0,1

Presoja postavljenih ciljev, smernic in ukrepov

Ciljno stanje je bilo postavljeno za obdobje desetih let. Ciljna lesna zaloga je bila glede na načrtovani možni posek in prirastek postavljena realno (385 m³/ha). Zaradi manjšega poseka od načrtovanega (78,6 % realizacija) je lesna zaloga presegla ciljno lesno zalogo; večja je za 4,1 %. Struktura poseka (tekoča evidenca poseka) je bila glede na razvojne faze postavljena realno. V strukturi poseka sta glede na velik delež debeljakov prevladovala pomladitveni posek

(73,5 %) in redčenja (26,5 %). Ciljno razmerje razvojnih faz je bilo z upoštevanjem gozdnogojitvenih usmeritev po razvojnih fazah postavljeno nekoliko preambiciozno. Dejansko stanje razmerja razvojnih faz je neuravnoteženo in odstopa od postavljenih ciljev. Glede na modelno stanje je še vedno preveč debeljakov. Dejanska drevesna sestava ne odstopa veliko od ciljne drevesne sestave.

Cilji, usmeritve in ukrepi za zagotavljanje ostalih funkcij gozdov

Pred desetimi leti je bila opravljena natančna valorizacija funkcij gozdov. Postavljene so bile tudi smernice za gospodarjenje z gozdovi s poudarjenimi funkcijami gozdov. Pri gospodarjenju z gozdovi so se postavljene usmeritve delno upoštevale.

Odnos gozd - divjad:

Na področju gospodarjenja s populacijami prosto živečih vrst divjadi je prišlo v preteklem obdobju do celovitejšega in bolj sonaravnega usmerjanja razvoja gozdnega prostora kot celote. Usmeritve za urejanje odnosov med gozdom in divjadjo so bile ustrezno postavljene. Pri gospodarjenju z gozdovi se zastavljeni ukrepi niso upoštevali.

Gradnja gozdnih prometnic

Gozdnogospodarski načrt je za preteklo ureditveno obdobje 2014–2023 določil prednostno območje Hudi vrh – Črne mlake (odd. 14 – del, odd. 15 – del, odd. 19 – del.) za gradnjo gozdnih cest.

Do izgradnje ni prišlo, ker ni bilo pobude/interesa s strani lastnikov gozdov. Prav tako v preteklem obdobju ni bilo s strani lastnikov gozdov podane nobene pobude za rekonstrukcijo gozdnih cest.

Gozdnogospodarski načrt je za preteklo ureditveno obdobje 2014–2023 določil več prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak. Predvidena so bila v naslednjih oddelkih: 2 - del, 6 - del, 49 - del, 50 - del, 52 – del in 63 – del.

V preteklem obdobju je bilo zgrajenih slabih 5 kilometrov (4.996 m) novih vlak, rekonstrukcija gozdnih vlak se ni izvajala. Vse gozdne vlake so bile zgrajene v državnih gozdovih.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

V obdobju zadnjih petdesetih let so bile spremembe v površini GGE majhne. Do leta 1994 se je površina obravnavane GGE manjšala predvsem na račun izgradnje omrežja gozdnih cest in krčitev za smučišča na Jurgovem. Površina se je povečala ob urejanju leta 1994, ko so k enoti smiselno priključili nekaj odsekov iz GGE Lobnica. Leta 2014 se je površina gozda zmanjšala zaradi izločitve nekaterih gozdnih cest, ki so bile ob urejanju pred desetimi leti vključene v gozd, leta 2024 pa spet povečala, predvsem zaradi ponovnega vključevanja gozdnih cest brez odmerjene parcele nazaj v gozd. Največji poseg v gozdni prostor v obdobju 2014–2023 je bil izveden leta 2023 na smučišču pri Treh kraljih (odsek 62A), kjer je bil zaradi postavitve nove sedežnice izkrčen gozd na površini 0,38 ha. V drugem primeru je bilo leta 2015 izkrčeno 0,06 ha gozda na območju Ribičke (odsek 61B), kjer je bilo izgrajeno novo vodno zajetje, ki z vodo oskrbuje smučarski center Trije kralji.

Preglednica 58: Razvoj gozdnih površin - na ravni GGE

Leto	Površina (ha)	Indeks
1964	2.815,61	100,0
1974	2.735,95	97,2
1984	2.677,55	95,1
1994	2.722,70	96,7
2004	2.755,91	97,9
2014	2.733,01	97,1
2024	2.767,58	98,3

Preglednica 59: Vzroki sprememb gozdnih površin v obdobju 2014–2023

	Površina (ha)
Pretekli gozdnogospodarski načrt	2.733,01
Novo določene površine gozdov	38,38
Novo izločene gozdne površine*	3,81
Izkrčene površine v preteklem obdobju	0,00
Skupna površina gozda novega načrta	2.767,58

* To bi naj bile površine, ki so bile v preteklem ureditvenem obdobju pomotoma ali iz drugega razloga uvrščene v gozd. V večini primerov pa gre za iz različnih razlogov izkrčene površine.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

V celotnem šestdesetletnem obdobju je opazen trend naraščanja lesne zaloge. Povečanje lesne zaloge je bilo višje pri listavcih; njihova zaloga se je v zadnjih šestih desetletjih skoraj podvojila. V primerjavi s prirastkom je lesna zaloga natančnejši podatek, ki manj odraža metodo s katero je bil ta pridobljen. Oba podatka se od urejanja leta 1994 pridobivata po metodi stalnih vzorčnih ploskev (kontrolna vzorčna metoda).

Že hiter pogled na spodnjo preglednico kaže na nekatera neskladja med razvojem lesne zaloge in višino prirastka ter višino realiziranega poseka. Posebej izstopa visok prirastek v ureditvenem obdobju 2004–2014 in (glede na ta prirastek ter evidentiran posek) nizka ugotovljena lesna zaloga ob zadnjem urejanju. Visok prirastek ugotovljen za obdobje 2004–2013, je namreč bil izračunan s prirastnimi nizi, ki smo jih dobili na osnovi volumenskih prirastkov dreves med leti 1994 in 2003 in je bil glede na zanesljivost ocene lesne zaloge in natančnost evidence poseka precenjen. Če ga izračunamo bilančno (kot vsota evidentiranega poseka in razlike lesne zaloge ob zadnjem urejanju in lesne zaloge ugotovljene ob urejanju pred desetimi leti) bi ta znašal 6,2 m³/ha/leto. Prirastek je v ureditvenem obdobju 2004–2013 upadel zaradi staranja sestojev in visokega deleža debeljakov.

V preteklih petih desetletjih se je lesna zaloga povečala za 28,9 % glede na leto 1964. V primerjavi s podatki urejanja pred desetimi leti, se je lesna zaloga iglavcev povečala za 6,2 %, listavcev pa zmanjšala za 3,4 %.

Preglednica 60/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1964 do 2024

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1964	2.815,61	244,7	63,9	308,6	-	-	-	-	-	-
1974	2.735,95	250,0	68,0	318,0	5,20	1,50	6,70	5,40	1,30	6,70
1984	2.677,55	247,0	73,0	320,0	4,60	1,60	6,20	5,50	1,30	6,80
1994	2.722,70	254,2	76,4	330,5	6,25	2,66	8,91	4,20	0,70	5,00
2004	2.755,91	273,2	105,1	378,3	6,51	2,95	9,46	4,17	1,02	5,19
2014	2.733,01	275,7	111,8	387,5	4,40	1,84	6,24	3,43 (4,39)*	1,95 (2,50)*	5,38 (6,89)
2024	2.767,58	292,7	108,0	400,6	4,84	1,99	6,83	3,69**	1,93**	5,62**

*Opomba: Za leto 2014 je v oklepaju naveden še posek po SVP

**Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Debelinska struktura se je v zadnjem obdobju spremenila opazno različno za iglavce in listavce. Pri iglavcih je lesna zaloga najbolj narasla v najtanjšem debelinskem razredu, narasla pa je tudi v najdebelejšem. Nekoliko se je zmanjšala le v IV. debelinskem razredu. Pri listavcih je lesna zaloga narasla le v V. in IV. debelinskem razredu, v I. in II. pa močno padla. Skupna lesna zaloga iglavcev je narasla za 6,2 %, listavcev pa padla za 3,5 %. Skupaj je lesna zaloga narasla za 3,4 %. Vzporedno s spreminjanjem lesne zaloge se je spreminjal tudi prirastek. Absolutni prirastek se je povečal za 9,5 %, najbolj v petem debelinskem razredu. Načrtovani možni posek je manjši za 17,9 %.

Preglednica 61/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	130,0	104,4	101,7	97,3	112,3	106,2	106,5	101,9	105,6	107,8	132,5	110,0	82,2
Listavci	70,0	69,0	92,3	107,6	135,5	96,5	76,0	66,7	100,0	144,1	350,0	108,2	81,8
Skupaj	110,0	90,0	98,0	100,2	115,8	103,4	99,0	89,2	103,5	117,7	157,5	109,5	82,1

Podatki spodnje preglednice kažejo na rahlo nihanje deleža smreke skozi desetletja. V zadnjih 10 letih se je delež smreke po rahlem padcu spet nekoliko povečal. Delež jelke se je med leti 1974 in 2004 močno zmanjšal, nato pa začel ponovno počasi naraščati. Delež bukve je med leti 1974 in 2014 naraščal, v zadnjem desetletju pa se je nekoliko zmanjšal. Leta 1964 je bilo

razmerje med iglavci in listavci 78,4 : 21,6; leta 2024 pa je le-to 73,0 : 27,0. Delež iglavcev se je v zadnjih šestdesetih letih zmanjšal za 5,4 odstotne točke.

Preglednica 62/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1974 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1974	68,7	9,0	0,7			19,4	1,9		0,3
1984	71,7	5,6	0,2			21,0	1,1	0,4	
1994	72,5	4,1	0,1	0,1	0,0	21,7	1,3	0,1	0,0
2004	69,7	2,3	0,0	0,2	0,0	24,9	2,5	0,0	0,4
2014	68,0	2,8	0,0	0,3	0,0	26,5	2,2	0,0	0,2
2024	69,3	3,3	0,0	0,4	0,0	25,2	1,7	0,0	0,1

Karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT. 2)

Ugotovljena lesna zaloga GGE je za 0,6 odstotne točke večja od pričakovane. Pri iglavcih je večja za 1,8 odstotne točke, medtem ko je pri listavcih manjša za 2,3 odstotne točke.

Preglednica 63/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v preteklem ureditvenem obdobju	753.544	305.612	1.059.156
Vrast	15.875	3.263	19.138
Prirastek (letni*10)	120.268	50.399	170.667
Sečnje po evidenci	93.761	53.378	147.139
Pričakovana zaloga	795.926	305.896	1.101.822
Ugotovljena zaloga	810.029	298.778	1.108.807
Indeks % (ugotovljena LZ / pričakovana LZ)	101,8	97,7	100,6

Ugotovljena lesna zaloga v zasebnih gozdovih je za 2,4 odstotne točke večja od pričakovane. Pri iglavcih je večja za 4,4 odstotne točke, medtem ko je pri listavcih manjša za 12,9 odstotne točke.

Preglednica 64/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v preteklem ureditvenem obdobju	98.544	13.233	111.777
Vrast	3.125	0	3.125
Prirastek (letni*10)	14.314	2.198	16.512
Sečnje po evidenci	12.872	1.951	14.823
Pričakovana zaloga	103.111	13.480	116.591
Ugotovljena zaloga	107.668	11.737	119.405
Indeks % (ugotovljena LZ / pričakovana LZ)	104,4	87,1	102,4

Ugotovljena lesna zaloga v državnih gozdovih je za 0,4 odstotne točke večja od pričakovane. Pri iglavcih je večja za 1,4 odstotne točke, pri listavcih pa manjša za 1,8 odstotnih točk.

Preglednica 65/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v preteklem ureditvenem obdobju	655.000	292.379	947.379
Vrast	12.750	3.263	16.013
Prirastek (letni*10)	105.954	48.201	154.155
Sečnje po evidenci	80.890	51.427	132.317
Pričakovana zaloga	692.814	292.416	985.230
Ugotovljena zaloga	702.361	287.041	989.402
Indeks % (ugotovljena LZ / pričakovana LZ)	101,4	98,2	100,4

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

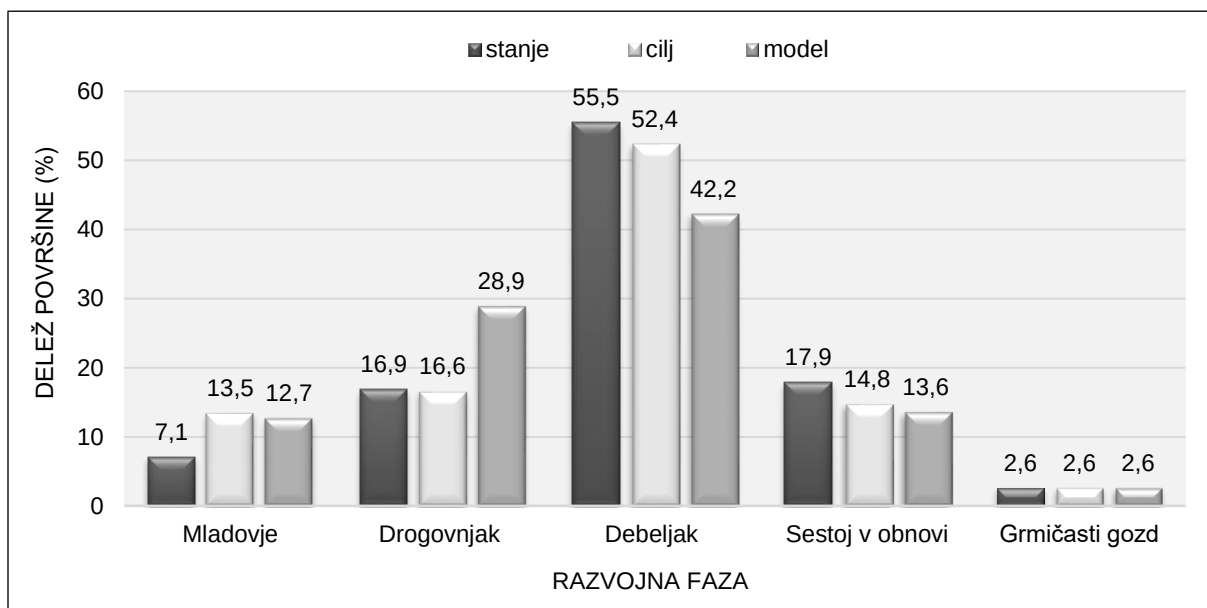
Modelno razmerje razvojnih faz v GGE je izračunano s pomočjo tehtanja modelnih deležev razvojnih faz po posameznih rastiščnogojitvenih razredih. Na enak način je določeno povprečno trajanje razvojnih faz in povprečno proizvodno obdobje. V RGR Pohorska barja (varovalni gozdovi z uredbo) in RGR Gozdni rezervati ne zasledujemo optimalnega razmerja razvojnih faz (kot je izračunano v območnem načrtu), zato tukaj dejansko stanje enačimo z modelnim. Primerjava dejanskega stanja deleža razvojnih faz z modelnim je pokazala, da dejansko stanje odstopa od modelnega. V primerjavi z modelnim stanjem je za 44,5 % premalo mladovij ter za 41,4 % premalo drogovnjakov, za 31,3 % pa preveč debeljakov ter za 32,1 % preveč sestojev v obnovi.

Preglednica 66/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	196,18	7,1		17,7	12,7	352,28	-44,3
Drogovnjak	467,79	16,9		40,2	28,9	798,50	-41,4
Debeljak	1.534,97	55,5		58,8	42,2	1.168,63	31,3
Sestoj v obnovi	495,45	17,9		18,9	13,6	374,98	32,1
Grmičav gozd	73,19	2,6			2,6	73,19	
Skupaj	2.767,58	100		135,6	100	2.767,58	

Iz cilja, ki je ob predvidenih ukrepih dosegljiv v naslednjih desetih letih lahko razberemo, da površinskega razmerja razvojnih faz še ne bo mogoče približati modelnemu stanju. Ob realizaciji načrtovanega poseka in doslednem upoštevanju gozdnogojitvenih smernic, bi v naslednjem desetletju z intenzivnejšo obnovo (končni poseki) povečali delež mladovij. Ker bo del drogovnjakov prerasel v fazo debeljaka, se bo delež drogovnjakov zmanjšal. Prav tako se bo zmanjšal delež debeljakov; v obnovo se jih bo uvedel večji del, kot pa jih bo preraslo iz faze drogovnjaka. Delež sestojev v obnovi se bo nekoliko zmanjšal zaradi končnih posekov.

Model je povzet iz Goznogospodarskega načrta za mariborsko ... (2021).

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Po analizi funkcij je možno zaključiti, da se v GGE prepletajo in prekrivajo naslednje vloge: varovalna, hidrološka, f. ohranjanja biotske raznovrstnosti, turistična, rekreacijska, estetska, f. varovanja naravnih vrednot, poučna, raziskovalna, lovnogospodarska in lesnoproizvodna. Funkcije se pokrivajo velikopovršinsko (f. ohranjanja biotske raznovrstnosti s hidrološko funkcijo) v ovršnem delu GGE, v drugih predelih pa površinsko in točkovno. Zaradi prekrivanja funkcij prihaja do nasprotij med funkcijami v prostoru.

Najpogostejša nasprotja so:

- nasprotja raziskovalno, funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcijo ohranjanja naravnih vrednot na eni strani ter turistično in rekreacijsko funkcijo na območju gozdnih rezervatov: Greben Rogle, Škrabarca in Črno jezero,
- med lesnoproizvodno funkcijo in funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti na območju rastišč divjega petelina,
- nasprotja med lesnoproizvodno ter rekreacijsko, turistično in estetsko funkcijo v okolici turističnorekreacijskih centrov Rogla in Trije kralji,
- med rekreacijsko funkcijo in funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ob planinskih poteh na severozahodnem delu GGE.

Po poteh, namenjenih pohodnikom, poteka velikokrat vožnja z motornimi kolesi, obiskovalci se sprehajajo izven urejenih poti. Skoraj vse gozdne ceste so dostopne in prevozne za avtomobile in motorna kolesa, pozimi niso redki tisti, ki se prevažajo z motornimi sanmi. Za trajno zagotavljanje nasprotujočih si funkcij, bo potrebno mestoma speljati poti skozi manj ranljive dele oziroma obstoječe poti primerno vzdrževati in omejevati gibanje izven poti v navedenih območjih. Prav tako bo potrebno omejiti promet v bližini pomembnejših naravnih vrednot, zavarovanih območij in habitatnih vrst, ki so občutljive za motnje. O pomenu zagotavljanja obeh funkcij je potrebno obveščati javnost z informativnimi tablam. V kolikor ne bo dogovora med vsemi uporabniki prostora, bo trajnost teh funkcij ogrožena.

Usmeritve za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov so podane v Poglavju 6.2.2.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Glede na analizirano stanje gozdov in njihovega okolja, valorizacijo funkcij gozdov, zahteve lastnikov gozdov in javnosti ter upoštevanje cilje Gozdnogospodarskega načrta GGO Maribor (2021-2030) smo določili naslednje cilje gospodarjenja z gozdovi:

Razvoj gozdov v pogledu drevesne sestave, zgradbe sestojev in višine lesne zaloge

Skupinsko postopno gospodarjenje s ciljem skupinsko raznodobnih gozdov.

Dolgoročni gozdnogojitveni cilji:

- Skupinsko raznodobni mešani sestoji.
- Ciljna drevesna sestava: smreka 33,0 %, jelka 8,0 %, macesen 2,0 %, ostali igl. 0,5 %, bukev 52,0 %, pl. lst. 4,0 %, meh. lst. 0,5 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 12,7 %, drogovnjak 28,9 %, debeljak 42,2 %, sestoj v obnovi 13,6 %, grmičasti gozd 2,6 %.
- Ciljna lesna zaloga: 427 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 535 m³/ha.
- Ciljna kakovost: vsaj 17 % drevja odlične in prav dobre kakovosti.

Etapni (desetletni) gozdnogojitveni cilji:

- Skupinsko raznodobni mešani sestoji.
- Ciljna drevesna sestava: smreka 69,4 %, jelka 3,8 %, macesen 0,4 %, ostali igl. 0,1 %, bukev 24,1 %, pl. lst. 2,0 %, meh. lst. 0,2 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 13,5 %, drogovnjak 16,6 %, debeljak 52,4 %, sestoj v obnovi 14,8 %, grmičasti gozd 2,6 %.
- Ciljna lesna zaloga: 413 m³/ha.
- Ciljna kakovost: vsaj 14 % drevja odlične in prav dobre kakovosti.

S pomladitvenimi sečnjami je v prihodnje potrebno zagotavljati dolgoročno ciljno površino mladovja (12,7 %). Strukture gozdov po razvojnih fazah v naslednjem desetletju ne bo mogoče približati k modelnemu stanju. Ob realizaciji načrtovanega poseka se bo v naslednjem desetletju zmanjšal delež debeljakov in sestojev v obnovi, povečal oz. podvojil pa se bo delež mladovij. Zaradi trenutno nizkega deleža mladovij v kratkem času ne bo mogoče povečati deleža drogovnjakov.

V naslednjem desetletju se drevesna sestava ne bo bistveno spremenila. Zaradi načrtovanih (pomladitvenih) sečenj lahko pričakujemo rahlo zmanjšanje deleža bukve ter rahlo povečanje deleža jelke. Deleži ostalih drevesnih vrst se verjetno ne bodo spremenili. Prehodno se bo v naslednjih 10 letih zaradi pomladitvenih posekov nekoliko zmanjšal delež listavcev. Dolgoročni cilj je pomikanje k bolj naravni drevesni sestavi (z bistveno večjim deležem listavcev), ki pa je precej oddaljena od trenutnega stanja.

Lesna zaloga se bo v naslednjem desetletju nekoliko povečala.

Kakovost drevja bo mogoče nekoliko povečati z dosledno izvedbo negovalnih del, še posebej z izvedbo nege letvenjakov in drogovnjakov.

Zagotavljanje trajnosti donosov in krepitve večnamenske vloge gozdov

Glede na analizirano stanje gozdov, valorizacijo funkcij gozdov, potrebe lastnikov gozdov in javnosti ter ob upoštevanju ciljev Gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Maribor (2021–2030) in zahtev Resolucije o nacionalnem gozdnem programu (2007), smo v obravnavani gozdnogospodarski enoti določili naslednje cilje gospodarjenja z gozdovi:

Dohodek od lesa, zaposlitev in oskrba z lesom za domačo porabo

Za obravnavano gozdnogospodarsko enoto so značilni večji kompleksi zasebnih in državnih gozdov, zato je tukaj cilj prodaje lesa za trg in dohodek od prodaje lesa močnejše izražen. Gozdovi morajo trajno zagotavljati dohodke lastnikom, hkrati pa nuditi zaposlitev lokalnemu prebivalstvu tako v gozdarstvu kot v lesnopredelovalni industriji.

Vloga gozda za zagotavljanje biotske raznovrstnosti, habitatov in varstva narave

Pomen tega cilja je ohranjati biotsko raznovrstnost gozdov na ekosistemski, vrstni in genski ravni, ki vključuje ohranjanje ugodnega stanja redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, vključno s habitatnimi tipi in vrstami na območjih Nature 2000. Na vrhnjih delih GGE so območja rastišč divjega petelina. Na območju GGE je izločenih več rezervatov. Celotna enota je opredeljena kot ekološko pomembno območje. Razen Konjiških planj je ves ostali gozdni prostor izločen zaradi ugodnega stanja habitatov redkih rastlinskih in živalskih vrst v območja NATURE 2000. Ohranjenost ugodnega stanja gozdnih habitatov, vključno z ohranitvijo naravnega okolja in ekološkega ravnovesja v krajini, sodi med najpomembnejše cilje gospodarjenja z gozdovi v obravnavani GGE.

Varovalna vloga gozda

Barja kot zelo ranljivi ekosistemi, s 1. stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije zavzemajo 6,5 % gozdnega prostora v GGE. Pohorska barja so največja visoka barja v Sloveniji in jih je kot taka, tudi z ukrepi preprečevanja izsuševanja in posledično zaraščanja, potrebno ohraniti.

Hidrološka vloga gozda

Območje GGE je pomembno širše vodovarstveno območje. Hidrološka funkcija je na 2. stopnji poudarjena na 43,6 % površine gozdov.

Cilj je oblikovati gozdove, ki bodo zagotavljali zadrževanje in postopno oddajanje vode ter zmanjševali poplavno ogroženost, brez ekstremnih pretokov. Ohraniti je potrebno naravno ravnovesje vodnih in obvodnih ekosistemov.

Rekreacijska in turistična vloga gozda

Neokrnjena narava in naravne znamenitosti privabljajo številne obiskovalce predvsem v poletnem času, smučanje na urejenih smučiščih pa tudi pozimi. Gozdovi, v katerih je poudarjena rekreacijska vloga, se nahajajo v bližini turističnih centrov: Rogle in Treh Kraljev. Preko GGE poteka tudi Slovenska planinska transversala.

Usmeritve za gospodarjenje z raziskovalno funkcijo

Gozd na območjih gozdnih (naravnih) rezervatov prepustiti naravnemu razvoju.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Glede na opredeljene cilje gospodarjenja z gozdovi v GGE, njihov pomen in realne možnosti za njihovo doseganje, so določene tudi splošne usmeritve za gospodarjenje z gozdovi. Splošne usmeritve morajo zagotoviti harmonično uresničevanje ciljev pri gospodarjenju z gozdovi, saj so ti cilji nedeljivi, uresničljivi sočasno v skladnem proizvodnem procesu v gozdu. Splošne varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov so smiselno vključene v poglavje.

Povečati izkoriščenost proizvodnega potenciala gozdnih rastišč:

- V starejših in kvalitetnejših debeljakih, kjer rastiščne in sestojne razmere to še dovoljujejo, z akumuliranjem prirastka povečati lesno zalogo gozdov.
- Povečati realizacijo možnega poseka v gozdovih.
- Načrtovani možni posek v gozdovih naj na ravni obravnavane GGE doseže do 85 odstotkov prirastka.
- Z nego gozdov in pravočasnim obnavljanjem gozdnih sestojev povečati kakovost gozdnih lesnih sortimentov.

Ohranjati in vzpostaviti pester krajinski vzorce z gozdnimi prvinami ter ohranjati strnjeno velikih sklenjenih gozdnih območij:

- Dovoliti krčenje gozdov v primerih, če krčenje ne pomeni bistvenega okrnjenja ekološke funkcije gozdov ali če javni interes, zaradi katerega je krčenje potrebno, presega ekološki pomen gozdov.
- Posamezne zaraščajoče površine je treba preučiti z vidika primernosti za kmetijsko rabo ter se odločiti, ali jih poskušati ohraniti v kmetijski rabi ali pa jih prepustiti gozdu.
- Preprečiti je potrebno postopno zaraščanje mokrotnih travnišč in barij na platoju Pohorja.
- Preprečiti deljenje velikih sklenjenih gozdnih območij.
- Izogibati se vsem velikopovršinskim posegom v gozd in na ta način zagotoviti nemoteno opravljanje varovalne in hidrološke vloge gozda.
- V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo je prepovedano izvajanje dejavnosti, ki lahko povzročijo večje onesnaženje vodnih virov.

Upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami:

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo je prepovedano izvajanje dejavnosti, ki lahko povzročijo večje onesnaženje vodnih virov. Potrebno je sodelovanje s službo pristojno za vode in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana, ogrožena in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča, potencialna erozijska, plazljiva, območja).

Usmeritve, ki so zapisane za hidrološko funkcijo, veljajo tudi za celotno območje GGE, oziroma za vse posege na varovana, varstvena in ogrožena območja s področja upravljanja z vodami. Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati vse veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov, za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno pridobiti, v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, vodno soglasje.

Ukrepi za doseganje okoljskih ciljev preprečevanja poslabšanja stanja voda in doseganje dobrega stanja voda, ki se nanašajo na ukrepe za preprečevanje onesnaženja površinskih voda, preprečevanje ali omejevanje vnašanja onesnaževal v podzemno vodo in preprečevanje poslabšanja hidromorfoloških značilnosti voda, so zasnovani na podlagi obvez in priporočil:

Obveze:

- Obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev in tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih.
- Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja.

- Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla.
- V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode.
- Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana.
- Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Priporočila:

- V ožjih obrežnih pasovih selektivna sečnja z namenom odstranitve starih in nestabilnih dreves, v primeru, da le ta ogrožajo dolvodna območja.
- Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.
- V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS potrebno določiti režim uporabe gozdne ceste.
- Na celotnem vodozbirnem območju naj se zagotavlja stalna pokrovnost vegetacije.
- Ob hudourniških strugah odstranjevati stara, nestabilna drevesa, v primeru, da le ta ogrožajo dolvodna območja.
- Ob nastanku erozijskega žarišča naj se opravijo nujna preventivna dela.
- V strugah vodotokov in v njihovi neposredni bližini naj se ne pušča podrtega drevja.
- Za zmanjšanje visokih pretokov je priporočljivo, da je delež negozdnih površin, vrzeli in mladja do starosti 10 let pod 25 % vodozbirnega območja.
- Gostota zgornje plasti krošenj naj bo nad 70 %.
- Najprimernejša zgradba gozda je malopovršinska raznodobna zgradba z visoko stopnjo zastiranja ter čimbolj enakomerno porazdelitvijo razvojnih faz.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 (2002 in nasl.) pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1 (2002 in nasl.),
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih,
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Zagotavljanje ugodnega stanja gozdnih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst ter biotske raznovrstnosti:

- Pri obnavljanju sestojev s sadnjo dajati prednost rastišču prilagojenim domačim vrstam in lokalnim proveniencam.
- S primernimi usmeritvami v okviru načrtov za gospodarjenje z gozdovi oziroma primernim gospodarjenjem ohranjati ugodno ohranitveno stanje redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, vključno s habitatnimi tipi in vrstami na območjih Natura 2000, pri tem pa zlasti ohranjati:

- raznolikost gozdne strukture v različnih starostnih fazah,
 - ustrezno količino nežive gozdne mase (odmrlo drevje),
 - značilno sestavo biocenoze, brez tujerodnih vrst in gensko spremenjenih organizmov,
 - površino evropsko pomembnih gozdnih habitatnih tipov.
- Ohranjati vlogo gozdov, ki imajo poudarjeno varovalno funkcijo v prostoru in jo krepiti.
 - Izboljšati informiranje in razumevanje javnosti o pomenu biotske raznovrstnosti gozdov.
 - Povečati površino gozdov in manjših gozdnih prvin, vključno s posameznim drevjem, kjer jih v krajini primanjkuje, izključno z namenom povečevanja biotske raznovrstnosti.

Funkcijam gozda prilagojena raba gozdnega prostora za turizem in rekreacijo:

- Upoštevati členitev gozdnega prostora glede primernosti za različne oblike turizma in rekreacije ter različne intenzivnosti, povezane z obema dejavnostma, kot je opredeljena z Gozdnogospodarskim načrtom za mariborsko ... (2023) (KARTA G).

Prednostne naloge za gojenje in varstvo gozdov:

- Pri gospodarjenju z gozdovi dosledno upoštevati gozdnogojitvene smernice in ukrepe na nivoju sestoja in ne na nivoju odseka.
- Potrebno je povečati delež mladovij, ter tako uravnotežiti razmerje razvojnih faz, da bi bili donosi iz gozda čim bolj enakomerni in trajni.
- Ukrepi naj bodo površinsko koncentrirani in ne razpršeni.
- Pospeševati naravno obnovo gozdov in pri tem izkoristiti semenska leta.
- V sestojih v obnovi, ki obsegajo več ha površin, in jih je zaradi načina gospodarjenja (prekomerno redčenje!) na terenu težko deliti na manjše sestoje, je potrebno z gozdnogojitvenim načrtom razdeliti na več negovalnih enot, in sicer na negovalne enote, kjer se bo obnova zaključila in na negovalne enote, kjer ne bo ukrepanja.
- Pri zaključku obnove je potrebno odstraniti vsa odrasla drevesa, brez puščanja prihranjevcev. Po možnosti zaključiti obnovo pri višini mladja do 1 m.
- Iz gozda odstraniti vse zaščitne materiale (tulci, ograje) po tem, ko jim je prenehala funkcija.
- Dosledno izvajati sanitarne sečnje in posek oslabeledih dreves.
- Prednostno izvajanje nujnih gojitvenih del. Pri negi mladega gozda moramo glavno pozornost nameniti negi gošč, letvenjakov ter tanjših drogovnjakov, saj lahko s temi ukrepi na najracionalnejši način izboljšamo kvaliteto in stojnost teh sestojev. Pri uravnavi drevesne sestave bo poudarek na naravni vrstni sestavi in pospeševanju manjšinskih drevesnih vrst.
- V biološko in ekološko labilnih čistih smrekovih sestojih nadaljevati postopno biološko stabilizacijo s pospeševanjem rastiščem naravnih drevesnih vrst.
- Ohranjanje manjšinskih, zlasti plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst in povečevanje njihovega deleža v lesni zalogi, posebno v območjih, kjer je prehranska kapaciteta za divjad revna.
- Pri naravni obnovi gozdov skrbeti tudi za pestrost in številčnost zeliščnega sloja kot pomembne komponente živalskih habitatov.
- V gozdovih ohranjati posamezne osebk in skupine starejšega in ekološko pomembnega drevja. Pri tem puščati tudi zdrava in suha drevesa, ki so primerna za gnezdenje duplarjev in za ptice, ki gnezdi v krošnji.

Prednostne naloge za tehnologijo gozdne proizvodnje:

- Spodbujati in promovirati uporabo sodobnih, novih tehnologij pri delu v gozdu, ki povzročajo manj škod, so ekološko čistejša in bolj varna za delo. Uporaba novih tehnologij zahteva drugačno pripravo dela (spravilo z žičnico in strojna sečnja - višje intenzitete z

manj pogostimi vračanja ...). Ob uvajanju novih tehnologij je potrebna presoja sprejemljivosti na varovanih območjih.

- Najprimernejše je traktorsko spravilo lesa s kmetijskimi traktorji, ki so opremljeni s priklopnimi vitli ali pa s profesionalno gozdarsko opremo, pri spravilu naj bodo ogrožena drevesa (nosilci) primerno zaščitena.
- Najprimernejši čas za gozdno proizvodnjo je zimsko obdobje. Za spravilo koristiti suha obdobja in čas zmrzali.
- Redno vzdrževati gozdne ceste, več pozornosti posvetiti vzdrževanju vlak, posebej v predelih, kjer se pojavljajo erozijski procesi.
- Preprečevati moteče vplive (promet, sečnja in spravilo) v conah, kjer se zadržuje divjad in v določenih časovnih obdobjih leta.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna, zato v kartnem delu načrta KARTA ŠT. 10 v merilu 1 : 10.000, ki je namenjena prikazu območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek, ni podana.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Pri gospodarjenju za krepitev in uskladitev funkcij gozdov upoštevamo vse vloge gozda, nasprotja pa rešujemo selektivno. Gospodarjenje za različne vloge je vključeno v vse nivoje gospodarjenja, od načrtovanja do izvedbe. Vsaka vloga zahteva diferencirane oblike gospodarjenja, ki jih je možno vključiti v gospodarjenje za lesnoproizvodno vlogo.

Pri konkretnem gospodarjenju z gozdovi je pomembno upoštevati, da nastopajo vloge v prostoru velikopovršinsko, na manjših površinah (otoško), kot koridorji (ob linijah) in točkovno. V gozdovih v zasebni lasti je izražen zasebni interes, ki se na področju javno pomembnih vlog kot so rekreacija, turizem in ohranjanje biotske raznovrstnosti, srečuje z interesom lastnika, ki je premoženjskega značaja. Javni interes izražajo ljudje na najrazličnejše načine in je velikokrat v nasprotju z interesom lastnika gozda. Zato bo potrebno urediti odnose med obema interesoma pozorno in pravno korektno.

V gozdovih, kjer so poudarjene ekološke in socialne funkcije in je hkrati območje lesnoproizvodnih gozdov, je potrebno pri gospodarjenju upoštevati usmeritve za poudarjene funkcije.

Območja gozdov, kjer so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov, so v GGE navzoča na 1. območju (E1S1), to je na območju gozdnih rezervatov Bojišče Pohorskega bataljona, Črno jezero, smučišč Sv. Trije Kralji in Jurgovo kjer prihaja do konfliktov med raziskovalno funkcijo, funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcijo ohranjanja naravnih vrednot na eni strani ter turistično in rekreacijsko funkcijo na drugi strani, ter na 3. območju (E2S1), to je v okolici smučišč na Jurgovem in smučišč na Treh Kraljih, kjer prihaja do konfliktov med lesnoproizvodno ter rekreacijsko, turistično in estetsko funkcijo v okolici turističnorekreacijskih centrov Rogla in Trije kralji. Do konfliktov prihaja še med lesnoproizvodno funkcijo in funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti na območju rastišč divjega petelina, ter med rekreacijsko funkcijo in funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ob planinskih poteh na severozahodnem delu GGE.

Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda, so prikazana na KARTI 2B, v prostorskem delu načrta).

V nadaljevanju so podane usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij, ki so poudarjene na prvi in drugi stopnji. V vseh gozdovih, kjer so funkcije poudarjene na tretji stopnji, je treba gospodariti po načelih trajnosti, sonaravnosti in večnamenskosti.

Gozdnogojitvene usmeritve so istočasno tudi usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov so smiselno vključene v Poglavje 2.

Ekološke funkcije

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Vse ukrepe v varovalnih gozdovih in gozdovih s poudarjeno varovalno ali zaščitno funkcijo je potrebno skrbno preučiti in preveriti ranljivost gozdnega prostora zaradi predvidenega ukrepa. Izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj. V nadaljevanju so podane splošne usmeritve.

Zagotoviti stalno zastrtost gozdnih tal, uspešno naravno pomlajevanje, zaradi zagotovitve mehanske trdnosti sestojev tudi razgibano zgradbo sestojev. Gospodariti malopovršinsko, vitalnosti dati prednost pred kvaliteto, prilagoditi sečnjo in tehnologijo spravila lesa. Izogibati se vsem posegom v gozdove, ki bi lahko prispevali k nevarnosti površinske in globinske erozije. Na plazljivih območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

V varovalnih gozdovih, določenih z Uredbo o varovalnih ... (2020) je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, ki jih le-ta določa:

- pravočasna obnova oziroma posek prestarega drevja,
- malo površinsko izvajanje sečenj,
- puščanje primerno visokih panjev pri poseku drevja na plazovitih območjih in območjih, kjer je nevarnost snežnih plazov,
- načine spravila in uporabo pravih sredstev, kot je določeno z GGN GGE,
- sanacija poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije,
- odstranjevanje drevja iz hudourniških strug,
- pravočasna izvedba vseh gozdno gojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda,
- raba biološko razgradljivih olj pri delu s stroji in napravami.

Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvajajo na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda pristojno ministrstvo.

Na območjih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo, ki niso razglašeni z Uredbo o varovalnih ... (2020), so za krepitev funkcij podane naslednje usmeritve:

- Načrtovanje in ukrepanje v gozdovih usmerjati v malopovršinsko, raznomerno zgradbo sestojev, ki zagotavlja globoko prekoreninjenosti tal. Ukrepanje naj bo primerno rastišču in dinamiki gozdnih sestojev.
- Gospodariti po načelih sproščene tehnike gojenja gozdov.
- Ohranjati in pospeševati mrežo stabilnih dreves, ne glede na kvaliteto lesa ter dati prednost vitalnosti.
- Za preprečitev degradacije tal je potrebno pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Na najbolj ranljivih in izpostavljenih območjih izdelati podrobne gozdnogojitvene načrta in redno spremljati stanje.
- Izvajati obnovo sestojev v vrzelih, ki ne sledijo po padnici terena. Z obnovo sestojev pričeti, ko je odrasel sesto še dovolj vitalen in stabilen. Pri obnovi po potrebi zaščititi naravno ali umetno osnovana mladovja pred divjadjo.

- V enomernih in starih sestojih čimprejšnje ukrepanje, saj so ti gozdovi zelo dovzetni za pojav naravnih ujm (snegolom, vetrolom, žledolom), hkrati pa zaradi neugodne zgradbe slabo varujejo infrastrukturne in bivanjske objekte.
- Na območjih, ki niso odprta z gozdnimi prometnicami in žično spravilo ni možno, izvesti samo posek predebelega in nestabilnega drevja in s tem oblikovati pomladitvena jedra.
- Drevje podirati diagonalno na smer padnice terena ter pri poseku puščati visoke panje (najmanj 1,3 m).
- Pri žičnem spravilu umestiti traso poševno na padnico terena, izvajati da se zmanjša erozijski potencial. Zaradi zmanjševanja poškodb drevja, pomladka in tal, upoštevati uporabo sortimentne metode spravila.
- V sestojih, kjer gozdnogojitveni ukrepi ne zadostujejo, je potrebno uporabiti tehnične ukrepe.
- Z izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v zalednih območjih skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok.
- Zagotoviti je potrebno čimprejšnje odstranjevanje lesenega plavja na lokacijah, kjer se nabirajo večje količine plavja, ter odstraniti podrto drevje in njihove ostanke, ki so zaradi posledic ujm v vplivnem območju struge.
- Prilagoditi način skladiščenja lesa, da se v in ob vodnem telesu ne pušča ali zlaga sečnih ostankov.
- Pri sečnji in spravilu in skladiščenju gozdnih lesnih sortimentov ter gradnji gozdnih prometnic je potrebno z doslednimi ukrepi preprečevati nastanek oz. širjenje erozijskih procesov in zmanjšati možnost odnašanja lesenega plavja.

Usmeritve za ogrožena območja, ki izhajajo iz zakona o vodah in usmeritev Direkcije Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV)

Na erozijskih, plazljivih in poplavnih območjih naj se po Zakonu o vodah (2002 in nasl.; v nadaljevanju: ZV-1) pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na ogroženih območjih, kot so erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritve DRSV.

Za **poplavna območja** se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti. Vsi načrtovani morajo biti usklajeni s pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08).

V GGE ni površin na območju pogostih poplav (Preglednica 147 v Poglavju 13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah).

Za **erozijsko območje** se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljenje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,

- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

V GGE je 2.854,79 ha površin (100,0 %) potencialno erozijskih območij, od tega jih je 2.767,58 ha na območju gozdov. 681,02 ha gozdov je na potencialnih erozijskih območjih z zahtevnimi ukrepi in 2.086,56 ha gozdov z običajnimi ukrepi. Gozdov na potencialnih erozijskih območjih s strogimi ukrepi v GGE ni. Celotna površina GGE znaša 2.854,79 ha (Preglednica 147 v Poglavlju 13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah).

Za **plazljivo območje** se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

V GGE je 2.162,33 ha površin (75,7 %) plazljivih območij, od tega jih je 2.088,76 ha na območju gozdov. 47,61 ha gozdov je na območju s srednjo verjetnostjo pojavljanja plazov, 32,36 ha na območju velike verjetnosti pojavljanja plazov in 3,29 ha na območju zelo velike verjetnosti pojavljanja plazov. (Preglednica 147 v Poglavlju 13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah).

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno proti erozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Plazovitih območij v GGE ni.

Usmeritve za gospodarjenje s hidrološko funkcijo

V vseh gozdovih:

- zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz in pospeševati ustrezno drevesno sestavo,
- vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov, ki ugodno vplivajo na odtok vode,
- ustvarjanje pogojev za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja,
- uporabljati naravi prijazno tehnologijo in naravi neoporečne stroje,
- prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic,
- prilagoditi način skladiščenja in spravila lesa,
- preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja,
- ohranjati ustrezno širino vegetacije obvodnega pasu, ki je praviloma sorazmerna širini vodotoka,

- zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih,
- prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravila,
- ob zaključku sečnje odstraniti sečne ostanke iz vseh strug, jarkov in drugih vodnih virov,
- prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev,
- takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije,
- vodne vire ter ostale večje objekte, povezane z vodami, je potrebno vrisati v gojitvene načrte,
- vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno,
- stalno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Vsa dela načrtovati in opravljati v skladu s pravnimi akti, ki varujejo vodne vire.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Med vode 1. reda prištevamo reko Dravo, Muro, Pesnico, preostali vodotoki pa spadajo med vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (2018).

Posebno pozornost je potrebno nameniti zemljiščem, ki mejijo neposredno na vodna zemljišča. V 14. členu ZV-1 je določeno, da zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljnjem besedilu: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem,
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode),

- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,
- gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase,
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja,
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
- odlaganje odpadkov.

Vodovarstvena območja so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1, sprejet na podlagi 60. člena ZV-1 in upoštevati varstveni režim iz Uredbe o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov dravsko-ptujskega polja (2007).

V GGE se nahaja VVO - državni predpis na površini 6,14 ha oziroma na površini 1,39 ha gozdov. Pri gospodarjenju na teh območjih je potrebno upoštevati sledeče usmeritve:

- zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz in pospeševati ustrezno drevesno sestavo,
- vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov, ki ugodno vplivajo na odtok vode,
- ustvarjanje pogojev za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja,
- uporabljati naravi prijazno tehnologijo in naravi neoporečne stroje,
- prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic,
- prilagoditi način skladiščenja in spravila lesa,
- preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaženja,
- ohranяти ustrezno širino vegetacije obvodnega pasu, ki je praviloma sorazmerna širini vodotoka,
- zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih,
- prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravila,
- prilagoditi gospodarjenje v okolici kraških jam, izvirov in studencev,
- takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije,
- vodne vire ter ostale večje objekte, povezane z vodami, je potrebno vrisati v gojitvene načrte,
- vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno,

- stalno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v javno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (2016 in nasl.).

Referenčnih odsekov, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (2016 in nasl.), v GGE ni.

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

Usmeritve za 1. stopnjo poudarjenosti:

Gozdove na območju naravnih vrednost in ekocelic prepustiti naravnemu razvoju in upoštevati usmeritve za naravne vrednote, ohranjati površino gozdov in preprečevati zaraščanje negozdnih površin z vzdrževanjem gozdnih jas in robov. Gospodarjenje z gozdovi izvajati tako, da se ohranja raznolikost gozdne strukture v različnih starostnih fazah in krepí vsestranska odpornost gozdov. Pospesevati minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne vrste. Zato je potrebno pozornost nameniti tudi ohranjanju »gospodarsko manj zanimivih« drevesnih vrst v gozdu, posebnim biotopom v gozdu in negozdnim površinam v gozdnem prostoru. Pozornost je potrebno nameniti tudi zavarovanim in redkim vrstam rastlin, živali, gliv in drugih organizmov. Gozdove pomlajevati naravno in na način, ki bo drevesno sestavo čim bolj približal naravni.

Usmeritve za 2. stopnjo poudarjenosti:

V gozdovih določiti »ekocelice« z gojitvenimi načrti za vzpostavljanje primernih habitatov za živalske vrste in prepustiti posamezna drevesa ali manjše skupine drevja staranju in naravnemu razvoju. V ta namen izbrati drevje, ki ni zanimivo z vidika izkoriščanja (sušice, drevje z dupli ...). Ohranjati mokrišča in vodne površine v gozdu (mlake, luže in jezerca) in druge negozdne ekosisteme (jase). Ob vodotokih in stoječih vodah ohranjati gozdove in gozdne koridorje.

Varstvene usmeritve za EPO in Natura 2000 so povzete po Naravovarstvenih smernicah ... (2024).

Varstvene usmeritve za EPO

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Območje EPO se večinoma prekriva z območjem Natura 2000 POO in POV Pohorje. Veljajo varstvene usmeritve, ki so podane za posebna varstvena območja po upravljalških conah.

Varstvene usmeritve na območjih Natura 2000

Za območja Natura so podane splošne varstvene usmeritve, ki usmerjajo načrtovane posege in dejavnosti tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;

- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja;
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenjenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na območja Natura 2000 se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Konkretna in podrobnejše usmeritve po upravljavskih conah

Celoten gozdni prostor (CGP) – Pohorje

Usmeritve:

- Ohranja naj se čimbolj strnjene gozdne komplekse brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije.
- Ohranja naj se pestra struktura razvojnih faz z bogatim grmovnim in zeliščnim slojem, pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne grmovne in drevesne vrste.
- Ohranja naj se presvetljene gozdove, gozdne jase, strukturirane gozdne robove, površine v obnovi.
- Na območju presvetljenih gozdov, gozdnih jas, strukturiranih gozdnih robovih, na površinah v obnovi in ob gozdnih potokih naj se ohranja zlasti rastline iz rodov *Lamium*, *Urtica*, *Epilobium*, *Corylus*, *Rubus*, *Lonicera*, *Viburnum*, *Salix*, *Quercus*, *Populus*, *Fraxinus*, *Eupatorium*, *Origanum*, *Solidago* in *Cirsium*.
- Ohranja naj se mokrotne habitate v gozdu (luže, mlakuže, vodne kotanje) in zamočvirjene gozdne površine.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Neselektivnih fitofarmacevtskih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.
- Z obrežno vegetacijo naj se gospodari na način, da se zagotavlja sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin.
- Na vodotokih naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo.
- Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se ne izvaja.
- Sečne ostanke v in ob strugi potokov je potrebno po sečnji odstraniti.
- Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa.
- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.

Usmeritve za gozdne vlake:

- Gradnja gozdnih vlak naj se ne izvaja v obdobju pretirane razmočenosti tal.
- Novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven 10 metrskega pasa vodotokov in mokrišč - ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.

Usmeritve za strojno sečnjo:

- Na manj nosilnih tleh lahko ob upoštevanju ostalih časovnih in prostorskih omejitev strojna sečnja (vsebina smernic) poteka le, ko so tla zmrznjena ali suha. Sečne poti naj bodo pokrite s sečnimi ostanki, ki zmanjšuje nastanek kolesnic.

Sektorski ukrepi, predlagani za vključitev v GGN:

- Ohranjanje biotopov - naravni razvoj (površine namenjene izboljšanju stanja dvoživk: stoječe luže, mlake, vodne kotanje).
- Izdelava vodnih virov v gozdu.
- Vzdrževanje pasišč (travišč) v gozdu.

Cona A – Pohorje (kisloljubni smrekovi gozdovi)**Usmeritve:**

- Dela v gozdu naj se ne izvaja na aktivnih rastiščih in zaščitnih conah za divjega petelina v času od začetka marca do konca junija (obdobje od 1. 3. do 30. 6.); odseki so navedeni v Coni G - Pohorje (5006-G osrednja cona).
- Strojna sečnja naj se ne izvaja v odsekih oz. delih odsekov 23B, 23C, 25C, 27C, 37B, 38A, 38B, 38C, 39A, 39B, 40B, 40C, 41C, 42D, 42E, 42F, 43A, 43C, 44A, 44B, 44D, 45C, 45D, 45E, 46B, 46C, 47A, 47B, 53C, 55E, 57C, 57D, 58B, 58C, 59C, 59D, 59E, 60B
- Ohranja naj se najmanj 5% površine cone brez gospodarjenja na nivoju GGO (ekocelice brez ukrepanja).
- Gozdnogospodarsko izkoriščanje naj se prilagodi specifičnim ekološkim zahtevam območja/zelo dolga regeneracijska doba.
- Pomlajevanje naj se izvaja v srednje velikih jedrih.
- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz gozdnega habitatnega tipa in primerno drevesno sestavo.
- Ohranja in vzdržuje naj se pretrgan sklep krošenj zaradi ohranjanja/pospeševanja borovnice (*Vaccinium myrtillus*) v zeliščni/grmovni plasti.
- Dolgoročno (skozi dve ureditveni obdobji – 20 let) naj se poveča delež odmrlega stoječega lesa iglavcev (mrtva, odmirajoča drevesa in sušice) v gozdu (v povprečju vsaj 5 % dreves glede na lesno zalogo znotraj upravljske cone zlasti v razširjenih debelinskih razredih B in C; ob zamujenih gradacijah podlubnikov in naravnih nesrečah puščati posamezna poškodovana drevesa). Izloča se vsaj 5-7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves iglavcev/ha s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm. Odmrlo stoječe drevje naj se na terenu vidno označi (npr. s simbolom < (kljun) ali P) ter zavede v odkazilnem manualu (šifra 317 kalo oz. habitatno drevje).

Ukrepi:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj: Na podlagi pridobljenih podatkov o pojavljanju kisloljubnih smrekovih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi (vzpostavi se trajna mreža sestojev s ciljem naravnega pomlajevanja in večanja prehranske baze – ekocelice brez ukrepanja; projekt POHORKA: ukrep 6.1.2.).
- Ohranjanje biotopov – nega: Na podlagi pridobljenih podatkov o pojavljanju kisloljubnih smrekovih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi (vzpostavi se mreža sestojev mladovja (ekocelice z ukrepanjem) v 3 različnih stopnjah (naravno mladovje, posajene površine, naravna sukcesija preko grmovnic (malina, borovničevje, jerebika) za ublažitev grožnje nepomlajevanja; projekt POHORKA: ukrep 6.1.1).
- Ohranjanje biotopov – sečnja: Na podlagi pridobljenih podatkov o pojavljanju kisloljubnih smrekovih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi (oblikuje se gozdni rob in primerne gozdne strukture za krepitev strukture sestojev; projekt POHORKA: ukrep 6.1.3.).
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu: na izbranih odsekih naj se poveča delež odmrlega/odmirajočega lesa iglavcev (v povprečju vsaj 5% odmrlega stoječega drevja

glede na lesno zalogo znotraj upravljalvske cone – večina (vsaj 50% odmrlega stoječega drevja) naj se zagotovi v razširjenih debelinskih stopnjah B in C). Izloča se vsaj 5 -7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves iglavcev/ha s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm. Puščajo se suha drevesa, ki po Pravilniku o varstvu gozdov ne zapadejo pod definicijo lubadarke.

- Ohranjanje biotopov – nega: na izbranih odsekih s pestro zeliščno plastjo (borovnica, brusnica).
- Priprava sestoja za naravno obnovo.
- Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev.
- Obžetev.
- Nega mladja.

Cona B – Pohorje (bukovi gozdovi)

Usmeritve:

- Dela v gozdu naj se ne izvaja na aktivnih rastiščih in zaščitnih conah za divjega petelina v času od začetka marca do konca junija (obdobje od 1. 3. do 30. 6.); odseki so navedeni v Coni G - Pohorje (5006-G osrednja cona).
- Preprečuje naj se krčitve ohranjenih gozdov.
- Pri obnovi gozda naj se daje prednost bukovemu mladju, skrbi naj se za ohranitev bukovih semenjakov, pri redčenju naj se daje prednost kakovostnim bukovim osebkom.
- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz gozdnega habitatnega tipa in primerno drevesno sestavo.
- Izboljša naj se povezljivost območja nahajanja HT (predvsem pod 1000 metri n.v.).
- Izboljša naj se obstoječe stanje HT 9110 (predvsem sestojev, ki so na drugi stopnji ohranjenosti – spremenjeni gozdovi).
- Poveča naj se delež odmrlega lesa (stoječega) v gozdu (v povprečju vsaj 3% odmrlega lesa glede na lesno zalogo v rastiščno gojitvenem razredu). Odmrl les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinske razrede nad 30 cm.
- Odmrla in živa drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli oziroma gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik se ohranja kot habitatno drevje.
- Trajno naj se ohranja vsaj 30% delež starejših razvojnih faz gozda (razširjeni debelinski razred B in C).

Ukrepi:

- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu.
- Priprava sestoja za naravno obnovo.
- Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev.
- Obžetev.
- Nega mladja.
- Na podlagi pridobljenih podatkov s popisom bukovih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi na nivoju načrtov gozdnogospodarskih enot in gozdnogojitvenih načrtov (vzpostavi se trajna mreža skupin semenskih dreves – vzpostavitev mreže ekocelic; izvede se ukrepe za vzgojo in zaščito bukovega mladovja).
- Ohranjanje biotopov – nega, sečnja.
- Zaščita mladja z (leseno) ograjo.

Cona C – Pohorje (barja)

Usmeritve:

- Znotraj cone se teži k revitalizaciji zaraščajočih barij. Pri tem se izvajanje gozdnogospodarskih ukrepov tehnološko in časovno prilagodi specifičnim ekološkim lastnostim mokrotnih habitatnih tipov (spravilo sečnih ostankov pri odstranjevanju zarasti se vrši v zimskem času, ko so tla zmrznjena ali v obdobju brez dežja, spravilo naj se izvaja z obrobja območja (vožnja s pravilnimi sredstvi znotraj območja cone ni dovoljena)).

- Novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven cone - ohranja naj se naravno stanje barij.
- Na območju cone naj se ne izvaja strojne sečnje.
- Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic na obrobju cone naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin na območje barij.
- Izboljša naj se ugodno ohranitveno stanje habitatnih tipov (preprečevanje zaraščanja z odstranjevanjem lesne zarasti in obročkanjem ter obnovitvijo ustreznega hidrološkega režima tal: sanacija izsuševalnih kanalov).
- V coni naj se ne uporablja fitofarmacevtskih sredstev za uničevanje živali in rastlin.
- Pri sečnji in spravilu lesa naj se uporablja biološko razgradljiva olja.

Ukrepi:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj.
- Ohranjanje biotopov – sečnja.
- Ohranjanje biotopov – nega.

Cona D – Pohorje (barjanski gozdovi)**Usmeritve:**

- Velja režim za gozdove s posebnim pomenom (GPN Štatenberško borovje, Črno jezero).
- Novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven cone - ohranja naj se naravno stanje barjanskih gozdov.
- Na območju cone naj se ne izvaja strojne sečnje.
- Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic na obrobju cone naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin na območje barjanskih gozdov.
- Izboljša naj se ugodno ohranitveno stanje habitatnega tipa (vzpostavitev ekocelic z in brez ukrepanja).
- V coni naj se ne uporablja fitofarmacevtskih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Ukrepi:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj: Na podlagi pridobljenih podatkov o pojavljanju barjanskih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi (izvede se vključitev glavnine barjanskih gozdov s puferskim pasom ene sestojne drevesne višine v mrežo ekocelic - projekt POHORKA: ukrep 5.1.1.) v delih odsekov:

Odsek	Sestoj	Odsek	Sestoj	Odsek	Sestoj
17038C	Y127	17045D	L278	17042E	L299
17038B	L287, L288, L289	17042F	L284	17053C	M037
17042D		17043C	L264	17053C	M035
17041C	L332	17059E	M135, M143	17057D	Y150
17044B	L259, L260	17044D	L257	17057C	Y153, Y154

- Ohranjanje biotopov – sečnja, nega: Na podlagi pridobljenih podatkov o pojavljanju barjanskih gozdov v okviru projekta POHORKA (2019-2023) se določijo sektorski ukrepi (izvede se vključitev glavnine barjanskih gozdov s puferskim pasom ene sestojne drevesne višine v mrežo ekocelic - projekt POHORKA: ukrep 5.1.1.).

Cona E – Pohorje (vrstno bogata rastišča)**Usmeritve:**

- Poveča naj se površina cone habitatnega tipa na območje izven prioriternih kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov.
- Izvaja naj se selektivno odstranjevanje zaraščenosti znotraj območij revitalizacije travišč za krepitev biotopske funkcije prostora.

- Izvaja naj se horizontalno in vertikalno strukturiranost traviščnih robnih struktur (ekotona) oz. gozdnega roba v pasu dveh sestojnih drevesnih višin ter ustvari postopen prehod iz kmetijskih/traviščnih površin v gozd.
- Ohranjajo naj se značilnice habitatnega tipa – dodaten vnos hranil ni dovoljen (gnojenje z mineralnimi in organskimi gnojili, vsakoletno puščanje odstranjene trave z mulčenjem), razen gnojil, ki nastane s pašo s primerno obtežbo živali na ha površin.
- Ohranjajo naj se mikrostrukture prostora: puščajo se skupine borovničevja, brusnice, jesenske vrese, plodonosna drevesa - jerebika (*Sorbus aucuparia*), macesen (*Larix decidua*), posamezni grmi (leska).
- Revitalizacija travšč na območju SPA Pohorje (odstranjevanje zarasti, mulčenje/ruvanje panjev) naj bo prilagojeno ekološkim zahtevam kvalifikacijskih vrst ptic območja Natura 2000 Pohorje.
- S košnjo in drugimi potrebnimi ukrepi se preprečuje zaraščanje travniških površin. Intenzivneje se ukrepa na površinah v zaraščanju (s strojnim mulčenjem se revitalizira degradirane travniške površine), na ohranjenih travnikih pa se s pozno košnjo vzdržuje obstoječe stanje.
- Prioriteta za izvajanje ukrepov so zaraščajoča se zemljišča, ki bodo ob izdelavi naslednjih gozdnogospodarskih načrtov določena kot gozd oziroma drugo gozdno zemljišče.
- Na travščih naj se ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic, rampnih prostorov ter skladišč lesa. Preko travšč naj se ne vlačijo lesa, na njih naj se ne skladiščijo lesa oz. pušča sečnih ostankov. V primerih, ko ni drugih možnosti za spravilo lesa, naj se spravilo izvaja na način, da se ne poškoduje travna ruša oziroma se po pravilu vzpostavi prvotno stanje.

Ukrepi:

- Na območjih habitatnega tipa HT6230 in izven prioriternih kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov) se izvede selektivno odstranjevanje zaraščenosti; horizontalno in vertikalno se strukturirajo traviščne robne strukture (ekoton) ter ustvari postopen prehod iz travščnih površin v gozd.
- Osnovanje pasišč v gozdu.
- Vzdrževanje pasišč v gozdu.

Cona F – Pohorje (javorovi gozdovi)

Usmeritve:

- Preprečuje naj se krčitve tovrstnega habitatnega tipa.
- Izboljša oz. obnovi naj se sonaravna drevesna sestava.
- Pri obnovi gozda naj se daje prednost kvalitetnemu mladju značilnih drevesnih vrst za HT 9180 (predvsem: gorski javor, veliki jesen in gorski brest), skrbi naj se za ohranitev semenjakov, pri redčenju naj se daje prednost kakovostnim osebkom gorskega javora, velikega jesena in gorskega bresta.
- Izboljša naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz gozdnega habitatnega tipa in primerno drevesno sestavo.
- Trajno naj se ohranja vsaj 30% delež starejših sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C).
- Pomlajevanje naj se izvaja v manjših pomladitvenih jedrih.
- Novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven območij gozdnih habitatnih tipov javorovih gozdov.
- Upravljanje z divjadjo naj se načrtuje tako, da se številčnost velike rastlinojede divjadi vzdržuje na ravni, ki zagotavlja nemoteno naravno pomlajevanje gozdnih habitatnih tipov.
- Znotraj cone naj se ne vzpostavlja krmišč za divjad z močno in sočno krmo (koruza, pesa, jabolka, ipd.). Lokacije krmišč se določi v dogovoru z ZRSVN v skladu z usmeritvami za Lovsko upravljaljska območja.

Ukrepi:

- Priprava sestoja za naravno obnovo.
- Priprava tal za naravno nasemenitev ali setev.
- Priprava tal za sadnjo.
- Sadnja.
- Obžetev.
- Nega mladja.
- Zaščita mladja z ograjo.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj.
- Ohranjanje biotopov – sečnja, nega.

Cona G – Pohorje (5006-G osrednja cona)

Usmeritve:

- Dela v gozdu v posameznih odsekih naj se ne izvaja na aktivnih rastiščih in zaščitnih conah za divjega petelina v času od začetka marca do konca junija (obdobje od 1. 3. do 30. 6.); (odseki so navedeni v prejšnji alineji (območje habitata divjega petelina)).
- Ohranjanje naj se gozd z najmanj 50% deležem sestojev z odraslim drevjem (razširjeni debelinski razred B in C).
- Ohranjanje naj se vsaj 60% delež iglavcev v lesni zalogi.
- Ohranjanje naj se skupine bukovih dreves v pretežno iglastih gozdovih.
- Odmrla in živa drevesa bukve, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli, drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik naj se ohranja kot habitatno drevje.
- Dolgoročno (skozi dve ureditveni obdobji – 20 let) naj se poveča delež odmrlega stoječega lesa iglavcev (mrtva, odmirajoča drevesa in sušice) v gozdu (v povprečju vsaj 5 % dreves glede na lesno zalogo znotraj upravljalvske cone zlasti v razširjenih debelinskih razredih B in C; ob zamujenih gradacijah podlubnikov in naravnih nesrečah puščati posamezna poškodovana drevesa). Izloča se vsaj 5-7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves iglavcev/ha.
- s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm. Odmrlo stoječe drevje naj se na terenu vidno označi (npr. s simbolom < (kljun) ali P) ter zavede v odkazilnem manualu (šifra 317 kalo oz. habitatno drevje).
- Ohranjanje oz. varuje se vsa pevska drevesa divjega petelina.
- Ohranjanje naj se najmanj 5% površine gozda brez gospodarjenja (gozdni rezervati, ekocelice brez ukrepanja, omejena gradnja gozdnih prometnic).
- Ohranjanje oz. mestoma naj se vzpostavi primeren gozdni rob (tudi notranji gozdni rob ob širitvi in vzpostavljanju pomladitvenih jeder); vzdržuje se njegova stopničasta oblika, navzočnost zanj značilnih drevesnih in grmovnih vrst oziroma postopen prehod iz kmetijskih površin v gozd s širokimi prehodi).
- Ohranjanje naj se vsaj 5 ha ekstenzivnih travnih površin (pasišč) znotraj življenjskega prostora divjega petelina, ki zajemajo vrstno bogata travišča (Cona E – Pohorje) in sestoje s šifro 21 (jase) v odsekih: 17006B, 17008A, 17008B, 17009B, 17015A, 17016D, 17016E, 17025A, 17026A, 17026E, 17027B, 17038C, 17039A, 17062B.
- Obstoječe žične ograje za skupinsko zaščito gozdnega mladja naj se na območju življenjskega prostora divjega petelina označijo, novih žičnatih ograj naj se ne postavlja (postavitve novih ograj je možna v leseni izvedbi (na podlagi protokola projektov SUPORT in POHORKA)).
- V zeliščni/grmovni plasti naj se v primernih gozdnih združbah ohranja in pospešuje borovnica (*Vaccinium myrtillus*).
- Izboljša naj se struktura sestojev (strukturiranje gozdnih robov, vzpostavljanje preletnih koridorjev, zagotovljen sečni red, puščanje stoječih odmrlih dreves - sušic) in funkcije gozda za dvig ugodnega stanja koconogih kur.

- Novo odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami ni zaželeno. Znotraj cone se omeji gradnja in priprava gozdnih prometnic; načrtovanje omrežja gozdnih prometnic naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
- Ob načrtovanju novih gozdnih prometnic je potrebno posebno pozornost nameniti režimu vožnje, času izgradnje prometnice, kot tudi ovrednotiti njene morebitne posledice na ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst.
- Na obstoječih gozdnih prometnicah se vzpostavi režim vožnje, predvsem na slepih krakih in manj pomembnih gozdnih cestah naj se postavi zapornice (prometni znaki in zapornice).
- V coni naj se zagotavlja zmerne do nizke gostote divjih prašičev, jazbecev, lisic, kun in drugih plenilcev talnih gnezd.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven cone (razen na območjih obstoječih in označenih planinskih/pohodnih ter kolesarskih poteh).
- Upravljanje z divjadjo naj se načrtuje tako, da se številčnost velike rastlinojede divjadi vzdržuje na ravni, ki zagotavlja nemoteno naravno pomlajevanje gozdnih habitatnih tipov.
- Nad 1.200 metrov n.m.v. se omeji oz. izjemoma dovoli število krmišč za ostalo divjad z močno in sočno krmo (koruza, pesa, jabolka, ipd.). Lokacije krmišč se določi v dogovoru z ZRSVN v skladu z usmeritvami za Lovsko upravljavska območja.

Ukrepi:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj: Puščanje habitatnega drevja ter vzpostavitev trajne mreže habitatnega drevja (določitev malopovršinskih ekocelic).
- Ohranjanje biotopov – sečnja: Opredelijo se odseki z nizko intenziteto prilagojenega gospodarjenja (ekocelica z ukrepanjem).
- Ohranjanje biotopov – nega: Na izbranih odsekih s pestro zeliščno plastjo se pospešuje/ohranja borovnica, brusnica.
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu: Povečati delež odmrlega/odmirajočega lesa iglavcev (v povprečju vsaj 5% odmrlega stoječega drevja glede na lesno zalogo znotraj upravljavske cone – večina (vsaj 50% odmrlega stoječega drevja) naj se zagotovi v razširjenih debelinskih stopnjah B in C). Izloča se vsaj 5 -7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves iglavcev/ha s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm. Puščajo se suha drevesa, ki po Pravilniku o varstvu ne zapadejo pod definicijo lubadarke.
- Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali.
- Obžetev.
- Zaščita mladja z leseno ograjo.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Označitev žičnatih ograj.
- Vzdrževanje pasišč v gozdu.
- Odstranjevanje ograj za zaščito mladja (žičnih).
- Osnovanje pasišč v gozdu.
- Oblikovanje, ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba.

Cona H – Pohorje (5006-H zunanja cona)

Usmeritve:

- Ohranja naj se vsaj 30% delež razvojnih faz starejšega debeljaka in pomlajenca.
- Ohranja oz. mestoma naj se vzpostavlja pester gozdni rob s prisotnostjo plodonosnega drevja in grmovja.
- Ohranja naj se pester polnilni sloj v sestojih, s prevlado listavcev, delež iglavcev v polnilnem sloju naj bo pod 20 %.
- Pomladitvena jedra naj se širi z robno sečnjo v širini dveh drevesnih višin (obnavljanje pestrega zeliščnega in grmovnega sloja).
- Vzdržuje naj se zaraščajoče površine v fazi grmišč (ohranjanje leske, jerebike).
- Za skupinsko zaščito mladja naj se prednostno izvede postavitve novih ograj v leseni izvedbi (na podlagi protokola projekta SUPORT in POHORKA); novo postavljene žične

pomlajevalne ograje se postavi v dogovoru z ZRSVN (v tem primeru jih je potrebno ustrezno vidno označiti).

- Ohranja naj se mozaičnost območja, preplet gozdne in kulturne krajine (mejice, omejki, solitarno drevje).
- Ohranja naj se odrasla drevesa bukve in pospešuje naj se bukovo mladje.
- Odmrla in živa drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami, drevesa z dupli oziroma gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik, naj se ohranja kot habitatno drevje.
- Ohranja naj se naravno stanje vodotokov (omeji naj se gradnja gozdnih prometnic ob potokih).

Ukrepi:

- Ohranjanje biotopov – naravni razvoj.
- Ohranjanje biotopov – sečnja.
- Načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu.
- Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali.
- Vzdrževanje pasišč v gozdu.
- Osnovanje pasišč v gozdu.
- Vzdrževanje grmišč.
- Oblikovanje, ohranjanje in vzdrževanje gozdnega roba.
- Vzdrževanje večjih vodnih virov v gozdu.
- Mulčenje brežin gozdnih cest.
- Zaščita mladja z (leseno) ograjo.
- Označitev žičnatih ograj.
- Vzdrževanje zaščitne ograje.
- Odstranjevanje ograj za zaščito mladja (žičnih).
- Izdelava vodnih virov v gozdu.

Usmeritve za gospodarjenje s klimatsko funkcijo

Pri gospodarjenju z gozdovi zagotoviti prostorsko prisotnost gozdov, njihovo stabilno zgradbo in vitalnost. Iz navedenega izhajajo sposobnosti oblikovanja lastne klime gozda in blagodejnega vplivanja na klimatske razmere v njegovi okolici. Ohraniti obstoječe gozdove, gozdne pasove, omejke, žive meje in posamična drevesa v kmetijski krajini. S pasovi gozdnega drevja gospodariti na tradicionalen način - panjevsko.

Socialne funkcije

Usmeritve za gospodarjenje z zaščitno funkcijo

Krepiti in ohranjati naravno drevesno sestavo in zgradbo gozda. Spodbujati drevesne vrste, ki dobro koreninijo. Skrbeti za gozdni rob in njegovo vertikalno strukturo. Skrbeti za pravočasni posek prestarih in oslabilih dreves, gozdno proizvodnjo izvajati v primernem letnem času. Obnova gozdov naj bo malopovršinska.

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo varovanja naravnih vrednot

Za zavarovana območja in območja naravnih vrednot je potrebno upoštevati predpisani varstvene režime iz aktov o zavarovanju, ki so navedeni v nadaljevanju (Naravovarstvene smernice ..., 2024). Pred posegi na zavarovanih območjih in na območjih naravnih vrednot je potrebno kontaktirati pristojno službo za ohranjanje narave (ZRSVN, OE Maribor).

Na zavarovanih območjih so varstveni režimi predpisani z Odlokom o razglasitvi naravnih znamenitosti ... (1992).

Preglednica 67: Varstveni režimi za zavarovana območja

Evid. št.	Status	Ime	Varstveni režim
282	NR	Gozdni rezervat Črno jezero na Pohorju	Glej varstveni režim zavarovanih območij za botanično, hidrološko, zoološko in gozdno naravno dediščino
285	NR	Gozdni rezervat greben Rogle (gozdovi in travišča)	Glej varstveni režim zavarovanih območij za botanično in gozdno naravno dediščino
286	NR	Gozdni rezervat Pohorski bataljon	Glej varstveni režim zavarovanih območij za gozdno naravno dediščino
287	NR	Gozdni rezervat Škrabarca	Glej varstveni režim zavarovanih območij za gozdno naravno dediščino
288	NR	Štatenberško borovje, gozd in šotno barje, gozdni rezervat	Glej varstveni režim zavarovanih območij za botanično in gozdno naravno dediščino
304	NS	Potok Oplotnica, zgornji tok potoka	Glej varstveni režim zavarovanih območij za hidrološko in površinsko geomorfološko naravno dediščino
301	NS	Jurgovo - slap, slap na potoku Oplotnici, geomorfološki površinski in hidrološki naravni spomenik	Glej varstveni režim zavarovanih območij za hidrološko in površinsko geomorfološko naravno dediščino
443	NS	Bukev pod Stranskim vrhom v Kotu	Glej varstveni režim zavarovanih območij za dendrološko naravno dediščino

Varstveni režimi zavarovanih območij

Varstveni režim za geomorfološko naravno dediščino

Prepovedan je vsak poseg, ki bi razvrednotil, poškodoval ali uničil naravno dediščino in prizadel njeno svojevrstnost, kar zlasti velja za:

- gradbena dela (graditev cest in infrastrukturnih naprav), odkopavanje ali zasipavanje terena ipd. na ožjem območju naravne dediščine;
- graditev vseh vrst stavb na ožjem območju naravne dediščine;
- postavljanje ali polaganje vseh vrst površinskih energetskih vodov na ožjem območju naravne dediščine (npr. električnih vodov, plinovodov, naftovodov, telefonskih vodov in podobno);
- jemanje kamninskih vzorcev, vrtanje in drugi posegi;
- kopanje ali gospodarsko izkoriščanje rudnin na ožjem območju naravne dediščine;
- odlaganje odpadkov na ožjem in širšem območju naravne dediščine;
- povzročanje vibracij ali eksplozij na ožjem in širšem območju naravne dediščine ;
- postavljanje reklamnih in drugih tabel, znamenj ali svetlobnih napisov na ožjem območju naravne dediščine;

- zakrivanje ali kvarjenje značilnih razgledov na naravno dediščino z novimi stavbami, ograjami, antenami, z žičnimi vodi ipd. na ožjem in širšem območju naravne dediščine;
- športne dejavnosti, ki škodljivo vplivajo na naravno dediščino (npr. plezanje po skalnih stenah).

Izjemoma je s soglasjem pristojne naravovarstvene službe mogoče:

- urediti naravno dediščino za obisk javnosti (npr. napraviti steze in poti za obiskovalce, razgledišča, počivališča, postaviti ograje, table z obvestili in opozorili ipd.);
- posegati v vegetacijo zaradi boljše predstavitve naravne dediščine (npr. čiščenje drevja in grmovja, ki zastira pogled na objekt, ipd.);
- postavljanje spominskih obeležij na ožjem območju naravne dediščine.

Varstveni režim za hidrološko naravno dediščino

Prepovedano je:

- kakorkoli onesnaževati vodo (npr. s spuščanjem tehnoloških odpadnih voda, tekočih odpadkov, kanalizacijskih odplak ipd.);
- hidroenergetsko izkoriščati (npr. graditi jezove, zbirna jezera s stalno ali nihajočo gladino za pretočne, derivacijske ali prečrpovalne elektrarne, graditi druge hidroenergetske objekte ipd.);
- spreminjati naravno temperaturo vode (npr. pri uporabi vode za hlajenje energetskih ali industrijskih naprav);
- vsako drugo spreminjanje sestava vode (npr. sprememba pH, količine anorganskih in organskih snovi v vodi, raztopljenih ali trdnih snovi v vodi);
- spreminjati vodni režim (npr. občasno ali stalno odvzemati ali dodajati vodo);
- regulacijska gradbena dela (npr. spreminjanje smeri, oblike ali globine struge, graditev pragov, utrjevanje bregov z zidanimi ali betonskimi škarpami, graditev vodnih zadrževalnikov ipd.);
- graditi stavbe vseh vrst na bregu ali v neposredni bližini bregov (npr. stanovanjske ali počitniške hiše, turistične objekte, gospodarska poslopja, parkirne prostore);
- omejevati dostop do vode, če ne gre za varnostne naprave ali za zaščito obdelovalnih površin v bližini (npr. z ograjami, jarki, drugimi ovirami);
- odlagati ali odmetavati odpadke vseh vrst v strugo, na breg ali v neposredno bližino vode;
- posegati v obrežno vegetacijo (npr. redčiti ali sekati grmovje, zasaditi bregove ipd.);
- odvzemati prod, pesek ali mivko z obrežja, prodišča ali z dna struge;
- voziti se z motornimi čolni (razen s čolni z električnimi motorji na akumulator).
- Izjemoma je s soglasjem pristojne naravovarstvene službe možno:
- graditi poti, mostove in infrastrukturne objekte na ožjem območju hidrološkega objekta oz. vodnega toka;
- posegati v obrežno vegetacijo (npr. redčiti ali sekati grmovje, zasaditi bregove ipd.);
- odvzemati prod, pesek ali mivko z obrežja, prodišča ali z dna struge;
- manjša regulacijska gradbena dela (npr. čiščenje struge na nekaterih odsekih ipd.).

Varstveni režim za botanično naravno dediščino

Prepovedano je:

- vsako poseganje na rastišču, npr. odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnega stanja (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine talne vode, spreminjanje kislosti oz. alkalnosti tal, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in narobe). Odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje (odlaganje odpadnih materialov ipd.), gradnja vseh vrst ter zemeljska dela;
- spreminjati kulturo rastišča (npr. izkrcenje gozda, pogozditev travnika ali pašnika, preoranje ledine ipd.);
- trgati cvetje, izkopavati, nabirati, poškodovati ali lomiti rastline (zelišča, drevesa in grme) ali uničevati vegetacijske formacije;
- nabirati senena in plodove rastlin, ki so pod posebnim varstvom;

- izvajati takšna melioracijska in regulacijska dela v okolici, katerih škodljive posledice bi bilo mogoče čutiti na ožji lokaliteti;
- onesnaževati površinske, talne ali podzemeljske vode, kar bi poslabšalo rastiščne pogoje na ožji lokaliteti;
- onesnaževati zrak s prahom, aerosoli in strupenimi plini, kar slabša možnosti za rast na ožji lokaliteti.

Varstveni režim za zoološko naravno dediščino

Prepovedano je:

- vsakršno poseganje, ki bi spremenilo življenjske razmere živali, npr. odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnega stanja, dviganje ali spuščanje gladine talne vode, poplavitve, zamenjava slane vode s sladko ali narobe ipd.), gradnje vseh vrst in zemeljska dela, odstranjevanje zemlje ali kamninske podlage, zasipavanje (odlaganje odpadnih materialov);
- loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali;
- spreminjati sestavo zoocenoze z naseljevanjem vrst;
- približevati se gnezdiščem ter prostorom, kjer se živali zadržujejo, hranijo in razmnožujejo;
- uničevati ali poškodovati gnezdišča ter prostore, kjer se živali zadržujejo, hranijo in razmnožujejo;
- povzročati hrup, eksplozije ali vibracije na ožjem ali širšem območju, do koder seže njihov vpliv;
- umetno osvetljevati živali, njihova gnezdišča in bivališča;
- izvajati takšna melioracijska in regulacijska dela v okolici, katerih škodljive posledice bi bilo mogoče čutiti na ožji lokaliteti;
- onesnaževati površinske in podzemeljske vode, kar slabša življenjske razmere na ožji lokaliteti;
- onesnaževati zrak s prahom, aerosoli ali strupenimi plini in tako poslabšati življenjske razmere živali na ožji lokaliteti.

Varstveni režim za gozdno naravno dediščino

Prepovedano je:

- sekati, obsekavati, lomiti, ruvati in kako drugače uničevati oz. poškodovati drevesa, grmovje in zelišča ter njihove dele;
- spreminjati življenjske razmere na rastišču, npr. odstranjevati zemljo, odkrivati korenine, zasipavati deblo, rastišče ali površino nad koreninami, občasno ali stalno poplaviti rastišče, spreminjati višino podtalnice, kislost oz. alkalnost tal, izpuščati škodljive tekočine ali plinaste snovi oz. odlagati kakršnekoli odpadne snovi na rastišču ali v njegovem vplivnem območju ipd.;
- spreminjati obstoječo rastlinsko strukturo, zastrtost oz. osončenost rastišča (npr. razgaljati krošnjo drevesa, deblo oz. druge rastlinske dele), kakor tudi spreminjati mikroklimatske značilnosti biotopa, npr. z nadelavo presek;
- v gozdni sistem vnašati nesamonikle vrste;
- graditi kakršnekoli objekte ali naprave v območju naravne dediščine ali v njenem vplivnem območju, npr. zgradbe, prometnice vseh vrst (ceste, kolovoze, traktorske vlake, parkirišča, žičnice, drče), energetske in komunalne vode, (napeljave, cevovode, daljnovode) v nadzemni in podzemni izvedbi, jezove, hudourniške pregrade, regulacije vodotokov, geološke jame oz. izkope (peskokope, kamnolome, ter izvajati melioracijske, vodnogospodarske ali podobne posege, katerih posledice so v neposredni bližini vplivnega območja in se negativno odražajo v gozdnem ekosistemu;
- obešati ali pritrjevati tuja telesa oziroma konstrukcije na deblo ali druge rastlinske dele (table, odre, stojšča);
- krmljenje divjadi, postavljanje solnic, gradnja obor za divjad;
- pašništvo;
- hoja zunaj poti;
- zatiranje žuželk s kemičnimi sredstvi;

- nabiranje gozdnih sadežev in povzročanje hrupa, če bi nabiralništvo in rekreacija ogrožali stabilnost gozdnega ekosistema.

Izjemoma je s soglasjem pristojne naravovarstvene službe mogoče:

- postavljanje označevalnih in pojasnjevalnih tabel v obrobju gozda na samostojnih nosilcih;
- nabiranje semen, plodov in drugih rastlinskih delov za analize;
- označiti in opremiti primerno pešpot v takšni obliki, ki ne bo negativno posegala v stabilnost gozdnega ekosistema niti tega ne bodo povzročali obiskovalci.

Varstveni režim za dendrološko naravno dediščino

Prepovedano je:

- sekati, obsekavati, lomiti oz. drugače nasilno uničevati ali poškodovati drevesa ali njihove dele ;
- spreminjati življenjske razmere na rastišču, npr. odstranjevati zemljo, odkrivati korenine, zasipavati deblo, zasipavati rastišče oz. površino nad koreninami, občasno ali stalno poplavljeni rastišče, spreminjati višino talne vode, kislost oz. alkalnost tal, spuščati škodljive tekočine ali plinaste snovi na rastišču ter odlagati odpadne snovi;
- spreminjati osenčenost dreves in rastišča (npr. razgaljati krošnjo ali deblo, zasenčiti drevesa s stavbami ali napravami ipd.);
- obešati ali postavljati tuja telesa na deblo, korenine ali veje (npr. svetilke, nosilce žičnih vodov, table, omarice, antene, razgledišča, stopnice ipd.);
- zgraditi stalne objekte ali zgradbe na območju neposrednega rastišča.

Izjemoma je s soglasjem pristojne naravovarstvene službe mogoče:

- izvajati sanitarne ukrepe (npr. plombirati deblo, odstranjevati veje, in vrhove, povezovati deblo in veje, utrjevati podlago, zatirati škodljivce.);
- izvajati nekatera dela na rastišču (npr. asfaltirati, betonirati, tlakovati, zasajati grmovje, drevje ali trave ipd.), če ne ogrožajo dreves;
- postavljati manjše občasne objekte (npr. odre, kioske) na območju neposrednega rastišča;
- postavljati manjše stalne objekte (npr. spominska obeležja, vodnjake, svetilke, klopi ipd.) na območju neposrednega rastišča;
- nabirati cvetove ali plodove oz. semena;
- znanstvenoraziskovalno poseganje (npr. jemanje lesnih profilov iz debel, vej ali korenin).

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnoesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe

lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 52/02, 67/03).

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se lahko izvaja takšne športne in rekreacijske aktivnosti, zaradi katerih se bistveno ne spreminjajo fizične lastnosti naravne vrednote (npr. z obsežnim odstranjevanjem skal, pritrjevanjem klinov, jeklenih vrvi in podobnim).

Hidrološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapšičih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.
- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.

- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenozo se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Zoološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere za živali. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje temperature vode, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Živali se ne vznemirja, preganja, nabira, zastruplja ali drugače uničuje.
- Sestave zoocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali tujerodnih vrst.
- Eksplozije ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ponoči se naravne vrednote ne osvetljuje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali.
- Naravno vrednoto se obiskuje na način in v času, ki je za živali najmanj moteč. Obiskovalce se usmerja na določene poti. V primeru, da gre za živalsko vrsto, ki je na človekovo prisotnost izjemno občutljiva, se obiskovanje naravne vrednote lahko časovno (npr. v času razmnoževanja) ali prostorsko omeji ali prepove.
- Rekreatijske in športne aktivnosti se preusmerja na spoznavanje in doživljanje narave.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.
- Rekreatijska in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debla ali rastišča oz površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritruje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Preglednica 68: Varstveni režimi za naravne vrednote

Ident. št. Pomen	Ime	Zvrst	Konkretne varstvene usmeritve
6131 NVDP	Oplotnica - potok	GEOMORF, HIDR	Na območju naravne vrednote naj se ne načrtuje gozdnih prometnic.
168V NVDP	Lobnica - potok	HIDR, GEOMORF, BOT, ZOOL	Obvodna drevnina naj se ohranja. Dopustna je le sečnja posamičnega drevja v obvodnem pasu tako, da se ohranja zastrtost vodotoka.
4495V NVLP	Dravinja	HIDR, EKOS, ZOOL	Iz struge se lahko odstranijo tista drevesa, ki so padla in ovirajo pretočnost vodotoka. Sečni ostanki naj se ne odlagajo v strugo potoka. Ohranja naj se zasenčenost potoka z drevesi. Za naravno vrednoto Oplotnica – potok (id. št. 6131) se dodatno upošteva naslednja usmeritev: Veljajo določila za NS Potok Oplotnica, zgornji tok potoka (ev.št. 304) na območju med sp. Brvjo in koto 527332; 148715 (ETRS koordinatni sistem). Za naravno vrednoto Lobnica – potok (id. št. 168V) se dodatno upošteva naslednja usmeritev: Načrtuje naj se selektivno redčenje na območju Cone C – Pohorje (barja). Usmeritev velja za odseka 17057D, 17058C.
1123 NVDP	Rogla - gozdovi na ovršnem delu	EKOS	Območje naj se prepusti naravnemu razvoju (brez posegov).
6122 NVDP	Trije žebli - gozd	EKOS	
6123 NVDP	Škrabarca - gozd	EKOS	
6124 NVDP	Štatenberško borovje	EKOS, BOT	
7487 NVDP	Klopni vrh - barje 6	EKOS, ZOOL, BOT	Dopušča naj se obnova oz. dograditev lesenih pregrad na iztočnih/melioracijskih jarkih.
7511 NVDP	Dedičev vrh - barje	ZOOL, EKOS, BOT	Izvedba hidroloških del naj se vrši v obdobju brez dežja. Dovoz materiala naj se vrši le do obrobja mokrišč (vožnja s stroji znotraj območja cone C – Pohorje (barja) ni dovoljena). Pri izvajanju hidroloških del naj se uporablja biološko razgradljiva olja.
7492 NVDP	Klopni vrh - barje 2	EKOS, BOT, ZOOL	Načrtuje naj se selektivno redčenje na območju Cone C – Pohorje (barja). Spravilo sečnih ostankov pri odstranjevanju zarasti naj se vrši v zimskem času, ko so tla zmrznjena ali v obdobju brez dežja; spravilo naj se izvaja z obrobja območja (vožnja s pravilnimi sredstvi znotraj območja cone ni dovoljena). Novogradnje gozdnih prometnic naj se usmerja izven cone - ohranja naj se naravno stanje barij. Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic na obrobju naravne vrednote naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin na območje barij. Na območju naravne vrednote naj se ne uporablja fitofarmacevtskih sredstev za uničevanje živali in rastlin. Pri sečnji in spravilu lesa naj se uporablja biološko razgradljiva olja.
7489 NVDP	Klopni vrh - barje 8	EKOS, BOT, ZOOL	Območje naj se prepusti naravnemu razvoju (brez posegov).
7490 NVDP	Klopni vrh - barje 9	EKOS, ZOOL, BOT	
7491 NVDP	Klopni vrh - barje 10	EKOS, ZOOL, BOT	
7512 NVDP	Osankarica - barje	BOT, EKOS	Območje naj se prepusti naravnemu razvoju (brez posegov). Na skrajnem zahodnem delu naravne vrednote je dopustna le dejavnost za potrebe okoljskega oz. naravovarstvenega izobraževanja.
7513 NVDP	Črno jezero - barje 2	EKOS, BOT	Območje naj se prepusti naravnemu razvoju (brez posegov).

Ident. št. Pomen	Ime	Zvrst	Konkretna varstvena usmeritve
7514 NVDP	Črno jezero - barje 3	EKOS, BOT	Območje naj se prepusti naravnemu razvoju (brez posegov).
7522 NVDP	Klopni vrh - barje 5	EKOS, ZOOL, BOT	
847 NVDP	Črno jezero na Pohorju - barja	EKOS, BOT, ZOOL	
6129	Jurgovo - slap	HIDR, GEOMORF	Veljajo določila za NS Jurgovo - slap, slap na potoku Oplotnici (ev.št. 301), geomorfološki površinski in hidrološki naravni spomenik.
6258	Stranski vrh - bukev	DREV	Drevo se je pred časom posušilo (odlomljena krošnja drevesa). Bukov se pušča v gozdu kot habitatno drevo (prepusti naj se naravnemu razkroju).

Varstvena priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot

V primeru najdbe mineralov ali fosilov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali del jame, je dolžan o tem obvestiti Inštitut za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen ZVPJ).

Priporočila za ravnanje na območju pričakovanih naravnih vrednot pred odkritjem:

- Posegi, ki so povezani z obsežnimi zemeljskimi deli, kot so gradnja gozdnih prometnic se investitorja seznani z možnostjo obstoja naravnih vrednot ter predlogom, da o najdbi čim prej obvesti pristojno organizacijo za ohranjanje narave (Zavod RS za varstvo narave, v nadaljevanju ZRSVN). Po predhodnem dogovoru s pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi in gradbenimi deli z vidika odkrivanja in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

Za vsa zemeljska dela in posege v naravo se smiselno uporabljajo tudi splošne varstvene usmeritve.

Priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot ob odkritju:

Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto, naj o najdbi čim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Ta pripravi usmeritve, ki vključujejo:

- dokumentiranje in ovrednotenje območja oz. potencialne naravne vrednote,
- oceno ogroženosti ter
- predlog ukrepa varstva (*in-situ* ali *ex-situ* varstvo; pogodbeno varstvo, skrbništvo, zavarovanje, začasno zavarovanje, obnovitev).

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na vrsto in tip naravne vrednote in glede na tip posega, na osnovi katerih strokovna služba izbere najprimernejši način varovanja. V primerih, ko ni možno zagotoviti niti *in-situ* niti *ex-situ* varstva, se zagotovi natančno evidentiranje in dokumentiranje območja najdbe izjemnih geoloških fenomenov.

Varstvene usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;

- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Podrobne usmeritve za posamezne enote kulturne dediščine so prikazane v spodnji preglednici. Posamezne enote kulturne dediščine in splošne usmeritve so navedene v opisih odsekov v obrazcih E4.

Preglednica 69: Varstvene usmeritve za posamezne enote kulturne dediščine v GGE

EŠD	Ime	Režim/podrežim	Usmeritve
1-00408	Osankarica – Kraj poslednjega boja Pohorskega bataljona	Spomenik	Z nadzorovano gozdarsko in drugo dovoljeno rabo zemljišč je treba ohranjati in zagotavljati varovanje spomeniških lastnosti, veduto na spomenik in iz spomenika. Gozdne ceste in poti je treba ohranjati v sedanjih širinah in materialih, odpiranje novih ali širitev obstoječih poti ni dovoljeno. Potrebno je vzdrževati območje spomenika na način, da se propadlo drevje v celoti odstrani iz območja spomenika.
1-12291	Osankarica – Razstavišče v Domu na Osankarici	Dediščina	Ohranjati je potrebno gozdni rob. V okolici objekta je potrebno redno preverjati stanje drevja, da ne bi prišlo do poškodb na stavbi.

Posegi v kulturno dediščino

V primeru poseganja v kulturno dediščino Zakon o varstvu kulturne dediščine (v nadaljevanju ZVKD-1) (2008 in nasl.) predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1, 2008 in nasl.);
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1, 2008 in nasl.).

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1 (2008 in nasl.), ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Usmeritve za gospodarjenje z rekreacijsko, turistično, poučno in estetsko funkcijo

Upoštevati krajinske značilnosti in ohranjati ostanke gozdov v kmetijski krajini.

Na območjih s poudarjeno poučno vlogo je potrebno na učnih poteh le te vzdrževati, skrbeti za infrastrukturo (poti, table) ter sodelovati z vsemi uporabniki prostora, ki imajo interes izvajati vzgojno-izobraževalne aktivnosti v gozdnem prostoru. Pri estetski vlogi pa je potrebno ohranjati zanimivosti v gozdnem prostoru, urejenost gozdov v okolici objektov kulturne in naravne dediščine ter poučne, rekreativne in turistične funkcije. Infrastruktura in oznake naj bodo zasnovane tako, da niso estetsko moteče.

Pri gospodarjenju z gozdovi na območjih rekreacijske in turistične rabe je potrebno:

- opredeliti gozdni prostor glede primernosti za različne oblike turizma in rekreacije ter različne intenzivnosti, povezane z obema dejavnostnima,
- pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev,
- pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat,
- oblikovati pester gozd s spreminjajočo se obliko, zgradbo idr.,
- izogibati se velikopovršinskemu posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm,
- pospeševati čim pestrejšo strukturo rastišču primernih drevesnih in grmovnih vrst ter njihovo stabilno zgradbo; na območjih gozdov s posebnim namenom so deloma zaželeni tudi redkejši enomerni gozdovi, ki lahko delujejo kot parki,

- ohranjati zanimiva drevesa (vrste, habitus) in skupine dreves,
- pomlajevati postopno in na majhnih površinah,
- sečne ostanke umakniti globlje v gozd, stran od pohodnih in rekreacijskih poti ter urbane infrastrukture,
- hlodovine ne odlagati na mesta, kjer bi bilo moteno gibanje ali koriščenje urbane infrastrukture,
- poškodovane trase pohodnih, planinskih in rekreacijskih poti ter urbano infrastrukturo je treba po končanem delu (sečnja, spravilo) sanirati (ureditev sečišča) v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov ter jih po izvedbi gozdnih del povrniti v prvotno stanje,
- po končani sečnji in spravilu je za vzpostavitev prvotnega stanja na gozdnih prometnicah dolžan poskrbeti lastnik / izvajalec / upravljavec gozdov, za vzpostavitev prvotnega stanja na trasah planinskih poti pa skrbnik planinskih poti. To velja tudi takrat, ko je gozdna prometnica hkrati tudi planinska pot,
- pri načrtovanju novih gozdnih prometnic se v največji možni meri upošteva potek planinske poti, ki je razviden iz evidence gospodarske javne infrastrukture.

Pri izvajanju gospodarjenja z gozdom je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- na točkah s slikovitim razgledom izvajati vedutno sečnjo,
- prilagoditi čas sečnje obisku v gozdu,
- izvajati različne preventivne ukrepe zaradi varnosti obiskovalce,
- prioriteto izvajanje sanitarne sečnje na močno obiskanih območjih,
- v primeru del v gozdu je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti,
- uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti,
- upoštevati rekreacijsko in turistično funkcijo pri načrtovanju gozdnih prometnic; gozdne prometnice v teh območjih (še posebej v gozdovih s posebnim namenom mestni občini Maribor) se po možnosti načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji,
- skrbno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah.

Usmeritve, ki se nanašajo na rekreacijsko ter turistično infrastrukturo ter na odnose z javnostmi:

- obisk naj se usmerja v skladu s členitvijo gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma,
- usmerjanje rekreacijske, turistične in druge rabe gozda na za to primerna območja (na predelih gozdnega prostora, kjer zaradi obremenjenosti z rekreacijo oziroma turizmom prihaja do nesoglasij in konfliktov z drugimi funkcijami gozdov, se skuša obiskovalce usmerjati na druga območja oziroma obisk razpršiti, s pomočjo informiranja in izobraževanja ter v skrajnih primerih z urejanjem alternativnih poti ali gradnjo drugih objektov); ta usmeritev še posebej velja za območje gozdov s posebnim namenom v Mestni občini Maribor,
- ureditev in prilagajanje planinskih poti in drugih močno obiskanih poti v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo oziroma poti, ki prečkajo erodibilna območja,
- načrtovanje ustrezne opreme ter vzdrževanje rekreacijske in turistične infrastrukture,
- obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju infrastrukture; v primerih, ko gre za večje sanacije po ujmah in drugih posegih, ki bi utegnili zanimati javnost, se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del),
- v primeru izvajanja del na območju varovalnega pasu planinske poti je treba o tem obvestiti skrbnika planinske poti, še zlasti v primeru potrebe po objavi obvestila o nevarnosti na poti ali začasnih zapori poti,

- nadomestiti je potrebno poškodovane ali odstranjene planinske oznake oz. o tem vsaj obvestiti skrbnika planinske poti,
- sodelovanje z zainteresiranimi souporabniki gozdnega prostora in z lokalnimi skupnostmi,
- spodbujanje upravljavcev k spremljanju obiska na močno obiskanih predelih in pridobivanju ocen vpliva na naravo, po potrebi ukrepanje.

Usmeritve za gospodarjenje z raziskovalno funkcijo

V obravnavani GGE so gozdovi s poudarjeno raziskovalno funkcijo prepuščeni naravnemu razvoju. Potrebna je spremljava stanja in sprememb v teh gozdovih. Vzpodbuditi je potrebno raziskovalno dejavnost v teh gozdovih.

Proizvodne funkcije

Usmeritve za gospodarjenje z lesnoproizvodno funkcijo

Za krepitev lesnoproizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno upoštevati smernice in izvrševati ukrepe zapisane v tem načrtu. Podane so v Poglavju 6.2.1.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Splošne usmeritve za ohranjanje in izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali temeljijo na sonaravnem gospodarjenju z gozdom in morajo voditi v kompleksno ohranjanje in izboljšanje življenjskih razmer vseh živalskih vrst prisotnih v tem prostoru.

Ohranitev in razvoj prosto živečih divjih živali je tesno povezana z ohranitvijo in varovanjem njihovega življenjskega okolja. Gozdovi, ki so gospodarjeni po sonaravnih načelih so poleg ustreznih ukrepov v okoliških kmetijskih površinah najboljša osnova za ohranitev vseh v enoti živečih avtohtonih vrst.

Za ohranitev biotskega ravnovesja in pestrosti živalskega sveta je zlasti pomembno skrbeti za pestro naravno zgradbo gozda, ohranjanje in pospeševanje plodonosnih vrst, vzpostavljanje primerne števila in razporeditev mrtvega drevja ter drevesnih dupel. S tem namenom je potrebno slediti v nadaljevanju opredeljenim usmeritvam.

Ena izmed temeljnih usmeritev je optimalno usklajevanje odnosov med gozdnim in kmetijskim prostorom ter divjadjo oz. ostalimi živalskimi vrstami. Slednje je potrebno zagotoviti z ohranjanjem in vzpostavljanjem biotske pestrosti gozdnega ekosistema v pogledu trajnosti. Gostota populacij rastlinojede divjadi ne povečuje nad mejo, ki še omogoča naravno obnovo sestojev z vsemi rastišči primernimi vrstami.

S tem namenom je potrebno slediti v nadaljevanju opredeljenim usmeritvam:

- pri gospodarjenju z gozdovi si prizadevati za povečevanje deleža mladovij in ohranitev pestrosti drevesnih vrst;
- vzdrževanje ugodnega stanja za divjad v mirnih conah;
- ureditev prometa na stranskih cestah tako, da je dovoljena vožnja le za potrebe gozdarstva, gozdne proizvodnje, intervencij ter lovstva;
- ureditev pešpoti;
- aktivno usmerjanje obiskovalcev gozda na urejene pešpote;
- določitev zimovališč;
- zimska sečnja v zimovališčih v soglasju z lastnikom in javno gozdarsko službo;
- gozdni rob v celoti ohraniti in z njim gospodariti tako, da bo lahko zadovoljeval potrebe po prehrani in kritju prosto živečim živalim. Gozdni rob ob kmetijskih površinah se naj oblikuje galerijsko, ohranijo in vzdržujejo naj se remize, posamično drevje in skupine dreves med kmetijskimi površinami;
- vzdrževati je potrebno vodne vire v gozdu, grmišča in pasove ob vodotokih;
- za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali, ki so v svojem razvoju vezane na odmrlo biomaso, je potrebno načrtno puščati odmrle stoječa drevesa, drevesa z dupli, še

posebej pa debela drevesa. Drevesa naj se pri odkazilu puščajo s soglasjem lastnika, se primerno označijo in evidentirajo s koordinatami;

- ukrepi v populacijah divjadi (odstrel) morajo prispevati k izboljšanju ravnotežja znotraj vrste in med vrstami (številčnost prosto živečih živali in prehrabne možnosti življenjskega okolja morajo biti usklajene tako, da gostota divjadi ne onemogoča naravne obnove sestojev),
- pri negi v vseh razvojnih fazah ohranjati in pospeševati plodonosne drevesne vrste.

Prostorska razširjenost posamezne živalske vrste je v posameznem obdobju leta različna. V osnovi ločimo letna in zimska bivalna območja, ki so lahko med seboj prostorsko zelo oddaljena, lahko pa se v celoti ali delno prekrivajo. Osnovni razlog za te migracije posameznih živalskih vrst v posameznem delu leta je predvsem racionalna poraba energije.

Tako se divjad, ki je v vegetacijskih mesecih bolj ali manj enakomerno prostorsko razporejena v območju v zimskih mesecih umakne na območja za katera je značilno predvsem naslednje:

- *Dostopnost hrane:* V mesecih z visoko snežno odejo so za divjad primerne predvsem tiste lege, kjer se snežna odeja hitreje tanjša in na ta način omogoča lažje gibanje ter dostop do zeliščnega in grmovnega sloja. To niso samo območja z izrazito južno ekspozicijo ampak tudi področja s sestoji s tesnim sklepom, kjer velik del snežnih padavin ostane na krošnjah dreves.
- *Manjši nemir:* Divjad se umika na območja, ki ji nudijo manjše vznemirjanje, predvsem od človeka. Tudi to gre v kontekst manjše porabe energije, saj se pri nekaterih vrstah divjadi poraba energije pri begu močno poveča v primerjavi z mirovanjem.

Mirna cona je območje, kamor se divjad (jelenjad) s paše vrača in miruje, tu si najde mesta za poganje in vzrejo mladičev. Na teh območjih se odvija tudi ruk.

Varstveni režim v mirnih conah:

- ureditev prometa na stranskih cestah tako, da je dovoljena vožnja le za potrebe gozdrstva, gozdne proizvodnje, intervencij ter lovstva;
- na cestah, ki povezujejo naselja, kmetije ali turistične centre promet ni omejen, razen za vozila, ki povzročajo prekomerni hrup (motokros motorji, štirikolesniki,);
- ureditev pešpoti;
- dolge proizvodne in pomladitvene dobe pri gospodarjenju z gozdovi;
- obveščanje javnosti z obveščevalnimi tablamami o pomenu mirnih con.

Zimovališča so območja, kjer divjad (jelenjad) preživi večji del zime. Varstveni režim v zimovališčih traja v obdobju od decembra do aprila in zanj velja enako kot v mirnih conah.

Za zagotavljanje ugodnega stanja izbranih kvalifikacijskih vrst v območju Natura 2000 je potrebno upoštevati usmeritve iz naravovarstvenih smernic in izvajati predpisane ukrepe.

Izbrane kvalifikacijske vrste in gozdni habitatni tipi v območju Natura 2000 naj se ohranjajo v smislu ugodnega stanja.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Na območju GGE so z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (2020) razglašeni varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom.

Varovalni gozdovi

Na območju GGE je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (2020) razglašeni 146,91 ha varovalnih gozdov. V to kategorijo spadajo gozdovi rastiščnogojitvenega razreda 20019 - Pohorska barja z naslednjimi odseki: 23C, 25C, 26E, 38B, 39B, 40C, 41C, 42D, 42E, 42F, 44B, 44D, 45D, 46C, 57D, 58C, 59C, 59D. Gre za gozdove na proizvodno manj sposobnih rastišč, ki pa so z vidika biotske pestrosti izjemnega pomena, saj predstavljajo izjemen biotop z izjemnim naravnim in kulturnim pomenom za Pohorje. Nahajajo se na skrajnem severovzhodnem delu GGE

Za varovalne gozdove Uredba določa naslednji režim gospodarjenja:

- pravočasna obnova oziroma posek prestarega drevja,
- malo površinsko izvajanje sečenj,
- puščanje primerno visokih panjev pri poseku drevja na plazovitih območjih in območjih, kjer je nevarnost snežnih plazov,
- načine spravila in uporabo spravilnih sredstev, kot je določeno z gozdnogospodarskim načrtom gozdnogospodarske enote,
- sanacijo poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije,
- odstranjevanje drevja iz hudourniških strug,
- pravočasno izvedbo vseh gozdno gojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda in
- rabo biološko razgradljivih olj pri delu s stroji in napravami.

V varovalnih gozdovih niso cilj donosi, temveč optimalno opravljanje varovalne funkcije. Vsi ukrepi so malopovršinski. Na območjih ruševja se izvajajo samo ukrepi oz. biomeliorativna dela s katerimi se ohranja ugodno stanje habitatov ter preprečuje zaraščanje barij, oz. ruševja s smreko in izsuševanje barij. Izogibati se gradnji strmih vlak. Sekati pozimi v zmrzali in snegu ter kadar je teren suh, nikakor pa, kadar je razmočen.

Na območju ruševja in močvirnatih rastišč ne izvajati nikakršnih posegov. V vplivnem območju barja je možno izvajati selektivno redčenje, ki zagotavlja stalno zastrtost tal z vegetacijo. Gospodariti malopovršinsko, puščati starejša drevesa ali manjše skupine dreves naravnemu razvoju in razkroju. Upoštevati je potrebno časovno omejitev sečnje in omejitve glede strojne sečnje.

Gozdovi s posebnim namenom

Med gozdove s posebnim namenom, kjer gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni, spada gozdni rezervat V gozdove s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni, so zajeti naslednji gozdovi:

- gozdni (naravni) rezervat Črno jezero - odseka 60C in 61E (režim 2),
- gozdni (naravni) rezervat Bojišče Pohorskega bataljona - odsek 55C (režim 2),
- gozdni (naravni) rezervat Štatenberško borovje - odsek 45E (režim 1),
- gozdni (naravni) rezervat Škrabarca - odsek 7C (režim 1),
- naravni rezervat Greben Rogle - odsek 10D.

Prvi štirje naštetih so kot gozdni rezervati razglašeni z Uredbo o varovalnih ... (2020). Greben Rogle je naravni rezervat, ki je bil razglašen z Odlokom o razglasitvi naravnih znamenitosti in nepremičnih kulturnih ter zgodovinskih spomenikov na območju občine Slovenska Bistrica (1992). Tudi vsi ostali imajo tudi status naravnih rezervatov. Gozd v naravnem in gozdnem rezervatu je potrebno prepustiti naravnemu razvoju.

Za gozdna rezervata Štatenberško borovje in Škrabarca s strogim varstvenim režimom (režim 1) veljajo naslednja določila 7. člena Uredbe:

- V gozdnih rezervatih s strogim varstvenim režimom so prepovedane vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakorkoli spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti.
- Ne glede na prepovedi iz prejšnjega odstavka je v gozdnih rezervatih s strogim varstvenim režimom dovoljeno opravljati naloge javne gozdarske službe, javne službe ohranjanja narave in nadzorstvene naloge lovstva ter gozdarstva.
- Ministrstvo pristojno za gozdarstvo lahko na podlagi vloge znanstveno-raziskovalnih ali izobraževalnih organizacij dovoli opravljanje posameznih raziskovalnih ali izobraževalnih nalog potem, ko si pridobi mnenje Zavoda za gozdove in Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave. V dovoljenju se navedejo tudi pogoji za opravljanje teh nalog.

- Če vodi ob gozdnem rezervatu ali skozenj gozdna prometnica, gozdna učna pot, planinska pot, ali druga pot v javni rabi, je dovoljeno posekati drevesa (na podlagi soglasja ZGS), ki neposredno ogrožajo promet in gibanje ljudi.

Za gozdna rezervata Bojišče Pohorskega bataljona in Črno jezero z blažjim varstvenim režimom (režim 2) veljajo naslednja določila 8. člena Uredbe:

- V gozdnih rezervatih z blažjim varstvenim režimom velja varstveni režim iz 7. člena Uredbe.
- Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je dovoljen ogled rezervata po gozdni učni poti ob spremstvu lastnika gozda ali delavca javne gozdarske službe oziroma uporaba poti v javni rabi, ki vodi skozi rezervat.
- Zaradi zagotavljanja poučne in turistične funkcije v gozdnem rezervatu z blažjim varstvenim režimom Ministrstvo dovoli vzdrževanje obstoječih poti v javni rabi, informativnih tabel, ki so določene v načrtih za gospodarjenje z gozdovi ter vzdrževanje objektov kulturne dediščine pod pogojem, da dela ne bodo povzročila škodljive spremembe obstoječega naravnega stanja in vplivala škodljivo na nemoten naravni razvoj v prihodnosti. Izdelavo nove učne poti se dovoli le z dovoljenjem Ministrstva.
- Okrog gozdnega rezervata z blažjim varstvenim režimom se lahko v soglasju z lastnikom gozda ob gozdnem rezervatu določi varstveni pas, ki ne sme biti ožji od ene sestoje višine.

Gozdov s posebnim namenom, v katerih so ukrepi dovoljeni, v GGE ni.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Med pomembne objekte protipožarnega varstva lahko štejemo celotno omrežje gozdnih in lokalnih cest, saj te veliko prispevajo k dostopnosti terena. Posebej izdelanih in vzdrževanih opazovalnic za gozdne požare ali drugih namenskih objektov protipožarnega varstva v gozdovih GGE ni. Table, ki opozarjajo na nevarnost gozdnih požarov, so postavljene na nekaterih lokacijah, kjer se pogosto zadržuje večje število ljudi.

Kljub majhni možnosti požara je treba dosledno izvajati vsa zakonska določila v zvezi z varstvom gozdov pred požari.

33. člen Zakona o gozdovih določa:

- V gozdu ni dovoljeno kuriti, razen na urejenih kuriščih in zaradi zatiranja prenamnoženih populacij insektov in bolezni gozdnega drevja, ki ogrožajo gozdove (skladno z določili odločbe, ki jo v zvezi s tem izda ZGS lastniku gozda).
- Prepovedano je požigati travišča in ledine na območju, kjer ogenj lahko ogrozi gozd.

Glavne usmeritve za protipožarno varstvo v GGE so:

- redno vzdrževanje gozdnih prometnic za omogočanje dostopa do ogroženih sestojev,
- informiranje lokalne skupnosti o točkah, kjer bi bilo primerno postavljati urejena kurišča,
- z izobraževanjem obiskovalcev gozdov usmerjati uporabo ognja na urejena kurišča,
- izvajanje preventivnega informiranja obiskovalcev z informacijskimi tablamami o varstvu pred požari,
- obveščanje lastnikov gozdov o preventivnih ukrepih varstva pred požari,
- omejitev izvajanja gozdarskih del v ogroženih sestojih v času povečane požarne ogroženosti,
- v času povečane nevarnosti za izbruh požarov v naravnem okolju (določi in objavi jo Republiška uprava za zaščito in reševanje v sodelovanju s hidrometeorološkim zavodom) je potrebno intenzivnejše opazovanje gozdnega prostora.

Dober pregled nad gozdovi je možen s ceste Osankarica - Trije kralji (vzletišče za zmajanje) ter z določenih razglednih točk (Razgledni stolp na Rogli, Veliki vrh, Stranski vrh, ...).

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V gozdnogospodarski enoti Osankarica sta registrirana dva semenska objekta.

Preglednica 70: Registrirani semenski sestoji v GGE

Reg.št	Ime	Drevesne vrste	Odd/ods	Lastništvo
2.0119	Osankarica	Bukev	17004A	Državno
2.0294	Jagerska peč	Gorski javor	17049B	Državno

Usmeritve za semenski objekt Osankarica:

- priporoča se pridobivanje semena ob namenski sečnji izpod vsaj 50 dreves,
- potrebna je vsakoletna spremljava semenjenja.

Usmeritve za semenski objekt Jagerska peč:

- priporoča se pridobivanje s plezanjem ali sečnjo vsaj 10, bolje 25 dreves, ki naj bodo po možnosti 1 do 2 drevesni višini narazen.
- potrebna je vsakoletna spremljava semenjenja.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Tehnologija dela

Odločujoče pri izbiri ustrezne tehnologije je način in usmerjenost gospodarjenja z gozdovi, reliefne razmere ter strukturiranost gozdov (lastniška in sestojna).

Motorna žaga bo tudi v naslednjem desetletju ostala glavno orodje pri sečnji. Vse motorne žage za delo v gozdu morajo biti opremljene z vsemi deli pomembnimi za varnost (varovalna ročica plina, spodnji razširjen del ročaja, zavora verige, lovilec verige, gumijasti čepi ali spiralne vzmeti, električno stikalo, vzdrževana veriga,...).

Najprimernejši način spravila lesa ostaja tudi v bodoče traktorsko spravilo lesa s kmetijskimi traktorji z različno stopnjo prilagoditve za delo v gozdu. Prednosti traktorske tehnologije so predvsem v veliko manjših nabavnih stroških, v manjših dimenzijah in lastni teži strojev, v cenejšem vzdrževanju, enostavnejšem rokovanju s stroji ter v večji fleksibilnosti pri organizaciji dela. Pri traktorski tehnologiji je pomemben predvsem ustrezen izbor traktorja in vitla ter ostale opreme (za zbiranje lesa se mora uveljavljati uporaba daljinsko vodenih priklopnih vitlov, kar omogoča varnejše delo). Trend pri spravilu gre v smer vožnje namesto vlačanja, kar omogoča spravilo lesa po kolesih z gozdarskimi traktorskimi prikolicami, ki so opremljene s hidravlično nakladalno napravo.

Pri tehnologiji žičničnega spravila, je zaradi reliefa in pravih razdalj, ki so krajše od 400 m, še v naprej najprimernejša uporaba lažjih in srednjih večbobenskih žičnih žerjavov z avtomatskimi vozički. Tehnološki napredek je možen z uvajanjem uporabe daljinskega vodenja vozička, ki omogoča optimalnejše pozicioniranje vozička na nosilki, kar zmanjšuje pogostost poškodb na drevju. Zelo pomembno bo prepričevanje lastnikov gozdov, ki posedujejo gozdove na žičničarskih terenih, o prednostih žičničnega spravila in jih odvrčati od gradnje traktorskih vlak v strmih terenih.

Pri pridobivanju lesa se čedalje bolj uveljavlja uporaba strojne sečnje. V omenjeni GGE so reliefne in sestojne danosti za strojno sečnjo (harvester in forwarder) primerne v sestojih iglavcev predvsem na platoju Pohorja. Strojna sečnja je priporočljiva pri izvedbi prvih in drugih redčenj na večjih površinah in pri obnovi zastaranih sestojev. Pri izdelavi sortimentov v vetrolomih, žledolomih in snegolomih večjih razsežnosti je uporaba strojne sečnje zaželena s stališča varnega dela in krajšega časa izdelave, kar zmanjšuje pogoje za nastanek namnožitev škodljivcev. Predvsem pa je potrebno paziti, da se omenjena tehnologija (predvsem spravilo s forwarderji) uporablja ob ustreznih vremenskih pogojih (suho ali čas zmrzali).

Na platoju Pohorja se prepletajo mnoge ekološke in socialne funkcije gozdov. Zato je potrebno pred začetkom strojne sečnje natančno načrtovanje in priprava sestojev. Sečne poti morajo biti opredeljene v tehnološkem delu gozdnogojitvenega načrta. Upoštevati je potrebno vse

dejavnike, ki bi lahko ogrozili posamezne funkcije gozda in zato predpisati omejitve oziroma priporočila:

- čas izvajanja del: v zaščitnih območjih (NATURA 2000) in v okolici biokoridorjev se strojna sečnja ne izvaja med sončnim zahodom in sončnim vzhodom; na zimovališčih se dela ne izvajajo v času zadrževanja divjadi na tem območju; na rastiščih divjega petelina se dela ne izvajajo v času gnezdenja (marec-junij); v gozdovih s poudarjeno rekreacijsko in/ali turistično funkcijo se dela izvajajo izven sezone največjega obiska;
- atmosferski vplivi: visoka snežna odeja oteži rez drevesa na največji dopustni višini panja;
- optimalna velikost stroja glede na sestojne značilnosti: velikost stroja mora biti prilagojena razvojnim fazam gozda – težki stroji ne morejo delati v drogovnjakih in lahki stroji ne morejo delati v debeljakih; v pomlajencih priporočamo kombinacijo strojne sečnje in ročne sečnje;
- poškodbe gozdnih tal in sestojev: v začetku vegetacijske dobe strojna sečnja ni priporočljiva; na manj nosilnih tleh izvajamo strojno sečnjo le takrat, ko so tla zmrznjena ali suha; sečne poti naj bodo pokrite s sečnimi ostanki, ki zmanjšuje nastanek kolesnic - potlačena debelina sečnih ostankov naj bo visoka vsaj 10-15 cm.

Strojna sečnja se ne izvaja v posameznih delih naslednjih upravljalskih con znotraj ekološkega omrežja Natura 2000:

- Cona A – odseki: 23B, 23C, 25C, 37B, 38C, 39A, 39B, 40B, 40C, 41C, 42F, 43A, 43C, 44A, 44D, 45C, 46B, 47A, 47B, 55E, 57C, 57D, 58B, 58C, 59C, 59D, 59E in 60B;
- Cona C – odseki: 23C, 38B, 39A, 39B, 40C, 41C, 42D, 43C, 44A, 44B, 46C, 53C, 57C, 57D, 58B, 58C, 59C in 60B;
- Cona D – Pohorje – odseki: 23B, 23C, 25C, 27C, 37B, 38A, 38B, 38C, 39B, 40B, 40C, 41C, 42D, 42E, 42F, 43A, 43C, 44A, 44B, 44D, 45C, 45D, 45E, 46B, 47A, 47B, 53C, 55E, 57C, 57D, 58B, 58C, 59C, 59D, 59E in 60B.

Najprimernejši čas aktivnosti je zimski čas. Za spravilo lesa koristimo suhe periode in čas zmrzali. Pri redčenjih v gostih in kvalitetnih drogovnjakih se poslužujemo tehnologije vrhnih linij. Zaželeno je, da so nosilci sestoj označeni ter ogroženi nosilci tudi individualno zaščiteni.

Dela v gozdu se ne izvajajo v času od začetka marca do konca junija, kjer so aktivna rastišča in zaščitne cone za divjega petelina. Časovna omejitev velja za naslednje odseke: 23A, 23B, 23C, 24A, 25A, 25B, 25C, 38A, 38B, 38C, 39A, 39B, 40A, 40B, 40C, 41A, 41B, 41C, 42A, 42B, 42C, 42D, 42E, 42F, 43A, 43C, 44A, 44B, 44C, 44D, 45A, 45B, 45C, 45D, 45E, 46A, 46B, 46C, 58A, 58C, 59B, 59C, 59D, 59E, 60C in 61E.

Pri izvajanju sečnje in spravila, predvsem na večjih površinah, je potreben nadzor. Pri spravilu lesa je težnja voznikov, da se s strojem približajo čim bližje sortimentom, zato se s stroji gibajo tudi izven označenih prometnic, kar povzroča večje poškodbe v gozdu. Pomembno je kontrolirati osnovno in najvažnejše sekundarno omrežje – stalne vlake (prevoznost po končanem delu, odvodnjavanje, priključki na ceste...) in sečne ostanke, če so le ti odstranjeni iz strug potokov in hudournikov.

Priprava in gradnja gozdnih prometnic

Pri strokovnih odločitvah o upravičenosti gradnje prometnice je potrebno analizirati trenutne razmere spravila lesa, preveriti ostale funkcije gozda ter morebitne omejitve pri gospodarjenju, ki izvirajo iz tega naslova ter ugotoviti ekonomski učinek gradnje nove prometnice. Gozdne prometnice moramo načrtovati kompleksno, ne glede na posestne meje, lastnike gozdov pa seznanjati, poučiti o koristih vlaganj v gozdne prometnice. Gozdne prometnice je potrebno načrtovati in graditi tako, da se pri tem kar najmanj škoduje gozdnemu ekosistemu, upoštevati je potrebno tudi pogostost neurij. Trasiranje gozdnih prometnic naj ne poteka preko naravnih vrednot in pomembnejših habitatov vrst.

Pri odpiranju gozdov z gozdnimi prometnicami moramo upoštevati strokovne osnove oziroma razloge, zakonske predpise in strokovne smernice, ki se nanašajo na to področje, možnost

financiranja lastnikov gozdov in dosežena soglasja lastnikov zemljišč po katerih bodo potekale načrtovane prometnice.

V obravnavani enoti je potrebno pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic upoštevati naslednje naravovarstvene smernice:

- za zavarovana območja (Gozdni rezervat Črno jezero na Pohorju, Gozdni rezervat greben Rogle, Gozdni rezervat Pohorski bataljon, Gozdni rezervat Škrabarca, Štatenberško borovje, gozd in šotno barje, gozdni rezervat, Potok Oplotnica, zgornji tok potoka, Jurgovo – slap, Bukev pod Stranskim vrhom v Kotu);
- za naravne vrednote lokalnega pomena in naravne vrednote državnega pomena (Oplotnica – potok, Lobnica – potok, Dravinja, Rogla - gozdovi na ovršnem delu, Trije žebli – gozd, Škrabarca – gozd, Štatenberško borovje, Klopni vrh - barje 6, Dedičev vrh – barje, Klopni vrh - barje 2, Klopni vrh - barje 5, Klopni vrh - barje 8, Klopni vrh - barje 9, Klopni vrh - barje 10, Osankarica – barje, Črno jezero - barje 2, Črno jezero - barje 3, Črno jezero na Pohorju – barja, Jurgovo – slap, Stranski vrh - bukev);
- za območja pričakovanih naravnih vrednot (Pohorje - Nahajališče redkih mineralov in kamnin)
- za ekološko pomembna območja (EPO Pohorje);
- za posebna varstvena območja – Natura 2000 (SI3000270 Pohorje, SI5000006 Pohorje).

Pri gradnji gozdnih prometnic je za izdelavo zemeljskih izkopov najprimernejša bagska tehnologija z uporabo bagske žlice. Pri odvodnih napravah – prepustih, predvsem manjših dimenzij, se lahko namesto betonskih cevi vgrajujejo plastične cevi, saj je polaganje plastičnih cevi zaradi enostavnejše manipulacije, boljših hidravličnih lastnosti ter daljših dimenzij, kakovostnejše. Vtočne in iztočne glave prepustov, podporni in oporni zidovi, naj bodo po možnosti grajeni iz okoliškega naravnega kamna.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami, pridobiti vodno soglasje. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanje vode v vodonosnik;
- gozdarsko delo, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Projektna dokumentacija za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (2009).

Pri izvedbi gozdarskih del je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust ...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (2009) - gozdnih cest, grajenih in ne grajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37. členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (2008), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (2004 in nasl.).
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.
- Pri načrtovanju novih posegov je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring podzemnih voda na način, da:
 - ni predvidene kakršnekoli gradnje v minimalno 5 m radiju od objekta merske mreže,
 - ne bodo povzročeni vplivi na gladino in kakovost podzemnih voda,
 - se v bližini merskega objekta ne spremenijo infiltracijske lastnosti tal z asfaltiranjem, polaganjem betonskih plošč ali drugače,
 - bo odvodnjavanje v bližini objekta merske mreže urejeno tako, da ni možno zatekanje,
 - je zagotovljen neoviran dostop do objekta merske mreže.
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov (2004 in nasl.).

Vzdrževanje gozdnih prometnic

Gozdne ceste skupaj z objekti (mostovi, podpornimi zidovi, idr.) se morajo redno vzdrževati tako, da se ohranja prevoznost, omogoča njihova varna uporaba, zagotovi gospodarnost

vlaganj, preprečijo škodljivi vplivi na bližnjih zemljiščih in motnje v pomembnih življenjskih prostorih prosto živečih živali.

Trenutno in perspektivno zagotovljena sredstva ne omogočajo pričakovano visoke kvalitete vzdrževanosti vseh gozdnih cest. Z letnimi plani dinamike vzdrževanja je potrebno ukrepe usmeriti na glavne izvoznice iz večjih gozdnih predelov, na ceste obremenjene s prometom za socialne funkcije in ceste, kjer lastniki sodelujejo z dodatnimi sredstvi in delom. Stranske in manj obremenjene gozdne ceste naj bi se vzdrževalo po dinamiki na dve do tri leta. Z zagotavljanjem dodatnih sredstev je potrebno vsaj na 4 km gozdnih cest letno izvesti investicijsko vzdrževanje z izdatnejšo zamenjavo in dodajanjem obrabne vozne plasti. Ukrepi vzdrževanja morajo biti usmerjeni na ureditev vodnih razmer in izboljšanja vozni in varnostnih elementov cest.

Pri vzdrževanju gozdnih cest bodo stroški utrjevanja cestišč vedno večji problem. Vzrok je pospešena podražitev nasipnih agregatov in dražji prevozni stroški. Zato bo v prihodnje zelo aktualna reciklaža zgornjega ustroja makadamskih vozišč. Pri najbolj prometno obremenjenih in slabo nosilnih prometnicah bo potrebno uvajanje novih tehnologij za stabilizacijo cestišč.

Državne in občinske javne ceste ter njihovo posodabljanje (asfaltiranje) spreminjajo prometne in pravilne razmere. Ob priključkih vlak na te ceste ni možno skladiščiti lesa, pravilna sredstva z verigami ne morejo več na asfalt, zato je potrebno načrtovati pomožna skladišča lesa ob javnih cestah. S tem je povezana tudi izgradnja krajših cestnih odcepov do pomožnih skladišč ali pa prestavitev traktorskih vlak.

6.2.8 Usmeritve za presojo posegov v gozd in gozdni prostor

Sodelovanje ZGS pri izdelavi in sprejemanju prostorskih planskih aktov lokalnih skupnosti je nujna in učinkovita oblika pri usmerjanju rabe prostora, ob kateri lahko ZGS pravočasno opozori na posebej vredne predele gozda in ponudi z vidika gozda ustreznejše alternative.

V skladu z 21. členom Zakona o gozdovih (1993 in nasl.) je za posege v gozd oziroma gozdni prostor treba pridobiti soglasje ZGS. Mnenje ZGS se mora pridobiti tudi za graditev objektov zunaj gozda, če je iz poročila o vplivih na okolje razvidno, da bi objekt ali posledice delovanja objekta negativno vplivali na gozdni ekosistem in funkcije gozda. Soglasja iz tega člena ni mogoče izdati, kadar je mogoče pričakovati, da bodo vplivi posega v prostor bistveno ogrozili funkcije gozdov.

Splošne usmeritve za presojo posegov v gozd in gozdni prostor

- V gozdovih s posebnim namenom, v katerih ukrepi niso dovoljeni, ter v varovalnih gozdovih, posegi v prostor niso dovoljeni.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni 1. stopnje poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi v prostor dovolijo le v izjemnih primerih - ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- Umeščanje objektov v prostor mora biti v skladu z veljavno zakonodajo.
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov je dopustno na račun gozda osnovati le travne in v določenih primerih vodne površine.
- V primestni in kmetijski krajini z zelo majhnim deležem gozda, to je v južnem in jugovzhodnem delu GGE, so posegi v prostor dopustni le izjemoma, še posebej v primerih, ko gre za nameravane posege v večje gozdne površine ali predvideno popolno odstranitev gozdnih površin katerekoli velikosti. V primeru neobhodnih posegov v gozdove, si je v teh območjih potrebno prizadevati za osnivanje nadomestnih gozdnih površin.
- Zunaj kmetijske krajine, ki je primestni blizu ali je zaradi infrastrukturnih objektov ali drugih razlogov v naravnem pogledu že razvrednotena, in v drugih krajinah v neposredni bližini urejenih naselij, praviloma ni mogoče izdati soglasja k dovoljenju za poseg v gozdni prostor zaradi gradnje posamičnega objekta, ki bi imel masivne zidane temelje (eventualno se dovoljuje izgradnjo lesenih objektov s točkovnimi temelji). Navedeno ne

velja za posege javnega pomena, ki pa jih je potrebno izvesti tako, da bo vpliv na gozdno okolje najmanjši možni.

- Umeščanje energetskih objektov in naprav v prostor (razen vetrnih elektrarn) naj se načrtuje tako, da se kolikor je le mogoče upošteva značilne naravne prvine kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, 2021; poglavje 2.3).
- Umeščanje vetrnih elektrarn v prostor je sprejemljivo samo na podlagi državnih prostorskih načrtov ali pa izvedenih presoj sprejemljivosti posega v prostor, sprejemljivosti posega za prostoživeče živalske vrste ter presoje življenjskih možnosti divjadi.
- Nove stanovanjske in industrijske objekte naj se praviloma načrtuje v odmiku ene drevesne višine odraslega gozda od obstoječega gozdnega roba. Pri tem se odmik določi v odvisnosti od posameznih lokacij in sestojev, ki so ali se bodo v času razvili na posamezni lokaciji. Odmik je potreben za zagotavljanje funkcij gozdov ter za zagotavljanje varnosti objektov.
- Na vodovarstvenem in poplavnem območju je potrebno pri posegih v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplivali na vodni režim ali stanje voda, pridobiti vodno soglasje, kot to določa Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20 in 35/23 – odl. US).
- Na vodovarstvenem območju je treba pri posegih v prostor upoštevati 12. točko iz Usmeritev (Splošne usmeritve) in varstveni režim iz Uredbe o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobrove in Dravskega polja (Uradni list RS, št. 24/07, 32/11, 22/13, 79/15 in 182/20).

Pri izbiri najprimernejšega izmed alternativnih predlogov se pri vseh posegih v gozdove, razen navedenih kriterijev, upošteva tudi kriterij najmanjše izgube rastiščnega in sestojnega potenciala ter zlasti kriterij najmanjše prizadetosti ekoloških in socialnih funkcij.

Konkretnije usmeritve za presojo posegov v gozd in gozdni prostor

- Pri presoji predvidenih prostorskih ureditev je potrebno upoštevati ovrednotenje funkcij gozdov iz gozdnogospodarskih načrtov kot je navedeno v 21. členu ZG (1993 in nasl.).
- Gospodarjenje in ravnanje z gozdovi v gozdnih rezervatih (gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni) ter v varovalnih gozdovih mora biti v skladu z določili 7., 8. in 9. člena Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (2020), oziroma s predpisi lokalne skupnosti, če je ta območja razglasila lokalna skupnost.
- Posege v prostor, ki lahko bistveno poslabšajo življenjske razmere divjadi, je potrebno omejiti ali opustiti v celoti, kot zahteva 30. člen Zakona o divjadi in lovstvu (2022).
- Pri posegih v prostor, ki lahko bistveno spremenijo življenjske razmere divjadi, je treba upoštevati 30. člen Zakona o divjadi in lovstvu (2022).
- Pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati omejitve opredeljene v 31. členu Zakona o divjadi in lovstvu (2022).
- S posegi v prostor ni dovoljeno zapirati dostopov do gozda po gozdnih vlakah, poteh in stezah.
- V območju gozdov se lahko načrtuje oziroma gradi le naslednje nezahtevne oziroma enostavne objekte: gozdna cesta, grajena gozdna vlaka, obora za rejo divjadi, zajetje, vrtina ali vodnjak za lastno oskrbo s pitno vodo, vrtina ali vodnjak, ki je potrebna za raziskave, čebelnjak, gozdna učna pot, kolesarska steza, planinska pot, sprehajalna pot, trimška steza. Navedeni posegi so dopustni le, če vplivi posega v gozd ne bodo negativno vplivali na gozdni ekosistem in funkcije gozdov.

Podrobnejše usmeritve za posege in ureditve na kmetijskih zemljiščih:

- Posege in ureditve na kmetijskih zemljiščih, ki mejijo na območje gozdov, je treba načrtovati tako, da se ne posega v obstoječi gozdni rob.

- Sekanje, požiganje ali drugačno uničevanje živih mej, grmišč in s suho zarastjo poraslih površin po pašnikih, travnikih in poljih, so v skladu s 5. odstavkom 32. člena Zakona o divjadi in lovstvu (2022) prepovedani v času gnezdenja ptic in poleganja mladičev, med 1. marcem in 1. avgustom.

Podrobnejše usmeritve za posege in ureditve na stavbnih in vodnih zemljiščih, ki mejijo na območje gozdov

Posege in ureditve na stavbnih in vodnih zemljiščih, ki mejijo na območje gozdov, je treba načrtovati tako, da se ne posega v obstoječi gozdni rob. Za posamezne vrste objektov je potrebno zagotoviti naslednje minimalne odmike:

- stavbe morajo biti odmaknjene vsaj 25 m od gozdnega roba,
- ostali objekti, posegi in ureditve, ki so v nivoju zemljišča morajo biti odmaknjeni od gozdnega roba najmanj 1,0 m,
- če ureditve na kmetijskih zemljiščih, ki mejijo na območja gozdov, zahtevajo objekte, morajo biti le-ti odmaknjeni najmanj 4 m od gozdnega roba.

V projektni dokumentaciji je možno opredeliti tudi manjši odmik od zgoraj navedenih, če je iz soglasja ZGS razvidno, da manjši odmik ne povzroča negativnega vpliva na gozdni rob oziroma na funkcije gozdov in gozdnega prostora.

- Z regulacijo vodotokov ali osuševanjem zemljišč, v skladu z odstavkom 33. člena Zakona o divjadi in lovstvu (2022), ni dovoljeno uničevati močvirij oziroma vlažnih biotopov.
- V skladu s 4. odstavkom 33. člena Zakona o divjadi in lovstvu (2022), je v času gnezdenja ptic, med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih, čistiti odvodne kanale in prazniti vodna zajetja.

Podrobnejše usmeritve za krčitve gozdov

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so:

- gozdni rezervati,
- varovalni gozdovi.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so:

- gozdovi, kjer so ekološke funkcije poudarjene na prvi stopnji,
- gozdovi na plazljivih in erozijskih območjih, kjer je skladno z Zakonom o vodah prepovedano krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč in krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- gozdovi na vodovarstvenih območjih. Posegi na teh območjih se lahko izvedejo samo na podlagi vodnega soglasja (Zakon o vodah). Usmeritve so navedene v Poglavju 6.2.2. Za vodovarstvena območja so usmeritve navedene v usmeritvah za gospodarjenje s hidrološko funkcijo, za poplavna območja so navedene pri usmeritvah za gospodarjenje na območjih s poudarjeno funkcijo varovanja zemljišč,
- gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m buffer),
- sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m buffer),
- ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave,
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave,
- plazovita območja z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov,
- potencialna erozijska območja - ukrepi zahtevni.

Plazljiva območja z veliko do zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov:

V skladu s karto verjetnosti plazenj (merilo 1:250.000) je na območju GGE 35,65 ha gozdov, v katerih je določena velika do zelo velika verjetnost pojavljanja zemeljskih ali hribinskih plazov.

- Na teh območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 88. člena Zakona o vodah za poseg, ki lahko pospešuje plazenje zemljišč na dejanskih plazljivih območjih (kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev) in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (10. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih institucij. Pri tej presoji naj se uporabljajo tudi natančnejše karte nevarnosti pojavljanja pobočnih masnih premikov (merilo 1:25.000) na pregledovalniku <https://geohazard.geo-zs.si/>.

*Opomba: navkljub dejstvu, da so po 88. členu zakona o vodah krčitve na plazljivih območjih prepovedane, menimo, da je zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem so izdelane karte verjetnosti plazenj, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja.

Potencialna erozijska območja - zahtevni ukrepi:

V skladu z Opozorilno karto erozijskih območij (merilo 1:250.000) je na območju GGE 681,02 ha gozdov, kjer so določena potencialna erozijska območja - zahtevni ukrepi.

- Na teh območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi* ali gre v skladu z usmeritvami iz 87. člena Zakona o vodah za poseg na dejanskih erozijskih območjih (zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode), in od lastnika v skladu s pogoji DRSV (9. točka Usmeritev s področja upravljanja z vodami) in 150. členom Zakona o vodah smiselno zahtevati pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih institucij. Pri tej presoji naj se uporabljajo tudi natančnejše karte nevarnosti pojavljanja pobočnih masnih premikov (merilo 1:25.000) na pregledovalniku <https://geohazard.geo-zs.si/>.

*Opomba: navkljub dejstvu, da so po 87. členu zakona o vodah krčitve na erozijskih območjih prepovedane, menimo, da je zaradi nenatančnosti merila (1:250.000), v katerem je izdelana opozorilna karta erozije, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, za ta območja v praksi potrebna dodatna presoja.

Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma

Območja, na katerih sta mogoča ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakih in drugih poteh, so prikazana na karti F v prostorskem delu Gozdnogospodarskega načrta za mariborsko gozdnogospodarsko območje za obdobje 2021–2030 (2023).

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

V GGE ni evidentiranih ostalih gozdnih zemljišč.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Načrtovan posek predstavlja 14,0 % delež od lesne zaloge in 82,3 % od prirastka. Predvidenih je 31,9 % redčenj ter 67,4 % pomladitvenega poseka. V skupnem možnem poseku predstavljajo iglavci 65,6 % in listavci 34,4 % lesne mase. Predvidena struktura poseka je v skladu s smernicami za gospodarjenje v GGE, ki v skupinsko raznodobnih gozdovih predvidevajo intenzivnejšo obnovo debeljakov, nadaljevanje obnove in zaključevanje obnove v sestojih v obnovi, intenzivna redčenja v drogovnjakih in deloma še v mlajših debeljakih ter akumulacijo prirastka v starejših debeljakih. Poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka ni mogoče realno oceniti, saj je odvisen od naravnih dejavnikov.

Preglednica 71/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za GGE (v m³)

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.				
Iglavci	m³	41.408	59.656	1.015	102.079		
	%	40,6	58,4	1,0	100,0	12,6	76,1
Listavci	m³	8.153	45.333	7	53.493		
	%	15,2	84,8	0,0	100,0	17,9	97,4
Skupaj	m³	49.561	104.989	1.022	155.572		
	%	31,9	67,4	0,7	100,0	14,0	82,3

Načrtovan posek v zasebnih gozdovih predstavlja 16,7 % delež od lesne zaloge in 106,5 % od prirastka. Načrtovanih je 16,8 % redčenj in 83,2 % pomladitvenega poseka. V možnem poseku zasebnih gozdov predstavljajo iglavci 81,6 % in listavci 18,4 % lesne mase.

Preglednica 72/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove (v m³)

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.				
Iglavci	m³	3.310	12.966	0	16.276		
	%	20,3	79,7	0,0	100,0	15,1	97,4
Listavci	m³	32	3.637	0	3.669		
	%	0,9	99,1	0,0	100,0	31,3	181,9
Skupaj	m³	3.342	16.603	0	19.945		
	%	16,8	83,2	0,0	100,0	16,7	106,5

Načrtovani posek v državnih gozdovih predstavlja 13,7 % delež od lesne zaloge in 79,7 % od prirastka. Načrtovanih je 34,1 % redčenj in 65,1 % pomladitvenega poseka. V možnem poseku predstavljajo iglavci 63,3 % in listavci 36,7 % lesne mase.

Preglednica 73/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove (v m³)

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.				
Iglavci	m³	38.098	46.690	1.015	85.803		
	%	44,4	54,4	1,2	100,0	12,2	73,1
Listavci	m³	8.121	41.696	7	49.824		
	%	16,3	83,7	0,0	100,0	17,4	94,1
Skupaj	m³	46.219	88.386	1.022	135.627		
	%	34,1	65,1	0,8	100,0	13,7	79,7

V gozdovih, ne glede na lastniško kategorijo, prevladujejo negovalni poseki. Večje razlike med lastniškimi kategorijami so opazne v strukturi možnega poseka po vrstah poseka oz. v razmerju med deležem redčenj in deležem pomladitvenega poseka, kakor tudi v jakosti poseka. Nastale so zaradi razlik v zgradbi gozdov. V obeh lastniških kategorijah je zaradi zgradbe gozdov načrtovan večji delež pomladitvenega poseka kot pa redčenj, s tem da je delež pomladitvenega poseka bistveno večji v zasebnih gozdovih. Večje jakosti poseka glede na lesno zalogo in prirastek so v zasebnih gozdovih. Posek oslabelega drevja nima izrazitejšega negovalnega vpliva na gozdni sestoj, predviden je v močnejše poškodovanih smrekovih drogovnjakih. Glede na jakost možnega poseka od lesne zaloge in prirastka se bo v naslednjem desetletju lesna zaloga nekoliko povečala.

Karta ukrepov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT. 8).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Gojitvena in varstvena dela so po lastniških kategorijah načrtovana v obsegu in v okviru realno pričakovanih učinkov na razvoj gozdov, v smeri stabilnega in večnamenskega gozda. Načrtovan obseg gojitvenih in varstvenih del zagotavlja izboljšanje zasnove in negovanosti mlajših razvojnih faz. Načrtovano je 20 ha priprave tal na naravno nasemenitev, ter 5,60 ha sadnje z gostoto 2.000 sadik/ha. Obžetev je načrtovana za vse nedavno posajene sadike (projekt Pohorka, 2023) in tiste, ki so načrtovane za sadnjo v obdobju 2024–2033. Za obžetve so načrtovane 4 ponovitve. Nega mladja je načrtovana na 9,30 ha, nega gošče na 48,80 ha, nega letvenjaka na 40,35 ha. Vse posajene sadike (kjer ni načrtovana kolektivna zaščita z ograjo) je potrebno zaščititi pred objedanjem s količenjem oz. z mrežastimi tulci, ki jih je potrebno tudi vzdrževati tako, da služijo svojemu namenu. Načrtovana je postavitev dveh zaščitnih ograj skupnega obsega (dolžine) 1.100 m. Vse obstoječe in na novo postavljene ograje je nujno potrebno redno vzdrževati tako, da služijo svojemu namenu. Vzdrževanje ograj je predvideno v obsegu 4.700 m. Na več lokacijah je načrtovano tudi odstranjevanje odsluženih zaščitnih ograj in tulcev. Kot biomeliorativni ukrep je načrtovano vzdrževanje travinj, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja, puščanje stoječe biomase v gozdu in naravni razvoj biotopov (v površino so vključeni vsi sestoji s smernico 20, vključno z že izločenimi ekocelicami brez ukrepanja).

Preglednica 74/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Skupaj
Priprava tal	ha	2,00	18,00	20,00
Sadnja	ha	2,20	3,40	5,60
Obžetev	ha	20,00	8,50	28,50
Nega mladja	ha	0,40	8,90	9,30
Nega gošče	ha	5,30	43,50	48,80
Nega letvenjaka	ha	7,50	20,30	27,80
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,40	33,95	40,35
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	3.400	3.400
Zaščita z ograjo	m	0	1.100	1.100
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	2.900	1.800	4.700
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	3,00	41,00	44,00
Vzdrževanje travinj	ha	1,72	3,28	5,00
Sadnja plodonosnega drevja	dni	56,00	24,00	80,00
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	10,50	4,50	15,00
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	115,00	580,00	695,00
Naravni razvoj biotopov	ha	27,93	108,98	136,91

Karta načrtovanih gojitvenih del v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT. 9).

Sadnja je načrtovana tako, da se z vrstno sestavo približujemo naravnemu stanju, hkrati pa v zmernem deležu sadimo gospodarsko zanimive vrste, kot npr. macesen.

Preglednica 75: Število sadik po RGR in lastniških kategorijah

SL	RGR	Odsek	Sestoj	Površina (ha)	Smreka	Jelka	R. bor	Macesen	Bukev	G. javor	Iglavci	Listavci	Skupaj
Zasebni	08112	24A	R020	1,5	-	700	200	600	1.100	400	1.500	1.500	3.000
		24A	R021	0,3	-	150	50	100	300	-	300	300	600
		26A	L342	0,2	-	150	-	150	-	100	300	100	400
		26B	L246	0,2	-	100	-	100	200	-	200	200	400
	Zasebni skupaj			2,2	-	1.100	250	950	1.600	500	2.300	2.100	4.400
Državni	08012	12A	R008	0,2	-	100	-	-	200	100	100	300	400
		29B	R112	0,6	-	300	100	300	300	200	700	500	1.200
		35E	L202	0,5	-	100	100	300	300	200	500	500	1.000
		47C	R114	0,3	-	200	50	-	300	50	250	350	600
	08112	8B	L370	1,0	400	-	100	500	700	300	1.000	1.000	2.000
		22A	R018	0,8	-	100	100	550	700	150	750	850	1.600
Državni skupaj			3,4	400	800	450	1.650	2.500	1.000	3.300	3.500	6.800	
Vsi skupaj			5,6	400	1.900	700	2.600	4.100	1.500	5.600	5.600	11.200	

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Skrb za živalski svet v smislu izboljševanja prehranskih in bivalnih pogojev je vgrajena v celotno gospodarjenje z gozdom. Z gozdom je potrebno gospodariti tako, da se sledi začrtanim usmeritvam za ohranjanje oz. izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali. Poleg doslednega izvajanja načrtovanih gojitvenih in varstvenih del in upoštevanja časovne omejitve sečnje (kjer je le-ta predpisana) je predvideno tudi vzdrževanje gozdnega roba, ohranjanje grmovnih in drevesnih vrst, ki pomenijo prehrano za divjad, ohranjanje travnih površin, načrtno puščanje odmirajoče in odmrle biomase v obsegu, ki ne predstavlja nevarnosti za stabilnost gozda, spremljanje in varovanje ogroženih rastišč in gnezdišč ujed ter sov.

Krmljenje srnjadi in gamsa na območju gozdnogospodarske enote po usmeritvah lovsko upravljalnega načrta ni potrebno in v normalnih vremenskih razmerah ni dovoljeno. V času prehranske stiske in po usmeritvah lovsko upravljalnega načrta je dovoljeno zimsko krmljenje jelenjadi. Za boljšo realizacijo načrtovanega odvzema je prav tako dovoljeno privabljalo krmljenje jelenjadi in divjega prašiča.

Za vzpostavitev in vzdrževanje ravnovesja med rastlinsko in živalsko komponento gozda je pomembna tekoča spremljava objedenosti gozdnega mladja, ki pomeni eno izmed sprotnih kontrol razmer v gozdnem okolju.

Višina odstrela kot ukrepa poseganja v populacije divjadi se ravna po usmeritvah lovsko upravljalnega načrta in na njegovi podlagi izdelanih letnih načrtov lovišč. Lov naj se izvaja na način, ki divjad čim manj vznemirja s ciljem zmanjševanja plašnosti divjadi in mirnejšega zadovoljevanja njenih prehranskih (energetskih) potreb. Odstrel naj načrtovano količino divjadi zajame čim prej in v čim krajšem času (konec jeseni oz. pred začetkom zime). S tem se razbremenijo tako osebk, ki v populaciji ostanejo, kot tudi okolje v katerem divjad živi.

Mala divjad je v gozdu manj prisotna, zato je težišče ukrepov na kmetijskih površinah in jih ob skupnem interesu uresničujejo lovci skupaj z lastniki zemljišč.

Ohranjati je potrebno drevesa, na katerih so večja gnezda ujed ali drugih večjih ptic. Za duplarje načrtovati puščanje lesne biomase v gozdu skladno z usmeritvami podanimi s posameznimi upravljalnimi konami (puščanje in označevanje suhih dreves z že izdolbenimi dupli ter primernih potencialnih poškodovanih/manj vrednih dreves predvsem nad 30 cm premera). V času sečnje varovati gnezdišča.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Večina ukrepov za gospodarjenje z gozdovi, da lahko trajno opravljajo vse vloge, je zajetih že v osnovnih ukrepih za gospodarjenje z gozdovi (sečnja, gozdnogojitvena in varstvena dela).

Pod ukrepom »Naravni razvoj biotopov« je načrtovano prepuščanje naravnemu razvoju gozdov znotraj ekocelic. Puščanje odmrle biomase in habitatnega drevja naj se v dogovoru z lastniki gozdov načrtuje v okviru gozdnogojitvenega načrtovanja. Vsako takšno drevo naj bo na terenu označeno, v gozdnogojitvenem načrtu pa opisano in locirano s koordinatami.

Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov so sicer smiselno vključeni med gozdnogojitvene ukrepe.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Območje GGE je preprejeno s cestnim omrežjem; gostota cest znaša okoli 22 m/ha, kar pomeni, da je v povprečju gozd, glede na konfiguracijo terena, odprt za intenzivno gospodarjenje.

Na odsekih gozdnih cest, ki so v bližini pomembnejših naravnih vrednot, zavarovanih območij ali habitatov vrst, občutljivih na motnje, se ohrani obstoječi posebni prometni režim. Redno je potrebno obnavljati obstoječo prometno signalizacijo - prometne znake za prepoved prometa z motornimi vozili z opozorilom, da je promet dovoljen za potrebe gospodarjenja z gozdovi.

Gozdne vlake

Na območju obravnavane GGE se vlake ne gradijo na območju gozdnih rezervatov Škrabarca (7C), Štatenberško borovje (45E), rezervat Pohorski bataljon (55C), Greben Rogle (10D) in Črno jezero (60C, 61E).

V gozdovih je potrebno posodobiti gozdne vlake, ki so bile v preteklosti primerne za animalno spravilo lesa, z rekonstrukcijo pa bodo primerne za mehanizirano in bolj varno spravilo lesa. Obstoječe gozdne vlake je potrebno glede na poškodbe na kritičnih mestih nujno dodatno utrjevati.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT. 11).

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Zavod za gozdove v skladu z ZG (1993 in nasl.) ureja pogoje za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja izven ureditvenih območij naselij in izven gozda. V skladu z zakonom načrtuje ukrepe, svetuje lastnikom ali izvajalcem pri izvedbi del ter izvaja nadzor.

V gozdni in gozdnati krajini niso potrebne usmeritve za gospodarjenje s posamičnim drevjem in skupinami drevja zunaj naselij. To je območje strnjenih gozdov, ki je pomembno z okoljskega vidika v smislu ohranjanja biotske pestrosti in drugih naravnih vrednot. Območja strnjenih gozdov so slovenska krajinska vrednota, zato jih je potrebno ščititi in v njih ustrezno gospodariti. Značilni biotopi gozdnate krajine so: gozdni robovi (zunanji in notranji), staro drevje, sušice, podrtice, vodne kotanje in izviri ter gozdovi ob potokih. Pri gospodarjenju z gozdom je potrebno načrtno skrbeti za vertikalno in horizontalno strukturo gozdnih robov, prepustiti posamezna drevesa oz. posamezne skupine dreves vseh debelinskih razredov naravnemu razvoju, puščati v gozdu drevje z dupli.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celotno GGE ter ločeno za državno in zasebno lastništvo. Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na modelno sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene gozdno-lesnih sortimentov na kamionski cesti, prikazane so v prilogi načrta, poglavje 12.5. Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja in varstvenih del v zasebnih gozdovih ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

Za ekonomičnost gospodarjenja z gozdovi so pomembne naslednje značilnosti GGE:

- Razmeroma ugodni pogoji za spravilo. Gostota primarnih traktorskih vlak je ustrezna. Traktorsko spravilo je možno na 95,4 % površine gozdov. Spravilo z žičnicami je potrebno le na 4,6 % površine gozdov. Spravilo s traktorjem kombinirano z ročnim predspravilom ni potrebno.
- Povprečna pravilna razdalja znaša cca 360 m.
- Gostota produktivnih cest znaša 21,6 m/ha in zadošča racionalnemu gospodarjenju z gozdovi.
- Razmeroma ugodna struktura poseka. Skupna količina drevja, ki ga je v naslednjem desetletju možno posekati, se je glede na prejšnje obdobje zmanjšala za 16,9 %. Debelinska struktura poseka je ugodna, saj je predviden razmeroma majhen delež poseka iz redčenj (31,9 %) in večji delež pomladitvenega poseka (67,4 %), kateri omogoča tudi večji dohodek. Ugodnejša struktura možnega poseka je v zasebnih gozdovih, kjer znaša delež redčenj le 16,8 %, kar je 17,3 odstotnih točk manj kakor v državnih gozdovih.
- Nezadovoljiva kakovost drevja. Iz analize strukture drevja po kakovostnih razredih je razvidno, da prevladuje drevje dobre kakovosti (70,6 %). Drevja z odlično kakovostjo je le 0,8 %, delež drevja s prav dobro kakovostjo pa je 11,4 %, kar pomeni, da prevladujejo le sortimenti povprečne kakovosti, ter da je le malo vrednejših sortimentov.
- V obeh lastniških kategorijah niso potrebna obsežnejša dela za obnovo gozdov ter s tem povezana varstvena dela.

Pri ekonomski presoji gospodarjenja z gozdovi niso upoštevani stroški izgradnje gozdnih prometnic, nenačrtovanih varstvenih del ter strošek javne gozdarske službe. Upoštevan je prispevek za vzdrževanje gozdnih cest.

Vsi prihodki in odhodki so določeni v EUR/neto m³. Vrednosti za 1 m³ se nanašajo na neto lesno maso.

Preglednica 76/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	1.302.345	65	8.444.031	62
Strošek poseka in spravila	372.417	19	2.722.310	20
Razlika	929.927	47	5.721.721	42

Vrednost lesa na kamionski cesti je izračunana na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov, povprečnem premeru dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju) in teoretični sortimentaciji. Pri izračunu so uporabljene povprečne cene lesa cenika SiDG za direktno prodajo GLS za leto 2022.

Preglednica 77/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	9.746.376	62,65	100,0
Stroški sečnje in spravila	3.094.728	19,89	31,8
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenja in varstvo gozdov	199.652	1,28	2,0
krepitev funkcij gozdov	44.574	0,29	0,5
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	275.678	1,77	2,8
vzdrževanje vlak	76.263	0,49	0,8
Stroški skupaj	3.690.893	23,72	37,9
Dohodek	6.055.483	38,92	62,1
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	28.236	0,18	0,3
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	0	-	0,0
Skupaj predvidene spodbude	28.236	0,18	0,3
Stroški - spodbude	3.662.657	23,54	37,6
Dohodek - (stroški+spodbude)	6.083.719	39,11	62,4

Preglednica 78/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za zasebne gozdove

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	1.302.345	65,30	100,0
Stroški sečnje in spravila	372.417	18,67	28,6
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenja in varstvo gozdov	47.847	2,40	3,7
krepitev funkcij gozdov	7.768	0,39	0,6
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	35.562	1,78	2,7
vzdrževanje vlak	8.532	0,43	0,7
Stroški skupaj	472.126	23,67	36,3
Dohodek	830.219	41,63	63,7
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	28.236	1,42	2,2
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	0	-	0,0
Skupaj predvidene spodbude	28.236	1,42	2,2
Stroški - spodbude	443.890	22,26	34,1
Dohodek - (stroški+spodbude)	858.455	43,04	65,9

Preglednica 79/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja za državne gozdove

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	8.444.031	62,26	100,0
Stroški sečnje in spravila	2.722.310	20,07	32,2
Stroški gojenja in varstva gozdov			
gojenja in varstvo gozdov	151.804	1,12	1,8
krepitev funkcij gozdov	36.806	0,27	0,4
Stroški vzdržev. gozdnih prometnic			
vzdrževanje gozdnih cest	240.116	1,77	2,8
vzdrževanje vlak	67.731	0,50	0,8
Stroški skupaj	3.218.767	23,73	38,1
Dohodek	5.225.264	38,53	61,9
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	0	-	0,0
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	0	-	0,0
Skupaj predvidene spodbude	0	-	0,0
Stroški - spodbude	3.218.767	23,73	38,1
Dohodek - (stroški+spodbude)	5.225.264	38,53	61,9

Stroški sečnje in spravila

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani na podlagi povprečnih razmer v posameznih odsekih, upoštevan pa je povprečni premer dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju). Za sečnjo je bil upoštevan strošek v višini 17,78 €/delovno uro, za spravilo pa 32,09 €/delovno uro.

Stroški gojitvenih in varstvenih del

Pri gojitvenih in varstvenih delih smo uporabili strošek 18,50 €/delovno uro. To je 50 % urne postavke gozdnega delavca z ročnim orodjem in 50 % urne postavke sekača (delavec z motorno žago).

Pri materialnih stroških so upoštevane cene sadik in semena po dveletni pogodbi z drevesnicami ter cene za varstveni material za leto 2024.

Pri stroških varstvenih del so upoštevane vse načrtovane ure, tudi ure za protipožarno varstvo in za delo s kontrolnimi pastmi v okviru varstva pred žuželkami, kljub temu, da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS.

Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak

Izvajalec del je po končani sečnji in spravilu dolžan vrniti prometnice v prvotno stanje. Za redno vzdrževanje gozdnih cest je bilo letno potrebno 759,44 €/km. Sredstva za vzdrževanje vlak so ocenjena na 0,49 €/m³ neto posekanega lesa.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Rastiščnogojitveni razredi (RGR) so oblikovani znotraj območnih rastiščnogojitvenih razredov. Pri njihovem oblikovanju so upoštevane enotne rastiščne razmere, razvojne težnje v pogledu zgradbe sestojev in drevesne sestave, gozdnogojitveni cilji in gojitvene usmeritve, način in intenzivnost gospodarjenja, funkcije gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter Uredba o varovalnih ... (2005; 2013).

- Največji rastiščnogojitveni razred »08012-Gorska in zgornjegorska bukovja« opredeljuje gozdna združba Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico, rastiščnogojitveni razred »16112-Gorsko-zgornjegorsko smrekovje« pa opredeljujejo naravna smrekova rastišča, največ Smrekovje s trikrpim bičnikom.
- Na podlagi kriterijev enotnih gojitvenih usmeritev in preteklega načina gospodarjenja je izločen rastiščnogojitveni razred »08112-Zasmrečeni gorski in zgornjegorski gozdovi na bukovih rastiščih«.
- Rastiščnogojitvena razreda »20019-Pohorska barja« in »21012-Gozdni rezervati« sta izločena z Uredbo o varovalnih... (2005 in nasl.).

Rastiščnogojitveni razredi so oblikovani podobno kot v preteklem ureditvenem obdobju. Glede na rastiščne razmere smo v skladu z Gozdnogospodarskim načrtom za mariborsko GGO za obdobje 2011–2020 (2011) obdržali vse rastiščnogojitvene razrede. Manjše spremembe so bile narejene pri uvrščanju odsekov v RGR, predvsem kot posledica rezultatov nedavnega fitocenološkega kartiranja (Projekt Vizija Pohorje 2030 – Pohorka) in novih kriterijev za izračun zasmrečenosti bukovih rastišč.

Preglednica 80: Pregled RGR, njihovih gozdnih fondov in možnega poseka

Rastiščnogojitveni razredi	Površina		Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	%	m ³ /ha			m ³ /ha			% LZ			% PR
			igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
08012-Gorska in zgornjegorska bukovja	1.330,88	48,1	232,2	169,9	402,2	4,49	3,16	7,65	15,2	18,8	16,7	88,0
08112-Zasmrečeni gorski in zgornjegorski gozdovi na bukovih rastiščih	914,8	33,1	354,7	57,4	412,1	5,51	1,01	6,52	13,2	17,5	13,8	87,4
16112-Gorsko-zgornjegorsko smrekovje	277,47	10,0	382,7	39,6	422,2	4,96	0,71	5,67	11,2	15,4	11,6	86,5
20019-Pohorska barja	146,91	5,3	243,7	1,6	245,3	3,32	0,03	3,35	0,5	1,7	0,5	3,8
21012-Gozdni rezervati	97,52	3,5	354,0	90,9	444,9	5,42	1,65	7,07				
Skupaj vsi gozdovi	2.767,58	100,0	292,7	108,0	400,6	4,84	1,99	6,83	12,6	17,9	14,0	82,3

Razvrščanje habitatnih tipov je usklajeno z Direktivo o habitatih (1992), Tipologijo gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov (Kutnar in sod., 2012) ter Možnosti uporabe sistema gozdnih rastiščnih tipov za opredelitev habitatnih tipov (Natura 2000) (Kutnar, 2013).

Preglednica 81/D-GHT: Gozdni habitatni tipi, v katerih se nahajajo RGR in gozdni rastiščni tipi

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa	Šifra RGR	Šifra rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tipi
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	08012 08112	781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico
		08012 08112 16112 20019 21012	782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico
9180*	Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih	08012 08112	761	Javorovje s praprotni
9410	Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpinskega pasu	08012 08112	801	Smrekovje s trikrpim bičnikom
		16112 20019 21012	802	Smrekovje s smrečnim resnikom
		08112 16112 20019	803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico
91D0*	Barjanski gozdovi	08012 08112 16112 20019 21012	811	Barjansko smrekovje
7110*	Vegetacija visokih barij	08012 08112 16112 20019 21012	812	Vegetacija visokih barij

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT. 5).

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 RGR: Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatih - 08012

Rastiščnogojitveni razred obsega smrekovo-bukove sestoje na nadmorskih višinah nad 900 m, predvsem v osrednjem, južnem in zahodnem delu gozdnogospodarske enote. Obravnavani gozdovi predstavljajo 48,1 % od skupne površine gozdov v GGE. Vsi gozdovi v tem RGR so kategorizirani kot večnamenski. Prevladujejo državni gozdovi, ki jih je 1.311,15 ha oz. 98,5 %, zasebnih je 19,73 ha oz. 1,5 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Na območju celotnega RGR je 2. stopnje poudarjenosti funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. V delu gozdov ter ob vodotokih je poudarjena hidrološka funkcija. V okolici smučišč na Jurgovem pa turistično rekreativna funkcija. Poleg velikega lesnoproizvodnega pomena teh gozdov, je v večjem delu RGR poudarjena tudi lovnogospodarska funkcija. V njih je priljubljeno gobarjenje (poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin).

Habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 82/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra rastiščnega tipa	Skupine rastišč / Rastiščni tip
9180*	Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih	761	Javorovje s praprotni
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovji gozdovi	781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico
		782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico
9410	Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu	801	Smrekovje s trikrpim bičnikom
		802	Smrekovje s smrečnim resnikom
91D0*	Barjanski gozdovi	811	Barjansko smrekovje
7110*	Vegetacija visokih barij	812	Vegetacija visokih barij

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

RGR opredeljujeta gozdni združbi Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico in Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico. Gre za gozdove na zmerno hladnih do hladnih legah. Naravno rastlinsko kombinacijo v drevesnem sloju sestavlja bukev in gorski javor, jelka in smreka sta jima primešana.

Preglednica 83/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
761	Javorovje s praprotni	7	1,50	0,1
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	122,53	9,2
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	1.147,59	86,3
801	Smrekovje s trikrpim bičnikom	5	7,65	0,6
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	5	40,08	3,0
811	Barjansko smrekovje	1	11,28	0,8
812	Vegetacija visokih barij	1	0,25	0,0
	Skupaj	7,060	1.330,88	100,0

Povprečni rastiščni koeficient obravnavanega rastiščnogojitvenega razreda je 7,06. Letni prirastek znaša 7,65 m³/ha. Izkoriščenost rastiščne zmogljivosti (P/RK) je 108,4 %.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Zgradba gozda je v glavnem sestojno do skupinsko raznodobna. Mešanost glavnih drevesnih vrst (bukev in smreka) je skupinska do sestojna. Ostale drevesne vrste so primešane posamično do šopasto.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 402,1 m³/ha. Največji delež v lesni zalogi predstavlja drevje v petem debelinskem razredu (premer nad 50 cm), primanjkuje pa tankega drevja (v prvem in drugem debelinskem razredu). V lesni zalogi prevladujejo iglavci, teh je 57,7 %. Letni prirastek znaša 7,65 m³/ha in je najvišji v V. debelinskem razredu (Preglednica/PR1 je v prilogi v prilogi načrta E2). Delež iglavcev v skupnem prirastku je sorazmeren njihovem deležu v lesni zalogi.

Preglednica 84/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	5,2	14,0	15,0	21,5	44,3	232,2	57,7	4,49	58,6
Listavci	4,8	17,0	26,4	28,1	23,7	169,9	42,3	3,16	41,4
Skupaj	5,1	15,2	19,8	24,3	35,6	402,1	100,0	7,65	100,0

Najvišja lesna zaloga v RGR je v fazi debeljaka, letni prirastek pa v fazi drogovnjaka.

Preglednica 85: Lesna zaloga in letni prirastek v RGR po razvojnih fazah

Razvojna faza	Lesna zaloga	Letni prirastek
	m ³ /ha	m ³ /ha/leto
Drogovnjak	373,8	10,79
Debeljak	498,7	8,67
Sestoj v obnovi	313,4	5,70

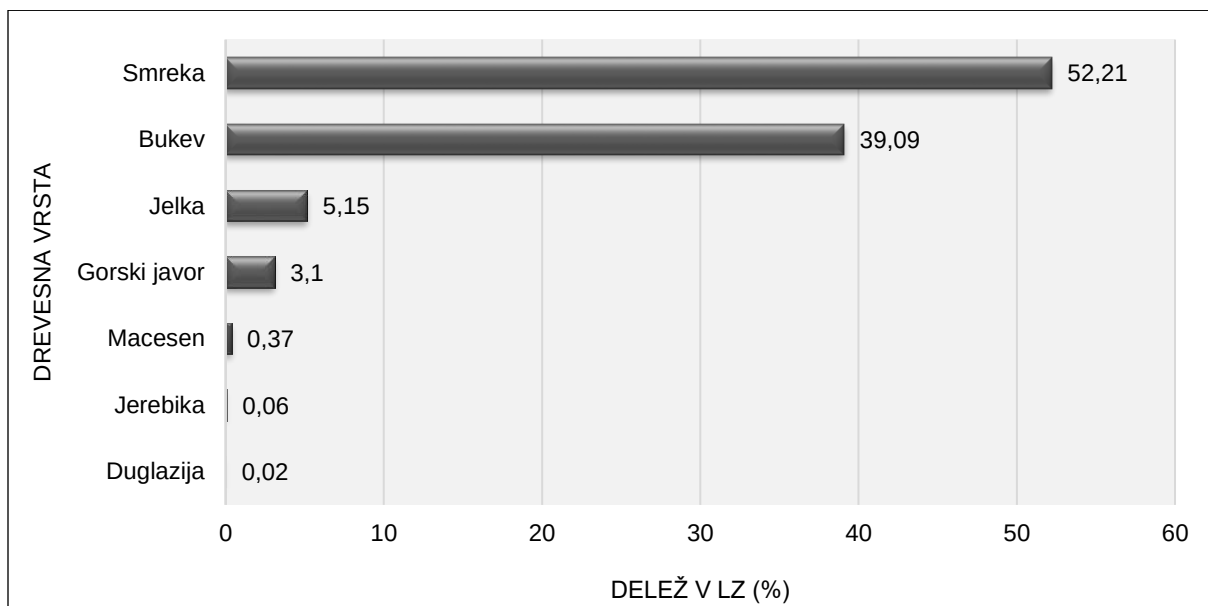
Razmerje drevesnih vrst

Dejanska sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah je odmaknjena od naravnega stanja. Preveč je smreke ter premalo bukeve, jelke in plemenitih listavcev.

Preglednica 86/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Pl. Ist.	Meh.Ist.
Dejansko stanje	m ³ /ha	209,9	20,7	1,5	0,1	157,2	12,5	0,3
	%	52,1	5,2	0,4	0,0	39,1	3,1	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha							
	%	6,6	9,7	-	-	78,8	4,9	-

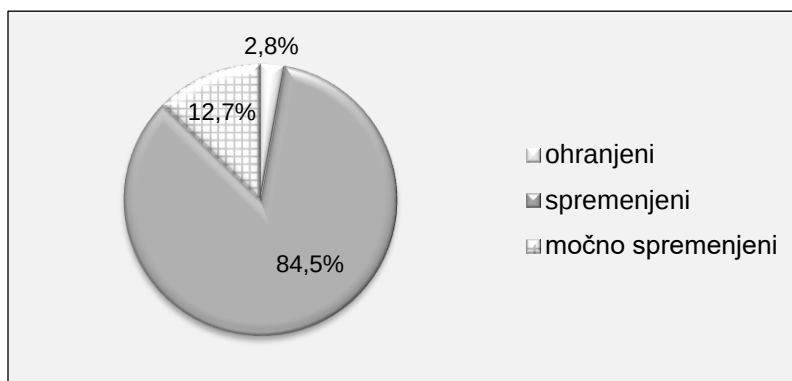
V drevesni sestavi prevladujeta smreka (52,21 %) in bukev (39,09 %). Jelke je 5,15 %, gorskega javora 3,10 %. Vrste, ki predstavljajo manj kot 1 % v lesni zalogi so: macesen (0,37 %), jerebika (0,06 %) in duglazija (0,02 %)

Grafikon 6: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR

Ohranjenost gozdov

Zaradi visokega deleža smreke prevladujejo spremenjeni (84,5 %) in močno spremenjeni gozdovi (12,7 %). Ohranjenih gozdov je le 2,8 % od skupne površine RGR.

Grafikon 7: Površinski deleži ohranjenosti gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo mladovja in drogovnjaki z dobro sestojno zasnovo. V mlajših razvojnih fazah (mladovje, drogovnjak) prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji, v starejših razvojnih fazah (debeljaki in sestoji v obnovi) pa negovani sestoji. Večina mladovij ima rahel ali vrzelast sklep, ta je pri drogovnjakih tesen do normalen, pri debeljakih pa normalen do rahel.

Preglednica 87/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	96,69	17,4	63,0	19,0	0,6	13,2	75,0	11,8	0,0	5,4	6,7	50,5	37,4
Drogovnjak	185,85	25,5	52,7	21,8	0,0	13,4	49,0	36,4	1,2	61,3	28,4	10,1	0,2
Debeljak	740,61					54,4	44,7	0,9	0,0	4,5	48,0	34,0	13,5
Sestoj v obnovi	307,52					67,4	30,9	1,7	0,0				
Grmičav gozd	0,21												
Skupaj	1.330,88												

Kakovost drevja

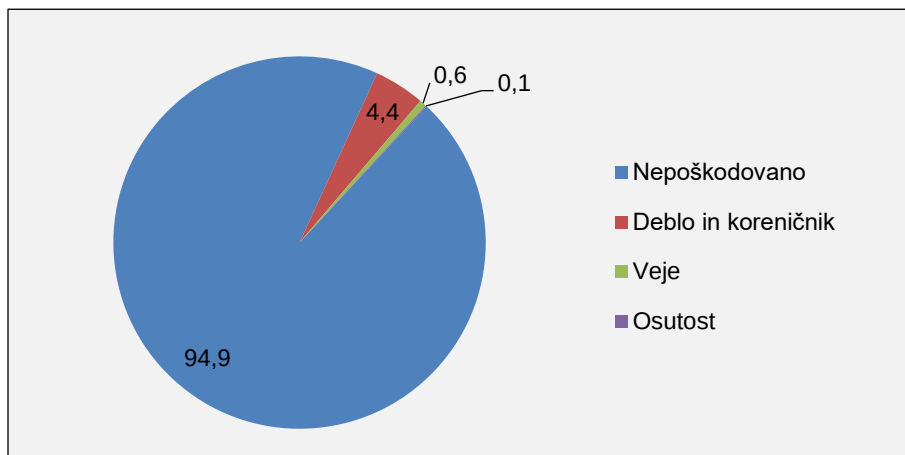
Kakovost je bila ocenjena na stalnih vzorčnih ploskvah drevju debelejšemu od 30 cm, na vzorcu 871 dreves. Prevladuje povprečna kakovost drevja. Ta je pri iglavcih slabša kot pri listavcih, kjer je slaba tretjina drevja pravdobre kakovosti. Po kakovosti pozitivno izstopajo plemeniti listavci.

Preglednica 88/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	420	0,2	8,6	75,3	14,0	1,9
Jelka	39	2,6	10,3	61,5	25,6	0,0
Macesen	12	0,0	8,3	66,7	25,0	0,0
Bukev	367	1,9	28,3	60,3	7,9	1,6
Pl. Ist.	29	10,3	34,6	34,5	17,2	3,4
Meh. Ist.	4	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	471	0,4	8,7	73,9	15,3	1,7
Skupaj listavci	400	2,5	28,5	58,2	9,0	1,8
Skupaj	871	1,4	17,8	66,7	12,4	1,7

Poškodovanost sestojev

Na podlagi meritev na stalnih vzorčnih ploskvah je poškodovanost 5,1 %. V strukturi poškodb prevladujejo poškodbe na deblu in koreničniku z 4,4 %. Poškodbe na vejah znašajo 0,6 %, osutost pa 0,1 %.

Grafikon 8: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Odmrlo drevje

V RGR je bilo evidentiranih 9,2 odmrlih dreves/ha oz. 4,9 m³/ha (Preglednica/OD, ki prikazuje odmrlo drevje, je v prilogi načrta E2).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo v RGR skupaj posekane 95.375 m³ lesne mase (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka), od tega 49.896 m³ iglavcev in 45.478 m³ listavcev (Preglednica/D-PGR je v prilogi načrta E2). Skupna realizacija poseka je tako znašala 79,0 %; realizacija poseka iglavcev je znašala 74,9 %, listavcev pa 83,9 %.

Skupni posek je znašal 17,4 % od skupne lesne zaloge in 93,7 % od prirastka.

Po evidencah sodeč, gojitvena in varstvena dela niso bila realizirana v načrtovanem obsegu. Izvedena je bila slaba tretjina načrtovane priprave sestoja, ter dobra polovica nege gošče in nege letvenjaka. Nega mlajšega drogovnjaka je bila realizirano v zelo majhnem obsegu. V celoti je bila realizirana le nega mladja in ostalo varstvo pred divjadjo. Močno presežena je bila zaščita z ograjo, ostala načrtovana dela pa niso bila izvedena. Nenačrtovano je bilo izvedeno varstvo pred žuželkami in vzdrževanje zaščitnih ograj. Dodatna pojasnila v zvezi z izvedbo in evidentiranjem opravljenih del v državnih gozdovih so zapisana v poglavju 4.2.2.

Preglednica 89/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	61,26	20,00	32,6
Sadnja	ha	0,80	0,00	0,0
Nega mladja	ha	2,19	2,30	105,0
Nega gošče	ha	48,24	24,90	51,6
Nega letvenjaka	ha	32,61	18,45	56,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	36,90	1,30	3,5
Zaščita z ograjo	m	300	1.250	416,7
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	4,00	4,00	100,0
Vzdrževanje travinj	ha	2,47	0,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	80,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	4,02	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	930	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Na spreminjanje gozdnih fondov po posameznih obdobjih deloma vplivajo tudi različne metode ugotavljanja le-teh.

Povprečna lesna zaloga se je v zadnjih dvajsetih letih zmanjšala za 11,5 m³/ha oz. za 2,8 %. Prirastek je bil v letu 2004 izračunan z drugačno metodo, kot v letih 2014 in 2024, zato je korektna le primerjava zadnjih dveh vrednosti (povečanje za 0,65 m³/ha/leto oz. 9,3 %).

Podatki o poseku v Preglednici 92 temeljijo na tekoči evidenci poseka.

Preglednica 90/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2004 do 2024

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	1.322,80	246,9	166,8	413,7	6,22	4,78	11,00	4,74	1,85	6,59
2014	1.312,25	238,8	178,5	417,3	4,13	2,86	7,00	3,80	3,47	7,27
2024	1.330,88	232,2	169,9	402,2	4,49	3,16	7,65	3,53*	3,20*	6,73*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek), v preteklem obdobju pa evidentiran posek.

Drevesna sestava

V zadnjih dvajsetih letih se je drevesna sestava spremenila v korist listavcev za 2 odstotni točki. Razmerje med iglavci in listavci je leta 2004 znašalo 59,7 % : 40,3 %, leta 2024 pa 57,7 % : 42,3 %. Nekoliko se je zmanjšal delež smreke in plemenitih listavcev, povečal pa delež bukve, jelke in macesna.

Preglednica 91/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Macesen	Bukev	Pl. list.	Meh.list.
2004	56,0	3,5	0,2	36,2	3,8	0,3
2014	52,4	4,6	0,3	39,0	3,6	0,1
2024	52,1	5,2	0,4	39,1	3,1	0,1

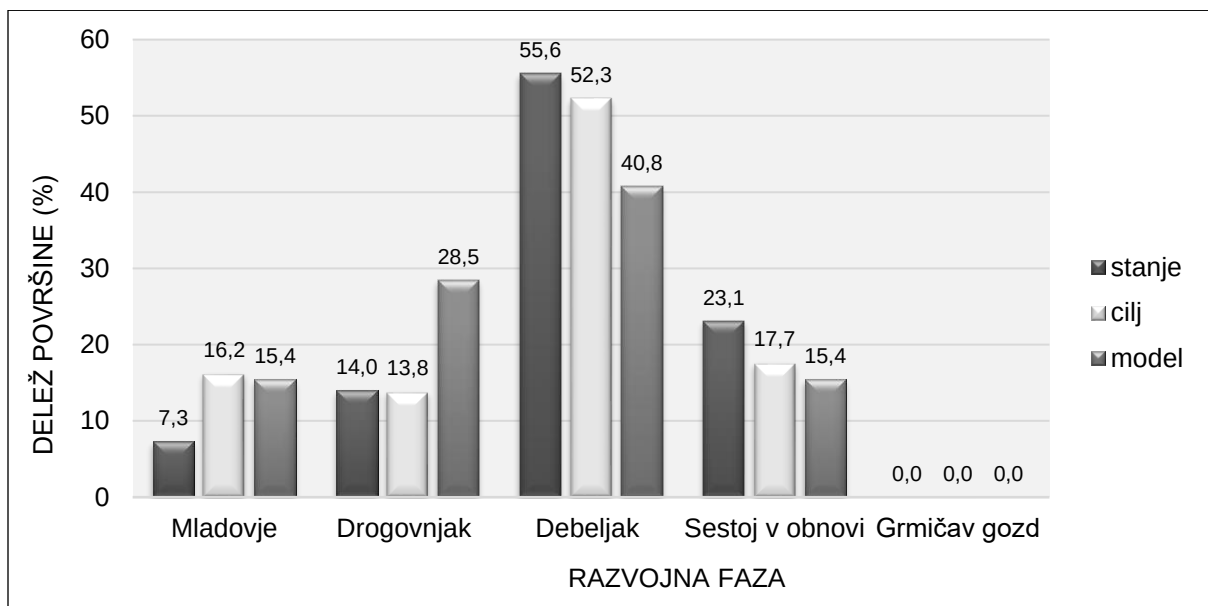
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Dejanski površinski deleži razvojnih faz z modelnim stanjem niso usklajeni in dolgoročno ne zagotavljajo trajnosti gozdov z vidika zgradbe sestojev. Preveč je debeljakov in sestojev v obnovi, premalo pa mladovij in drogovnjakov.

Preglednica 92/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	96,69	7,3		20	15,4	204,72	-52,8
Drogovnjak	185,85	14,0		37	28,5	378,73	-50,9
Debeljak	740,61	55,6		53	40,8	542,50	36,5
Sestoj v obnovi	307,52	23,1		20	15,4	204,72	50,2
Grmičav gozd	0,21	0,0			0,0	0,21	
Skupaj	1.330,88	100,0		130	100,0	1.330,88	

Ukrepi v naslednjem desetletju so načrtovani v smeri povečanja površine mladovij, ter zmanjšanja površine debeljakov in sestojev v obnovi.

Grafikon 9: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

- Skupinsko raznodobni gozdovi.
- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 52,4 %, jelka 5,9 %, macesen 0,5 %, bukev 37,7 %, plem. Ist. 3,4 %, meh. Ist. 0,1 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 16,2 %, drogovnjak 13,8 %, debeljak 52,3 %, sestoji v obnovi 17,7 %.
- Ciljna lesna zaloga 430 m³/ha; končna lesna zaloga 536 m³/ha.
- Ciljna kakovost: več kot 20 % lesne mase v 1. in 2. kakovostnem razredu (iglavci A2, B, C, listavci A2, B.).
- Ciljno stanje je možno doseči v 10 letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo, je 130 let, povprečna pomladitvena doba traja 20 let.

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: Potrebno je ohraniti ugodno sestojno zasnovo mladovij. Pri uravnavanju zmesi se pospešuje bukev, plemeniti listavci in jelka. Iz naravnih bukovih mladovij je potrebno odstraniti silake in predrastke. Dosledno morajo biti opravljena prva redčenja s čimer se bo povečala stojnost teh mladih sestojev in omogočilo hitro preraščanje v drogovnjake.

Drogovnjaki: Intenzivno izbiralno redčenje drogovnjakov. Nenegovane sestoje redčiti šibkeje in večkrat. Potrebno je ohraniti visok delež bukve in plemenitih listavcev. V 90 % drogovnjakov povprečna jakost redčenj iglavcev 18 %, listavcev pa 13 %. Pet odstotkov površin drogovnjakov prepustimo naravnemu razvoju. V preostalih pet odstotkih pa izvajamo le posek oslabilih dreves.

Debeljaki: V 45 % debeljakov naj se izvaja izbiralno redčenje. Povprečna jakost redčenj iglavcev naj bo 10 %, listavcev pa 8 %. Starejše sestoje, še posebej tiste z že iniciranim podmladkom je potrebno uvajati v obnovo (26 % površin debeljakov), pri čemer se je po dosedanjih izkušnjah smiselno posluževati tudi robnih sečenj. Pri načrtovanju obnov je potrebno upoštevati transportno mejo in najpogostejše smeri močnih vetrov. Povprečna jakost uvajanj sestojev v obnovo naj bo pri iglavcih 22 %, pri listavcih 20%. V ostale debeljake z

normalnim sklepom krošenj in še potencialnim visokim vrednostnim prirastkom (30 % površin debeljakov) se v tem ureditvenem obdobju ne posega.

Sestoji v obnovi: Hitrost obnove naj bo povezana z uspešnostjo pomlajevanja. Paziti je potrebno, da se s prenatragni pomladitvenimi sečnjami tla ne zatravijo. Povprečna jakost pomladitvenih sečenj naj bo pri iglavcih 43 % in pri listavcih 47 %. V vseh dobro pomlajenih sestojih zaključimo obnovo (9 % površin od vseh sestojev v obnovi).

Grmičavi gozdovi: Obravnavan RGR zajema tudi manjšo površino barjanskih gozdov, vključenih v razvojno fazo grmičavi gozdovi. Prepustiti jih je potrebno naravnemu razvoju ali pa v njih izvajati samo biomeliorativna dela, povezana z ohranitvijo njihovega ugodnega stanja.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Še posebej v mlajših razvojnih fazah, če je le mogoče, pospeševati listavce (bukev, plemenite listavce) in jelko.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

V gozdovih obravnavanega RGR je potrebno upoštevati usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, usmeritve za gospodarjenje s hidrološko, turistično in rekreacijsko funkcijo. Na območju naravnih vrednot pa tudi usmeritve za gospodarjenje s funkcijo varovanja naravnih vrednot. Z upoštevanjem usmeritev je potrebno udpraviti konflikte med rabo funkcije ohranjanja funkcije biotske raznovrstnosti in lovno-gospodarske funkcije na eni strani in funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin (gobarjenje) ter turistično rekreativno funkcijo na drugi strani.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in načrtovanem poseku se bo skupna lesna zaloga povečala za 2,3 %. Od tega se bo povečala lesna zaloga iglavcev za 4,1 %, lesna zaloga listavcev se bo (zaradi večjega deleža listavcev v pomladitvenem poseku) zmanjšala za 0,2 %.

Preglednica 93/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	57,7	42,3	100,0
- ciljno %	58,8	41,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	232,2	169,9	402,1
- ciljna (m ³ /ha)	241,7	169,6	411,3
Prirastek (m ³ /ha)	4,49	3,16	7,65
Možni posek (m ³ /ha)	35,3	31,9	67,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	3,53	3,20	6,73
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	15,2	18,8	16,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	78,6	101,2	88,0
Izravnalna doba (let)	10		

Opomba: Ciljna LZ in ciljno razmerje drevesnih vrst je izračunano za čas ob koncu izravnalne dobe na osnovi sedanjega prirastka in lesnih zalog ter predvidenega poseka za to obdobje.

V strukturi načrtovanih sečenj je predvidenih 68,7 % pomladitvenih sečenj in 30,6 % redčenj. Z redčenji drogovnjakov in mlajših debeljakov je potrebno izboljšati sproščenost nosilcev funkcij. Pomladitvena sečnja je omejena na vrzelaste debeljake ter debeljake s pomanjkljivo sestojno zasnov, in sestoje v obnovi. Povprečna jakost poseka znaša 16,7 % od lesne zaloge in 88,0 % od prirastka.

Preglednica 94/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.				
Iglavci	m³	20.803	25.617	580	47.000		
	%	44,3	54,5	1,2	100,0	15,2	78,7
Listavci	m³	6.631	35.912	7	42.550		
	%	15,6	84,4	0,0	100,0	18,8	101,0
Skupaj	m³	27.434	61.529	587	89.550		
	%	30,6	68,7	0,7	100,0	16,7	88,0

Gojitvena in varstvena dela so načrtovana v relativno majhnem obsegu in so usmerjena v naravno obnovo ter nego mlajših razvojnih faz. Umetna obnova je načrtovana na 1,6 ha površine. Sadnja v obstoječe ograje ali zaščita z novo ograjo ali tulci. Pri vseh posajenih sadikah je načrtovana tudi obžetev z več ponovitvami. Sadi naj se rastiščem primerne drevesne vrste.

Preglednica 95/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava tal	ha	4,50	4,50
Sadnja	ha	1,60	1,60
Obžetev	ha	0,90	4,50
Nega mladja	ha	6,70	6,70
Nega gošče	ha	33,10	33,10
Nega letvenjaka	ha	18,00	18,00
Nega ml. drogovnjaka	ha	20,95	20,95
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.400	1.400
Zaščita z ograjo	m	500	500
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	900	900
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	19,50	19,50
Vzdrževanje travinj	ha	2,28	2,28
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	390	390
Naravni razvoj biotopov	ha	11,89	11,89

Načrtovano število sadik po drevesnih vrstah in RGR je prikazano v poglavju 6.3.2, Preglednica 75.

9.2.2 RGR: Zasmrečeni gorski in zgornjegorski gozdovi na bukovih rastiščih - 08112

Rastiščnogojitveni razred povezuje zasmrečene gozdove na bukovih rastiščih, na nadmorskih višinah nad 900 metrov, predvsem v severnem, zahodnem in vzhodnem delu GGE. Zajema 27 % gozdov. Njihova podoba je rezultat preteklega gospodarjenja, in se negativno kaže tudi v degradaciji tal ter težavah z naravno obnovo v povsem čistih smrekovih sestojih.

RGR obsega 914,80 ha oz. 33,1 % vseh gozdov v GGE. Vsi gozdovi v RGR so kategorizirani kot večnamenski. Prevladujejo državni gozdovi, ki jih je 670,84 ha oz. 73,3 %, zasebnih je 243,96 ha oz. 26,7 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V večjem delu rastiščnogojitvenega razreda je 2. in 1. stopnje poudarjenosti funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. V gozdovih na severnem delu gozdnogospodarske enote so ohranjena rastišča divjega petelina. V severnem in vzhodnem delu gozdnogospodarske enote je v gozdovih tega rastiščnogojitvenega razreda na 2. stopnji poudarjena hidrološka funkcija. V okolici smučišč na Jurgovem in pri Treh kraljih ter ob Slovenski planinski transversali sta poudarjeni turistična in rekreacijska funkcija. V obravnavanih gozdovih je priljubljeno gobarjenje ter nabiranje borovnic in brusnic (poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin).

Habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 96/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra rastiščnega tipa	Skupine rastišč/ Rastiščni tip
9180*	Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih	761	Javorovje s praprotni
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovni gozdovi	781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico
		782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico
9410	Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu	801	Smrekovje s trikrpim bičnikom
		802	Smrekovje s smrečnim resnikom
		803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico
91D0*	Barjanski gozdovi	811	Barjansko smrekovje
7110*	Vegetacija visokih barij	812	Vegetacija visokih barij

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Obravnavan RGR je oblikovan na osnovi specifičnega razvoja gozdov. Povezuje zasmrečene gozdove pretežno na rastiščih potencialne gozdne združbe *Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico*.

Preglednica 97/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
761	Javorovje s praprotni	7	0,96	0,1
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	31,86	3,5
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	799,09	87,3
801	Smrekovje s trikrpim bičnikom	5	29,12	3,2
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	5	44,77	4,9
803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	7	0,51	0,1
811	Barjansko smrekovje	1	8,16	0,9
812	Vegetacija visokih barij	1	0,33	0,0
	Skupaj	6,850	914,80	100,0

Povprečni rastiščni koeficient je 6,85. Letni prirastek znaša 6,52 m³/ha. Izkoriščenost rastiščne zmogljivosti (P/RK) je 95,2 %.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozda v RGR je v glavnem skupinsko raznodobna. Mešanost smreke je sestojna, bukve posamična, skupinska in ponekod tudi sestojna. Ostale drevesne vrste so primešane posamično do šopasto. Obravnavan rastiščnogojitveni razred povezuje pretežno smrekove sestoje z različnim deležem bukve. Težavo predstavljajo predvsem čisti smrekovi sestoji, kjer je otežena naravna obnova, pojavlja se zatravljanje gozdov in degradacija (zakisanje tal).

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 412,1 m³/ha in je nekoliko višja od povprečne lesne zaloge v GGE (400,6 m³/ha). Največji delež v lesni zalogi predstavlja drevje v petem debelinskem razredu (premer nad 50 cm), primanjkuje pa tankega drevja (v prvem in drugem debelinskem razredu). V lesni zalogi prevladujejo iglavci, teh je 86,1 %. Debelega drevja je več pri iglavcih kot pri listavcih. Letni prirastek znaša 6,52 m³/ha in je najvišji v tretjem debelinskem razredu (Preglednica/PR1 je v prilogi v prilogi načrta E2). Delež listavcev v skupnem prirastku je sorazmeren njihovu deležu v lesni zalogi.

Preglednica 98/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	7,1	13,3	18,5	25,2	35,9	354,7	86,1	5,51	84,5
Listavci	5,7	14,3	32,2	28,0	19,8	57,4	13,9	1,01	15,5
Skupaj	6,9	13,5	20,4	25,6	33,6	412,1	100,0	6,52	100,0

Najvišja lesna zaloga je v debeljkih, letni prirastek pa v drogovnjakih.

Preglednica 99: Lesna zaloga in letni prirastek v RGR po razvojnih fazah

Razvojna faza	Lesna zaloga	Letni prirastek
	m ³ /ha	m ³ /ha/leto
Drogovnjak	399,5	10,94
Debeljak	538,2	7,04
Sestoj v obnovi	250,4	3,23

Razmerje drevesnih vrst

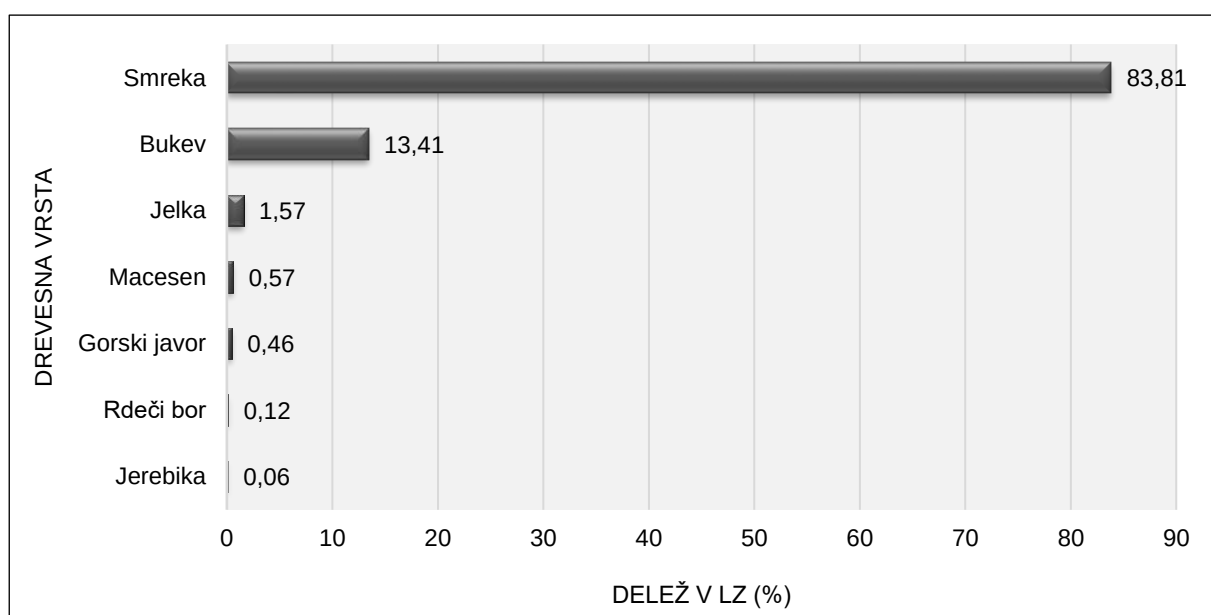
Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah močno odstopa od naravnega stanja. Po kriteriju spremenjenosti naravne drevesne sestave in na osnovi gozdnogojitvenih problemov, do katerih posledično prihaja, je namreč opredeljen obravnavani rastiščnogojitveni razred. Delež smreke je izrazito previsok, manjkajo pa bukev, jelka in plemeniti listavci.

Preglednica 100/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	345,4	6,5	0,5	2,4	55,2	1,9	0,2
	%	83,7	1,6	0,1	0,6	13,4	0,5	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha							
	%	11,0	8,0	-	-	76,4	4,6	-

Opomba: Kot naravno stanje je prikazan model naravne zmesi drevesnih vrst glede na GRT-je, ki opredeljujejo rastiščnogojitveni razred.

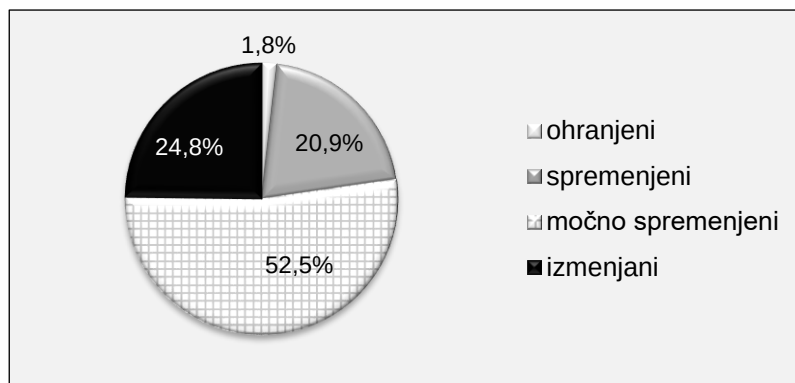
V drevesni sestavi prevladuje smreka. Bukve je 13,4 %, jelke 1,6 %. Drevesne vrste z manj kot 1 % v lesni zalogi so macesen, rdeči bor in jerebika.

Grafikon 10: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR

Ohranjenost gozdov

Dobra polovica gozdov (52,5 %) ima močno spremenjeno drevesno sestavo, slaba četrtnina (24,8 %) pa celo izmenjana. 20,9 % gozdov ima spremenjeno drevesno sestavo, le 1,8 % pa je ohranjenih.

Grafikon 11: Površinski deleži ohranjenosti gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V mladovjih sicer prevladujejo sestoji z dobro zasnovo, vendar je še vedno previsok delež sestojev s pomanjkljivo zasnovo. Prevladuje vrzelast do rahel sklep krošenj (tesnega in normalnega je skupaj le slabih 7 %). V drogovnjakih prevladujejo sestoji z dobro zasnovo, večina sestojev je pomanjkljivo negovanih, dobra četrtna pa negovanih. V drogovnjakih prevladuje tesen do normalen sklep. Slaba polovica debeljakov je negovanih, druga polovica pa pomanjkljivo negovanih. Nenegovanih je le 1,7 %. Zelo podobno je pri sestojih v obnovi, kjer je negovanost še za spoznanje boljša.

Preglednica 101/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	80,74	7,1	54,0	35,9	3,0	32,4	62,7	4,9	0,0	2,2	4,6	27,3	65,9
Drogovnjak	180,66	13,3	81,7	5,0	0,0	26,3	68,3	5,4	0,0	42,8	29,8	26,2	1,2
Debeljak	492,88					48,8	49,5	1,7	0,0	4,4	41,5	37,2	16,9
Sestoj v obnovi	157,40					51,8	47,8	0,4	0,0				
Grmičav gozd	3,12												
Skupaj	914,80												

Kakovost drevja

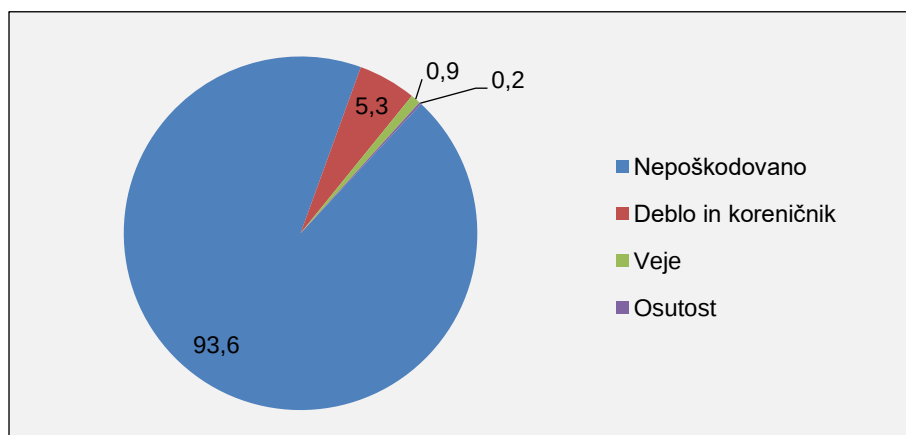
Kakovost drevja je bila določena na stalnih vzorčnih ploskvah, in sicer 671 drevesom. Večina drevja je dobre kakovosti. Drevja odlične kakovosti je le 0,3 %, največji delež je bil zabeležen pri bukvi. Pri listavcih prevladuje drevje dobre do pravdobre kakovosti, pri iglavcih pa drevje dobre do zadovoljive kakovosti.

Preglednica 102/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	542	0,2	3,9	80,4	14,6	0,9
Jelka	17	0,0	5,9	82,3	11,8	0,0
Bukev	107	0,9	23,4	65,4	10,3	0,0
Pl. Ist.	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Meh. Ist.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	559	0,2	3,9	80,5	14,5	0,9
Skupaj listavci	112	0,9	22,3	65,2	11,6	0,0
Skupaj	671	0,3	7,0	78,0	14,0	0,7

Poškodovanost sestojev

Na podlagi meritev na SVP je poškodovanost 6,4 %. Prevladujejo poškodbe na deblu in koreniki s 5,3 %. Poškodbe na vejah znašajo 0,9 %, osutost pa 0,2 %.

Grafikon 12: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Odmrlo drevje

V RGR je bilo evidentiranih 12,7 odmrlih dreves/ha oz. 7,3 m³/ha (Preglednica/OD, ki prikazuje odmrlo drevje, je v prilogi načrta E2).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo skupaj posekane 45.515 m³ lesne mase (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka), od tega 38.318 m³ iglavcev in 7.197 m³ listavcev (Preglednica/D-PGR je v prilogi načrta E2). Skupna realizacija poseka je tako znašala 80,6 %; realizacija poseka iglavcev je znašala 81,3 %, listavcev pa 76,8 %. Od celotnega poseka je znašal delež poseka smreke 81,6 %, bukve 15,4 %, jelke 2,3 %, plemenitih listavcev 0,4 % in bora 0,3 %. Največ drevja je bilo pri iglavcih in listavcih posekanega v petem debelinskem razredu.

Skupni posek je znašal 13,4 % od skupne lesne zaloge in 76,3 % od prirastka.

Preglednica 103/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	8,37	0,20	2,4
Sadnja	ha	2,91	2,26	77,7
Obžetev	ha	0,88	5,10	579,5
Nega mladja	ha	11,36	0,60	5,3
Nega gošče	ha	15,24	7,60	49,9
Nega letvenjaka	ha	17,90	8,20	45,8
Nega ml. drogovnjaka	ha	22,60	11,40	50,4
Zaščita s premazom	ha	7,64	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	3.920	11.060	282,1
Vzdrževanje travinj	ha	1,78	0,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	70,00	20,00	28,6
Postavitev gnezdnic	kos	12,00	4,00	33,3
Priprava tal	ha	0,00	0,50	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,25	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	1.537	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,00	4,00	0,0

Po evidencah sodeč, gojitvena dela niso bila realizirana v načrtovanem obsegu. Od načrtovanih del sta bila presežena obžetev in vzdrževanje zaščitnih ograj. Približno v polovičnem obsegu je bila realizirana nega gošče, letvenjaka in mlajšega drogovnjaka. V tretjinskem obsegu je bila realizirana postavitev gnezdnic, še nekoliko manj pa puščanje stoječe biomase v gozdu. Priprava sestoja in nega mladja sta bili realizirani v zelo majhnem obsegu. Dodatna pojasnila v zvezi z izvedbo in evidentiranjem opravljenih del v državnih gozdovih so zapisana v poglavju 4.2.2.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zalog, prirastek, posek

Na spreminjanje gozdnih fondov po posameznih obdobjih deloma vplivajo tudi različne metode ugotavljanja le-teh.

Povprečna lesna zalog se je v zadnjih dvajsetih letih povečala za 52,0 m³/ha oz. za 14,4 %, prirastek je bil v letu 2004 izračunan z drugačno metodo, kot v letih 2014 in 2024, zato je korektna le primerjava zadnjih dveh vrednosti (povečanje za 0,64 m³/ha/leto oz. 10,9 %).

Podatki o poseku v spodnji preglednici temeljijo na tekoči evidenci poseka.

Preglednica 104/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2004 do 2024

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	914,64	303,9	56,2	360,1	6,85	1,48	8,33	4,58	0,34	4,92
2014	901,95	318,6	56,8	375,4	4,92	0,97	5,88	4,25	0,80	5,05
2024	914,80	354,7	57,4	412,1	5,51	1,01	6,52	4,69*	1,01*	5,70*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek), v preteklem obdobju pa evidentiran posek.

Drevesna sestava

V zadnjih dvajsetih letih se je drevesna sestava spremenila v korist iglavcev za 1,6 odstotne točke. Razmerje med iglavci in listavci je leta 2004 znašalo 84,4 % : 15,6 %, leta 2024 pa 86,0 % : 14,0 %. Delež smreke je narasel za 0,3 odstotnih točk, jelke za 1 odstotno točko. macesna pa za 0,3 odstotne točke. Delež bukke je padel za 0,3 odstotne točke, delež plemenitih listavcev za 0,9 odstotne točke, delež mehkih listavcev pa za 0,4 odstotne točke.

Preglednica 105/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Pl. Ist.	Meh.Ist.
2004	83,4	0,6	0,1	0,3	13,7	1,4	0,5
2014	83,7	0,8	0,1	0,3	14,0	0,9	0,2
2024	83,7	1,6	0,1	0,6	13,4	0,5	0,1

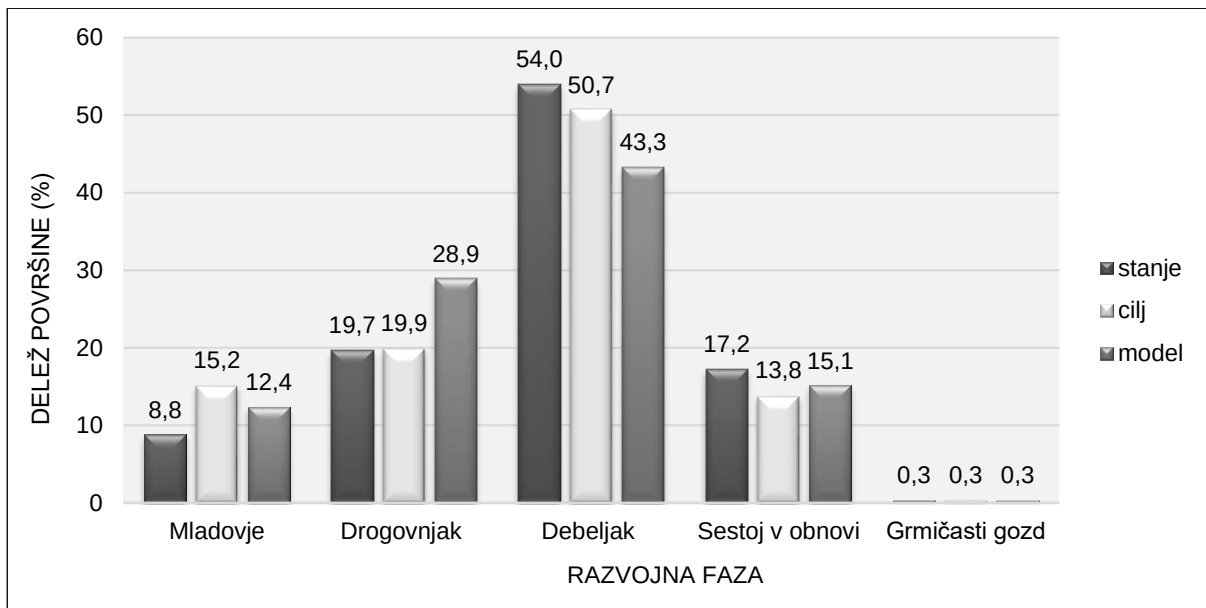
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Dejanski površinski deleži razvojnih faz z modelnim stanjem niso usklajeni. Preveč je sestojev v obnovi in debeljakov, premalo pa drogovnjakov in mladovij.

Preglednica 106/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	80,74	8,8		18	12,4	113,17	-28,7
Drogovnjak	180,66	19,7		42	28,9	264,07	-31,6
Debeljak	492,88	54,0		63	43,3	396,11	24,4
Sestoj v obnovi	157,40	17,2		22	15,1	138,32	13,8
Grmičav gozd	3,12	0,3			0,3	3,12	
Skupaj	914,80	100,0		145	100,0	914,80	

Delež drogovnjakov bo zaradi preraščanja v naslednjem desetletju ostal približno enak. Delež debeljakov se bo nekoliko znižal, zaradi uvajanja sestojev v obnovo. Zaradi končnih posekov se bo delež sestojev v obnovi nekoliko zmanjšal, delež mladovij pa občutno povečal.

Grafikon 13: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

- Skupinsko raznodobni gozdovi.
- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 83,7 %, jelka 1,8 %, bor 0,1 %, macesen 0,7 %, bukev 13,1 %, plem. lst. 0,5 %, meh. lst. 0,1 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 15,2 %, drogovnjak 19,9 %, debeljak 50,7 %, sestoji v obnovi 13,8 %, grmičasti gozd 0,3 %.
- Ciljna lesna zaloga 420,4 m³/ha; končna lesna zaloga 543 m³/ha.
- Ciljna kakovost: več kot 8 % lesne mase v 1. in 2. kakovostnem razredu (iglavci A2, B, C, listavci A2, B).
- Ciljno stanje je možno doseči v 10 letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba (skupaj s pomladitveno dobo) traja 145 let. Pomladitvena doba traja 22 let.

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: Potrebno je ohraniti ugodno sestojno zasnovo mladovij. Pri uravnavanju zmesi se pospešuje bukev, plemeniti listavci in jelka. Iz naravnih bukovih mladovij je potrebno odstraniti silake in predrastke. Dosledno morajo biti opravljena prva redčenja s čimer se bo povečala stojnost teh mladih sestojev in omogočilo hitro preraščanje v drogovnjake. V čistih smrekovih mladovij se z nego pristopa šele v fazi letvenjaka. Del vrzelastih mladovij, oz. mladovij s slabo sestojno zasnovo spopolniti z rastišču primernimi vrstami. Tako osnovana mladovja je potrebno zaščititi pred objedanjem divjadi kolektivno z ograjo ali individualno s tulci. Del močno vrzelastih mladovij se prepusti počasnemu naravnemu razvoju in zaraščanju, s čimer se bo povečal predvsem prehranjevalni habitat številnim živalskim vrstam.

Drogovnjaki: Intenzivnost redčenj drogovnjakov prilagoditi njihovi zasnovi, sklepu krošenj in drevesni sestavi. Prednost dajati najkvalitetnejšim osebkom. Posegati samo v sklep zgornjih dreves, v spodnjem sloju pa odstraniti slabo in poškodovano drevje. Znotraj pretežno smrekovih drogovnjakov je potrebno ohraniti skupine in posamično drevje listavcev. Povprečna jakost redčenj iglavcev naj bo 19 %, listavcev pa 13 %. Del drogovnjakov (12 %) prepustiti naravnemu razvoju.

Debeljaki: V mlajših in tanjših debeljakah, s tesnim do normalnim sklepom krošenj je potrebno še izbiralno redčiti (38 % površin). Povprečna jakost redčenj iglavcev naj bo 9 %, listavcev pa 7 %. Znotraj pretežno smrekovih debeljakov moramo za vsako ceno ohraniti skupine in posamično drevje jelke, bukve in plemenitih listavcev. Del debeljakov prepustiti naravnemu razvoju. Starejše sestoje, še posebej tiste z že iniciranim podmladkom (25 % debeljakov) je potrebno uvajati v obnovo, pri čemer se je po dosedanjih izkušnjah smiselno posluževati tudi robnih sečenj. Pri načrtovanju obnov je potrebno upoštevati transportno mejo in najpogostejše smeri močnih vetrov. Pri uvajanju v obnovo je potrebno puščati bukev kot semenjake. Povprečna jakost uvajanj sestojev v obnovo naj bo pri iglavcih 20 %, pri listavcih 19 %.

Sestoji v obnovi: Hitrost obnove naj bo povezana z uspešnostjo pomlajevanja. Paziti je potrebno, da se s prenačnimi pomladitvenimi sečnjami tla ne zatravijo. Povprečna jakost pomladitvenih sečenj naj bo pri iglavcih 44 % in pri listavcih 48 %. V vseh dobro pomlajenih sestojih zaključimo obnovo (20 % površin od vseh sestojev v obnovi).

Grmičavi gozdovi: Obravnavan RGR zajema tudi manjšo površino barjanskih gozdov, vključenih v razvojno fazo grmičavi gozdovi. Prepustiti jih je potrebno naravnemu razvoju ali pa v njih izvajati samo biomeliorativna dela, povezana z ohranitvijo njihovega ugodnega stanja.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Še posebej v mlajših razvojnih fazah, če je le mogoče, pospeševati listavce (bukve, plemenite listavce) in jelko. V starejši razvojnih fazah je potrebno ohranjati skupine ali posamično drevje bukve, g. javorja in jelke, ki bodo kot semenjaki v prihodnosti omogočili razvoj gozdov k bolj naravni drevesni sestavi. Spopolnitve izvajati z rastišču primernimi drevesnimi vrstami.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

V gozdovih obravnavanega RGR je potrebno upoštevati usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, usmeritve za gospodarjenje s hidrološko, turistično in rekreacijsko, pa tudi usmeritve za gospodarjenje s funkcijo varovanja naravnih vrednot. Na območju rastišč divjega petelina je dosledno potrebno upoštevati časovno omejitev gospodarjenja, v gozdovih s slabo nosilnimi tlemi pa tudi omejitve ter napotke glede strojne sečnje.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in načrtovanem poseku se bo skupna lesna zaloga povečala za 2,0 %. Pri tem se bo povečala le lesna zaloga iglavcev.

Preglednica 107/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	86,1	13,9	100,0
- ciljno %	86,3	13,7	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	354,7	57,4	412,1
- ciljna (m ³ /ha)	362,9	57,4	420,4
Prirastek (m ³ /ha)	5,51	1,01	6,52
Možni posek (m ³ /ha)	46,8	10,0	56,9
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,69	1,01	5,70
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	13,2	17,6	13,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	85,1	99,8	87,3
Izravnalna doba (let)	10		

Opomba: Ciljna LZ in ciljno razmerje drevesnih vrst je izračunano za čas ob koncu izravnalne dobe na osnovi sedanjega prirastka in lesnih zalog ter predvidenega poseka za to obdobje.

V strukturi načrtovanih sečenj je predvidenih 64,0 % pomladitvenih sečenj ter 35,2 % redčenj. Z redčenji drogovnjakov in mlajših debeljakov je potrebno izboljšati sproščenost nosilcev funkcij. Povprečna jakost poseka znaša 13,8 % od lesne zaloge in 87,4 % od prirastka. Nizke jakosti sečenj so rezultat presvetljenih in preredčenih sestojev.

Preglednica 108/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.				
Iglavci	m³	17.231	25.215	435	42.881		
	%	40,2	58,8	1,0	100,0	13,2	85,0
Listavci	m³	1.105	8.114	0	9.219		
	%	12,0	88,0	0,0	100,0	17,5	100,0
Skupaj	m³	18.336	33.329	435	52.100		
	%	35,2	64,0	0,8	100,0	13,8	87,4

Gojitvena in varstvena dela so načrtovana v relativno majhnem obsegu in so usmerjena v naravno obnovo ter nego mlajših razvojnih faz. Umetna obnova je načrtovana na 4 ha površine. Sadnja v obstoječe ograje ali zaščita z novo ograjo ali tulci. Pri vseh posajenih sadikah je načrtovana tudi obžetev z več ponovitvami. Sadi naj se rastiščem primerne drevesne vrste.

Preglednica 109/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava tal	ha	9,00	9,00
Sadnja	ha	4,00	4,00
Obžetev	ha	4,80	24,00
Nega mladja	ha	1,60	1,60
Nega gošče	ha	13,00	13,00
Nega letvenjaka	ha	8,00	8,00
Nega ml. drogovnjaka	ha	16,30	16,30
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	2.000	2.000
Zaščita z ograjo	m	600	600
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	3.200	3.200
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	23,50	23,50
Vzdrževanje travinj	ha	0,72	0,72
Sadnja plodonosnega drevja	dni	32,00	32,00
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	6,00	6,00
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	255,00	255,00
Naravni razvoj biotopov	ha	7,09	7,09

Načrtovano število sadik po drevesnih vrstah in RGR je prikazano v poglavju 6.3.2, Preglednica 75.

9.2.3 RGR: Gorsko-zgornjegorsko smrekovje - 16112

Rastiščnogojitveni razred obsega edafsko pogojene naravne smrekove gozdove predvsem na severnem in severovzhodnem delu GGE. Obravnavani gozdovi predstavljajo 13 % od skupne površine GGE. Ekstremni ekološki dejavniki (vlažnost tal in hladnejša mikro in mezoklima) odločilno vplivajo na vegetacijski kompleks. Gre za blago nagnjene predele nad 1000 m.n.v., kjer se je v odvisnosti od stopnje vlažnosti, izoblikovalo več oblik osnovne rastlinske združbe. Produktivnost rastišč se lokalno s spremenjenimi rastiščnimi pogoji hitro spreminja. Gre za bolj ali manj čiste smrekove gozdove, ki imajo primešano bukev le v delih, ki se prepletajo z bukovimi rastišči.

RGR obsega 277,47 ha oz. 10,0 % vseh gozdov v GGE.

Gospodarska kategorija:

- Večnamenski gozdovi: 272,02 ha oz. 98,0 %.
- GPN, ukrepi niso dovoljeni: 5,45 ha oz. 2,0 % (naravni rezervat Greben Rogle)

Prevladujejo državni gozdovi, ki jih je 226,62 ha oz. 81,7 %, zasebnih je 50,85 ha oz. 18,3 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Na območju celotnega rastiščnogojitvenega razreda je 1. ali 2. stopnje poudarjenosti funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. V teh gozdovih so ohranjena rastišča divjega petelina. Hidrološka funkcija je podarjena na drugi stopnji. Skozi del obravnavanih gozdov poteka Slovenska planinska transverzala; ob njej sta poudarjeni turistična in rekreacijska funkcija. Poudarjena je tudi lovnogospodarska funkcija. V obravnavanih gozdovih je priljubljeno gobarjenje ter nabiranje borovnic in brusnic (poudarjena funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin). Zaradi pomembnosti teh gozdov kot habitatov številnim redkim rastlinskim in živalskim vrstam je lesna proizvodnja tu drugotnega pomena.

Habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 110/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra rastiščnega tipa	Skupine rastišč/ Rastiščni tip
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	782	Kisloljubno zgornjegorsko bukove z zasavsko konopnico
9410	Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu	801	Smrekovje s trikrpim bičnikom
		802	Smrekovje s smrečnim resnikom
		803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico
91D0*	Barjanski gozdovi	811	Barjansko smrekovje
7110*	Vegetacija visokih barij	812	Vegetacija visokih barij

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Rastiščnogojitveni razred opredeljujejo gozdni rastiščni tipi *Smrekovje s trikrpim bičnikom*, *Smrekovje s smrečnim resnikom* in *Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico*. Naravno rastlinsko kombinacijo v drevesnem sloju sestavljajo smreka, s posamično primešano bukvijo, gorskim javorjem in jerebiko. Rastiščnogojitveni razred vključuje tudi naravna bukova rastišča, ki pa znotraj odsekov, ki tvorijo ta RGR ne prevladujejo.

Preglednica 111/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	44,51	16,0
801	Smrekovje s trikrpim bičnikom	5	82,89	30,0
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	5	64,21	23,1
803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	7	41,66	15,0
811	Barjansko smrekovje	1	41,98	15,1
812	Vegetacija visokih barij	1	2,22	0,8
	Skupaj	4,98	277,47	100,0

Povprečni rastiščni koeficient (Rk) znaša 4,98. Letni prirastek znaša 5,67 m³/ha. Izkoriščenost rastiščne zmogljivosti (P/RK) je 113,9 %.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Zgradba gozda je v glavnem sestojno do skupinsko raznodobna. Na naravnih smrekovih rastiščih tvori smreka čiste sestoje s posamično primešanimi: bukvijo, gorskim javorjem in jerebiko. Na bolj ekstremnih rastiščih prehajajo enomerni gozdovi smreke v šopasto raznomerne.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 422,3 m³/ha in je nižja od povprečne lesne zaloge v GGE (400,6 m³/ha). Največji delež v lesni zalogi predstavlja drevje v petem debelinskem razredu (premer nad 50 cm), primanjkuje pa tankega drevja (v prvem debelinskem razredu). V lesni zalogi prevladujejo iglavci, teh je 90,6 %. Letni prirastek znaša 5,67 m³/ha in je najvišji v tretjem debelinskem razredu (Preglednica/PR1 je v prilogi v prilogi načrta E2). Delež listavcev v skupnem prirastku je nekoliko večji od njihovega deleža v lesni zalogi.

Preglednica 112/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	4,9	10,3	18,5	27,4	38,9	382,7	90,6	4,96	87,5
Listavci	5,6	15,3	33,2	26,7	19,2	39,6	9,4	0,71	12,5
Skupaj	4,9	10,8	19,9	27,3	37,1	422,3	100,0	5,67	100,0

Najvišja lesna zaloga je v debeljkih, letni prirastek pa v drogovnjakih.

Preglednica 113: Lesna zaloga in letni prirastek v RGR po razvojnih fazah

Razvojna faza	Lesna zaloga	Letni prirastek
	m ³ /ha	m ³ /ha/leto
Drogovnjak	344,6	9,10
Debeljak	491,4	5,83
Sestoj v obnovi	328,7	3,76

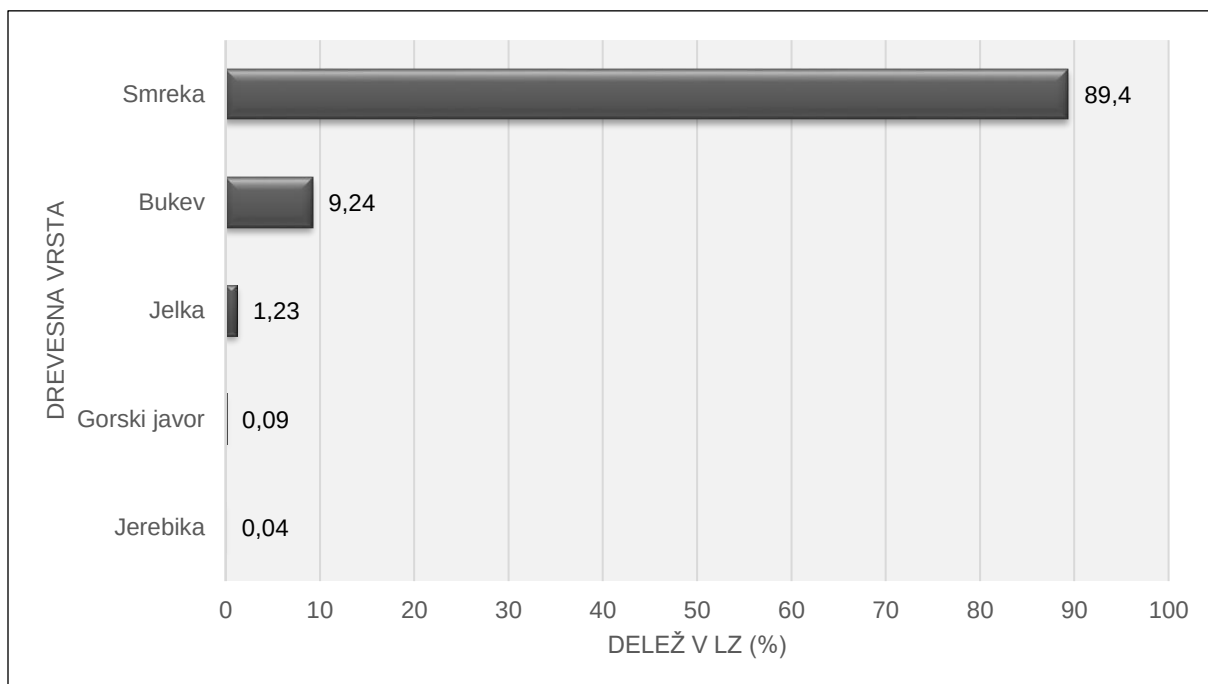
Razmerje drevesnih vrst

Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst je odmaknjena od naravne strukture. Preveč je smreke, premalo pa jelke, bukke in plemenitih listavcev. Delež bukke v naravni drevesni sestavi je visok ker obravnavan rastiščnogojitveni razred vključuje tudi bukova rastišča, saj zaradi malopovršinskega prepletanja rastišč ni mogoče tvoriti rastiščno povsem čiste rastiščnogojitvene razrede. Med plemenitimi listavci je prisoten gorski javor, med mehkiimi listavci pa jerebika.

Preglednica 114/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Bukev	Pl.list.	Meh.lst.
Dejansko stanje	m ³ /ha	377,4	5,2	0,0	39,0	0,4	0,2
	%	89,5	1,2	0,0	9,2	0,1	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha						
	%	83,5	1,3	0,2	13,6	1,1	0,3

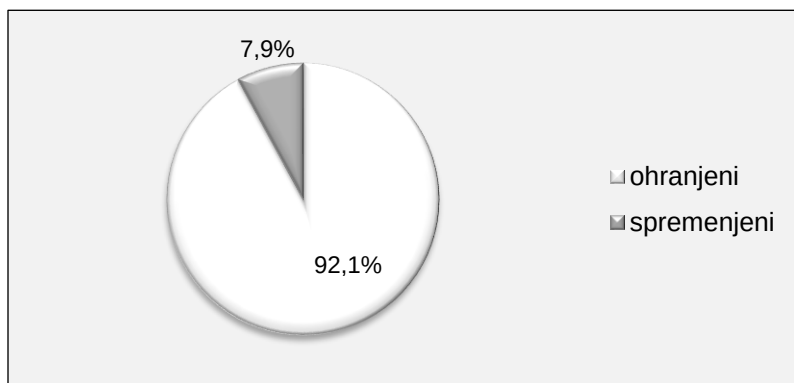
Opomba: Kot naravno stanje je prikazan model naravne zmesi drevesnih vrst obravnavanega rastiščnogojitvenega razreda po območnem gozdnogospodarskem načrtu.

Grafikon 14: Delež posameznih drevesnih vrst v RGR

Ohranjenost gozdov

Prevladujejo ohranjeni sestoji, spremenjenih je le 7,9 %.

Grafikon 15: Površinski deleži ohranjenosti gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo mladovja z dobro ali pomanjkljivo zasnovo in drogovnjaki z dobro do bogato sestojno zasnovo. V mlajših razvojnih fazah (mladovje, drogovnjak) prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji, v debeljaki je dobra polovica sestojev negovanih, ostali so pomanjkljivo negovani. Dobrih 60 % sestojev v obnovi je pomanjkljivo negovanih, ostrali so negovani. Dobrih 80 % mladovij ima vrzelast sklep, ta je pri drogovnjakih normalen do tesen, pri debeljaki pa rahel do normalen. V debeljaki s šopasto raznomerno zgradbo je sklep vrzelast.

Preglednica 115/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	14,89	5,0	51,6	38,9	4,5	10,1	74,7	15,2	0,0	5,0	3,4	11,1	80,5
Drogovnjak	35,74	19,1	80,9	0,0	0,0	31,9	68,1	0,0	0,0	24,0	43,0	13,9	19,1
Debeljak	192,41					50,9	49,1	0,0	0,0	0,8	40,1	48,0	11,1
Sestoj v obnovi	30,53					39,7	60,3	0,0	0,0				
Grmičav gozd	3,90												
Skupaj:	277,47												

Kakovost drevja

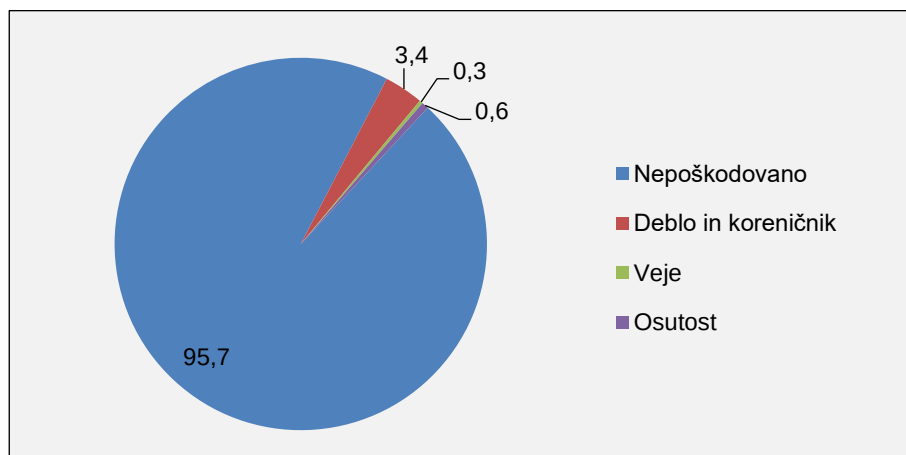
Pri iglavcih je kakovost drevja dobra do zadovoljiva, pri listavcih, kjer je kaovost boljša pa je ta dobra do prav dobra.

Preglednica 116/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	142	0,0	0,7	74,7	23,9	0,7
Jelka	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Bukev	24	0,0	16,7	54,2	20,8	8,3
Pl. Ist.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	145	0,0	0,7	74,5	24,1	0,7
Skupaj listavci	25	0,0	16,0	56,0	20,0	8,0
Skupaj	170	0,0	2,9	71,8	23,5	1,8

Poškodovanost sestojev

Zaradi nekoliko manjše intenzivnosti gospodarjenja v obravnavanem RGR je poškodovanost drevja (4,3 %) nižja kot povprečna v GGE (5,5 %). Večina poškodb je na deblu in koreničniku, poškodbe na vejah ima 0,3 % dreves, osutost pa je bila zaznana na 0,6 % dreves.

Grafikon 16: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Odmrlo drevje

V RGR je bilo evidentiranih 16,0 odmrlih dreves/ha oz. 9,4 m³/ha. (Preglednica/OD, ki prikazuje odmrlo drevje, je v prilogi načrta E2).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo skupaj posekane 9.524 m³ lesne mase (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka), od tega 8.509 m³ iglavcev in 1.015 m³ listavcev (Preglednica/D-PGR je v prilogi načrta E2). Skupna realizacija poseka je tako znašala 59,6 %; realizacija poseka iglavcev je znašala 58,6 %, listavcev pa 68,6 %. Od celotnega poseka je znašal delež poseka smreke 86,6 %, jelke 1,2 % in buke 12,2 %. Največ drevja je bilo pri iglavcih posekanega v petem debelinskem razredu, pri listavcih pa v četrtem debelinskem razredu.

Skupni posek je znašal 8,1 % od skupne lesne zaloge in 60,6 % od prirastka.

Po evidencah sodeč, gojitvena in varstvena dela niso bila realizirana v načrtovanem obsegu. Nega letvenjaka je bila realizirana v obsegu, večjem od načrtovanega, vzdrževanje zaščitnih ograj pa skoraj v načrtovanem obsegu. Ostala načrtovana dela niso bila izvedena, ali pa so ostala neevidentirana. Dodatna pojasnila v zvezi z izvedbo in evidentiranjem opravljenih del v državnih gozdovih so zapisana v poglavju 4.2.2.

Preglednica 117/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	2,13	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,20	0,00	0,0
Sadnja	ha	1,55	0,00	0,0
Nega gošče	ha	4,60	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	2,47	3,25	131,6
Zaščita s premazom	ha	5,60	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	910,00	750,00	82,4
Vzdrževanje travinj	ha	0,88	0,00	0,0
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	m ³	380,00	0,00	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0,50	0,00	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	130,00	0,00	0,0
Postavitev gnezdnice	kos	5,00	0,00	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloge, prirastek, posek**

Na spreminjanje gozdnih fondov po posameznih obdobjih deloma vplivajo tudi različne metode ugotavljanja le-teh.

Povprečna lesna zaloge se je v zadnjih dvajsetih letih povečala za 57,9 m³/ha oz. 15,9 %.

V zadnjem desetletju se je lesna zaloge povečala za 42,1 m³/ha oz. 11,1 %, letni prirastek pa za 0,20 m³/ha oz. za 3,7 %.

Podatki o poseku v spodnji preglednici temeljijo na tekoči evidenci poseka.

Preglednica 118/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2004 do 2024

Leto	Pov. ha	Lesna zaloge			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	274,39	335,1	29,2	364,3	7,61	0,75	8,35	3,24	0,17	3,41
2014	273,59	341,7	38,3	380,1	4,77	0,70	5,47	1,82	0,25	2,08
2024	277,47	382,7	39,6	422,2	4,96	0,71	5,67	4,33*	0,62*	4,95*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek), v preteklem obdobju pa evidentiran posek.

Drevesna sestava

V zadnjih dvajsetih letih se je drevesna sestava spremenila v korist listavcev za 1,3 odstotne točke. Razmerje med iglavci in listavci je leta 2004 znašalo 92,0 % : 8,0 %, leta 2024 pa 90,7 % : 9,3 %. Pri iglavcih je nekoliko padel delež smreke in narasel delež jelke, pri listavcih pa se je povečal delež bukeve, delež plemenitih in mehkih listavcev pa zmanjšal.

Preglednica 119/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bukev	Pl. list.	Meh.list.
2004	91,5	0,5	6,9	0,5	0,6
2014	89,4	0,5	9,7	0,2	0,2
2024	89,5	1,2	9,2	0,1	0,0

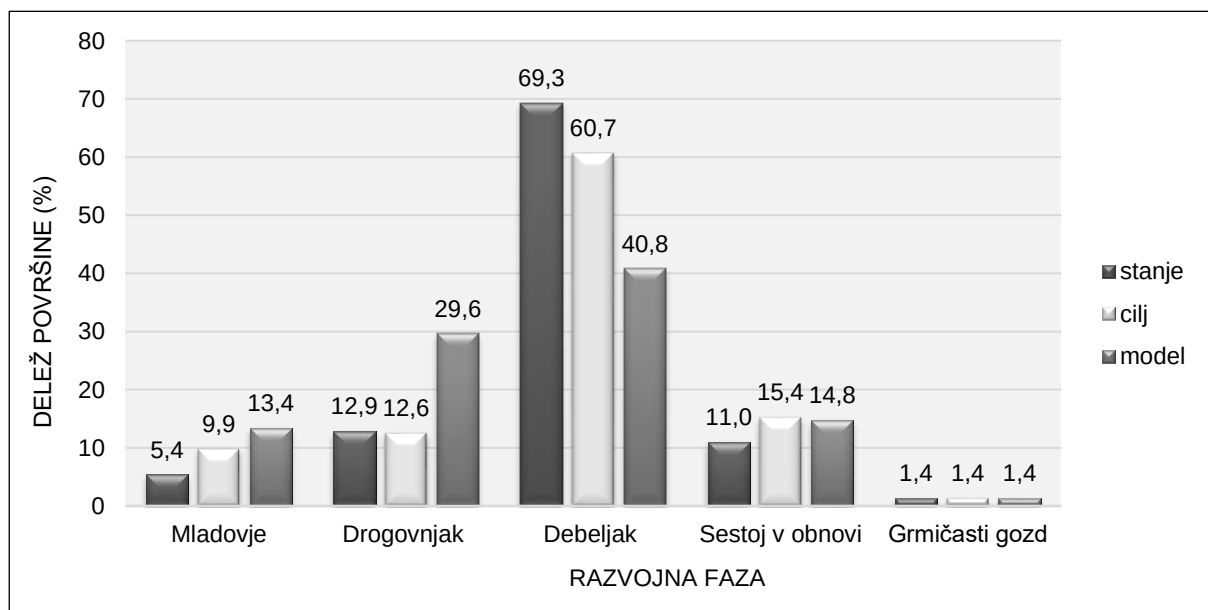
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Dejanski površinski deleži razvojnih faz z modelnim stanjem niso usklajeni. Preveč je debeljakov, premalo pa ostalih razvojnih faz.

Preglednica 120/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	14,89	5,4		19	13,4	37,13	-59,9
Drogovnjak	35,74	12,9		42	29,6	82,07	-56,5
Debeljak	192,41	69,3		58	40,8	113,34	69,8
Sestoj v obnovi	30,53	11,0		21	14,8	41,04	-25,6
Grmičav gozd	3,90	1,4			1,4	3,90	
Skupaj	277,47	100,0		140	100,0	277,47	

Ob izvedenih načrtovanih ukrepih se bo povečal delež mladovij in sestojev v obnovi, ter zmanjšal delež debeljakov. Delež drogovnjakov bo ostal približno enak.

Grafikon 17: Primerjava dejanske, ciljne in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

- Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 89,4 %, jelka 1,2 %, bukev 9,2 %, plem. Ist. 0,1 %, meh. Ist. 0,1 %.
- Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 9,9 %, drogovnjak 12,6 %, debeljak 60,7 %, sestoj v obnovi 15,4 %, grmičav gozd 1,4 %
- Ciljna lesna zaloga 429 m³/ha; končna lesna zaloga 546 m³/ha.
- Ciljna kakovost: iglavci A2, B, C, listavci A2, B, C.
- Ciljno stanje je možno doseči v 10 letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba (skupaj s pomladitveno dobo) traja 140 let. Pomladitvena doba traja 21 let

Usmeritve po razvojnih fazah:

Mladovja: Potrebno je ohraniti ugodno sestojno zasnovo mladovij. Bukov se pospešuje le na njenih naravnih rastiščih, ohranjati je potrebno vsaj minoriteten delež jelke, gorskega javorja in jerebice. V mladovij z večjo primesjo bukve je potrebno opraviti nego mladja in gošče. Posekati je potrebno predrastke in ostanke starega sestaja. V smrekovih mladovij se z nego pristopa šele v fazi letvenjaka. V njih se dosledno opravijo prva redčenja, s čimer se bo povečala stojnost teh mladih sestojev in omogočilo hitro preraščanje v drogovnjake. Posamezna vrzelasta mladovja prepustimo naravnemu razvoju (41 % mladovij).

Drogovnjaki: Izbiralno redčenje naj se izvede na 31 % površin drogovnjakov. Povprečna jakost redčenj iglavcev v teh drogovnjakih naj bo 19 %, listavcev pa 0 %. Vse ostale drogovnjake prepustimo naravnemu razvoju.

Debeljaki: Izbiralno redčiti 32 % debeljakov obravnavanega RGR. Povprečna jakost redčenj iglavcev naj bo 9 %, listavcev pa 8 %. V sestojih na ekstremnejših rastiščih pazimo, da z redčenji ne rušimo šopaste sestojne strukture in s tem manjšamo stojnost drevju. Znotraj pretežno smrekovih debeljakov moramo za vsako ceno ohraniti skupine in posamično drevje jelke, bukve in plemenitih listavcev. Sproščene debeljake prepustimo naravnemu razvoju (34 % debeljakov). Preostalih 34 % debeljakov naj se uvaja v obnovo s šibkejšo jakostjo sečenj (povprečno 20 % iglavcev, 9 % listavcev).

Sestoji v obnovi: Hitrost obnove naj bo povezana z uspešnostjo pomlajevanja. Paziti je potrebno, da se s prenačnimi pomladitvenimi sečnjami tla ne zatravijo. Povprečna jakost pomladitvenih sečenj naj bo pri iglavcih 34 % in pri listavcih 49 %. V vseh dobro pomlajenih sestojih zaključimo obnovo (15 % površin od vseh sestojev v obnovi). Zaradi počasne naravne obnove v teh gozdovih, je pomladitveno dobo večkrat smiselno podaljšati.

Grmičavi gozdovi: Obravnavan RGR zajema tudi manjšo površino barjanskih gozdov, vključenih v razvojno fazo grmičavi gozdovi. Prepustiti jih je potrebno naravnemu razvoju ali pa v njih izvajati samo biomeliorativna dela, povezana z ohranitvijo njihovega ugodnega stanja.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Bukov se pospešuje le na njenih naravnih rastiščih, ohranjati je potrebno vsaj minoriteten delež jelke, gorskega javorja in jerebice.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

V gozdovih obravnavanega RGR je potrebno upoštevati usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti, usmeritve za gospodarjenje s hidrološko, turistično in rekreacijsko funkcijo. Na območju naravnih vrednot pa tudi usmeritve za gospodarjenje z funkcijo varovanja naravnih vrednot. Na območju rastišč divjega petelina je dosledno potrebno upoštevati časovno omejitev gospodarjenja, v gozdovih s slabo nosilnimi tlemi pa tudi omejitve ter napotke glede strojne sečnje.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in načrtovanem poseku se bo skupna lesna zaloga povečala za 1,7 %. Drevesna sestava se ne bo spremenila.

Preglednica 121/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	90,6	9,4	100,0
- ciljno %	90,6	9,4	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	382,7	39,6	422,3
- ciljna (m ³ /ha)	389,0	40,4	429,4
Prirastek (m ³ /ha)	4,96	0,71	5,67
Možni posek (m ³ /ha)	43,2	6,2	49,4
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,33	0,62	4,95
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	11,3	15,7	11,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	87,3	87,3	87,3
Izravnalna doba (let)	10		

Opomba: Ciljna LZ in ciljno razmerje drevesnih vrst je izračunano za čas ob koncu izravnalne dobe na osnovi sedanjega prirastka in lesnih zalog ter predvidenega poseka za to obdobje.

Načrtovan je posek v višini 11,7 % od lesne zaloge in 87,3 % od ugotovljenega prirastka. V strukturi načrtovanih sečenj je predvidenih 26,8 % redčenj ter 73,2 % pomladitvenega poseka.

Preglednica 122/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.				
Iglavci	m³	3.266	8.747	0	12.013		
	%	27,2	72,8	0,0	100,0	11,3	87,3
Listavci	m³	413	1.307	0	1.720		
	%	24,0	76,0	0,0	100,0	15,7	87,8
Skupaj	m³	3.679	10.054	0	13.733		
	%	26,8	73,2	0,0	100,0	11,7	87,3

Gojitvena dela so načrtovana v relativno majhnem obsegu. Poudarek v RGR je na pomlajevanju gozdov in delih, povezanih z izboljševanjem stanja habitatov.

Preglednica 123/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava tal	ha	6,50	6,50
Nega mladja	ha	1,00	1,00
Nega gošče	ha	2,70	2,70
Nega letvenjaka	ha	1,60	1,60
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,10	3,10
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	600	600
Vzdrževanje travinj	ha	0,70	0,70
Sadnja plodonosnega drevja	dni	24,00	24,00
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	4,50	4,50
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	40,00	40,00
Naravni razvoj biotopov	ha	17,02	17,02

9.2.4 RGR: Pohorska barja - 20019

Nahajajo se v skrajnem severovzhodnem delu GGE. Zaradi poudarjene varovalne funkcije in proizvodno manj sposobnih rastišč je proizvodna funkcija teh gozdov manj pomembna. V obravnavan rastiščnogojitveni razred so uvrščeni odseki: 23C, 25C, 26E, 38B, 39B, 40C, 41C, 42D, 42E, 42F, 44B, 44D, 45D, 46C, 57D, 58C, 59C in 59D, razglašeni z Uredbo o varovalnih..(2005 in nasl.).

RGR obsega 164,91 ha oz. 5,3 % vseh gozdov v GGE.

Prevladujejo državni gozdovi, ki jih je 114,98 ha oz. 78,3 %, državnih je 31,93 ha oz. 21,7 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Na prvi stopnji so podarjene varovalna funkcija, funkcija ohranjanja biotopske raznovrstnosti, raziskovalna funkcija ter funkcija ohranjanja naravnih vrednot. Hidrološka finkcija je poudarjena na drugi stopnji.

Habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 124/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra rastiščnega tipa	Skupine rastišč/ Rastiščni tip
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico
9410	Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu	801	Smrekovje s trikrpim bičnikom
		802	Smrekovje s smrečnim resnikom
		803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico
91D0*	Barjanski gozdovi	811	Barjansko smrekovje
7110*	Vegetacija visokih barij	812	Vegetacija visokih barij

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Prevladujejo naravna smrekovja z nizkim rastiščnim koeficientom.

Preglednica 125/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	2,20	1,5
801	Smrekovje s trikrpim bičnikom	5	47,44	32,3
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	5	5,04	3,4
803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	7	5,86	4,0
811	Barjansko smrekovje	1	45,37	30,9
812	Vegetacija visokih barij	1	41,00	27,9
	Skupaj	2,760	146,91	100,0

Povprečni rastiščni koeficient (Rk) znaša 2,76. Letni prirastek znaša 3,35 m³/ha. Izkoriščenost rastiščne zmogljivosti (P/RK) je 121,4 %.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V osrednjem delu prevladujejo grmičavi gozdovi smreke in ruševja, navzven pa raznomerni, šopasti gozdovi smreke, s posamično primesjo bukve, jelke in jerebike.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 245,3 m³/ha. Največji delež v lesni zalogi predstavlja drevje v petem debelinskem razredu (premer nad 50 cm). V lesni zalogi prevladujejo iglavci, teh je 99,4 %. Letni prirastek znaša 3,35 m³/ha.

Preglednica 126/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	16,2	20,9	18,0	19,5	25,4	243,7	99,4	3,32	99,1
Listavci	10,5	18,2	32,6	23,4	15,3	1,6	0,6	0,03	0,9
Skupaj	16,2	20,9	18,1	19,6	25,2	245,3	100,0	3,35	100,0

Najvišja lesna zaloga v RGR je v fazi debeljaka, letni prirastek pa v fazi drogovnjaka.

Preglednica 127: Lesna zaloga in letni prirastek v RGR po razvojnih fazah

Razvojna faza	Lesna zaloga	Letni prirastek
	m ³ /ha	m ³ /ha/leto
Drogovnjak	297,6	5,00
Debeljak	422,7	4,49

Razmerje drevesnih vrst

Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst je usklajena za naravnim stanjem, zato so vsi gozdovi uvrščeni v kategorijo ohranjenih gozdov.

Preglednica 128/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Pl. Ist.	Meh.Ist.
Dejansko stanje	m ³ /ha	242,2	0,5	0,3	0,2	0,6	1,4	0,0	0,1
	%	98,7	0,2	0,1	0,1	0,3	0,6	0,0	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha								
	%	96,1	0,1	0,3	1,4	0,0	1,3	0,2	0,6

Opomba: Kot naravno stanje je prikazan model naravne zmesi drevesnih vrst glede na GRT-je, ki opredeljujejo rastiščnogojitveni razred

V drevesni sestavi močno prevladuje smreka, vse ostale vrste skupaj predstavljajo le 1,3 % lesne zaloge.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo skupaj posekane 530 m³ lesne mase (podatki temeljijo na tekoči evidenci poseka), od tega 525 m³ iglavcev in 5 m³ listavcev (Preglednica/D-PGR je v prilogi načrta E2). Skupna realizacija poseka je tako znašala 171,1 %

Skupni posek je znašal 1,5 % od skupne lesne zaloge in 10,8 % od prirastka.

Po evidencah sodeč, gojitvena in varstvena dela niso bila realizirana v načrtovanem obsegu. Izvedlo se je le prepuščanje narevnemu razvoju - ekocelice brez ukrepov skupne površine 18,74 ha so se izločile med leti 2019 in 2020 v celotnih odsekih 23C, 25C, 39B in 40C. Dodatna pojasnila v zvezi z izvedbo in evidentiranjem opravljenih del v državnih gozdovih so zapisana v poglavju 4.2.2.

Preglednica 129/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega gošče	ha	0,25	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	0,38	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	1,39	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	7,50	0,00	0,0
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	80,00	0,00	0,0
Naravni razvoj biotopov	ha	23,80	18,74	60,7
Ohranjanje biotopov - nega	ha	13,50	0,00	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	180,00	0,00	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	16,00	0,00	0,0

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloge, prirastek, posek

Na spreminjanje gozdnih fondov po posameznih obdobjih deloma vplivajo tudi različne metode ugotavljanja le-teh. Povprečna lesna zaloge se je v zadnjih dvajsetih letih povečala za 81,5 m³/ha oz. za 49,8 %.

Preglednica 130/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2004 do 2024

Leto	Pov. ha	Lesna zaloge			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	147,99	162,2	1,5	163,8	4,40	0,04	4,44	1,06	0,00	1,06
2014	147,20	184,1	1,4	185,5	2,45	0,04	2,49	0,36	0,00	0,36
2024	146,91	243,7	1,6	245,3	3,32	0,03	3,35	0,13*	0,00*	0,13*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek), v preteklem obdobju pa evidentiran posek.

Drevesna sestava

V zadnjih dvajsetih letih so spremembe v drevesni sestavi zelo majhne in pod velikom vplivom ocene drevesne sestave pri opisih sestojev. Močno prevladuje smreka.

Preglednica 131/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Meh.list.
2004	99,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,9	0,0
2014	99,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,6	0,1
2024	98,7	0,2	0,1	0,1	0,3	0,6	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V tem RGR so drogovnjaki, debeljaki in grmičav gozd zastopani v zelo podobnih deležih. Mladovja je le 2,6 %.

Preglednica 132/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR

Razvojna faza	Površina	Delež
	ha	%
Mladovje	3,86	2,6
Drogovnjak	46,27	31,5
Debeljak	46,92	31,9
Grmičav gozd	49,86	34,0
Skupaj	146,91	100,0

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Gospodarjenje v gozdovih obravnavanega gospodarskega razreda je podrejeno in prilagojeno poudarjeni varovalni in biotopski funkciji. Lesnoproizvodni pomen teh gozdov je majhen. Večina gozdov je prepuščena naravnemu razvoju.

Gozdnogojitvene usmeritve

Večina gozdov v tem RGR se prepušča naravnemu razvoju. Ukrepi so načrtovani le na 5,36 ha oz. 3,6 % gozdne površine.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Vsi gozdovi tega gospodarskega razreda so razglašeni kot varovalni gozdovi. Pohorska barja predstavljajo izjemen biotop z izjemnim naravnim in kulturnim pomenom za Pohorje. V njih so varovalna, biotopska in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot 1. stopnje poudarjenosti. Na 2. stopnji je poudarjena hidrološka funkcija. Lesnoproizvodna funkcija je zaradi naravnih razmer 3. stopnje poudarjenosti.

Na območju ruševja in močvirnatih rastišč ne izvajati nikakršnih posegov. Gospodariti malopovršinsko, puščati starejša drevesa ali manjše skupine dreves naravnemu razvoju in razkroju. Upoštevati je potrebno časovno omejitev sečnje in omejitve glede strojne sečnje.

Ukrepi

V strukturi načrtovanih sečenj je predvidenih 59,3 % redčenj in 40,7 % pomladitvenih sečenj.

Preglednica 133/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka			Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.				
Iglavci	m³	108	77	0	185		
	%	58,4	41,6	0,0	100,0	0,5	3,8
Listavci	m³	4	0	0	4		
	%	100,0	0,0	0,0	100,0	1,7	8,7
Skupaj	m³	112	77	0	189		
	%	59,3	40,7	0,0	100,0	0,5	3,8

Gojitvena in varstvena dela so načrtovana v majhnem obsegu in so usmerjena predvsem v izboljšanje stanja habitatov.

Preglednica 134/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega letvenjaka	ha	0,20	0,20
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	1,00	1,00
Vzdrževanje travinj	ha	1,30	1,30
Sadnja plodonosnega drevja	dni	24,00	24,00
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	4,50	4,50
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	10,00	10,00
Naravni razvoj biotopov	ha	100,91	100,91

9.2.5 RGR: Gozdni rezervati - 21012

V gozdove s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni so zajeti naslednji gozdovi:

- gozdni (naravni) rezervat Škrabarca - odsek 7C,
- gozdni (naravni) rezervat Štatenberško borovje - odsek 45E,
- gozdni (naravni) rezervat Bojišče Pohorskega bataljona - odsek 55C,
- gozdni (naravni) rezervat Črno jezero - odseka 60C in 61E,

Vsi naštetni so kot gozdni rezervati razglašeni z Uredbo o varovalnih ... (2005 in nasl.) in kot naravni rezervati z Odlokom o razglasitvi naravnih znamenitosti in nepremičnih kulturnih ter zgodovinskih spomenikov na območju občine Slovenska Bistrica (1992). To so gozdovi, ki so namenjeni znanstveno-raziskovalnemu delu v gozdarstvu, spoznavanju naravnih zakonitosti razvoja gozda in prenašanju teh spoznanj v prakso.

RGR obsega 97,52 ha oz. 3,5 % vseh gozdov v GGE.

Prevladujejo državni gozdovi, ki jih je 87,26 ha oz. 89,5 %, zasebnih je 10,26 ha oz. 10,5 % (rezervat Štatenberško borovje – odsek 45E).

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Na prvi stopnji so poudarjene funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, poučna in raziskovalna funkcija ter funkcija ohranjanja naravnih vrednot. V rezervatu Bojišče Pohorskega bataljona je na prvi stopnji poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine.

Habitatni tipi, v katerih se nahaja RGR ali njegov del

Preglednica 135/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 Ime habitatnega tipa	Šifra rastiščnega tipa	Skupine rastišč/ Rastiščni tip
9110	Srednjeevropski kisloljubni bukovi gozdovi	782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico
9410	Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu	801	Smrekovje s trikrpim bičnikom
		802	Smrekovje s smrečnim resnikom
		803	Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico
91D0*	Barjanski gozdovi	811	Barjansko smrekovje
7110*	Vegetacija visokih barij	812	Vegetacija visokih barij

*Habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni.

STANJE GOZDOV**a) Rastišče**

Gozdni rezervat Črno jezero je uvrščen v GRT: Barjansko smrekovje, Vegetacija visokih barij in Smrekovje s trikrpim bičnikom, gozdni rezervat Bojišče Pohorskega bataljona v GRT: Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico in Smrekovje s smrečnim resnikom, gozdni rezervat Štatenberško borovje v GRT: Smrekovje s trikrpim bičnikom, Barjansko smrekovje in Vegetacijo visokih barij, gozdni rezervat Škrabarca pa v GRT: Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico.

Preglednica 136/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
782	Kisloljubno zgornjegorsko bukovje z zasavsko konopnico	7	26,69	27,4
801	Smrekovje s trikrpim bičnikom	5	15,19	15,6
802	Smrekovje s smrečnim resnikom	5	6,90	7,1
811	Barjansko smrekovje	1	32,84	33,6
812	Vegetacija visokih barij	1	15,90	16,3
	Skupaj	3,550	97,52	100,0

Povprečni rastiščni koeficient (Rk) znaša 3,550. Letni prirastek znaša 7,07 m³/ha. Izkoriščenost rastiščne zmogljivosti (P/RK) je 199,2 %.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Prevladujejo raznomerni gozdovi, na naravnih smrekovjih s šopasto strukturo, ki z večanjem vlažnosti rastišč prehajajo v grmičave barjanske gozdove.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 444,9 m³/ha višja od povprečne lesne zaloge v GGE (400,6 m³/ha).

Preglednica 137/D-LZ: Lesna zaloga v gozdnih rezervatih

	Škrabarca - 7C		Štatenberško borovje - 45E		Bojišče Pohorskega bataljona - 55C		Črno jezero - 60C in 61 E		Gozdni rezervati skupaj	
	10,60 ha		10,26 ha		22,99 ha		53,67 ha		97,52 ha	
	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%	m ³ /ha	%
Iglavci	363,0	55,8	235,9	97,7	444,2	63,9	336,2	100,0	354,0	79,6
Listavci	287,1	44,2	5,6	2,3	250,6	36,1	0,0	0,0	90,9	20,4
Skupaj	650,1	100,0	241,4	100,0	694,8	100,0	336,2	100,0	444,9	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Drevesna sestava je blizu naravni drevesni sestavi. Razen v rezervatih Bojišče Pohorskega bataljona in Škrabarca, kjer je preveč smreke in premalo bukve.

Preglednica 138/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

		Enota	Smreka	Jelka	Ost. igl.	Bukev	Pl. Ist.	Meh. Ist.	Skupaj
Škrabarca - 7C	Dejansko stanje	m ³ /ha	349,3	13,7	-	279,6	7,5	0,0	650,1
		%	53,7	2,1	-	43,0	1,1	0,0	100,0
	Naravno s.	%	2,0	8,0		85,0	5,0	-	100,0
Štatenberško borovje - 45E	Dejansko stanje	m ³ /ha	235,9	0,0	-	4,7	0,0	0,9	241,4
		%	97,7	0,0	-	1,9	0,0	0,4	100,0
	Naravno s.	%	97,8	-	1,7	-	-	0,5	100,0
Bojišče Pohorskega bataljona - 55C	Dejansko stanje	m ³ /ha	432,3	11,9	-	250,6	0,0	0,0	694,8
		%	62,2	1,7	-	36,1	0,0	0,0	100,0
	Naravno s.	%	31,1	5,6	-	59,7	3,5	-	100,0
Črno jezero - 60C in 61E	Dejansko stanje	m ³ /ha	322,0	14,0	-	0,0	0,0	0,0	336,0
		%	95,8	4,2	-	0,0	0,0	0,0	100,0
	Naravno s.	%	97,7	-	1,8	-	-	0,5	100,0
Gozdni rezervati skupaj	Dejansko stanje	m ³ /ha	342,0	12,0	-	90,0	0,8	0,1	444,9
		%	76,9	2,7	-	20,2	0,2	0,0	100,0
	Naravno s.	%	71,7	2,2	1,1	23,3	1,4	0,3	100,0

Opomba: Kot naravno stanje je prikazan model naravne zmesi drevesnih vrst glede na GRT

Ohranjenost gozdov

V rezervatih Škrabarca in Bojišče Pohorskega bataljona (33,59 ha oz. 34,4 %) so gozdovi po ohranjenosti drevesne sestave uvrščeni v kategorijo »spremenjeni gozdovi«, vsi ostali rezervati (63,93 ha oz. 65,6 %) pa v kategorijo »ohranjeni gozdovi«.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 139/D-SM: Delež razvojnih faz

	Škrabarca – 7C		Štatenberško borovje – 45E		Bojišče Pohorskega Bataljona – 55C		Črno jezero – 60C in 61E		Gozdni rezervati skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Drogošnjak	1,56	14,7	4,9	47,8	0,5	2,2	12,31	22,9	19,27	19,8
Debeljak	9,04	85,3	2,56	25	22,49	97,8	28,06	52,3	62,15	63,7
Grmičav gozd	-	-	2,8	27,3	-	-	13,3	24,8	16,1	16,5
Skupaj	10,6	100	10,26	100	22,99	100	53,67	100	97,52	100

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdove prepustiti naravnemu razvoju in spremljati njihov razvoj.

10 LITERATURA

- Baza prostorskih podatkov ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Bončina A., Rozman A., Dakskobler I., Klopčič M., Babij V., Poljanec A. 2021. Gozdni rastiščni tipi Slovenije: vegetacijske, sestojne in upravljavske značilnosti. Ljubljana, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Biotehniška fakulteta, Zavod za gozdove Slovenije, 575 str.
- Cenik SiDG za direktno prodajo GLS za leto 2022. <https://sidg.si/index.php/javna-narocila-objave/prodaja-lesa-in-logistika/cenik-za-direktno-prodajo/>.
- Direktiva o habitatih. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora.
- Geodetske podlage ZGS. 2023. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Direktiva o habitatih. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Osankarica 2004–2013. 2005. Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Maribor. Uradni list RS, št. 113/2005.
- Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Osankarica 2014–2023. 2015. Maribor, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Maribor. Uradni list RS, št. 9/2015.
- Gozdnogospodarski načrt za mariborsko gozdnogospodarsko območje 2021–2030. 2023. Maribor, Zavod za gozdove Slovenije, OE Maribor. Uradni list RS, št. 116/2023.
- Košir Ž. 1994. Ekološke in fitocenološke razmere v gorskem in hribovitem jugozahodnem obrobju Panonije. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev: 149 str.
- Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D. 2012. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. *Gozdarski vestnik*, 70, 4: 195–214.
- Kutnar L. 2013. Možnosti uporabe sistema gozdnih rastiščnih tipov za opredelitev habitatnih tipov (Natura 2000). *Gozdarski vestnik*, 71, 5-6: 259–275.
- Martinčič A., Wraber T., Jogan N., Podobnik A., Turk B., Vreš B., Ravnik V., Frajman S., Strgulc-Krajšek B., Trčak B., Bačič T., Fischer M. A., Eler K., Surina B. 2007. Mala flora Slovenije, Ključ za določevanje praprotnic in semenk. Četrta, dopolnjena in spremenjena izdaja. Ljubljana, Tehniška založba: 968 str.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Osankarica 2024–2033. 2024. Maribor, Zavod RS za varstvo narave - OE Maribor.
- Odlok o razglasitvi gozdov s posebnim namenom v Mestni občini Maribor. 2022. *Medobčinski uradni vestnik* 6/2022.
- Resolucija o strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2025. 2023. Uradni list RS, št. 72/2023.
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije. 2004. Uradni list RS, št. 76/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2.
- Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Osankarica. 2023. Maribor, ZVKDS OE Maribor.
- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, pravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov. Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08, 83/13.
- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot. Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19 in 53/23.
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. 2004. Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16.
- Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja. 2009. Uradni list RS, št. 25/09.
- Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda. 2018. Uradni list RS, št. 58/18.

- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2010. Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20.
- Pravilnik o varstvu gozdov. 2009. Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.
- Pravni režimi varstva kulturne dediščine (eVrD). 2024. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. <https://www.gov.si/zbirke/storitve/posredovanje-podatkov-o-kulturni-dediscini-uporabnikom/> (dostopano maj 2024).
- Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. 2013. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.
- Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-2028. 2023. Ljubljana, Vlada republike Slovenije (4. oktober 2023). <https://natura2000.gov.si/natura-2000/life-ip-natura-si/pun-2023-2028/>.
- Register kulturne dediščine (RKD) 2024. Ljubljana, Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. <https://www.gov.si/zbirke/storitve/posredovanje-podatkov-o-kulturni-dediscini-uporabnikom/> (dostopano maj 2024).
- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (ReNGP). 2007. Uradni list RS, št. 111/07.
- SiStat podatkovni portal. Ljubljana. Statistični urad Republike Slovenije. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/Data/2640010S.px/> (dostopano 28. marec 2024).
- Sovinc A., 1994. Zimski ornitološki atlas Slovenije. Ljubljana, Tehniška založba Slovenije: 452 str.
- Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulture. 2017. Maribor, ZVKDS OE Maribor.
- Strokovne podlage s področja voda za potrebe prostorskega plana RS-elementi vodnega gospodarstva. Podjetje za urejanje hudournikov, Ljubljana, PUH 1999.
- Urbančič M., Simončič P., Prus T., Kutnar L., 2007. Atlas gozdnih tal Slovenije. Gozdarski vestnik. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije: 100 str.
- Uredba o ekološko pomembnih območjih. 2004. Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18.
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20.
- Uredba o kategorizaciji državnih cest. 2024. Uradni list RS, št. 67/16.
- Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja. 2016. Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23.
- Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. 2008. Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20.
- Uredba o prostorskem redu Slovenije. 2004. Uradni list RS, št. 122/04, 33/07 - ZPNačrt in 61/17 - ZUreP-2.
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah. 2004. Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 - odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19.
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov dravsko-ptujskega polja. 2007. Uradni list RS, št. 59/07, 32/11, 24/13 in 79/15.
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobrave in Dravskega polja. 2007. Uradni list RS, št. 24/07, 32/11, 22/13, 79/15 in 182/20.
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Selniška dobrava. 2006. Uradni list RS, št. 72/06, 32/11, 22/13 in 79/15.
- Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. Ljubljana, MOP, Direkcija RS za vode.
- Varstvo kulturne dediščine v gozdnogospodarskih načrtih. 2015. Nasveti za lastnike. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije. <https://www.zvkds.si/sl/clanek/nasveti-za-lastnike> (dostopano 10.4.2020)

- Zakon o divjadi in lovstvu. 2004. Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22.
- ZG (Zakon o gozdovih). 1993. Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE.
- Zakon o graditvi objektov. 2004. Uradni list RS, št. 102/04 - uradno prečiščeno besedilo, 14/05 - popr., 92/05 - ZJC-B, 93/05 - ZVMS, 111/05 - odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 - ZRud-1, 20/11 - odl. US, 57/12, 101/13 - ZDavNepr, 110/13, 22/14 - odl. US, 19/15, 61/17 - GZ in 66/17 - odl. US.
- ZON (Zakon o ohranjanju narave). 2004. Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O.
- Zakon o varstvu kulturne dediščine. 2008. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE.
- ZV-1 (Zakon o vodah). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US in 78/23 – ZUNPEOVE.
- Zakon o urejanju prostora. 2021. Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP in 23/24.
- ZGS. 2023. Informacijska baza, gozdarski informacijski sistem. Šifrant gozdnih rastiščnih tipov.
- Wraber M. 1969. Pflanzengeographische Stellung und Gliederung Sloweniens. Vegetatio, The Hague, 17, 1-6: 176–199.

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Opisi sestojev (na terenu):

Ruben ŠPRAH, mag. inž. gozd.

Gregor BELCL, dipl. inž. gozd. (UN)

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah:

Martina BUKOVNIK, dipl. inž. gozd. (UN)

Digitalizacija:

Ruben ŠPRAH, mag. inž. gozd.

Računalniška izdelava kart:

Zlatko MLINARIČ, inž. gozd.

Računalniška podpora:

Boris ČERNEC, dipl. inž. gozd.

Tekstni del načrta:

Izidor COJZER, univ. dipl. inž. gozd.: poglavja 1.1.8, 1.5.1, 3.9, 6.2.3, 6.3.3.

Gabrijel COJZER, univ. dipl. inž. gozd.: poglavja 1.3, 4.2.3, 6.2.7, 6.3.5.

Dr. Mateja COJZER, univ. dipl. inž. gozd.: poglavja: Uvod, 1.1 do 1.1.7, 1.2, 1.4, 1.5.2 do 1.5.6, 1.7, 1.8, 6.2.8, 8, 10.

Teja KRANER, dipl. inž. gozd. (VS): poglavja 2, 6.2.2

Ruben ŠPRAH, mag. inž. gozd.: poglavja 3.1 do 3.8, 3.10, 4.1, 4.2, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.4, 4.2.6, 5, 6.1, 6.2.1, 6.2.4, 6.2.9, 6.3, 6.3.1, 6.3.2, 6.3.4, 7, 9, 11, 12, 13.

Nenad ZAGORAC, univ. dipl. inž. gozd.: poglavja 1.6, 4.2.2, 6.2.5, 6.2.6.

Matjaž ZUPANIČ, univ. dipl. inž. gozd.: poglavja 4.1, 4.2, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.4, 4.2.5

Datum določitve osnutka: 24.05.2024

Datum določitve predloga:

Podpisniki:

Nosilec izdelave načrta:

Ruben ŠPRAH, mag. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:

Dr. Mateja COJZER, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Maribor:

Mag. Igor KOPŠE, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:

Gregor DANEV, univ. dipl. inž. gozd.

Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Maribor

Maribor, 24. maj 2024

12 PRILOGE

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	356,73	2.410,85	0,00	2.767,58
Delež (%)	12,89	87,11	0,00	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
08012-Gorska in zgornjegorska bukovja	1.330,88	232,2	169,9	402,2	4,49	3,16	7,65	15,2	18,8	16,7	88,0
08112-Zasmrečeni gorski in zgornjegorski gozdovi na bukovih rastiščih	914,80	354,7	57,4	412,1	5,51	1,01	6,52	13,2	17,5	13,8	87,4
16112-Gorsko-zgornjegorsko smrekovje	272,02	385,9	40,3	426,2	5,00	0,72	5,72	11,4	15,7	11,8	88,2
Večnamenski gozdovi skupaj	2.517,70	293,3	115,1	408,4	4,91	2,12	7,03	13,8	18,5	15,1	87,8
16112-Gorsko-zgornjegorsko smrekovje	5,45	221,7	0,9	222,6	2,90	0,03	2,93	0,0	0,0	0,0	0,0
21012-Gozdni rezervati	97,52	354,0	90,9	444,9	5,42	1,65	7,07	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, ukrepi niso dovoljeni skupaj	102,97	347,0	86,1	433,1	5,29	1,56	6,85	0,0	0,0	0,0	0,0
20019-Pohorska barja	146,91	243,7	1,6	245,3	3,32	0,03	3,35	0,5	1,7	0,5	3,8
Varovalni gozdovi skupaj	146,91	243,7	1,6	245,3	3,32	0,03	3,35	0,5	1,7	0,5	3,8
Skupaj vsi gozdovi	2.767,58	292,7	108,0	400,6	4,84	1,99	6,83	12,6	17,9	14,0	82,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	196,18	7,1						
Drogovnjak	467,79	16,9	0,73	0,2	86,3	0,0	13,7	0,0
Debeljak	1.534,97	55,5	86,68	5,6	38,6	55,2	6,2	0,0
Sestoj v obnovi	495,45	17,9	245,06	49,5	43,1	56,0	0,9	0,0
Grmičav gozd	73,19	2,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.767,58	100,0	332,47	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	196,18	11,9	58,5	27,8	1,8	21,6	69,2	9,2	0,0	3,9	5,5	37,7	52,9
Drogovnjak	467,79	18,5	71,0	10,5	0,0	18,4	64,6	16,5	0,5	47,3	30,9	16,1	5,7
Debeljak	1.534,97					48,9	50,0	1,1	0,0	5,0	45,5	35,8	13,7
Sestoj v obnovi	495,45					60,7	38,1	1,2	0,0				
Grmičav gozd	73,19												
Skupaj	2.767,58												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,6	13,6	17,3	23,9	38,6	69,3	277,9
Jelka	4,3	10,4	14,5	24,1	46,7	3,3	13,1
Bor	16,4	22,4	18,5	18,7	24,0	0,0	0,2
Macesen	10,5	22,2	19,1	20,1	28,1	0,4	1,5
Ostali igl.	37,7	16,7	7,3	11,2	27,1	0,0	0,1
Bukev	5,0	16,4	28,1	27,9	22,6	25,2	101,0
Pl. Ist.	5,5	17,2	26,3	28,6	22,4	1,7	6,7
Meh. Ist.	14,3	21,3	24,6	23,7	16,1	0,1	0,2
Iglavci	6,5	13,5	17,2	23,9	38,9	73,1	292,7
Listavci	5,0	16,5	27,9	28,0	22,6	26,9	108,0
Skupaj	6,1	14,3	20,1	25,0	34,5	100,0	400,6

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,1	13,3	17,2	24,0	39,4	68,0	277,6
Jelka	4,3	10,4	14,3	24,0	47,0	3,4	13,9
Bor	13,2	22,9	19,6	19,4	24,9	0,0	0,2
Macesen	10,5	22,3	19,1	20,0	28,1	0,4	1,6
Ostali igl.	0,0	6,7	14,8	22,9	55,6	0,0	0,0
Bukev	5,0	16,4	27,8	28,0	22,8	26,3	107,5
Pl. Ist.	5,5	17,2	26,2	28,7	22,4	1,8	7,3
Meh. Ist.	12,8	21,0	25,3	24,2	16,7	0,1	0,2
Iglavci	6,0	13,2	17,1	24,0	39,7	71,8	293,3
Listavci	5,0	16,4	27,7	28,1	22,8	28,2	115,1
Skupaj	5,7	14,1	20,1	25,1	35,0	100,0	408,4

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,82	1,09	0,94	0,97	1,02	70,9	4,84
Listavci	0,19	0,40	0,55	0,49	0,35	29,1	1,99
Skupaj	1,01	1,49	1,49	1,46	1,37	100,0	6,83

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,85	1,14	1,01	1,04	1,09	70,2	5,13
Listavci	0,21	0,44	0,61	0,53	0,38	29,8	2,18
Skupaj:	1,06	1,58	1,62	1,57	1,47	100,0	7,31

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	102.079	12,6											
Listavci	53.493	17,9											
Skupaj	155.572	14,0											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	20,00	20,00											
Sadnja	ha	5,60	5,60											
Obžetev	ha	5,70	28,50											
Nega mladja	ha	9,30	9,30											
Nega gošče	ha	48,80	48,80											
Nega letvenjaka	ha	27,80	27,80											
Nega ml. drogovnjaka	ha	40,35	40,35											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	3.400	3.400											
Zaščita z ograjo	m	1.100	1.100											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	4.700	4.700											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	44,00	44,00											
Vzdrževanje travinj	ha	5,00	5,00											
Sadnja plodonosnega drevja	dni	80,00	80,00											
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	15,00	15,00											
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m³	695,00	695,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	136,91	136,91											

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

RGR: Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatih - 08012

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	19,73	1.311,15	0,00	1.330,88
Delež (%)	1,5	98,5	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,3	14,2	15,1	21,4	44,0	52,1	209,9
Jelka	4,3	11,0	13,4	23,1	48,2	5,2	20,7
Bor	8,2	12,6	25,9	13,3	40,0	0,0	0,0
Macesen	10,9	27,5	19,1	16,7	25,8	0,4	1,5
Ostali igl.	0,0	6,7	14,8	22,9	55,6	0,0	0,1
Bukev	4,8	16,9	26,5	28,1	23,7	39,1	157,2
Pl. Ist.	5,4	17,6	25,6	28,6	22,8	3,1	12,5
Meh. Ist.	17,2	24,5	18,0	23,0	17,3	0,1	0,3
Iglavci	5,2	14,0	15,0	21,5	44,3	57,7	232,2
Listavci	4,8	17,0	26,4	28,1	23,7	42,3	169,9
Skupaj	5,1	15,2	19,8	24,3	35,6	100,0	402,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,63	1,00	0,79	0,89	1,18	58,6	4,49
Listavci	0,32	0,64	0,81	0,78	0,61	41,4	3,16
Skupaj	0,95	1,64	1,60	1,67	1,79	100,0	7,65

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	37,64	2,8	1.123,73	84,5	169,51	12,7	0,00	0,0	1.330,88	100,0
Skupaj vsi gozdovi	37,64	2,8	1.123,73	84,5	169,51	12,7	0,00	0,0	1.330,88	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	5,5	0,7	6,2	1,1	0,9	2,0	6,6	1,6	8,2	3,0
30 - 49 cm	0,4	0,2	0,6	0,0	0,2	0,2	0,4	0,4	0,8	1,3
50 in več cm	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,6
Skupaj	5,9	1,1	7,0	1,1	1,1	2,2	7,0	2,2	9,2	4,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	96,69	7,3						
Drogovnjak	185,85	14,0	0,10	0,1	0,0	0,0	100,0	0,0
Debeljak	740,61	55,6	47,41	6,4	46,2	47,4	6,4	0,0
Sestoj v obnovi	307,52	23,1	152,01	49,4	48,9	49,7	1,4	0,0
Grmičav gozd	0,21	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1.330,88	100,0	199,52	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.	Skupaj
ha	98,42	8,55	0,00	0,00	0,00	90,51	0,00	1,35	0,00	0,69	199,52
%	7,97	0,69	0,00	0,00	0,00	7,33	0,00	0,11	0,00	0,06	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	420	0,2	8,6	75,3	14,0	1,9
Jelka	39	2,6	10,3	61,5	25,6	0,0
Macesen	12	0,0	8,3	66,7	25,0	0,0
Bukev	367	1,9	28,3	60,3	7,9	1,6
Pl. lst.	29	10,3	34,6	34,5	17,2	3,4
Meh. lst.	4	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	471	0,4	8,7	73,9	15,3	1,7
Skupaj listavci	400	2,5	28,5	58,2	9,0	1,8
Skupaj	871	1,4	17,8	66,7	12,4	1,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	4,4
Veje	0,6
Osutost	0,1
Skupaj	5,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	66.608	49.896	74,9	41,3
Listavci	54.188	45.478	83,9	37,6
Skupaj	120.796	95.375	79,0	79,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	47,8	15,9	8,3
Jelka	4,4	16,6	0,8
Bor	0,0	143,0	0,0
Macesen	0,0	1,2	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	46,9	20,9	8,2
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	0,8	3,7	0,1
Dr. tr. Ist.	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	0,1	6,9	0,0
Skupaj iglavci	52,3	15,9	9,1
Skupaj listavci	47,7	19,4	8,3
Skupaj	100,0	17,4	17,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	16,0	11,6	13,6	14,1	19,0	15,9	38,0
Listavci	12,2	12,0	20,5	24,3	23,1	19,4	34,7
Skupaj	14,0	11,8	17,6	18,6	19,9	17,4	72,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.Ist.	Dr.tr.Ist.	Meh.Ist.
2004	56,0	3,5	0,0	0,2	0,0	36,2	0,0	3,8	0,0	0,3
2014	52,4	4,6	0,0	0,3	0,0	39,0	0,0	3,6	0,0	0,1
2024	52,1	5,2	0,0	0,4	0,0	39,1	0,0	3,1	0,0	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	47.000	15,2											
Listavci	42.550	18,8											
Skupaj	89.550	16,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	4,50	4,50											
Sadnja	ha	1,60	1,60											
Obžetev	ha	0,90	4,50											
Nega mladja	ha	6,70	6,70											
Nega gošče	ha	33,10	33,10											
Nega letvenjaka	ha	18,00	18,00											
Nega ml. drogovnjaka	ha	20,95	20,95											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.400	1.400											
Zaščita z ograjo	m	500	500											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	900	900											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	19,50	19,50											
Vzdrževanje travinj	ha	2,28	2,28											
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m³	390	390											
Naravni razvoj biotopov	ha	11,89	11,89											

RGR: Zasmrečeni gorski in zgornjegorski gozdovi na bukovih rastiščih - 08112*Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	243,96	670,84	0,00	914,80
Delež (%)	26,7	73,3	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,2	13,4	18,5	25,2	35,7	83,7	345,4
Jelka	4,6	9,0	17,5	26,6	42,3	1,6	6,5
Bor	13,3	23,1	19,4	19,5	24,7	0,1	0,5
Macesen	10,1	17,6	19,2	23,0	30,1	0,6	2,4
Bukev	5,6	14,3	32,2	28,0	19,9	13,4	55,2
Pl. Ist.	6,8	14,3	32,2	27,9	18,8	0,5	1,9
Meh. Ist.	7,1	16,6	35,1	25,2	16,0	0,1	0,2
Iglavci	7,1	13,3	18,5	25,2	35,9	86,1	354,7
Listavci	5,7	14,3	32,2	28,0	19,8	13,9	57,4
Skupaj	6,9	13,5	20,4	25,6	33,6	100,0	412,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,12	1,31	1,21	1,12	0,76	84,5	5,51
Listavci	0,08	0,20	0,36	0,24	0,13	15,5	1,01
Skupaj	1,20	1,51	1,57	1,36	0,89	100,0	6,52

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	16,31	1,8	191,61	20,9	480,15	52,5	226,73	24,8	914,80	100,0
Skupaj vsi gozdovi	16,31	1,8	191,61	20,9	480,15	52,5	226,73	24,8	914,80	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	9,0	0,5	9,5	1,3	0,0	1,3	10,3	0,5	10,8	3,8
30 - 49 cm	0,5	0,3	0,8	0,3	0,5	0,8	0,8	0,8	1,6	2,7
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,3	0,8
Skupaj	9,5	0,8	10,3	1,9	0,5	2,4	11,4	1,3	12,7	7,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	80,74	8,8						
Drogovnjak	180,66	19,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	492,88	54,0	27,51	5,6	24,0	71,4	4,6	0,0
Sestoj v obnovi	157,40	17,2	79,62	50,6	31,7	68,3	0,0	0,0
Grmičav gozd	3,12	0,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	914,80	100,0	107,13	11,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	83,11	2,33	0,00	0,00	0,00	19,49	0,00	0,21	0,00	1,99	107,13
%	9,96	0,28	0,00	0,00	0,00	2,34	0,00	0,03	0,00	0,24	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	542	0,2	3,9	80,4	14,6	0,9
Jelka	17	0,0	5,9	82,3	11,8	0,0
Bukev	107	0,9	23,4	65,4	10,3	0,0
Pl. list.	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Meh. list.	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Skupaj iglavci	559	0,2	3,9	80,5	14,5	0,9
Skupaj listavci	112	0,9	22,3	65,2	11,6	0,0
Skupaj	671	0,3	7,0	78,0	14,0	0,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	5,3
Veje	0,9
Osutost	0,2
Skupaj	6,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	47.118	38.318	81,3	67,8
Listavci	9.371	7.197	76,8	12,7
Skupaj	56.489	45.515	80,6	80,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	81,6	13,1	11,0
Jelka	2,3	38,8	0,3
Bor	0,3	62,0	0,0
Macesen	0,0	1,6	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	15,4	14,7	2,1
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	0,4	5,6	0,0
Dr. tr. list.	0,0	0,0	0,0
Meh. list.	0,0	3,0	0,0
Skupaj iglavci	84,2	13,3	11,3
Skupaj listavci	15,8	14,1	2,1
Skupaj	100,0	13,4	13,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	12,9	8,7	10,5	13,1	17,2	13,3	42,5
Listavci	5,6	8,9	12,2	17,4	25,9	14,1	8,0
Skupaj	11,6	8,8	10,9	13,7	17,7	13,4	50,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	83,4	0,6	0,1	0,3	0,0	13,7	0,0	1,4	0,0	0,5
2014	83,7	0,8	0,1	0,3	0,0	14,0	0,0	0,9	0,0	0,2
2024	83,7	1,6	0,1	0,6	0,0	13,4	0,0	0,5	0,0	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	42.881	13,2											
Listavci	9.219	17,5											
Skupaj	52.100	13,8											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	9,00	9,00											
Sadnja	ha	4,00	4,00											
Obžetev	ha	4,80	24,00											
Nega mladja	ha	1,60	1,60											
Nega gošče	ha	13,00	13,00											
Nega letvenjaka	ha	8,00	8,00											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	16,30	16,30											
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	2.000	2.000											
Zaščita z ograjo	m	600	600											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	3.200	3.200											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	23,50	23,50											
Vzdrževanje travinj	ha	0,72	0,72											
Sadnja plodonosnega drevja	dni	32,00	32,00											
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	6,00	6,00											
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m³	255,00	255,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	7,09	7,09											

RGR: Gorsko-zgornjegorsko smrekovje - 16112*Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	50,85	226,62	0,00	277,47
Delež (%)	18,3	81,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,9	10,4	18,5	27,4	38,8	89,5	377,5
Jelka	2,6	6,0	18,5	30,6	42,3	1,2	5,2
Macesen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	5,5	15,3	33,3	26,7	19,2	9,2	39,0
Pl. list.	8,9	15,6	33,4	25,5	16,6	0,1	0,4
Meh. list.	10,6	14,7	31,2	28,8	14,7	0,0	0,2
Iglavci	4,9	10,3	18,5	27,4	38,9	90,6	382,7
Listavci	5,6	15,3	33,2	26,7	19,2	9,4	39,6
Skupaj	4,9	10,8	19,9	27,3	37,1	100,0	422,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,84	0,96	1,12	1,15	0,89	87,5	4,96
Listavci	0,05	0,15	0,26	0,16	0,08	12,5	0,71
Skupaj	0,89	1,11	1,38	1,31	0,97	100,0	5,67

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	250,14	92,0	21,88	8,0	0,00	0,0	0,00	0,0	272,02	98,0
GPN, ukrepi niso dovoljeni	5,45	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	5,45	2,0
Skupaj vsi gozdovi	255,59	92,1	21,88	7,9	0,00	0,0	0,00	0,0	277,47	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	8,0	2,0	10,0	3,0	0,0	3,0	11,0	2,0	13,0	4,6
30 - 49 cm	1,0	0,0	1,0	2,0	0,0	2,0	3,0	0,0	3,0	4,8
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	9,0	2,0	11,0	5,0	0,0	5,0	14,0	2,0	16,0	9,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	14,89	5,4						
Drogovnjak	35,74	12,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	192,41	69,3	8,02	4,2	35,5	51,9	12,6	0,0
Sestoj v obnovi	30,53	11,0	13,43	44,0	44,9	55,1	0,0	0,0
Grmičav gozd	3,90	1,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	277,47	100,0	21,45	7,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.	Skupaj
ha	19,09	0,34	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00	0,02	0,00	0,00	21,45
%	7,27	0,13	0,00	0,00	0,00	0,76	0,00	0,01	0,00	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	142	0,0	0,7	74,7	23,9	0,7
Jelka	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Bukev	24	0,0	16,7	54,2	20,8	8,3
Pl. lst.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	145	0,0	0,7	74,5	24,1	0,7
Skupaj listavci	25	0,0	16,0	56,0	20,0	8,0
Skupaj	170	0,0	2,9	71,8	23,5	1,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	3,4
Veje	0,3
Osutost	0,6
Skupaj	4,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	8.509	4.985	58,6	52,3
Listavci	1.015	696	68,6	7,3
Skupaj	9.524	5.681	59,6	59,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	86,6	5,3	4,7
Jelka	1,2	12,6	0,1
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	12,2	6,8	0,7
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	0,0	0,7	0,0
Dr. tr. list.	0,0	0,0	0,0
Meh. list.	0,0	1,0	0,0
Skupaj iglavci	87,7	5,3	4,8
Skupaj listavci	12,3	6,6	0,7
Skupaj	100,0	5,5	5,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,0	3,4	4,8	5,1	7,2	5,3	18,2
Listavci	0,7	4,9	8,2	9,7	3,4	6,6	2,5
Skupaj	1,8	3,7	5,3	5,5	7,0	5,5	20,7

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	91,5	0,5	0,0	0,0	0,0	6,9	0,0	0,5	0,0	0,6
2014	89,4	0,5	0,0	0,0	0,0	9,7	0,0	0,2	0,0	0,2
2024	89,5	1,2	0,0	0,0	0,0	9,2	0,0	0,1	0,0	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	12.013	11,3											
Listavci	1.720	15,7											
Skupaj	13.733	11,7											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	6,50	6,50											
Nega mladja	ha	1,00	1,00											
Nega gošče	ha	2,70	2,70											
Nega letvenjaka	ha	1,60	1,60											
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,10	3,10											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	600	600											
Vzdrževanje travinj	ha	0,70	0,70											
Sadnja plodonosnega drevja	dni	24,00	24,00											
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	4,50	4,50											
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	m³	40,00	40,00											
Naravni razvoj biotopov	m³	17,02	17,02											

RGR: Pohorska barja - 20019*Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	31,93	114,98	0,00	146,91
Delež (%)	21,7	78,3	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	16,1	21,0	18,0	19,6	25,3	98,7	242,2
Jelka	0,0	3,0	21,2	30,3	45,5	0,2	0,5
Bor	56,9	16,1	5,4	10,8	10,8	0,1	0,3
Macesen	6,6	6,6	13,2	33,1	40,5	0,1	0,2
Ostali igl.	73,8	26,2	0,0	0,0	0,0	0,3	0,6
Bukev	6,3	16,6	35,2	25,3	16,6	0,6	1,4
Meh. Ist.	60,2	36,9	2,9	0,0	0,0	0,0	0,1
Iglavci	16,2	20,9	18,0	19,5	25,4	99,4	243,7
Listavci	10,5	18,2	32,6	23,4	15,3	0,6	1,6
Skupaj	16,2	20,9	18,1	19,6	25,2	100,0	245,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,88	0,90	0,53	0,45	0,56	99,1	3,32
Listavci	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,9	0,03
Skupaj	0,89	0,91	0,54	0,46	0,56	100,0	3,35

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	146,91	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	146,91	100,0
Skupaj vsi gozdovi	146,91	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	146,91	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	5,0	0,0	5,0	3,3	0,0	3,3	8,3	0,0	8,3	2,5
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	5,0	0,0	5,0	3,3	0,0	3,3	8,3	0,0	8,3	2,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	3,86	2,6						
Drogovnjak	46,27	31,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	46,92	31,9	2,02	4,3	18,3	81,7	0,0	0,0
Grmičav gozd	49,86	34,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	146,91	100,0	2,02	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.lst.	Dr.tr.lst.	Meh.lst.	Skupaj
ha	1,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	2,02
%	1,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	88	0,0	0,0	58,0	40,9	1,1
Skupaj iglavci	88	0,0	0,0	58,0	40,9	1,1
Skupaj	88	0,0	0,0	58,0	40,9	1,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	0,0
Veje	1,0
Osutost	2,1
Skupaj	3,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	310	525	169,5	169,5
Listavci	0	5	0,0	1,6
Skupaj	310	530	171,1	171,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	96,7	1,9	1,9
Jelka	2,4	127,7	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,9	2,8	0,0
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	0,0	0,0	0,0
Dr. tr. Ist.	0,0	0,0	0,0
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	99,1	1,9	1,9
Skupaj listavci	0,9	2,3	0,0
Skupaj	100,0	1,9	1,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,4	0,9	1,9	2,7	3,4	1,9	3,6
Listavci	0,0	0,0	2,0	0,0	26,2	2,3	0,0
Skupaj	0,4	0,9	1,9	2,7	3,4	1,9	3,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.Ist.	Dr.tr.Ist.	Meh.Ist.
2004	99,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
2014	99,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,1
2024	98,7	0,2	0,1	0,1	0,3	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0

RGR: Gozdni rezervati - 21012*Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	10,26	87,26	0,00	97,52
Delež (%)	10,5	89,5	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,6	13,1	18,8	26,1	34,4	76,9	342,0
Jelka	6,0	10,7	19,1	27,5	36,7	2,7	12,0
Bukev	6,0	17,0	35,0	25,0	17,0	20,2	90,0
Pl. lst.	3,2	17,8	35,1	26,1	17,8	0,2	0,8
Meh. lst.	11,4	11,6	27,2	38,2	11,6	0,0	0,1
Iglavci	7,6	13,0	18,8	26,1	34,5	79,6	354,0
Listavci	6,0	17,0	34,9	25,1	17,0	20,4	90,9
Skupaj	7,3	13,8	22,1	25,9	30,9	100,0	444,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,48	0,84	0,72	1,02	2,37	76,7	5,42
Listavci	0,12	0,39	0,63	0,35	0,17	23,3	1,65
Skupaj:	0,60	1,23	1,35	1,37	2,54	100,0	7,07

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
GPN, ukrepi niso dovoljeni	63,93	65,6	33,59	34,4	0,00	0,0	0,00	0,0	97,52	100,0
Skupaj vsi gozdovi	63,93	65,6	33,59	34,4	0,00	0,0	0,00	0,0	97,52	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	30,0	3,3	33,3	0,0	0,0	0,0	30,0	3,3	33,3	12,4
30 - 49 cm	3,3	0,0	3,3	0,0	0,0	0,0	3,3	0,0	3,3	6,4
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	33,3	3,3	36,6	0,0	0,0	0,0	33,3	3,3	36,6	18,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Drogovnjak	19,27	19,8						
Debeljak	62,15	63,7	1,72	2,8	100,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	16,10	16,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	97,52	100,0	2,35	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,31	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,35
%	2,37	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	52	0,0	5,8	59,6	32,7	1,9
Bukev	7	0,0	28,6	71,4	0,0	0,0
Pl. Ist.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	52	0,0	5,8	59,6	32,7	1,9
Skupaj listavci	8	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Skupaj	60	0,0	8,3	61,7	28,3	1,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	8,3
Veje	2,1
Osutost	1,4
Skupaj	11,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	37	0,0	0,0
Listavci	0	1	0,0	0,0
Skupaj	0	38	0,0	0,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	88,6	0,1	0,1
Jelka	7,6	0,4	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	2,3	0,0	0,0
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. list.	0,0	0,0	0,0
Dr. tr. list.	0,0	0,0	0,0
Meh. list.	1,5	3,7	0,0
Skupaj iglavci	96,2	0,1	0,1
Skupaj listavci	3,8	0,0	0,0
Skupaj	100,0	0,1	0,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,1	0,3	0,2	0,1	0,0	0,1	0,4
Listavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004 do 2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	72,8	4,8	0,0	0,0	0,0	20,7	0,0	1,3	0,0	0,4
2014	75,8	1,5	0,0	0,0	0,0	22,3	0,0	0,4	0,0	0,0
2024	76,9	2,7	0,0	0,0	0,0	20,2	0,0	0,2	0,0	0,0

12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	314,54	305,5	36,7	342,2	4,84	0,63	5,47	16,9	31,8	18,5	116,0
GPN, ukrepi so dovoljeni	10,26	235,9	5,6	241,4	3,71	0,11	3,82	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	31,93	286,8	3,9	290,8	3,51	0,07	3,59	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	356,73	301,8	32,9	334,7	4,68	0,57	5,25	15,1	31,3	16,7	106,5

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	36,33	10,2
Drogovnjak	76,14	21,3
Debeljak	143,78	40,4
Sestoj v obnovi	87,87	24,6
Grmičav gozd	12,61	3,5
Skupaj	356,73	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	89,9
Jelka	0,1
Bor	0,0
Macesen	0,2
Ostali igl.	0,0
Bukev	9,4
Pl. lst.	0,4
Meh. lst.	0,0
Iglavci	90,2
Listavci	9,8
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8,6	14,3	17,4	23,0	36,7	90,2	301,8
Listavci	4,9	12,2	29,9	29,5	23,5	9,8	32,9
Skupaj	8,2	14,1	18,7	23,6	35,4	100,0	334,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	16.276	15,1											
Listavci	3.669	31,3											
Skupaj	19.945	16,7											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	2,00	2,00											
Sadnja	ha	2,20	2,20											
Obžetev	ha	4,00	20,00											
Nega mladja	ha	0,40	0,40											
Nega gošče	ha	5,30	5,30											
Nega letvenjaka	ha	7,50	7,50											
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,40	6,40											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	2.900	2.900											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	3,00	3,00											
Vzdrževanje travinj	ha	1,72	1,72											
Sadnja plodonosnega drevja	dni	56,00	56,00											
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	10,50	10,50											
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m³	115,00	115,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	27,93	27,93											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Večnamenski gozdovi	2.203,16	291,6	126,2	417,8	4,93	2,33	7,25	13,3	17,9	14,7	84,7
GPN, ukrepi niso dovoljeni	92,71	359,3	95,0	454,3	5,47	1,73	7,19	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	114,98	231,8	0,9	232,7	3,27	0,02	3,29	0,7	3,8	0,7	5,0
Skupaj vsi gozdovi	2.410,85	291,3	119,1	410,4	4,87	2,20	7,06	12,2	17,4	13,7	79,7

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	159,85	6,6
Drogovnjak	391,65	16,2
Debeljak	1.391,19	57,8
Sestoj v obnovi	407,58	16,9
Grmičav gozd	60,58	2,5
Skupaj	2.410,85	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	66,9
Jelka	3,6
Bor	0,1
Macesen	0,4
Ostali igl.	0,0
Bukev	27,1
Pl. lst.	1,8
Meh. lst.	0,1
Iglavci	71,0
Listavci	29,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,2	13,4	17,1	24,0	39,3	71,0	291,3
Listavci	5,0	16,6	27,8	28,0	22,6	29,0	119,1
Skupaj	5,9	14,3	20,2	25,1	34,5	100,0	410,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	85.803	12,2											
Listavci	49.824	17,4											
Skupaj	135.627	13,7											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	18,00	18,00											
Sadnja	ha	3,40	3,40											
Obžetev	ha	1,70	8,50											
Nega mladja	ha	8,90	8,90											
Nega gošče	ha	43,50	43,50											
Nega letvenjaka	ha	20,30	20,30											
Nega ml. drogovnjaka	ha	33,95	33,95											
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	3.400	3.400											
Zaščita z ograjo	m	1.100	1.100											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	1.800	1.800											
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	41,00	41,00											
Vzdrževanje travinj	ha	3,28	3,28											
Sadnja plodonosnega drevja	dni	24,00	24,00											
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	4,50	4,50											
Puščanje stoječe biomase v gozdu	m ³	580,00	580,00											
Naravni razvoj biotopov	ha	108,98	108,98											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	MI
17001A	32	32	32	32	32	32	32	32
17001B	32	32	32	32	32	32	30	30
17001C	32	32	32	32	32	32	32	32
17002A	32	32	32	34	32	32	32	32
17002B	34	33	34	34	32	32	32	32
17003A	52	52	52	52	50	52	50	50
17003B	32	34	34	34	34	34	32	32
17003C	30	32	32	32	32	32	30	30
17004A	32	34	32	34	32	34	32	32
17005A	34	34	34	36	34	34	32	32
17005B	30	32	32	34	32	32	32	32
17006A	32	34	34	34	32	32	32	32
17006B	30	32	32	34	32	32	32	32
17006C	32	34	34	34	34	34	32	32
17007A	32	32	32	34	32	32	32	32
17007B	31	32	32	34	32	32	30	30
17007C	34	32	32	34	32	32	32	32
17007D	30	32	32	34	32	32	32	32
17007E	30	32	30	34	34	34	32	32
17008A	31	32	32	34	32	32	30	30
17008B	27	28	28	32	30	30	30	30
17009A	29	30	30	32	30	30	30	28
17009B	31	32	32	32	32	32	30	30
17009C	31	32	32	34	32	32	30	30
17009D	50	50	50	50	50	50	48	48
17010A	50	50	50	50	50	50	50	50
17010B	50	50	50	50	50	50	50	50
17010C	27	28	28	28	28	28	28	28
17010D	28	28	28	28	28	28	28	28
17010E	27	28	28	28	28	28	28	28
17011A	31	32	32	34	32	32	30	30
17011B	30	32	32	32	32	32	30	30
17011C	30	32	32	32	32	32	32	30
17011D	31	32	32	34	32	32	30	30
17012A	32	34	34	34	34	34	32	32
17012B	29	30	30	32	30	30	30	30
17012C	31	32	32	31	32	32	30	30
17013A	31	33	33	34	34	33	32	32

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	MI
17013B	31	32	32	34	32	32	30	30
17014A	32	32	32	33	32	32	32	30
17014B	31	32	32	33	32	32	32	30
17015A	31	32	32	34	32	32	32	30
17015B	52	52	52	52	52	52	50	50
17015C	29	30	30	32	30	30	30	30
17016A	31	32	32	33	32	32	32	30
17016B	31	32	32	32	32	32	32	32
17016C	32	33	33	34	32	32	32	30
17016D	32	33	33	34	33	33	32	32
17016E	32	34	34	34	34	32	32	32
17017A	32	32	32	36	32	32	32	32
17017B	32	34	34	34	34	34	32	32
17017C	32	34	34	34	34	34	32	32
17018A	32	34	34	36	34	34	32	32
17018B	32	34	34	34	34	34	32	32
17019A	32	34	34	33	32	32	32	30
17019B	34	34	32	36	32	32	32	30
17020A	32	34	34	34	34	34	34	30
17020B	32	34	34	34	34	34	34	30
17021A	31	32	32	36	32	32	32	32
17021B	31	32	32	36	32	32	32	30
17021C	31	32	30	36	32	32	32	30
17021D	30	32	32	34	32	32	32	30
17022A	31	32	32	36	32	32	32	30
17022B	33	34	32	36	32	32	32	30
17023A	30	32	32	32	32	32	32	30
17023B	31	32	32	34	32	32	30	30
17023C	28	28	26	26	28	28	28	28
17024A	31	32	32	34	32	32	32	30
17025A	31	30	30	34	32	32	32	30
17025B	31	32	32	34	32	32	32	32
17025C	28	28	24	26	26	26	26	28
17026A	32	32	32	36	32	32	32	30
17026B	32	32	32	35	32	32	32	30
17026C	31	32	32	34	32	32	32	30
17026D	31	32	32	34	32	32	32	30
17026E	30	28	28	28	28	28	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
17027A	54	54	52	54	52	52	52	52
17027B	31	32	32	31	32	32	32	30
17027C	54	52	54	52	52	52	52	52
17028A	54	54	52	54	52	54	52	52
17028B	50	50	50	52	50	52	50	50
17028C	32	34	32	34	32	34	32	32
17029A	32	34	32	34	32	32	32	30
17029B	54	52	50	54	52	54	52	50
17030A	30	32	32	34	32	32	32	32
17030B	30	32	32	34	32	32	32	32
17030C	32	34	34	34	34	34	34	32
17031A	30	32	32	32	32	32	32	30
17031B	32	30	30	32	30	30	30	30
17032A	34	32	32	34	34	34	32	32
17032B	29	30	30	30	30	30	30	30
17032C	32	32	32	34	32	32	32	32
17033A	34	34	32	34	32	32	32	32
17034A	32	34	32	32	32	32	32	30
17034B	34	34	34	34	34	34	32	32
17035A	31	32	32	34	32	32	32	30
17035B	30	32	32	32	32	32	32	30
17035C	30	30	30	34	32	32	32	30
17035D	30	32	32	34	32	32	32	32
17035E	30	32	32	32	32	32	32	30
17036A	30	32	32	34	32	32	32	30
17036B	33	34	34	35	34	34	32	32
17037A	32	32	32	34	32	32	32	32
17037B	29	30	30	34	30	30	30	30
17038A	52	52	52	52	52	52	52	50
17038B	26	26	24	26	26	26	26	26
17038C	27	28	28	28	28	28	28	28
17039A	29	30	30	33	30	30	30	30
17039B	28	28	24	26	26	26	26	26
17040A	31	32	32	34	32	32	32	30
17040B	29	30	30	32	30	30	30	30
17040C	28	26	24	26	26	26	26	28
17041A	29	30	30	32	30	32	30	30
17041B	31	32	30	34	30	32	30	30
17041C	28	26	24	26	26	26	26	28
17042A	31	32	32	32	32	32	32	30
17042B	31	32	32	32	30	30	30	30
17042C	29	30	30	30	30	30	30	30
17042D	28	28	26	26	26	26	26	28
17042E	26	26	26	26	26	26	26	26
17042F	28	28	28	28	28	28	28	28
17043A	52	52	52	52	52	52	50	50
17043B	52	52	52	54	52	52	52	50
17043C	31	30	30	31	30	30	30	30
17044A	29	30	30	31	32	32	30	30
17044B	28	28	28	28	28	28	28	28
17044C	52	52	52	52	52	52	52	52
17044D	28	28	28	28	28	28	28	28
17045A	31	32	32	34	32	32	32	32
17045B	31	32	32	34	32	32	32	30
17045C	29	32	30	31	30	32	32	30
17045D	26	26	24	26	26	26	26	26
17045E	28	28	28	28	28	28	28	28
17046A	52	52	50	52	52	52	50	50
17046B	31	32	30	31	32	32	32	30
17046C	24	24	24	24	24	24	24	24

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
17047A	32	32	32	34	32	32	32	32
17047B	31	30	30	31	30	32	30	30
17047C	30	32	32	32	32	32	30	30
17048A	32	34	32	32	32	32	30	30
17048B	32	34	32	32	32	32	30	30
17048C	29	30	30	32	30	30	30	30
17049A	56	54	54	54	52	54	52	52
17049B	32	32	32	34	32	32	32	32
17050A	34	34	34	36	34	36	34	32
17051A	34	36	36	34	34	34	34	32
17052A	33	34	34	36	34	34	32	32
17052B	31	33	32	33	32	32	32	32
17053A	32	34	34	34	32	32	32	32
17053B	53	52	52	53	52	52	52	52
17053C	28	29	29	29	30	30	30	30
17054A	32	32	32	34	32	32	30	30
17055A	30	32	32	34	32	32	30	30
17055B	32	34	32	34	32	32	32	32
17055C	34	34	32	34	32	34	32	32
17055D	30	32	32	33	32	32	32	32
17055E	29	30	30	29	30	30	30	30
17056A	32	34	34	34	32	32	32	32
17056B	30	32	32	30	30	30	30	30
17057A	32	32	32	32	32	32	30	30
17057B	32	34	32	34	32	34	32	32
17057C	31	32	30	31	30	30	30	30
17057D	30	28	24	28	28	28	28	28
17058A	52	52	52	52	52	52	52	52
17058B	31	32	32	31	32	32	30	30
17058C	30	28	24	30	28	28	28	28
17059A	30	32	32	32	32	32	30	30
17059B	52	52	52	52	52	52	52	52
17059C	28	30	28	28	28	28	28	28
17059D	30	30	28	28	28	28	28	28
17059E	31	32	32	31	32	32	30	30
17060A	29	30	30	34	32	32	32	30
17060B	31	30	28	31	30	30	30	28
17060C	30	28	24	30	28	28	28	28
17061A	29	30	30	32	30	30	30	30
17061B	30	32	30	30	30	30	30	30
17061C	51	51	51	52	52	52	52	52
17061D	30	30	30	32	30	30	30	30
17061E	30	28	26	30	28	28	28	28
17062A	29	30	28	34	30	30	30	28
17062B	54	52	52	52	52	52	52	50
17063A	32	34	34	34	32	34	32	30
17063B	32	32	32	32	32	32	32	30
17064A	32	32	32	32	32	32	30	30
17064B	32	32	32	32	32	32	32	32

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

RGR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
08012	SM	074	0,0611	0,0434	0,0336	0,0274	0,0231	0,0199	0,0175	0,0156	0,0140	0,0127	0,0117	0,0107	0,0100	0,0093
	JE	079	0,0670	0,0409	0,0370	0,0377	0,0373	0,0352	0,0318	0,0278	0,0233	0,0188	0,0143	0,0100	0,0058	0,0018
	OI	081	0,0281	0,0232	0,0196	0,0166	0,0142	0,0121	0,0103	0,0087	0,0073	0,0059	0,0047	0,0036	0,0026	0,0016
	BU	965	0,0417	0,0302	0,0248	0,0217	0,0197	0,0184	0,0174	0,0166	0,0160	0,0155	0,0151	0,0148	0,0145	0,0142
	HR	504	0,0460	0,0390	0,0335	0,0295	0,0260	0,0230	0,0210	0,0185	0,0165	0,0155	0,0140	0,0130	0,0120	0,0110
	PL	967	0,1224	0,0368	0,0121	0,0050	0,0040	0,0052	0,0073	0,0097	0,0121	0,0144	0,0165	0,0185	0,0203	0,0219
	TL	719	0,0480	0,0360	0,0260	0,0216	0,0190	0,0170	0,0156	0,0146	0,0137	0,0130	0,0124	0,0119	0,0115	0,0112
08112	ML	820	0,0532	0,0437	0,0327	0,0225	0,0202	0,0171	0,0155	0,0139	0,0128	0,0119	0,0114	0,0110	0,0107	0,0105
	SM	075	0,0500	0,0393	0,0310	0,0248	0,0201	0,0165	0,0136	0,0112	0,0093	0,0076	0,0062	0,0050	0,0039	0,0030
	JE	080	0,0129	0,0252	0,0276	0,0267	0,0246	0,0223	0,0200	0,0179	0,0159	0,0142	0,0126	0,0112	0,0099	0,0087
	OI	081	0,0281	0,0232	0,0196	0,0166	0,0142	0,0121	0,0103	0,0087	0,0073	0,0059	0,0047	0,0036	0,0026	0,0016
	BU	966	0,0159	0,0262	0,0266	0,0240	0,0211	0,0185	0,0163	0,0146	0,0132	0,0121	0,0111	0,0104	0,0097	0,0092
	HR	504	0,0460	0,0390	0,0335	0,0295	0,0260	0,0230	0,0210	0,0185	0,0165	0,0155	0,0140	0,0130	0,0120	0,0110
	PL	967	0,1224	0,0368	0,0121	0,0050	0,0040	0,0052	0,0073	0,0097	0,0121	0,0144	0,0165	0,0185	0,0203	0,0219
16112	TL	719	0,0480	0,0360	0,0260	0,0216	0,0190	0,0170	0,0156	0,0146	0,0137	0,0130	0,0124	0,0119	0,0115	0,0112
	ML	820	0,0532	0,0437	0,0327	0,0225	0,0202	0,0171	0,0155	0,0139	0,0128	0,0119	0,0114	0,0110	0,0107	0,0105
	SM	076	0,0539	0,0369	0,0274	0,0213	0,0172	0,0141	0,0118	0,0099	0,0084	0,0072	0,0061	0,0053	0,0045	0,0038
	JE	080	0,0129	0,0252	0,0276	0,0267	0,0246	0,0223	0,0200	0,0179	0,0159	0,0142	0,0126	0,0112	0,0099	0,0087
	OI	081	0,0281	0,0232	0,0196	0,0166	0,0142	0,0121	0,0103	0,0087	0,0073	0,0059	0,0047	0,0036	0,0026	0,0016
	BU	966	0,0159	0,0262	0,0266	0,0240	0,0211	0,0185	0,0163	0,0146	0,0132	0,0121	0,0111	0,0104	0,0097	0,0092
	HR	504	0,0460	0,0390	0,0335	0,0295	0,0260	0,0230	0,0210	0,0185	0,0165	0,0155	0,0140	0,0130	0,0120	0,0110
20019	PL	967	0,1224	0,0368	0,0121	0,0050	0,0040	0,0052	0,0073	0,0097	0,0121	0,0144	0,0165	0,0185	0,0203	0,0219
	TL	719	0,0480	0,0360	0,0260	0,0216	0,0190	0,0170	0,0156	0,0146	0,0137	0,0130	0,0124	0,0119	0,0115	0,0112
	ML	820	0,0532	0,0437	0,0327	0,0225	0,0202	0,0171	0,0155	0,0139	0,0128	0,0119	0,0114	0,0110	0,0107	0,0105
	SM	077	0,0239	0,0208	0,0192	0,0160	0,0131	0,0111	0,0098	0,0091	0,0087	0,0087	0,0088	0,0090	0,0093	0,0097
	JE	080	0,0129	0,0252	0,0276	0,0267	0,0246	0,0223	0,0200	0,0179	0,0159	0,0142	0,0126	0,0112	0,0099	0,0087
	OI	081	0,0281	0,0232	0,0196	0,0166	0,0142	0,0121	0,0103	0,0087	0,0073	0,0059	0,0047	0,0036	0,0026	0,0016
	BU	966	0,0159	0,0262	0,0266	0,0240	0,0211	0,0185	0,0163	0,0146	0,0132	0,0121	0,0111	0,0104	0,0097	0,0092
21012	HR	504	0,0460	0,0390	0,0335	0,0295	0,0260	0,0230	0,0210	0,0185	0,0165	0,0155	0,0140	0,0130	0,0120	0,0110
	PL	967	0,1224	0,0368	0,0121	0,0050	0,0040	0,0052	0,0073	0,0097	0,0121	0,0144	0,0165	0,0185	0,0203	0,0219
	TL	719	0,0480	0,0360	0,0260	0,0216	0,0190	0,0170	0,0156	0,0146	0,0137	0,0130	0,0124	0,0119	0,0115	0,0112
	ML	820	0,0532	0,0437	0,0327	0,0225	0,0202	0,0171	0,0155	0,0139	0,0128	0,0119	0,0114	0,0110	0,0107	0,0105
	SM	078	0,0103	0,0251	0,0210	0,0148	0,0111	0,0097	0,0100	0,0114	0,0134	0,0158	0,0184	0,0210	0,0236	0,0261
	JE	080	0,0129	0,0252	0,0276	0,0267	0,0246	0,0223	0,0200	0,0179	0,0159	0,0142	0,0126	0,0112	0,0099	0,0087
	OI	081	0,0281	0,0232	0,0196	0,0166	0,0142	0,0121	0,0103	0,0087	0,0073	0,0059	0,0047	0,0036	0,0026	0,0016
	BU	966	0,0159	0,0262	0,0266	0,0240	0,0211	0,0185	0,0163	0,0146	0,0132	0,0121	0,0111	0,0104	0,0097	0,0092
	HR	504	0,0460	0,0390	0,0335	0,0295	0,0260	0,0230	0,0210	0,0185	0,0165	0,0155	0,0140	0,0130	0,0120	0,0110
	PL	967	0,1224	0,0368	0,0121	0,0050	0,0040	0,0052	0,0073	0,0097	0,0121	0,0144	0,0165	0,0185	0,0203	0,0219
	TL	719	0,0480	0,0360	0,0260	0,0216	0,0190	0,0170	0,0156	0,0146	0,0137	0,0130	0,0124	0,0119	0,0115	0,0112
	ML	820	0,0532	0,0437	0,0327	0,0225	0,0202	0,0171	0,0155	0,0139	0,0128	0,0119	0,0114	0,0110	0,0107	0,0105
	SM	078	0,0103	0,0251	0,0210	0,0148	0,0111	0,0097	0,0100	0,0114	0,0134	0,0158	0,0184	0,0210	0,0236	0,0261
	JE	080	0,0129	0,0252	0,0276	0,0267	0,0246	0,0223	0,0200	0,0179	0,0159	0,0142	0,0126	0,0112	0,0099	0,0087
	OI	081	0,0281	0,0232	0,0196	0,0166	0,0142	0,0121	0,0103	0,0087	0,0073	0,0059	0,0047	0,0036	0,0026	0,0016
	BU	966	0,0159	0,0262	0,0266	0,0240	0,0211	0,0185	0,0163	0,0146	0,0132	0,0121	0,0111	0,0104	0,0097	0,0092
	HR	504	0,0460	0,0390	0,0335	0,0295	0,0260	0,0230	0,0210	0,0185	0,0165	0,0155	0,0140	0,0130	0,0120	0,0110
	PL	967	0,1224	0,0368	0,0121	0,0050	0,0040	0,0052	0,0073	0,0097	0,0121	0,0144	0,0165	0,0185	0,0203	0,0219
	TL	719	0,0480	0,0360	0,0260	0,0216	0,0190	0,0170	0,0156	0,0146	0,0137	0,0130	0,0124	0,0119	0,0115	0,0112
	ML	820	0,0532	0,0437	0,0327	0,0225	0,0202	0,0171	0,0155	0,0139	0,0128	0,0119	0,0114	0,0110	0,0107	0,0105

12.4 Prikaz preoblikovanih odsekov z novim načrtom GGE

Odseki z novim načrtom niso bili preoblikovani.

12.5 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Sk. drev. vrst	Sk. drev. vrst	Sortiment	€/m ³
11	smreka	hlodovina I	110,00
11	smreka	hlodovina II	90,00
11	smreka	hlodovina III	78,99
11	smreka	ostali les	45,00
21	jelka	hlodovina I	90,00
21	jelka	hlodovina II	78,00
21	jelka	hlodovina III	70,00
21	jelka	ostali les	46,00
30	bori	hlodovina	60,00
30	bori	ostali les	40,10
34	macesen	hlodovina I	102,50
34	macesen	hlodovina II	90,00
34	macesen	hlodovina III	81,00
34	macesen	ostali les	50,50
39	ostali iglavci	celulozni les	37,44
40	bukev	hlodovina I	80,00
40	bukev	hlodovina II	70,00
40	bukev	hlodovina III	62,50
40	bukev	ostali les	54,00
50	hrast	hlodovina	150,00
50	hrast	ostali les	70,00
55	pravi kostanj	hlodovina	87,20
55	pravi kostanj	ostali les	36,22
60	plemeniti listavci	hlodovina	70,00
60	plemeniti listavci	ostali les	62,00
70	drugi trdi listavci	drva	49,23
80	mehki listavci	prostor. les	40,68
90	topoli, črna jelša	hlodovina	74,86
90	topoli, črna jelša	ostali les	40,00

Prikazane so povprečne cene gozdno-lesnih sortimentov na kamionski cesti v letu 2022 (Vir: Cenik SiDG za direktno prodajo GLS za leto 2022).

Cena gozdnega dela:

- za posek v vseh gozdovih: 17,78 €/uro,
- za spravilo v vseh gozdovih: 32,09 €/uro,
- za gojitvena in varstvena dela v državnih gozdovih: 134,03 €/uro.

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na KARTI ŠT. 1 so v merilu 1 : 25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica 140: Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	Indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	2.733,01	100
1b) Novo določene površine gozdov	38,38	1,40
1c) Novo izločene gozdne površine*	3,81	0,14
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	0,00	0,00
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	2.767,58	101,26
Površine v zaraščanju (niso gozd)	0,60	
Druga gozdna zemljišča	0,00	

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali iz drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

Iz zgornje preglednice je razviden obseg novo določenih in novo izločenih površin gozdov, ki se pojavljajo predvsem zaradi nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč.

Površina gozdov, ki smo jo dobili z digitalizacijo, znaša 2.767,58 ha in se je glede na preteklo ureditveno obdobje povečala za 34,57 ha. Površina gozda je narasla predvsem zaradi vključevanja nekaterih gozdnih cest v masko gozda. Največji poseg v gozdni prostor v obdobju 2014–2023 je bil izveden leta 2023 na smučišču pri Treh kraljih (odsek 62A), kjer je bil zaradi postavitve nove sedežnice izkrčen gozd na površini 0,38 ha. V drugem primeru je bilo leta 2015 izkrčeno 0,06 ha gozda na območju Ribičke (odsek 61B), kjer je bilo izgrajeno novo vodno zajetje, ki z vodo oskrbuje smučarski center Trije kralji.

13.2 Večfunkcionalna območja

Na KARTI ŠT. 2A v merilu 1 : 50.000 so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na KARTI ŠT. 2A z naslovom »Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje« so izrisana območja, kjer so na istem območju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, raziskovalna in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 141: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	405,09	14,4
Ostala površina	2.408,65	85,6
Skupaj	2.813,74	100,0

V GGE je opredeljenih 405,09 ha gozdov, kjer se pojavljajo funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in klimatska funkcija ter obenem funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija, ki se po svojem namenu ne izključujejo. ki se po svojem namenu ne izključujejo.

Območje teh površin se nahaja na območju vseh gozdnih (naravnih) rezervatov, v okolici Doma na Osankarici ter turistično-rekreacijskih centrov na Rogli in na Treh kraljih, pa tudi na območju Skrbinskega borovja.

Na KARTI ŠT. 2B z naslovom »Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda«, so izrisana območja, kjer so na istem območju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

1. območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1);
2. območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2);
3. območje - z navzočo vsaj eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2);
4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno za okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2).

Če v GGE ni območij gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov, se karta ne izdelava.

Preglednica 142: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	288,36	10,3
2. območje (E1, S2)	0,00	0,0
3. območje (E2, S1)	67,43	2,4
4. območje (E2, S2)	0,00	0,0
Ostala površina	2.457,95	87,3
Skupaj	2.813,74	100,0

Območje teh površin se nahaja na območju vseh gozdnih (naravnih) rezervatov, v okolici Doma na Osankarici ter turistično-rekreacijskih centrov na Rogli in na Treh kraljih

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na KARTI ŠT. 3 je v merilu 1 : 50.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje ... (2010).

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 143: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	544,62	19,7
2 - velika	753,89	27,2
3 - srednja	870,15	31,4
4 - majhna	455,05	16,4
5 - brez načrtovanih ukrepov	143,87	5,2
Skupaj	2.767,58	100,0

V GGE prevladuje srednja intenzivnost gospodarjenja z gozdovi, ki zavzema 31,4 % površine. Sledita ji območja z veliko intenzivnostjo gospodarjenja (27,2 %) in z zelo veliko intenzivnostjo gospodarjenja (19,7 %). Območij z majhno intenzivnostjo gospodarjenja je 16,4 %. Območja gozdov z veliko in zelo veliko intenzivnostjo so na predelih, kjer je predvidena obnova gozdov ter intenzivnejši ukrepi za nego in varstvo gozdov. Predeli s srednjo intenzivnostjo gospodarjenja so razporejeni po celotnem območju GGE. Predeli z majhno intenzivnostjo se nahajajo predvsem na območju smrekovih rastišč in pohorskih barij. Območij gozdov brez načrtovanih ukrepov je v GGE 143,87 ha.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na KARTI ŠT. 4 v merilu 1 : 50.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (2005 in nasl.) ter s 44. členom ZG (1993 in nasl.)).

Preglednica 144: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež (%)
Večnamenski gozdovi	2.517,70	91,0
GPN, ukrepi niso dovoljeni	102,97	3,7
Varovalni gozdovi	146,91	5,3
Skupaj	2.767,58	100,0

V GGE močno prevladujejo večnamenski gozdovi, ki zavzemajo 91,0 % vseh gozdov. V GGE je 3,7 % gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni (gozdni oz. naravni rezervati). Varovalnih gozdov je 5,3 % in se nahajajo na območju Pohorskih barij.

13.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Gozdov za sanacijo v GGN GGE nismo opredelili.

13.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

13.6.1 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

KARTA ŠT. 6A v merilu 1 : 50.000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con.

Preglednica 145: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež (% od vseh gozdov)
Grmišča	0,00	0,0
Mirne cone	1.659,19	60,0
Zimovališča	183,66	6,6
Skupaj gozd	2.767,58	100,0

V GGE je približno dve tretjini oz. 1.842,85 ha gozdov ocenjenih kot pomembnih za ohranitev prostoživečih živali. To so večinoma mirne cone in v manjši meri tudi zimovališča.

13.6.2 Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

Na KARTI ŠT. 6B so v merilu 1 : 50.000 prikazana območja, ki so po predpisih o ohranjanju narave pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti. To so gozdovi na posebnih varstvenih območjih (območja NATURA 2000) in gozdovi na ekološko pomembnih območjih (EPO).

Preglednica 146: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov) (%)
EPO			
Pohorje	2.854,80	2.767,49	100,0
Skupaj	2.854,80	2.767,49	100,0
NATURA 2000			
SPA - Pohorje	2.678,90	2.629,74	95,0
SAC - Pohorje	2.389,25	2.343,08	84,7
Skupaj	2.718,51	2.662,32	96,2

V EPO Pohorje so vključeni vsi gozdovi GGE. Med območja NATURA 2000 ni vključeno območje turistično-rekreacijskega centra (smučišč) z okolico na Rogli in Jurgovem v zahodnem delu GGE.

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na KARTI ŠT. 7 v merilu 1 : 25.000, so za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda, prikazana ogrožena območja zaradi:

1. poplav (poplavno območje),
2. erozije celinskih voda in morja (potencialno erozijsko območje),
3. zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljivo območje) in
4. snežnih plazov (plazovito območje) - ni na območju OE Maribor.

Na karti so prikazana tudi vodovarstvena območja.

Preglednica 147: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah.

Območje	Površina (ha)	Površina gozda (ha)	Delež (%)
Vodovarstvena območja - državni	1.210,35	42,40	1.196,94
Vodovarstvena območja - občinski	1,46	0,05	1,44
Referenčni odseki - linije	-	-	-
Referenčni odseki na jezerih (ni v OE MB)			
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	-	-	-
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	-	-	-
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	-	-	-
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	-	-	-
Območje veljavnosti rezultatov	-	-	-
Območja pogostih poplav	-	-	-
Območja redkih poplav	-	-	-
Območja zelo redkih poplav	-	-	-
Poplavni dogodki - Območje poplave	-	-	-
Plazovita območja (ni v OE MB)			
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	692,46	24,26	678,82
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.202,81	42,13	1.179,92
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	857,11	30,02	825,58
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	53,91	1,89	47,61
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	41,02	1,44	32,36
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	7,48	0,26	3,29
Potencialna erozijska območja - običajni ukrepi	2.164,29	75,81	2.086,56
Potencialna erozijska območja - zahtevni ukrepi	690,50	24,19	681,02
Potencialna erozijska območja - strogi ukrepi	-	-	-
Celotna površina GGE	2.854,79	100,00	2.767,58

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Na KARTI ŠT. 8 so v merilu 1 : 50.000 prikazana območja, kjer krčenje gozda ni dopustno oziroma praviloma ni dopustno. Izven teh območij je krčenje gozda načeloma dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so gozdni rezervati, varovalni gozdovi ter gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve.

Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so: gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna ter območja gozdov, kjer so potencialna erozijska območja z zahtevnimi ukrepi in območja gozdov, kjer je verjetnost pojavljanja plazov velika do zelo velika.

Preglednica 148: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež (%)
Krčenje gozda ni dovoljeno	249,86	9,0
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	1.621,01	58,6
Krčenje gozda je dopustno	896,71	32,4
Skupaj gozd	2.767,58	100,0

Krčenje gozda ni dovoljeno na 9,0 % površine gozdov. To je na območju varovalnih gozdov in gozdnih (naravnih) rezervatov. Krčenje gozda praviloma ni dopustno na 58,6 %, dopustno pa na 32,4 % površine gozdov.

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.9.1 Odprtost gozdov s prometnicami

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (KARTA ŠT. 11).

Dolžina gozdnih cest znaša 36,3 km, javnih cest pa 21,3 km. Gostota produktivnih cest v GGE znaša 21,6 m/ha. Gostota prometnic v GGE zadošča racionalnemu gospodarjenju z gozdovi.

13.9.2 Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

KARTA ŠT. 9B v merilu 1 : 50.000 je namenjena prikazu prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest.

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 800 m, možni posek večji od 5 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja. Prednostna območja določimo tudi tako, da okoli linij digitaliziranih gozdnih cest položimo 400 metrski buffer - prostor, ki ostane nepokrit, spada v prednostna območja. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom praviloma ne sodijo med prednostna območja. Območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji cest, niso uvrščena v prednostno območje.

Na osnovi navedenih kriterijev v GGE ni določenih prednostnih območij za gradnjo gozdnih cest.

13.9.3 Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

KARTA ŠT. 9C v merilu 1 : 50.000 je namenjena prikazu prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak.

Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak so določena v tistih odsekih, kjer je naklon manjši od 35°, delež odprtosti odseka manjši od 75 % in možni posek večji od 4 m³/ha/letno. Varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom praviloma ne sodijo med prednostna območja. Območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji vlak, niso uvrščena v prednostno območje.

Na osnovi navedenih kriterijev je v GGE ni določenih prednostnih območij za gradnjo gozdnih vlak.

